

Bygningsreglement

for

KØBSTÆDERNE OG LANDET

1966

BYGNINGSREGLEMENT

FOR

KØBSTÆDERNE OG LANDET

Udfærdiget

i medfør af § 6 i byggeloven

af 10. juni 1960

BOLIGMINISTERIET, DEN 1. AUGUST 1966

GENOPTRYK JANUAR 1992

omfattende:

BYGNINGSREGLEMENT
FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET
AF 1. AUGUST 1966

Cirkulæreskrivelse af 1. august 1966
til samtlige bygningsmyndigheder
om bygningsreglement for købstæderne
og landet af 1966

Trykfejlsliste af 22. februar 1967

Tillæg nr.1 til 10
til Bygningsreglement 1966

BYGGE- OG BOLIGSTYRELSEN

KØBENHAVN

1966

Indhold

	Side
Kap. 1. Almindelige bestemmelser	9
1.1. Reglementets stedlige og saglige område m. v.	9
1.2. Erhvervsbebyggelser og særlige bygninger	9
1.3. Jordbrugserhvervenes avls- og driftsbygninger	10
1.4. Jordbrugserhvervenes boliger	10
1.5. Småhuse på landet	10
1.6. Klage og dispensation	11
1.7. Overtrædelser	11
1.8. Ophævelse af forskellige brandmæssige bestemmelser	11
1.9. Ikrafttræden	12
Kap. 2. Grundes udnyttelse til bebyggelse	13
2.1. Det ubebyggede areal	13
2.1.1. Almene krav	13
2.1.2. Bebyggelsens opholdsarealer	14
2.1.3. Bebyggelsens parkeringsarealer	14
2.1.4. Adgangs- og tilkørselsarealer	15
2.1.5. Arealer til brandsikring	16
2.2. Bebyggelsens omfang	16
2.2.1. Udnyttelsesgrad	16
2.2.2. Grundens areal	16
2.2.3. Tillægsareal	16
2.2.4. Bebyggelsens bruttoetageareal	17
Kap. 3. Bebyggelsens forhold til vej, nabogrund og anden bebyggelse på samme grund	19
3.1. Bestemmelser til supplerende af byggelovens regler om bygningshøjder og -afstande	19
3.2. Særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel	21
3.3. Særlige brandmæssige bygningsafstande	22
3.4. Bygningsfremspring	23

	Side
Kap. 4. Bygningers indretning	26
4.1. Beboelsesbygninger	26
4.1.1. Beboelsesrum	26
4.1.2. Køkkener	28
4.1.3. Birum og udenomsrum	28
4.1.4. Beboelseslejligheder	30
4.1.5. Adgangs- og trappeforhold	32
4.1.6. Skarnkasserum og lign.	36
4.1.7. Sikringsrum	36
4.2. Andre bygninger end beboelsesbygninger	37
4.2.1. Almene krav	37
4.2.2. Arbejdsrum	37
4.2.3. Hoteller m. v.	37
4.2.4. Avls- og driftsbygninger	37
4.2.5. Garager og carporte	39
Kap. 5. Konstruktive bestemmelser	40
5.1. Dimensionering af konstruktioner	40
5.2. Byggeriets udførelse	40
5.2.1. Almene krav	40
5.2.2. Krav til byggepladsen	40
5.2.3. Udførelse af konstruktioner af beton	41
5.2.4. Udførelse af konstruktioner af teglsten m. m.	41
5.2.5. Udførelse af konstruktioner af bloksten	42
5.3. Fundamenter m. m.	43
5.3.1. Fundamenter	43
5.3.2. Kældergulve	44
5.3.3. Kældernedgange, lyskasser og lign.	44
5.4. Ydervægge	45
5.4.1. Almene krav	45
5.4.2. Kælderyddervægge	45
5.4.3. Ydervægge af teglsten m. m.	46
5.4.4. Ydervægge af bloksten	48
5.4.5. Ydervægge af trækonstruktion	49
5.5. Indervægge	49
5.5.1. Almene krav	49
5.5.2. Indervægge af bloksten	49
5.5.3. Bærende indervægge af teglsten	50
5.5.4. Ikke-bærende indervægge af teglsten	51
5.5.5. Trappevægge og skaktvægge af teglsten	52

	Side
5.5.6. Lette ikke-bærende indervægge	52
5.5.7. Vægge omkring baderum m. m.	53
5.6. Etageadskillelser og gulve	53
5.6.1. Almene krav	53
5.6.2. Etageadskillelser af træ	53
5.6.3. Gulve, forskalling og indskud	56
5.6.4. Gulvbelægning i baderum m. m.	57
5.6.5. Gulvkonstruktioner direkte på terræn	57
5.7. Tagværker og tage	58
5.7.1. Tagværker af træ	58
5.7.2. Tage	60
5.7.3. Tagkviste og ovenlys	62
5.8. Trapper, altangange og altaner	63
5.8.1. Udvendige trapper	63
5.8.2. Indvendige trapper	63
5.8.3. Altaner og altangange	64
Kap. 6. Brandforhold	65
6.1. Beboelsesbygninger	65
6.1.1. Almene krav	65
6.1.2. Fritliggende enfamiliehuse	65
6.1.3. Dobbeltbuse, rækkebuse, kædebuse, gruppebuse	66
6.1.4. Andre beboelsesbygninger i indtil 2 etager	67
6.1.5. Beboelsesbygninger i indtil 8 etager	68
6.1.6. Beboelsesbygninger over 8 etager	69
6.1.7. Brandteknisk anvendelige bygningsdele	70
6.2. Andre bygninger end beboelsesbygninger	73
6.2.1. Almene krav	73
6.2.2. Hoteller m. v.	74
6.3. Brandvægge	74
6.3.1. Brandvægge mod nabogrund	74
6.3.2. Fælles brandvægge	75
6.3.3. Brandvægges udførelse	75
6.3.4. Åbninger i brandvægge	76
Kap. 7. Fugtisolering	77
Kap. 8. Varmeisolering	79
8.1. Almene krav	79
8.2. Beboelsesbygninger	79

	Side
8.2.1. Ydervægge og skillevægge	79
8.2.2. Gulve, etageadskillelser og tage	80
8.2.3. Vinduer, døre m. m.	82
8.3. Andre bygninger end beboelsesbygninger	82
8.3.1. Almene krav	82
8.3.2. Arbejdsrum m. m.	83
Kap. 9. Lydisolering	84
9.1. Almene krav	84
9.2. Beboelsesbygninger	84
9.2.1. Rumisolation	84
9.2.2. Reduktionstal for skillevægge	86
9.2.3. Reduktionstal for etageadskillelser	86
9.2.4. Reduktionstal for døre	87
9.2.5. Trinlydniveau	87
9.2.6. Efterklangstid	88
9.2.7. Støjniveau	88
9.3. Andre bygninger	89
9.3.1. Hoteller, plejehjem, kollegier m. v.	89
9.3.2. Skoler og andre bygninger til undervisningsformål ..	90
9.3.3. Kontorbygninger	91
Kap. 10. Ildsteder, varmeanlæg og skorstene	92
10.1. Ildsteder og varmeanlæg	92
10.1.1. Almene krav	92
10.1.2. Mindre centralvarmekedler, kakkelovne m. m.	93
10.1.3. Større centralvarmekedler m. m.	94
10.1.4. Luftvarmeanlæg	96
10.1.5. Tørringsanlæg	96
10.1.6. Røgeovne og røgkamre	97
10.1.7. Åbne ildsteder	98
10.1.8. Kogeapparater med åben ild	99
10.1.9. Midlertidige bestemmelser for installation af olie- fyringsanlæg	99
10.2. Små skorstene	101
10.2.1. Dimensionering	101
10.2.2. Udførelse	102
10.3. Store skorstene	106
10.3.1. Dimensionering	106
10.3.2. Udførelse	106
10.4. Røgrør og røgkanaler	107

	Side
Kap. 11. Ventilation	108
11.1. Dimensionering	108
11.2. Ventilationskanalers udførelse	111
11.2.1. Fælles bestemmelser	111
11.2.2. Naturlig ventilation	113
11.2.3. Mekanisk ventilation	114
Kap. 12. Installationer m. m.	116
12.1. Almene krav	116
12.2. Afløb	116
12.3. Rørledninger m. m.	117
12.4. Affaldsskakter	117
12.5. Elevatorer	118
12.6. Antenneanlæg	119
Kap. 13. Sommerhusbebyggelse	120
Bilag 1. Bekendtgørelse af 25. januar 1949 ang. brandværnsforanstaltninger i hoteller m. v.	122
Stikordsregister	131

Bemærk

I denne udgave er de brandtekniske krav til bygningsdele og døre betegnet i overensstemmelse med de nye danske standards:

DS 1052 for klassifikation af bygningsdele.

DS 1053 for klassifikation af døre.

De brandtekniske klasser er omtalt i kap. 6.1.1.

Kap. 1. Almindelige bestemmelser

1.1. Reglementets stedlige og saglige område m. v.

Stk. 1. Reglementet gælder for købstæderne og for landet uden for København og Frederiksberg.

Stk. 2. Reglementet finder anvendelse på bebyggelse af enhver art med de begrænsninger, der er angivet i 1.3-1.5. Reglementets bestemmelser medfører ingen ændring i bestemmelserne i lovene (nr. 226-28) af 11. juni 1954 om arbejderbeskyttelse.

Stk. 3. Reglementet finder anvendelse på ny bebyggelse, ombygning af og tilbygning til bebyggelse samt andre forandringer i bebyggelse eller dens benyttelse som angivet i byggelovens § 2.

Stk. 4. Hvor andet ikke udtrykkeligt er angivet, betyder udtrykket »bygningsmyndigheden« den stedlige bygningsmyndighed, jvf. byggelovens § 8.

1.2. Erhvervsbebyggelser og særlige bygninger.

Stk. 1. Bebyggelser af nedennævnte arter skal opføres i overensstemmelse med de bestemmelser i reglementet, som ikke er begrænset til særlige arter af byggeri. Endvidere skal sådanne bebyggelser opfylde de krav, som bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde stiller ud fra sikkerhedsmæssige, brandmæssige og sundhedsmæssige hensyn:

- a. bygninger såvel som større lokaler til forretninger, kontorer, industri, værksteder og lager,
- b. kirker, teatre, hoteller, sygehuse, fængsler og kaserner, bygninger for undervisnings-, udstillings- eller forlystelsesformål, samt i det hele bygninger eller større lokaler, hvori mange mennesker samles.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan forlange enhver oplysning, der er nødvendig til en alsidig bedømmelse af et sådant byggeprojekt, herunder efter omstændighederne en samlet bebyggelsesplan for den pågældende virksomhed eller institution.

1.3.-1.5.

1.3. Jordbrugserhvervenes avls- og driftsbygninger.

For avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager, gælder kun nedennævnte bestemmelser i reglementet:

- a. kap. 3.3 om særlige brandmæssige bygningsafstande,
- b. kap. 4.2.4 om avls- og driftsbygninger,
- c. kap. 6.3 om brandvægge,
- d. kap. 10 om ildsteder, varmeanlæg og skorstene.

1.4. Jordbrugserhvervenes boliger.

Stk. 1. Følgende bestemmelser i reglementet finder ikke anvendelse på boliger hørende til landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager:

- a. kap. 2 om grundens udnyttelse til bebyggelse,
- b. kap. 3.1 om bygningshøjder og -afstande,
- c. kap. 3.2 om særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel,
- d. kap. 9 om lydisolering.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan under iagttagelse af bestemmelserne i byggelovens § 2, stk. 8, bestemme, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser finder anvendelse på sådanne bygninger.

1.5. Småhuse på landet.

Stk. 1. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, finder nedennævnte bestemmelser ikke anvendelse på fritliggende småhuse, der kun indeholder en enkelt beboelseslejlighed, eller som i forbindelse hermed eller alene indeholder et mindre værksted eller udsalg, når værkstedet eller udsalget indrettes til betjening af en overvejende stedlig kundekreds:

- a. kap. 2 om grundens udnyttelse til bebyggelse,
- b. kap. 3.1 om bygningshøjder og -afstande,
- c. kap. 3.2 om særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel,
- d. kap. 9 om lydisolering.

Stk. 2. Amtsrådet kan under iagttagelse af bestemmelserne i byggelovens § 2, stk. 8, bestemme, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser finder anvendelse på sådanne bygninger.

1.6. Klage og dispensation.

Stk. 1. Afgørelser truffet i henhold til reglementet kan påklages i overensstemmelse med bestemmelserne i byggelovens § 14.

Stk. 2. Om meddelelse af dispensation fra reglementets bestemmelser henvises til byggelovens § 15.

1.7. Overtrædelser.

Stk. 1. Overtrædelse af reglementet straffes med bøde.

Stk. 2. Er et byggearbejde udført i strid med reglementet, påhviler strafansvaret herfor den, der har forestået arbejdets udførelse, eller den, der har udført det, efter omstændighederne dem begge. Den, der har ladet arbejdet udføre, drages kun til ansvar, når han ikke kan opgive nogen anden, mod hvem strafansvaret kan gøres gældende, eller når han har medvirket til overtrædelsen vidende eller med bestemt formodning om forholdets ulovlighed. Strafansvaret kan da efter omstændighederne bortfalde for de i første punktum nævnte personer.

Stk. 3. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lign., kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

1.8. Ophævelse af forskellige brandmæssige bestemmelser*).

Fra 1. april 1967 er følgende af justitsministeriet udfærdigede bekendtgørelser ophævet:

Bekendtgørelse nr. 52 af 7. marts 1910 om forebyggelse af brandfare i forsamlingshuse. Bekendtgørelsen bevarer dog sin gyldighed i København,

Bekendtgørelse nr. 323 af 31. oktober 1916 om anbringelse af gnistfangere, sodfangere og støv kamre i fabriksskorstene m. v. i København og købstæderne samt på Frederiksberg. Bekendtgørelsen bevarer dog sin gyldighed i København og Frederiksberg,

Bekendtgørelse nr. 322 af 27. december 1926 om indretning af rensedøre, af skorstene til bagerier, større varmeanlæg, industrielle virksomheder og lign. samt af centralvarmeanlæg på landet,

*) Opmærksomheden henledes på, at forskellige bestemmelser i de kommunale sundhedsvedtægter er blevet ophævet ved byggelovens ikrafttræden, jvf. Bygningsreglement for Købstæderne og landet af 1. marts 1961 og indenrigsministeriets cirkulære af 28. marts 1961.

1.9.

Bekendtgørelse nr. 189 af 10. maj 1933 og bekendtgørelse nr. 183 af 26. maj 1934 om indretning af tørrestuer,
Bekendtgørelse nr. 217 af 21. juli 1934 og bekendtgørelse nr. 263 af 1. december 1936 om loftet over bageovne og dertil hørende indfyrringsrum i erhvervsvirksomheder på landet,
Bekendtgørelse nr. 70 af 13. marts 1935 og bekendtgørelse nr. 59 af 19. februar 1943 om anvendelse af rugemaskiner og kyllingemødre,
Bekendtgørelse nr. 15 af 15. januar 1952 om spinkelt træværks afstand til skorsten, samt
Bekendtgørelse nr. 252 af 14. oktober 1957 om røgeindretninger (røgeovne og røgkamre) i købstæderne og på landet.

1.9. Ikrafttræden.

Stk. 1. Reglementet træder i kraft den 1. april 1967, med mindre der i reglementets enkelte bestemmelser er fastsat en senere ikrafttrædelsesdato. Samtidig ophæves bygningsreglementet for købstæderne og landet af 1. marts 1961 og de til dette reglement udfærdigede tillæg nr. 1-6.

Stk. 2. Bestemmelser som er lempeligere end de tilsvarende bestemmelser i bygningsreglementet af 1. marts 1961 finder straks anvendelse.

Stk. 3. Såfremt der inden reglementets ikrafttræden er meddelt byggetilladelse til et af reglementet omfattet arbejde, der strider imod reglementets bestemmelser, taber byggetilladelsen sin gyldighed, hvis det pågældende arbejde ikke påbegyndes inden 3 måneder efter reglementets ikrafttræden og derefter fortsætter uden ugrundet ophold.

Stk. 4. Byggearbejder, der på tidspunktet for reglementets ikrafttræden lovligt er påbegyndt, kan tilendebringes, når dette sker uden ugrundet ophold, men retten hertil bortfalder når byggearbejdet uden fornøden begrundelse standses i mere end 3 måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Kap. 2. Grundes udnyttelse til bebyggelse

2.1. Det ubebyggede areal.

2.1.1. Almene krav.

Stk. 1. Der skal udlægges og anlægges friarealer til opnåelse af tilfredsstillende fælles opholdsarealer for beboerne eller de i bygningen beskæftigede, parkeringsmuligheder, adgangs- og tilkørselsforhold samt redningsmuligheder for brandvæsenet, jfr. 2.1.2–2.1.5. Friarealer, som er udlagt og godkendt af bygningsmyndigheden i henhold til disse bestemmelser, jfr. byggelovens § 32, må ikke benyttes i strid med formålet med deres udlæg.

Stk. 2. Når en bebyggelse indrettes til beboelse for mere end 8 familier, kan bygningsmyndigheden stille krav om, at friarealer anlægges efter en godkendt plan vedrørende arealernes anvendelse, indretning, beplantning, udstyr og indhegning.

Stk. 3. Bygningsmyndigheden kan godkende, at de foreskrevne friarealer tilvejebringes ovenpå et overdækket eller hævet gårdareal eller på et tagareal.

Stk. 4. Bygningsmyndigheden kan godkende, at der i overensstemmelse med en bebyggelsesplan for flere grunde udlægges og anlægges fælles friarealer, der i størrelse, form og beliggenhed samt med hensyn til adgangsforhold er tilstrækkelige til at opfylde forskrifterne for alle grunde. En sådan plan skal omfatte et passende afgrænset område, og ordningen skal sikres ved tinglysning på de pågældende ejendomme.

Stk. 5. Når det som følge af en grunds størrelse, form eller beliggenhed i forhold til bestående bebyggelse ikke er muligt at tilvejebringe de foreskrevne friarealer på grunden, kan bygningsmyndigheden give midlertidig lempelse med hensyn til kravet herom, når der i overensstemmelse med byggelovens § 61 sikres en forpligtelse for den til enhver tid værende ejer af ejendommen til at medvirke til en samlet ordning af de ubebyggede arealer i forbindelse med ændring i bebyggelsen på denne grund eller på nabogrundene eller af grundenes gårdforhold.

2.1.2.-2.1.3.

Stk. 6. Når der ved en bebyggelse, der er opført inden 1. april 1961, findes frie arealer, der er fornødne og egnede til at opfylde de i stk. 1 angivne formål, kan bygningsmyndigheden modsætte sig, at de bebygges eller benyttes på en måde, der ville komme i strid med disse formål.

2.1.2. Bebyggelsens opholdsarealer.

Stk. 1. Ved beboelsesbygninger skal opholdsarealernes størrelse opfylde følgende krav:

- a. uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) skal opholdsarealet mindst være lige så stort som beboelsernes samlede bruttoetageareal. Når bebyggelsen fortrinsvis indeholder andre beboelser end sædvanlige familieboliger, eller når andre særlige grunde foreligger, kan bygningsmyndigheden tillade, at bestemmelsen i 1. punktum fraviges,
- b. i ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (i bygningsvedtægternes 1. grundkreds) afgør bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde, om opholdsarealernes størrelse er tilfredsstillende.

Stk. 2. Ved bygninger til andre formål end beboelse afgør bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde, om opholdsarealernes størrelse er tilfredsstillende for de i bygningen beskæftigede.

Stk. 3. De foreskrevne opholdsarealer skal så vidt muligt være således beliggende, at de i sommerhalvåret kan blive solbeskinnet. De skal på passende måde holdes adskilt fra færdselsarealer og andre nyttearealer og kan af bygningsmyndigheden forlanges beplantet og forsynet med bænke m. v. De for beboelser foreskrevne arealer til opholds- og legepladser skal holdes adskilt fra de til erhvervsbygninger, garager og lign. knyttede gårdarealer.

Stk. 4. Når en bebyggelse indrettes til beboelse for mere end 8 familier, skal en tilstrækkelig stor og fri del af opholdsarealet indrettes alene til opholdssted og legeplads for børn.

Stk. 5. Opholdsarealer, derunder legepladser, såvel som deres beplantning, udstyr og hegn, samt bebyggelsens færdselsarealer skal holdes i forsvarlig stand. Beplantning, der væsentlig forringer adgangs- eller lysforholdene, kan forlanges beskåret eller fjernet.

2.1.3. Bebyggelsens parkeringsarealer.

Stk. 1. Der skal udlægges tilstrækkelige parkeringsarealer til, at beboerne og de i bygningen beskæftigede, samt besøgende, kunder,

leverandører m. v. kan parkere deres motorkøretøjer på ejendommens grund.

Stk. 2. For bygninger der helt eller delvis anvendes til beboelse gælder, såfremt andet ikke, når særlige grunde foreligger, forlanges eller godkendes af bygningsmyndigheden, følgende mindstekrav til opfyldelse af parkeringsbehovet for beboelserne:

- a. ved enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.), skal der udlægges parkeringsareal til mindst 2 biler for hver beboelse. Er der garageareal til en eller flere biler, nedsættes kravet til 1 parkeringsplads for hver beboelse,
- b. ved boligbebyggelse i øvrigt skal parkeringsarealet, incl. passende tilkørselsareal, udlægges med mindst 25 pct. af bruttoetagearealet beregnet i overensstemmelse med reglerne i 2.2.4., idet der dog ved beregningen helt bortses fra garagearealer. Parkeringsarealet skal endvidere – sammen med evt. garageareal – mindst udgøre 1½ bilplads for hver selvstændig beboelse. Bestemmelsen i sidste punktum træder først i kraft den 1. april 1968.

Stk. 3. For bygninger, der helt eller delvis anvendes til erhverv, skal parkeringsarealet til erhvervsformålene i hvert enkelt tilfælde godkendes af bygningsmyndigheden under hensyn til virksomhedens art, antallet af beskæftigede samt behovet for kundeparkering og lign.. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds) skal der dog i almindelighed mindst udlægges 1 bilplads pr. 50 m² bruttoetageareal, beregnet i overensstemmelse med reglerne i 2.2.4., idet der dog ved beregningen helt bortses fra garagearealer.

Stk. 4. Ved de i 1.2. stk. 1 b, omhandlede bygninger til særlige formål skal parkeringsarealet godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde under hensyn til bygningens anvendelse.

Stk. 5. Bygningsmyndigheden bestemmer, til hvilket tidspunkt de udlagte parkeringsarealer skal anlægges.

2.1.4. Adgangs- og tilkørselsarealer.

Stk. 1. Fra vej til en ejendoms ubebyggede areal skal der være adgang eller tilkørsel, der i henseende til beliggenhed, retning, bredde og højde er afpasset efter bebyggelsens art og færdslen på de tilstødende veje.

Stk. 2. Port eller gennemkørsel, der er nødvendig i henhold til stk. 1, skal have mindst 2,8 m fri bredde og 3,2 m fri højde, medmindre bygningsmyndigheden godkender andet.

2.1.5.–2.2.3.

Stk. 3. Gennemgang eller passage, der er nødvendig i henhold til stk. 1, skal overalt have mindst 1,2 m fri bredde og 2,4 m fri højde og må ikke uden bygningsmyndighedens tilladelse have gulvet beliggende under eller over terræn.

Stk. 4. Den foreskrevne adgang fra vej til det ubebyggede areal skal til enhver tid være tilstrækkelig belyst og farbar for uhindret passage og må ikke benyttes til parkering, studeplads, udsalg, oplagring eller på anden måde, der kommer i strid med formålet for dens indretning. Brandvæsenets redningsmateriel skal til enhver tid uhindret kunne føres ind på grunden, og aflåsning af porte, der er udført af jerngitterværk eller lign., må kun finde sted efter brandmyndighedernes særlige tilladelse.

2.1.5. Arealer til brandsikring.

De dele af det ubebyggede areal, der er nødvendige til fremføring af brandvæsenets redningsmateriel og til sikring i øvrigt af dets redningsvirksomhed, skal anlægges og befæstes i overensstemmelse med de af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde stillede krav. Kørevejene skal stedse holdes ryddelige og må ikke anvendes til parkering eller til oplagring af varer, affald m. m.

2.2. Bebyggelsens omfang.

2.2.1. Udnyttelsesgrad.

En bebyggelses udnyttelsesgrad beregnes som forholdet mellem bebyggelsens bruttoetageareal og grundens areal med tillægsareal, jfr. 2.2.2.–2.2.4.

2.2.2. Grundens areal.

Stk. 1. Når der for en vej er fastsat en udvidelseslinie, medregnes til grundens areal alene arealet bag udvidelseslinien.

Stk. 2. Arealer, der før byggelovens ikrafttræden er afgivet til vej, men uanset dette er tilladt medregnet til grundarealet, medregnes til dette i overensstemmelse med de for tilladelsen fastsatte vilkår.

2.2.3. Tillægsareal.

Stk. 1. Som tillægsareal regnes vejarealet ud for grunden indtil vejens midtlinie, og i tilfælde af, at der for en vej er fastsat en ud-

videlseslinie, tillige arealet mellem grundens grænse og udvidelseslinien. Tillægsarealet begrænses i længden af linier igennem endepunkterne af grundens grænse langs vejen vinkelret på vejens midtlinie. Tillægsarealet kan med de i stk. 2 og 3 nævnte undtagelser alene medregnes i en udstrækning af 10 m fra grundens grænse mod vejen, henholdsvis fra vejens udvidelseslinie.

Stk. 2. Når der gives en vej en større bredde end 20 m, kan bygningsmyndigheden, når forholdene skønnes at tale derfor, tillade, at tillægsarealet – endeligt eller midlertidigt – beregnes på grundlag af den således øgede afstand fra grundens grænse til vejens midte.

Stk. 3. Ved hjørneafskæringer, hvor længden af afskæringen ikke overstiger de i byggelovens § 23 foreskrevne størrelser på 3 m i ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse og 5 m i andre områder, kan arealerne mellem afskæringen og vejens midtlinier medregnes i tillægsarealet uanset afstanden mellem hjørneafskæringen og vejens midtlinier.

Stk. 4. Tillægsarealet kan i intet tilfælde medregnes med mere end en fjerdedel af det efter 2.2.2. beregnede grundareal. Et areal kan ved beregningen af udnyttelsesgraden ikke indgå som tillægsareal for flere grunde.

2.2.4. Bebyggelsens bruttoetageareal.

Stk. 1. En bebyggelses bruttoetageareal beregnes ved sammenlægning af arealerne af samtlige etager, herunder kældre og udnyttede tagetager, med de i stk. 2–5 angivne begrænsninger og udvidelser.

Stk. 2. Rum, der går igennem flere etager, medregnes kun til den etage, i hvilken gulvet er beliggende. Trapperum og elevator-skakter medregnes dog for hver af de etager, de betjener.

Stk. 3. Til bruttoetagearealet medregnes:

- a. indskudte etager, indvendige balkoner, gallerier og lign.,
- b. altangange og trapper til altangange,
- c. overdækkede arealer, såfremt de efter bygningsmyndighedens skøn udnyttes på en sådan måde, at de skulle medregnes, hvis de befandt sig i en bygning,
- d. udhuse og lign. bygninger,
- e. lysskakter, der helt er omgivet af bebyggelse.

Stk. 4. Til bruttoetagearealet medregnes ikke:

- a. beboelsesbygningers udenomsrum (jfr. kap. 4.1.3. stk. 1.) i tagetage.
- b. beboelsesbygningers udenomsrum i den del af en kælder, hvis loft ligger indtil 1,25 m over terræn. I den del af en kælder, hvis

2.2.4.

loft ligger mere end 1,25 m over terræn, kan bygningsmyndigheden tillade, at udenomsrum ikke medregnes,

- c. i bygninger, som helt eller delvis anvendes til andre formål end beboelse: sådanne rum, der kun er bestemt til kortvarigt ophold, og som er nødvendige til selve bygningens drift, som. f. eks. fyr- og brændselsrum, skarnkasserum og ventilationsrum,
- d. sikringsrum i den foreskrevne størrelse, jfr. indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 137 af 16. april 1962.

Stk. 5. For garagearealer gælder følgende særlige regler:

- a. ved frøtliggende enfamiliehuse og dobbelthuse medregnes – hvad enten garagearealet er beliggende i kælder, i eller over terrænhøjde, som tilbygning eller i særskilt bygning – kun den del af garagearealet, som overstiger 35 m², og ved rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. kun den del af garagearealet, som overstiger 20 m²,
- b. ved andre bebyggelser medregnes garagearealer i kælder eller gårdkælder ikke. Andre garagearealer, herunder selvstændige garagebygninger, medregnes kun med den del af arealet, der overstiger 25 pct. af bebyggelsens øvrige bruttoetageareal.

Stk. 6. Det etageareal, som i henhold til stk. 1–5 skal medregnes, måles til ydersiden af de begrænsende ydervægge med følgende afvigelser:

- a. i tagetager medregnes det udnyttede areal, der ligger inden for de begrænsende vægges (tagfladens) udvendige sider i et vandret plan 1 m over færdigt gulv,
- b. åbne etager, porte, luftsluser og lign. medregnes til den linie, som bygningens ydervægge i øvrigt angiver,
- c. altaner medregnes ikke,
- d. ved overdækninger uden begrænsende ydervægge måles arealet efter tagfladen. Ved carporte måles arealet inden for en linie 50 cm fra tagfladens begrænsning.

Kap. 3. Bebyggelsens forhold til vej, nabo- grund og anden bebyggelse på samme grund

3.1. Bestemmelser til supplerung af byggelovens regler om bygnings- højder og -afstande.

Stk. 1. Når der inden for en grund findes større niveauforskelle, eller når grunden grænser til flere veje med forskellig terrænhøjde, kan bygningsmyndigheden fastlægge flere niveauplaner for samme grund.

Stk. 2. Vender en ydervæg imod et overbygget areal, kan bygningsmyndigheden tillade, at den for afstandsforholdet bestemmende højde i forhold til anden bebyggelse på samme grund beregnes fra et niveauplan i overbygningens højde.

Stk. 3. Over lovligt bygningsprofil kan opføres tagkviste, brandkamme, skorstenspiber og tagantenner.

Stk. 4. Bygningsmyndigheden kan tillade, at der over lovligt bygningsprofil opføres trappehuse, elevatorskakter, ventilationsanlæg, skilte, lysreklamer og lign. samt fritstående antenner og skorstene.

Stk. 5. Bygningsmyndigheden kan tillade, at den for afstandsforholdet bestemmende højde af en gavlvæg kun beregnes til gavltrekanstens halve højde, når lysforholdene ikke derved væsentligt forringes.

Stk. 6. Bygningsmyndigheden kan tillade en lempelse af de bygningsafstande, som følger af byggelovens § 34, med hensyn til den indbyrdes afstand mellem vægge, der danner et indadgående hjørne på mindre end 90° , når dette ikke er nordvendt. Et hjørne anses for nordvendt, når hjørnevinklens halveringslinie afviger mindre end 60° fra nordretningen.

Stk. 7. Bygningsmyndigheden kan tillade en lempelse af den afstand mellem bygninger på samme grund, der følger af bestemmelserne i byggelovens § 34, når de modstående ydervægge kun har vinduer til birum eller udenomsrum, jvf. 4.1.3., stk. 1. Det samme gælder ydervægge, som har vinduer til beboelsesrum, køkken eller arbejdsrum, såfremt rummene får tilfredsstillende lysadgang gennem andre vinduer.

3.1.

Stk. 8. Uanset den afstand mellem bygninger på samme grund, der følger af byggelovens § 34, kan den indbyrdes afstand mellem garager, udhuse, skure og lign. mindre bygninger, samt afstanden mellem sådanne bygninger og enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) nedsættes indtil 1 m, med mindre bygningerne sammenbygges. Ud for vinduer til beboelsesrum og køkken skal afstanden dog mindst være 2,5 m.

Stk. 9. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan den tilladelige bygningshøjde og -afstand i forhold til naboskel for enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) med indtil 2 etager beregnes efter følgende regler:

- a. ingen del af en bygnings ydervægge eller tagflader, bortset fra gavltrekanter, tagudhæng og skorstene, må have en højde i forhold til naboskel, der er større end 1,4 gange afstanden til skellet,
- b. afstanden fra naboskel til ydervæg skal dog være mindst 2,5 m, og afstanden fra naboskel til vindue i gavltrekanter og kvist skal være mindst 3,5 m.

På grunde, som er udstykket inden 1950, kan bygningsmyndigheden tillade, at en sådan bygning opføres i en mindre afstand fra naboskel, når der på nabogrunden ikke findes bebyggelse i en tilsvarende større afstand fra skellet, og når det ved tinglysning sikres, at ny bebyggelse på nabogrunden holdes i mindst denne større afstand.

Stk. 10. Ved beregning af den tilladelige bygningshøjde i forhold til en sti anses grundens grænse mod stien som et naboskel.

Stk. 11. Bygningsmyndigheden kan tillade en midlertidig lempelse af den i byggelovens § 34 foreskrevne bygningsafstand til en ved lovens ikrafttræden bestående bebyggelse på samme eller på anden grund, når den foreskrevne afstand kan forventes tilvejebragt inden for en kortere tid ved bebyggelse i henhold til en godkendt bebyggelsesplan for et efter bygningsmyndighedens skøn passende afgrænset område.

Stk. 12. Opføres en bygning på grundlag af en i byggelovens § 33, stk. 5–6, omhandlet bebyggelsesplan således, at grundens udnyttelsesgrad bliver over 0,80, kan bygningsmyndigheden tillade anvendelse af de højdegrænseplaner, der ville være gældende, såfremt denne udnyttelsesgrad var den almindelige, maksimale udnyttelsesgrad for området.

Stk. 13. Om bygningers afstand fra højspændingsluftledninger henvises til stærkstrømsreglementets til enhver tid gældende forskrifter.

3.2. Særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel.

Stk. 1. Karnapper, altaner, verandaer og vinterhaver samt hævede terrasser, tagterrasser og lign. opholdsarealer skal være fjernet mindst 2,5 m fra naboskel. Ved sluttet bebyggelse, eller når en bebyggelse opføres efter en fælles bebyggelsesplan, jfr. byggelovens § 31, stk. 3, kan bygningsmyndigheden tillade, at bestemmelsen i 1. punktum fraviges. Det samme gælder for bebyggelse på grunde, som er udstykket inden 1950, når der på nabogrunden ikke findes bebyggelse i en tilsvarende større afstand fra skellet, og når det ved tinglysning sikres, at ny bebyggelse på nabogrunden holdes i mindst denne større afstand.

Stk. 2. Tagudhæng, vindskeder, lætage over døre samt gesimser og lign. mindre bygningsdele kan, uanset materialevalg, udføres i en afstand af 2 m fra naboskel.

Stk. 3. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan udhuse, skure og lign. mindre bygninger, der udelukkende indrettes som udenomsrum, jfr. 4.1.3., stk. 1, samt garager opføres i naboskel eller nærmere naboskel end 2,5 m, når nedenstående betingelser a–f er opfyldt:

- a. den mod naboskel vendende side af bygningen må inden for en afstand af 2,5 m fra skel ikke have en større længde end 8 m (samt tagudhæng på $2 \times 0,5$ m). Vender bygningen mod 2 skel, medregnes den korteste side ikke, såfremt dens længde ikke overstiger 3 m (med tagudhæng 4 m),
- b. ingen del af bygningens ydervægge eller tag, inklusive eventuel brandkam, jfr. 6.3.1.–6.3.3., må inden for en afstand af 2,5 m fra skel være hævet mere end 2,4 m over terræn,
- c. der må på grunden kun opføres én sådan bygning nærmere naboskel end 2,5 m,
- d. ildsted og skorsten skal holdes mindst 2,5 m fra skel,
- e. der må ikke udføres vinduer imod skel,
- f. tagvand skal holdes inde på egen grund.

Benyttes en sådan bygning som garage eller carport, skal den endvidere opfylde kravene i 4.2.5.

Stk. 4. Når hensynet til naboer og til en tilfredsstillende udnyttelse af ejendommens friarealer ikke taler derimod, kan kravene i stk. 3, a–c, lempes, idet bygningsmyndigheden kan tillade, at længden forøges indtil 12 m (samt tagudhæng $2 \times 0,5$ m), og at der opføres flere sådanne bygninger, hvis sammenlagte længder ikke må

3.3.

overstige 12 m. Bygningsmyndigheden kan endvidere tillade en større højde, når arkitektoniske grunde taler derfor; i selve skellet kan dog kun tillades en højde på over 2,4 m, såfremt bygningen sammenbygges med en lignende bebyggelse på nabogrunden efter en fælles plan.

Stk. 5. Bygningsmyndigheden kan tillade, at transformerstationer med offentlige forsyningsformål føres helt ud i naboskel, når det bebyggede areal ikke overstiger 30 m², og højden i skel ikke overstiger 3 m. Bygningsmyndigheden kan endvidere tillade, at bestemmelserne i byggelovens § 31, stk. 1, om bebyggelsens afstand til naboskel og i § 34, stk. 1 a og b og stk. 2 a og b, om bebyggelsens højde- og afstandsforhold i forhold til vej og naboskel fraviges ved opførelse af transformerstationer med offentlige forsyningsformål, der opføres som ståltårne med en højde af indtil 8 m og et grundareal på højst 7,5 m².

3.3. Særlige brandmæssige bygningsafstande.

Stk. 1. Bygninger, der opføres nærmere naboskel end 2,5 m, skal med de i 6.3.1. stk. 4 nævnte undtagelser udføres med brandvæg mod skel.

Stk. 2. Uanset hvilken bygningsafstand der kan tillades efter bestemmelserne om bygningers højde- og afstandsforhold, skal de i dette stk. nævnte bygninger og bygningsdele af brændbare materialer med de i stk. 3–4 nævnte undtagelser overholde de nedennævnte afstande til naboskel og til anden bebyggelse på samme grund:

- a. bygninger, der udføres med udvendig beklædning af brændbare materialer, må ikke opføres nærmere naboskel end 4 m. Vender gavlen mod skellet, og er kun gavltrekanten af brændbart materiale, kan afstanden nedsættes til 2,5 m. Vindfang og lign. små ud- og påbygninger af brændbart materiale kan udføres i en afstand af 2,5 m fra naboskel,
- b. afstanden mellem sådanne bygninger på samme grund må ikke være mindre end 4 m. For bygninger med et samlet areal på mindre end 50 m² kan den indbyrdes afstand nedsættes til 2,5 m,
- c. traktorgarager af brændbart materiale, der opføres i tilknytning til avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug og gartneri herunder frugtplantager, skal holdes i en afstand af mindst 4 m fra naboskel og fra andre bygninger på samme grund. Afstanden fra bygninger med tag af strå eller andet let antændeligt materiale skal dog være mindst 10 m,
- d. bygninger med tag af strå eller andet let antændeligt materiale

skal holdes i en afstand fra naboskel af mindst 10 m, og afstanden mellem sådanne bygninger på egen grund skal være mindst 4 m.

Stk. 3. Udenfor ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan fritliggende enfamiliehuse, der udføres med udvendig beklædning af brændbare materialer, opføres i en afstand af 2,5 m fra skellet, og garager, udhuse, skure og lign. bygninger, hvis areal ikke overstiger 50 m², kan opføres i naboskel eller nærmere naboskel end 4 m.

Stk. 4. I ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (i bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan bygningsmyndigheden tillade, at de i stk. 2 nævnte afstandsbestemmelser fraviges for garager, udhuse, skure og lign. bygninger, hvis areal ikke overstiger 50 m².

Stk. 5. Såfremt der på nabogrunden er opført en bygning som omhandlet i stk. 2–3 i mindre afstand fra naboskel, og såfremt der til bygningens opførelse er givet samtykke i henhold til § 1, stk. 2, i lov af 31. marts 1926 om brandpolitiet på landet eller tilsvarende ældre bestemmelser, skal de i stk. 2–3 foreskrevne mindsteafstande fra naboskel forøges således, at der opnås den af disse bestemmelser følgende afstand mellem bygningerne.

Stk. 6. De i dette afsnit foreskrevne afstande fra naboskel kan fraviges for bygninger, der opføres på grundlag af en af bygningsmyndigheden godkendt bebyggelsesplan for et passende afgrænset område, når det sikres, at afstanden mellem bygningerne ikke bliver ringere end bestemt for bebyggelse på samme grund. Det samme gælder for bebyggelse på grunde, som er udstykket inden 1950, når der på nabogrunden ikke findes bebyggelse i en tilsvarende større afstand fra skellet, og når det ved tinglysning sikres, at ny bebyggelse på nabogrunden holdes i mindst denne større afstand.

3.4. Bygningsfremspring.

Stk. 1. De nedennævnte bygningsdele kan anbringes ud over en fastlagt byggelinie eller tilbagerkningslinie. Er sådanne linier ikke fastlagt, kan bygningsdelene anbringes ud over grundens grænser mod vej.

- a. hovedgesims og tagudhæng med tagrende kan udføres med et samlet fremspring af indtil 80 cm, når anbringelsen sker i en højde af mindst 2,8 m, og tagnedløb kan gives et fremspring af indtil 20 cm,

3.4.

- b. bånd, vinduesindfatninger, sålbænke og lignende kan udføres med et fremspring af indtil 15 cm,
- c. lyskasser kan udføres med et fremspring af indtil 50 cm, målt i lysåbningen, når der mellem lyskassens forreste kant og fortovets yderkant bliver en afstand af mindst 1,25 m.

Stk. 2. Når færdselsforholdene eller – for bygningsdele, der anbringes under terræn – hensynet til fremføring af underjordiske ledninger, kabler m. v. ikke taler derimod, kan bygningsmyndigheden tillade, at nedennævnte bygningsdele anbringes ud over en fastlagt byggelinie eller tilbagerykningslinie. Er sådanne linier ikke fastlagt, kan bygningsdelene tillades anbragt ud over grundens grænse mod vej.

- a. bygningsfundamenter kan tillades udført med et fremspring af indtil
35 cm, når fundamentets overkant ligger mindst 50 cm under fortovets niveau,
60 cm, når overkanten ligger mindst 1,25 m under fortovets niveau,
80 cm, når overkanten ligger mindst 2 m under fortovets niveau,
- b. sokler og facadebeklædninger kan tillades udført med et fremspring af indtil 15 cm på nærmere i hvert enkelt tilfælde fastsatte vilkår,
- c. indgangspartier, søjler, pilastre og lignende kan tillades på nærmere i hvert enkelt tilfælde fastsatte vilkår,
- d. udvendige trapper med opadgående eller nedadgående løb kan tillades udført med et fremspring af indtil 40 cm, såfremt der mellem trappens forreste kant og fortovets yderkant bliver en afstand af mindst 1,25 m,
- e. altaner, hvis underside er hævet mindst 2,8 m over fortovet, kan tillades udført med et fremspring af indtil 1,25 m på veje med en bredde af over 10 m, jfr. endvidere pkt. h,
- f. karnapper, hvis underside er hævet mindst 2,8 m over fortovet, kan tillades udført med et fremspring af indtil 1 m på veje med en bredde af over 10 m, jfr. endvidere pkt. h. Karnappers bredde i facadelinien må sammenlagt ikke udgøre mere end $\frac{1}{3}$ af den pågældende facades længde,
- g. udhængstage og markiser, hvis underside er hævet mindst 2,8 m over fortov, kan tillades med et fremspring over fortov af indtil 2 m på veje med en bredde over 12 m. Tilladelsen meddeles på nærmere i hvert enkelt tilfælde af bygningsmyndigheden fastsatte vilkår, jfr. endvidere pkt. h og i,
- h. de i pkt. e, f og g omhandlede altaner, karnapper, udhængstage og markiser skal holdes i en afstand fra fortovets yderkant af mindst 1 m, hvis deres højde over fortovet ikke er

mindst 6 m ved veje med sporvogns- eller trolleyvognskørsel,
 mindst 4,5 m ved veje med omnibuskørsel eller lignende,
 mindst 4,0 m ved andre veje,

- i. ved opsætning af markiser af lettere konstruktion over forretningsfacader kan det, når de i byggelovens § 43 angivne hensyn ikke taler derimod, tillades, at det i pkt. g angivne højdemål over fortov nedsættes fra 2,80 m til 2,20 m. En sådan tilladelse er altid midlertidig og kan til enhver tid tilbagekaldes.

Stk. 3. Porte og døre må ikke indrettes til at kunne åbnes ud over en grunds grænselinie mod vej, en byggelinie eller en tilbage-rykningslinie eller iøvrigt ud over færdselsarealer. Skodder og vinduer m. v., der indrettes til at kunne åbnes som anført foran, skal have underkanten hævet mindst 2,20 m over terræn. Bygningsmyndigheden kan tillade afvigelse fra bestemmelserne i 1. og 2. punktum under forudsætning af, at der træffes foranstaltning til sikring af uhindret passage.

Stk. 4.

- a. Bestemmelserne i stk. 1–3 kommer ikke til anvendelse på bebyggelser ved de af ministeren for offentlige arbejder bestyrede motorveje*).
- b. For bebyggelser ved de af amtsrådet bestyrede hovedlandeveje og landeveje gælder bestemmelserne i § 52, jfr. § 40, i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje i stedet for bestemmelserne i stk. 1, medens de nævnte lovbestemmelser gælder ved siden af bestemmelserne i stk. 2 og 3.

*) Tilladelse til anbringelse af fremspringende bygningsdele som omhandlet i kap. 3.4. kan kun meddeles af ministeriet for offentlige arbejder, vejdirektoratet.

Kap. 4. Bygningers indretning

4.1. Beboelsesbygninger.

4.1.1. Beboelsesrum.

Stk. 1. Beboelsesrum, d. v. s. opholdsrum, soverum og lign. rum, der er bestemt til varigt dag- eller natophold, skal mindst opfylde nedenstående krav.

Stk. 2. Beboelsesrum skal have et gulvareal på mindst 6 m² og et rumindhold på mindst 15 m³. Ved beregningen af gulvareal og rumindhold kan medregnes faste skabe, som findes i og hører til rummet.

Stk. 3. Om etagehøjder og rumhøjder gælder nedennævnte bestemmelser. Ved etagehøjden forstås højden fra færdigt gulv til færdigt gulv, og ved rumhøjden forstås den frie højde mellem gulv og loft.

- a. i beboelsesbygninger, der opføres til udleje, og som indeholder 2 eller flere selvstændige beboelseslag og 4 lejligheder eller derover, skal etagehøjden i alle etager med undtagelse af den øverste være 2,8 m, jfr. DS 1000. I den øverste etage skal rumhøjden være mindst 2,5 m,
- b. i andre beboelsesbygninger, bortset fra enfamiliehuse, skal rumhøjden være mindst 2,5 m,
- c. i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) kan rumhøjden nedsættes til 2,3 m under forudsætning af, at kravet om et rumindhold på mindst 15 m³ er opfyldt,
- d. ved indretning af beboelsesrum i tagetagen i bygninger opført før 1. april 1961 kan bygningsmyndigheden, når rimelige hensyn taler derfor, godkende en lavere rumhøjde end 2,5 m under forudsætning af, at kravet om et rumindhold på mindst 15 m³ er opfyldt*).

*) Opmærksomheden henledes på, at den for bebyggelsen tilladte udnyttelsesgrad kun kan overskrides med den overordnede bygningsmyndigheds samtykke.

Stk. 4. Er loftet i et rum ikke vandret, kan de angivne rumhøjder måles som gennemsnitshøjder. Ved beregning heraf samt af det i stk. 2 anførte areal og rumindhold medregnes (bortset fra tagetager, jfr. stk. 5) kun den del af rummet, der har en rumhøjde på 2 m og derover.

Stk. 5. I tagetager skal der i beboelsesrum med skråvægge være den foreskrevne rumhøjde (2,5 m eller 2,3 m, jfr. stk. 3) over mindst halvdelen af det gulvareal, der er nødvendigt for at opnå et rumindhold på 15 m³. Ved beregningen af areal i disse rum kan kun medregnes den del af gulvarealet, hvorover den frie højde er mindst 1 m. Ved beregningen af rumindhold medregnes ikke den del af rummet, hvor den frie højde er under 1 m, og den del, der ligger over en højde på 2,5 m.

Stk. 6. Beboelsesrum må ikke have gulvet beliggende under det omgivende terræn. Bygningsmyndigheden kan under hensyn til særlige terrænforhold fravige dette krav for rum, hvis gulv er beliggende over terræn langs mindst én vinduesvæg.

Stk. 7. Beboelsesrum skal have et vindueskarmlysningsareal på mindst 10 pct. af rummets gulvareal. Hvor bygningsmyndigheden finder lysforholdene mindre gode, kan karmlysningsarealet kræves forøget eller rummets udformning ændret. Hvor der anvendes ovenlys, kan det foreskrevne karmlysningsareal nedsættes til 7 pct. Vinduer skal være anbragt eller indrettet på en sådan måde, at der bliver forsvarlig adgang til vinduespudsning.

Stk. 8. Beboelsesrum skal kunne nås ved hjælp af brandvæsenets stiger, med mindre rummene har adgang til sikkerhedstrappe som angivet i 4.1.5, stk. 3 c, eller bygningsmyndigheden som følge af særlige brandtekniske sikringsforanstaltninger skønner det forsvarligt at fritage herfor. Beboelsesrum uden dør til det fri skal forsynes med mindst én til det fri vendende åbning, der er anbragt højst 1,2 m over gulv og udformet med henblik på redning af mennesker i tilfælde af brand. Sådanne redningsåbninger skal kunne åbnes uhindret og forblive åbne. Åbningerne kan udformes og anbringes enten efter nedenstående regler eller på anden af bygningsmyndigheden godkendt måde. I tagflader må som redningsåbning kun anvendes vindues typer til ovenlys, som er godkendt af boligministeriet.

- a. uanset højde over terræn kan redningsåbningen udføres som sidehængt vindue eller lem med en fri åbning, der er mindst 1 m høj og 50 cm bred,
- b. hvor afstanden fra terræn eller altangang til redningsåbning er højst 2 m, kan redningsåbningen udføres som vindue eller lem med

4.1.2.—4.1.3.

- en fri åbning, hvis højde og bredde tilsammen er mindst 1,5 m, og hvor ingen side er mindre end 50 cm,
- c. hvor afstanden fra terræn til gulv er højst 10 m, kan redningsåbningen udføres som vippevindue, skydevindue eller sidehængt vindue med en fri åbning, hvis højde og bredde tilsammen er mindst 1,5 m, og hvor højden er mindst 60 cm,
 - d. hvor afstanden fra terræn til gulv er over 10 m, kan redningsåbningen udføres som nævnt under c, når den pågældende lejlighed er forsynet med altan til den side, hvorfra stigeredning skal foregå, eller når der fra lejligheden til to facader anbringes en redningsåbning som angivet under a.

Stk. 9. På hanebjælkelag eller på mansardbjælkelag, der hviler på trækonstruktion, må ikke indrettes rum bestemt til natophold, og andre beboelsesrum må kun indrettes med bygningsmyndighedens tilladelse.

4.1.2. Køkkener.

Stk. 1. Køkkener skal med hensyn til gulvareal og rumindhold, etage- og rumhøjde, beliggenhed, lysforhold og redningsåbninger opfylde kravene i 4.1.1. Om indskrænkning af visse køkkeners gulvareal og rumindhold m. v. henvises til 4.1.4. stk. 6–8.

Stk. 2. I bygninger opført før 1. april 1961 kan køkkenets gulvareal og rumindhold uanset lejlighedernes størrelse af bygningsmyndigheden tillades indskrænket i overensstemmelse med bestemmelserne i 4.1.4., stk. 6, når det er nødvendigt af hensyn til installation af w. c. eller bad, og forholdene i lejligheden som helhed taler derfor.

4.1.3. Birum og udenomsrum.

Stk. 1. For birum og udenomsrum gælder nedenstående bestemmelser. Ved birum forstås rum, der er bestemt til kortvarigt ophold og beliggende inden for lejligheden som f. eks. vindfang, forstue, gang, garderoberum, w. c.-rum og baderum. Ved udenomsrum forstås rum, der er bestemt til kortvarigt ophold, og som normalt er beliggende uden for lejligheden i kælder, tagetage eller udhus som f. eks. pulterrum, vaskerum, strygerum, tørrerum, cyklerum, barnevognsrum, fyrrum, brændelsrum og hobbyrum.

Stk. 2. Om etagehøjder og rumhøjder gælder følgende:

- a. i beboelsesbygninger, der opføres til udleje, og som indeholder 2 eller flere selvstændige beboelseslag og 4 lejligheder eller derover, skal udenomsrum i kælderetagen indrettes med en etagehøjde på mindst 2,6 m. For birum og udenomsrum i bygningens øvrige eta-

ger gælder bestemmelserne i 4.1.1, stk. 3 a, idet rumhøjden dog kan nedsættes til 2,3 m,

- b. i bygninger med højst 3 beboelseslejligheder kan rumhøjden i birum og udenomsrum nedsættes til 2,1 m.

Stk. 3. De nedenfor nævnte birum og udenomsrum skal med hensyn til gulvareal, rumindhold og lysadgang opfylde følgende bestemmelser:

- a. i beboelsesbygninger med 2 eller flere selvstændige beboelseslag og 4 lejligheder og derover skal vindueskarmlysningsarealet i vask-, stryge- og tørrerum samt i hobbyrum udgøre mindst 10 % af rummets gulvareal,
- b. w. c.-rum skal have et gulvareal på mindst 1 m², og intet mål må være mindre end 80 cm. Anbringes badekar eller bruse sammen med w. c., skal rummet have et gulvareal på mindst 2,5 m². Ved installation af w. c. eller bad i bygninger opført før 1. april 1961 kan bygningsmyndigheden tillade et mindre gulvareal,
- c. såfremt udenomsrum som pulterrum, hobbyrum og lign. rum indgår som en del af lejligheden og forsynes med vindue til det fri, skal de tillige opfylde kravene til beboelsesrum med hensyn til gulvareal, rumindhold og lysadgang. Dette gælder dog ikke, hvis rummets gulvareal er mindre end 4 m².

Stk. 4. Birum og udenomsrum skal forsynes med den under hensyn til deres benyttelse nødvendige frisklufttilførsel, jvf. kap. 11.

Stk. 5. W. c.-rum må ikke have direkte adgang fra køkken, spiseplads eller opholdsstue. I w. c.-rummet eller i et rum i nær forbindelse hermed skal der være håndvask.

Stk. 6. Baderum, hvori der installeres gasbadeovn eller andet gasopvarmningsapparat, der forbruger rummets ilt, skal for karbaderrums vedkommende have et gulvareal på mindst 4 m² og et rumindhold på mindst 10 m³ og for brusebaderums vedkommende et gulvareal på mindst 3 m² og et rumindhold på mindst 7 m³. Såfremt døren til rummet forsynes med lås eller slå, skal den være således indrettet, at den i nødstilfælde kan åbnes udefra.

Stk. 7. På beboelsesejendomme med mindst 12 lejligheder skal der være fri adgang til et w. c.-rum, medmindre bygningsmyndigheden frafalder kravet herom. W. c.-rummet kan være fælles for flere beboelsesejendomme, når disse har fælles opholdsareal.

Stk. 8. Tørklosetter og tørklosetrum skal indrettes i overensstemmelse med forskrifterne herom i sundhedsvedtægten for vedkommende kommune.

4.1.4.

4.1.4. Beboelseslejligheder.

Stk. 1. En beboelseslejlighed skal foruden mindst et beboelsesrum indeholde køkken, w. c.- og baderum.

Stk. 2. I enhver beboelseslejlighed skal mindst et beboelsesrum – fortrinsvis det største – kunne få sollys i rimeligt omfang.

Stk. 3. Hvor det er forbundet med særligt store vanskeligheder at tilvejebringe installationer for vand og afløb i køkken, w. c.- og baderum samtidig med husets opførelse, skal rummene og konstruktionerne være således udformede, at installationerne senere let kan udføres.

Stk. 4. Beboelsesbygninger, der opføres til udleje, skal projekteres i overensstemmelse med »Modulregler for byggeriet« DS 1011.1 (Byggemodul) og DS 1011.2 (Planlægningsmoduler).

Stk. 5. I beboelsesbygninger, der opføres til udleje eller til salg, skal lejligheder med et nettoareal på 110 m² eller derunder udover at opfylde de i stk. 1–3 nævnte krav udføres i overensstemmelse med bestemmelserne under a–d. Ved nettoareal forstås hele arealet inden for de lejligheden begrænsende vægge (uden fradrag for skillevægge). I nettoarealet medregnes ikke arealet af udenomsrum.

- a. lejligheden skal have en sådan orientering, størrelse, udformning og indretning og skal kunne møbleres på en sådan måde, at den under hensyn til den tilsigtede brug af de enkelte rum udgør en i enhver henseende hensigtsmæssig bolig. Bygningsmyndigheden kan til dokumentation herfor kræve møbleringsplan forelagt,
- b. soverum må ikke have eneste adgang fra andet soverum, og det bør normalt tilstræbes, at ethvert beboelsesrum, køkken og mindst et w. c., uanset forbindelse til andet rum, har adgang fra forstue, gang eller lign.,
- c. beboelsesrum skal have et gulvareal på mindst 7 m² og en mindste bredde på 2,1 m. Mindst et beboelsesrum skal have et gulvareal på mindst 18 m². I 2-rums lejligheder kan bygningsmyndigheden tillade, at kravet om et gulvareal på mindst 18 m² fraviges, når gulvarealet i de 2 beboelsesrum tilsammen er mindst 25 m², og når lejligheden i øvrigt opfylder kravene i a. Kravet om, at beboelsesrum skal have et gulvareal på mindst 7 m², træder først i kraft den 1. april 1968,
- d. i lejligheden skal der være opbevaringsplads for rengøringsredskaber m. m. samt plads til overtøj. Herudover skal der være faste garderobeskabe, skabsrum eller plads til løse skabe med en kapacitet svarende til 60 cm bøjlestang pr. beboelsesrum og køkken. Endvidere skal der i eller uden for lejligheden være indrettet opbevaringsplads i passende omfang for ikke dagligt ibrugværende

ting og for cykler, barnevogne m. m. samt for eventuelt brændsel, ligesom der skal være mulighed for vask og tørring af tøj.

Stk. 6. Køkkener (og kogenicher) i de under stk. 5 omhandlede beboelsesbygninger skal udføres i overensstemmelse med bestemmelserne under a–d.

- a. køkkenet skal indeholde køkkenbord med arbejdsplads og vask, opbevaringsplads for køkkenredskaber, service og kolonialvarer, kogeplads og plads for evt. senere installation af komfur. I køkkenet eller i nærheden heraf skal forefindes et viktualieskab, ventileret efter bestemmelsen i 11.1., stk. 3, eller et køle-svaleskab. Er køkkenet kun forsynet med ventileret viktualieskab, skal der være afsat plads for installation af køleskab. Ud for arbejdspladser i køkkenet skal der være en mindste fri afstand på 1,0 m,
- b. bygningsmyndigheden kan tillade, at køkkenets areal og rumfang nedsættes til henholdsvis 4 m² og 10 m³, når lejligheden er beregnet til og det i overensstemmelse med byggelovens § 61 sikres, at lejligheden højst må bebos af 2 personer,
- c. bygningsmyndigheden kan tillade, at lejligheden indrettes med kogeniche i birum, når dettes areal og rumindhold incl. kogeniche er mindst henholdsvis 4 m² og 10 m³, eller i beboelsesrum når dettes areal er mindst 18 m² incl. kogeniche, og når lejligheden er beregnet til og det i overensstemmelse med byggelovens § 61 sikres, at lejligheden ikke må bebos af mere end én person.
- d. kogenichen skal forsynes med el-kogeplads og skal udføres i åben forbindelse med det rum, hvori den er beliggende, eller indbygget i skab med skabsdør eller låge, som i lukket stilling automatisk afbryder strømmen til kogeplade eller komfur. Kogenichen skal i begrænset omfang forsynes med inventar som under a angivet. Er kogenichen i åben forbindelse til beboelsesrum, skal den udstyres med køleskab. Kogeniche (og viktualieskab) skal ventileres efter bestemmelserne i 11.1. stk. 3.

Stk. 7. De foreskrevne krav til køkkenets størrelse og kravene i stk. 6 a om køkkenets indretning kan af bygningsmyndigheden lempes for lejligheder i bygninger, der indrettes til kollektiv beboelse, når det i overensstemmelse med byggelovens § 61 sikres, at der etableres og opretholdes fælles køkken og spiselokale under institutionens ledelse.

Stk. 8. I kollegielejligheder, der opfylder de i stk. 5 a nævnte krav, kan værelser med bygningsmyndighedens tilladelse indrettes med mindre areal end 18 m². Der kan indrettes kogeniche i beboelsesrummet, såfremt dettes gulvareal, incl. kogeniche, er mindst 15 m².

4.1.5.

Stk. 9. Værelser i kollegier, klublejligheder og lign. kan med bygningsmyndighedens tilladelse indrettes med fælles køkken og w. c.-rum og baderum i passende omfang. Værelserne skal i øvrigt indrettes i overensstemmelse med bestemmelserne for beboelsesrum. De skal i brandmæssig henseende betragtes som selvstændige brandceller jvf. 6.1.1. stk. 2 og skal med hensyn til lydisolering opfylde kravene i 9.3.1. Pensionater, klublejligheder og lign. virksomheder skal i øvrigt indrettes efter bygningsmyndighedens forskrifter i hvert enkelt tilfælde, jfr. 1.2.

Stk. 10. Når enkelte til en beboelseslejlighed hørende rum ikke står i umiddelbar forbindelse med denne, såsom gæste- eller pige-værelser, skal der være en i hvert enkelt tilfælde godkendt adgang, og sådanne rum må ikke uden bygningsmyndighedens godkendelse udlejes til selvstændig beboelse.

4.1.5. Adgangs- og trappeforhold.

Stk. 1. Fra hver selvstændig beboelse skal være trappeadgang eller adgang direkte til det fri, uden at det er nødvendigt at passere gennem andet lejemål. Trapper, forrum, sluser, altangange og lign. adgangsveje skal indrettes på en sådan måde og til enhver tid være i en sådan tilstand, at de i deres fulde bredde kan passeres uhindret og farefrit, jfr. endvidere 5.8. Passagehøjden under rør og lign. må intet sted være mindre end 1,9 m.

Stk. 2. Til et trapperum må der i samme etage ikke uden bygningsmyndighedens tilladelse være adgang fra flere end fire selvstændige lejemål. I bygninger, hvor der stilles krav om, at adgang fra lejlighed til trappe skal ske over luftsluse, jfr. stk. 3 c, kan adgang fra lejligheder til sluse ske gennem et for flere lejligheder fælles forrum; det samlede bruttoetageareal af de lejligheder, der har adgang til samme fælles forrum, samt af forrum, sluse og trappe, må ikke overstige 500 m², og afstanden mellem dør til den enkelte lejlighed og dør til sluse må ikke overstige 6 m; til et fælles forrum må der kun være adgang fra beboelseslejligheder, sluse og elevator.

Stk. 3. Trapper og adgangsforhold skal udføres efter følgende regler:

- a. ligger gulvet i øverste beboelseslejlighed mere end 5,5 m over terræn, skal trappen udføres mindst som BS-bygningsdel 30. Som belægning kan anvendes højst 7 mm linoleum, højst 4 mm vinyl, støbeasfalt med et asfaltindhold på højst 15 pct. eller andet af boligministeriet godkendt materiale,
- b. ligger gulvet i øverste beboelseslejlighed mere end 10 m over terræn, skal lejligheden have adgang til altan, medmindre adgangen

fra lejlighed til trappe sker over luftsluse. Trappen skal være brandsikkert adskilt fra kælderen (eller udenomsrum placeret i stueetagen) mindst svarende til BS-bygningsdel 60, og adgangen herfra og til trappe må kun ske ved at passere det fri eller luftsluse. Trappen kan dog sættes i direkte dørforbindelse med kælder (eller med udenomsrum placeret i stueetagen), såfremt der fra hver lejlighed, der har gulvet beliggende mere end 10 m over terræn, er adgang til 2 altaner, anbragt på hver sin side af bygningen,

- c. ligger gulvet i øverste beboelseslejlighed mere end 22 m over terræn, eller kan ikke alle beboelsesrum nås ved hjælp af brandvæsenets stiger, jfr. 4.1.1, stk. 8, skal der fra alle lejligheder, uanset højde i forhold til terræn, være adgang til trappe over luftsluse (sikkerhedstrappe). Trappen skal være brandsikkert adskilt fra kælderen (eller udenomsrum placeret i stueetagen) mindst svarende til BS-bygningsdel 60, og adgangen herfra og til trappe må kun ske gennem luftsluse eller det fri. Skønnes det stedlige brandvæsens kapacitet ikke tilstrækkelig, kan bygningsmyndigheden stille yderligere krav til sådanne bygninger,
- d. ligger gulvet i øverste beboelseslejlighed mere end 45 m over terræn, skal trappeadgang udføres i det mindste efter de krav, der kan stilles efter reglerne under c., idet der dog skal gennemføres de yderligere forholdsregler, som er nødvendige for at sikre betryggende trappeadgang. Disse forholdsregler skal i hvert enkelt tilfælde godkendes af den overordnede bygningsmyndighed efter reglerne om dispensation i byggelovens § 15.

Stk. 4. Trapper, forrum, sluser, altangange og lign. adgangsveje skal med hensyn til fri bredde og højde opfylde følgende krav:

- a. i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) med beboelsesrum beliggende i 2 etager skal den frie bredde af trappen mellem etagerne være mindst 80 cm og den frie bredde af eventuel kældertrappe mindst 70 cm,
- b. i tofamiliehuse skal den frie bredde af trappen mellem etagerne være mindst 90 cm,
- c. i andre beboelsesbygninger skal den frie bredde af trappen være mindst 1 m,
- d. altangange skal have en fri bredde på mindst 1,15 m, som bygningsmyndigheden kan tillade indskrænket til 1 m ud for søjler,
- e. fælles forrum mellem lejligheder og luftsluse skal have en fri bredde på mindst 1,5 m,
- f. luftsluser, der ikke er udformet som altangang, skal have en fri bredde på mindst 1,2 m, og slusens dybde fra facadelinien må ikke overstige 2 gange slusens bredde i facaden. Over rækværkshøjde skal slusen være helt åben til det fri,

4.1.5.

- g. forrum fra trapperum til det fri skal have en fri bredde på mindst 1,2 m og en rumhøjde på mindst 2,2 m,
- h. trapper skal have en fri højde over trinforanter og reposer på mindst 2 m målt i ganglinien. I enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) kan kældertrappe dog udføres med en fri højde på mindst 1,9 m.

Stk. 5. Trapper skal anbringes i særskilte trapperum med direkte adgang til det fri eller adgang til det fri gennem forrum. Særskilte trapperum skal dog ikke indrettes ved følgende trapper:

- a. trapper i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.), jvf. dog 6.1.2. stk. 3,
- b. adgangstrapper til altangange i to-etages byggeri,
- c. trapper mellem 2 etager inden for samme brandcelle, jfr. 6.1.1. Ligger gulvet i den nederste af disse etager mere end 22 m over terræn, kan særskilt trapperum dog kun udelades, når der fra begge etager er adgang til trappe efter reglerne i stk. 3 c.

Stk. 6. Vægge og lofter omkring trapperum, forrum, sluser og lign. adgangsveje samt beklædninger på disse skal udføres i overensstemmelse med 6.1. Fra forrum må der ikke uden bygningsmyndighedens tilladelse være adgang eller åbninger til andre rum end trapperummet.

Stk. 7. Støder to trapperum umiddelbart op til hinanden, skal de adskilles indbyrdes med en væg mindst svarende til BS-bygningsdel 120.

Stk. 8. Porte, gennemgange og tilsvarende passager, der er nødvendige i henhold til 2.1.4, stk. 1, skal udføres med vægge, lofter og beklædninger som trapperum. Der må ikke uden bygningsmyndighedens tilladelse udføres adgang eller åbninger til tilstødende rum.

Stk. 9. Døre skal udføres i overensstemmelse med DS 1053 efter følgende regler:

- a. i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) skal døre, der adskiller kælder fra stueetage, udføres mindst som BD-dør 30, der dog ikke behøver at være selvlukkende,
- b. døre fra lejlighed til fælles trapperum, altangang og lign., samt døre fra trapperum til sluse skal udføres mindst som BD-dør 30,
- c. døre fra fælles forrum (jfr. stk. 2) til lejlighed skal udføres mindst som BD-dør 60. Dør fra fælles forrum til sluse skal udføres uaflåselig og med rude på mindst 0,1 m²,
- d. døre fra fælles trapperum, forrum og sluse til kælder (eller udenomsrum i stueetagen) og loftsrum skal udføres mindst som BD-dør 60, F-dør 90,

- e. adgang fra elevator til kælder skal ske gennem et forrum med dør mindst som BD-dør 30,
- f. andre af bygningsmyndigheden godkendte åbninger i trapperum m. m. skal forsynes med lemme el. lign., der i brandmæssig henseende ikke er ringere end de foreskrevne døre. Om elevatordøre henvises til 12.5. stk. 6.

Stk. 10. Døråbninger fra trapperum til det fri skal have en karmlysningsbredde på mindst 90 cm og en karmlysningshøjde på mindst 2 m. Forsynes døren med lås, skal den kunne åbnes indefra uden anvendelse af nøgle. Dør fra trapperum til sluse skal være uaflåselig.

Stk. 11. I beboelsesbygninger med 2 eller flere selvstændige beboelseslag og 4 lejligheder eller derover skal trapperum, forrum, sluse og lign. fælles adgangsveje endvidere opfylde følgende krav:

- a. trappe- og forrum skal forsynes med sidelysvinduer til det fri i så stor udstrækning, at rummene bliver tilstrækkeligt belyst, eller rummene skal belyses i overensstemmelse med kravene i stk. 12,
- b. trapper og fælles adgangsveje skal forsynes med lysinstallation. Målere, gruppeafbrydere, trappeautomater, slukkeure m. m. for trappeinstallationerne skal anbringes i dertil bestemte vandtætte kasser, der kun må indeholde installationer i forbindelse med trappebelysningen. Kasserne skal opsættes således, at strømforsyningen under en brand kan opretholdes så længe som muligt,
- c. i trapperum m. m. må ikke opsættes gasmålere og transformere eller lign. elektriske installationer. Almindelige elektricitetsmålere kan dog opsættes, når de er monteret i jernkasser,
- d. i trapperum må ikke uden bygningsmyndighedens tilladelse anbringes andre åbninger end de i dette afsnit nævnte samt låger til affaldsskakter,
- e. trapperum skal have frisklufttilførsel i overensstemmelse med bestemmelserne i 11.1, stk. 3.

Stk. 12. I beboelsesbygninger med 3 eller flere selvstændige beboelseslag gælder for trapperum og forrum uden sidelysvinduer samt for fælles forrum, (jfr. stk. 2) følgende særlige krav:

- a. rummene skal forsynes med stedsebrændende el-belysning, som skal følge retningslinierne for trappebelysning i DS 700. I tiden fra kl. 1–6 kan den stedsebrændende belysning erstattes af automatisk belysning med trykkontakter med glimlampe på hver hovedrepos og ved gadedøren. Lampestederne skal fordeles skiftevis på to af hinanden uafhængige grupper tilsluttet hver sin faseledning, eller på en treleder-gruppe (2 faser og nul), og eventuelle

4.1.6.–4.1.7.

trykkontakter skal hver for sig kunne tænde begge disse grupper. Trappeinstallationen skal strømforsynes gennem en særskilt målerledningsikring, der kun må forsyne trapperummet,

- b. til brug ved udluftning i tilfælde af brand skal trapperummet foroven forsynes med røglem til det fri af en af boligministeriet godkendt type. Åbningens gennemstrømningsareal skal ved trapperum på indtil 15 m² være mindst 1 m². I større trapperum skal åbningens størrelse godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde. Åbningsmekanismen skal til enhver tid let kunne betjenes fra trapperummets indgangsetage.

Stk. 13. I beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste etage er beliggende mere end 22 m over terræn, skal der på hver etage til brandslukning være tilslutning til stigrør, udført efter de i 12.3, stk. 4, angivne forskrifter.

4.1.6. Skarnkasserum og lign.

Stk. 1. Til midlertidig opbevaring af affald skal forefindes plads til et efter bygningsmyndighedens skøn tilstrækkeligt antal forsvarlige beholdere eller sække.

Stk. 2. For beboelsesbygninger med 2 eller flere selvstændige beboelseslag og 4 lejligheder eller derover gælder yderligere følgende bestemmelser:

- a. anbringes beholderne i bygning, skal rummet være velbelyst, og dør må kun føre direkte til det fri. Døre og vinduer skal vende mod nord eller øst. Bygningsmyndigheden kan dog tillade, at døre og vinduer vender imod syd eller vest, når der ikke er adgang til rummet fra vinduesfacade, og når døre og vinduer afskærmes eller isoleres imod solvarme. Rummets gulv, vægge og loft skal udføres mindst svarende til BS-bygningsdel 60. Gulv og vægge skal have tæt og glat overflade. Rummet skal forsynes med spulehane og gulvafløb. Eventuelle varmerør gennem rummet skal være isolerede, og isoleringen skal beskyttes mod fugt og overlast. Rummet skal ventileres i overensstemmelse med kap. 11,
- b. anbringes beholderne i det fri, skal de holdes i en afstand af mindst 5 m fra vej samt fra ydervæg med vindue til beboelsesrum eller køkken og afskærmes fra omgivelserne.

4.1.7. Sikringsrum.

Sikringsrum skal udføres i overensstemmelse med indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 137 af 16. april 1962.

4.2. Andre bygninger end beboelsesbygninger.

4.2.1. Almene krav.

Stk. 1. Bestemmelserne i 4.1 om beboelsesbygningers indretning og adgangsforhold finder anvendelse på andre bygninger i det omfang, de kan sidestilles med beboelsesbygninger, eller bestemmelserne efter bygningsmyndighedens skøn stemmer med de krav, som må opfyldes under hensyn til bygningernes anvendelse.

Stk. 2. Udover de krav, der følger af stk. 1, kan bygningsmyndigheden ved de i 1.2 nævnte bygninger stille yderligere krav til bygningernes indretning og adgangsforhold ud fra sikkerhedsmæssige, brandmæssige og sundhedsmæssige hensyn.

4.2.2. Arbejdsrum.

Stk. 1. Bestemmelserne i 4.1.1—4.1.3 om indretning af beboelsesrum, køkkener, birum og udenomsrum finder anvendelse på indretning af arbejdsrum, med mindre bygningsmyndigheden godkender afvigelser herfra, eller andet følger af bestemmelserne i stk. 2—4.

Stk. 2. Tekøkkener, som benyttes i tilslutning til kontor, butik eller lign. lokaler, kan tillades indrettet med mindre gulvareal, rumhøjde og lysadgang end angivet i 4.1.2, når rummet ventileres på en af bygningsmyndigheden godkendt måde, og når forholdene i øvrigt taler derfor.

Stk. 3. Tilladelse til indretning af arbejdsrum med gulvet beliggende under terræn kan kun gives, såfremt rummet ved dræning eller på anden fyldestgørende måde er beskyttet mod fugtighed fra grunden. Sådant tilladelse kan kun gives med samtykke fra vedkommende sundhedskommission.

Stk. 4. I det omfang, hvori der for indretningen af arbejdsrum, som er omfattet af lovgivningen om arbejderbeskyttelse, er udfærdiget bestemmelser eller stilles krav, der afviger fra reglerne i stk. 1, 2 og 3, 1. punktum, træder disse bestemmelser eller krav i stedet for bygningsreglementets forskrifter herom.

4.2.3. Hoteller m. v.

For hoteller m. v. gælder indtil videre bestemmelserne i bilag 1.

4.2.4. Avls- og driftsbygninger.

Stk. 1. I bygninger med et bebygget areal på 20 m² og derover, der benyttes til opholdssted for dyr, og hvorover der findes udnytteligt tagrum, skal etageadskillelsen udføres mindst som BD-byg-

4.2.4.

ningsdel 30 (jfr. 6.1.7.) og med en beklædning på undersiden, der i brandteknisk henseende ikke er ringere end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr. Udgangsforholdene skal være således, at dyrene under en brand hurtigt og let kan bringes ud. Der må ikke være udgang alene til en lukket gård.

Stk. 2. Rum med ildsted skal være adskilt fra rum med letantændeligt oplag og fra stalde ved væg mindst svarende til BS-bygningsdel 60. Etageadskillelsen over sådanne rum skal være udført mindst som BD-bygningsdel 60 med indvendig overflade, der ikke er ringere end rør og puds. Døre og lemme i sådanne rum skal udføres mindst som BD-dør 60.

Stk. 3. Såfremt en bygning, bestemt til opholdssted for dyr, forsynes med stråtag, skal dette sys med galvaniseret tråd eller på anden måde sikres mod nedskridning i tilfælde af brand.

Stk. 4. Traktorgaragebygninger af brændbart materiale skal overholde afstandsbestemmelserne i 3.3., stk. 2. Traktorgarager i bygninger, der også anvendes til stald eller lade eller benyttes til oplag af let antændelige stoffer, samt traktorgarager, der er sammenbygget med sådanne bygninger, skal indrettes i overensstemmelse med nedenstående bestemmelser. Det samme gælder traktorgarager, som er beliggende i en afstand af mindre end 4 m fra sådanne bygninger.

- a. vægge, der danner adskillelse mod tilgrænsende rum eller bygninger, skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60 med indvendig beklædning, der ikke er ringere end rør og puds. Væggene skal være uden åbninger og skal føres helt op til underkant af etageadskillelse eller tagbeklædning over garagerummet. Væggene skal udføres således, at deres brandmæssige egenskaber ikke forringes ved normalt forekommende stød og slag,
- b. lofter over garagerum skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30 og med en beklædning, der ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr. Loftet skal være uden åbninger.

Mellem åbning af udstødningsrør og loft skal der være en mindste afstand af 30 cm.

Består loftet af gulvbrædder på træbjælker, kan brandbeskyttelsen etableres direkte på undersiden af loftet uden beskyttelse af selve bjælkerne, såfremt bjælke dimensionen er mindst $7,5 \times 12,5$ cm (3×5 "). Danner taget loft i garagerummet, kan særlig brandsikring udelades under forudsætning af, at bygningen ikke er forsynet med tag af strå eller andet let antændeligt materiale, og at der ikke inden for en afstand af 10 m findes bygninger med sådant tag. Det er endvidere en forudsætning, at eventuelt til-

- stødende bygninger ikke har brændbar beklædning, tagudhæng og lign. over garagerummets tag,
- c. gulve skal udføres af ubrændbart eller vanskeligt brændbart materiale. Overdækningen over smøregreve kan dog udføres af træ,
 - d. vinduer skal udføres med uoplukkeligt monierglas i alle bygninger med tag af strå eller andet let antændeligt materiale, samt hvor afstanden fra vinduesåbning til bygningsdele af brændbare materialer som f. eks. tagudhæng af træ, trætrimpel, vindskeder og lign. er under 1 m målt i lodret retning eller under 50 cm målt i vandret retning,
 - e. traktorgarager må ikke indeholde ildsted eller renselem til skorsten.

Stk. 5. Om installation af tørringsanlæg for korn, frø og grøntafgrøder henvises til 10.1.5., stk. 1.

Stk. 6. For installation af rugemaskiner, kyllingemødre og lign. gælder bestemmelserne i 10.1.1. og 10.1.2.

4.2.5. Garager og carporte.

Stk. 1. Garager med en grundflade (bruttoetageareal) på ikke over 50 m² og carporte med en tagflade på ikke over 50 m² (målt som angivet i 2.2.4, stk. 6 d) skal udføres i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

- a. eventuel gulvbelægning skal udføres af ubrændbart eller vanskeligt brændbart materiale,
- b. grunden (gulvet) skal udføres med fald til det fri,
- c. garager skal normalt ventileres gennem 200 cm² store åbninger mindst i to modstående sider,
- d. der må ikke findes ildsted eller – for garagers vedkommende – renselem til skorsten,
- e. såfremt en garage eller carport sammenbygges med en beboelsesbygning på samme grund eller placeres i en beboelsesbygningens kælder- eller stueetage, skal vægge mod bygningens øvrige rum udføres mindst som BS-bygningsdel 60 (jfr. 6.1.7),
- f. fra en garage må der ikke være dør til beboelsesrum, trapperum eller rum med ildsted. Døre til andre rum skal være mindst som BD-dør 30,
- g. etageadskillelser, der danner loft over garage eller carport, skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60 og med en indvendig overflade, der ikke er ringere end rør og puds.

Stk. 2. Garager og carporte med en grundflade (tagflade) på over 50 m² skal udføres i overensstemmelse med bygningsmyndighedens nærmere forskrifter i det enkelte tilfælde.

Kap. 5. Konstruktive bestemmelser

5.1. Dimensionering af konstruktioner.

Fundamenter, ydervægge, indervægge, etageadskillelser, tagværker, trapper og andre bærende konstruktioner skal, såfremt de ikke udføres som anført i 5.3.–5.8, dimensioneres og udføres på grundlag af beregningsforskrifter i Dansk Ingeniørforenings normer for bygningskonstruktioner:

- a. Belastningsforskrifter, DS 410,
- b. Beton- og jernbetonkonstruktioner, DS 411,
- c. Stålkonstruktioner, (DIF norm nr. 15),
- d. Trækonstruktioner, DS 413,
- e. Murværk, DS 414 (indtil denne standard fremkommer, gælder normer for beregning af husbygningskonstruktioner 1930),
- f. Fundering, DS 415,
- g. Hulstensdæk, DS 416,
- h. Betonhulbloksten, (DIF norm nr. 67).

5.2. Byggeriets udførelse.

5.2.1. Almene krav.

Stk. 1. Ethvert byggearbejde skal udføres af gode og til formålet holdbare og velegnede materialer og på en teknisk og håndværksmæssig forsvarlig måde.

Stk. 2. Der skal træffes de foranstaltninger, som under hensyn til vejret er nødvendige for en forsvarlig udførelse. Der må ikke støbes mod eller på frossen jord. Underlag for kloak, dræn og bygningskonstruktioner m. m. skal holdes frostfri. Bygningskonstruktioner skal sikres mod frostskaade, herunder frostløftning og -sprængning.

5.2.2. Krav til byggepladsen.

Stk. 1. Ved udførelse af et byggearbejde, derunder grundudgravning og nedrivning, skal der træffes de foranstaltninger, der er nød-

vendige til sikring af anden mands person og ejendom. Om forholdet til vej og nabogrund henvises til byggelovens § 42.

Stk. 2. Bygningskonstruktionernes stabilitet under opførelse skal, hvor det er nødvendigt, sikres ved afstivninger. Støbeforskallinger, afstivninger m. m. skal have tilstrækkelig styrke og være udført på forsvarlig måde.

Stk. 3. De på en byggeplads værende nødtørftsrum skal være således beliggende og indrettet, at de ikke er til ulempe for forbi-passerende eller omboende.

Stk. 4. Indkørsel til og kørebane på en byggeplads skal være befæstet på hensigtsmæssig måde og holdes i forsvarlig stand. Vej, fortov og cyklesti må ikke beskadiges eller forurenes ved til- eller bortkørsel af jord, materialer eller affald.

Stk. 5. Vejarealer må ikke uden særlig tilladelse anvendes til byggeplads eller til oplagring af materialer.

5.2.3. Udførelse af konstruktioner af beton.

De dimensioner på fundamenter, gulve og vægge af beton, der er angivet i de følgende afsnit, forudsætter, når intet andet er angivet, at der anvendes:

- a. beton i blandingsforholdet 1 : 5 : 8 eller
- b. beton med terningtrykstyrke 56 kg/cm².

5.2.4. Udførelse af konstruktioner af teglsten m. m.

Stk. 1. De i 5.4. og 5.5. angivne murtykkelser*) for ydervægge og skillevægge forudsætter, at murværket udføres af teglsten med middeltrykstyrke på mindst 150 kg/cm². Sten anvendt i ydervægges facader skal herudover være fuldbrændte og med en middelvægt af mindst 1600 kg/m³ for teglmassen. I stedet for teglsten kan anvendes cementbundne sten, natursten og tilsvarende materialer, hvis styrke mindst svarer til den for teglsten angivne, og som i øvrigt er velegnede til formålet.

Stk. 2. Når der i det følgende stilles krav om anvendelse af cementmørtel, kalkmørtel eller bastardmørtel, forstås herved:

- a. cementmørtel, fremstillet af 1 mål cement og 3 mål sand eller grus,

*) De i reglementet anførte dimensioner på murtykkelser, murpiller m. m. er udtrykt i nominelle mål.

5.2.5.

- b. kalkmørtel, fremstillet af læsket kalk og sand eller grus. Kalkmørtel skal udvise et kalkhydratindhold på mindst 7½ pct. af tørvægten,
- c. bastarmørtel, fremstillet af 1 mål cementmørtel og 2 mål kalkmørtel med de for cementmørtel og kalkmørtel angivne blandingsforhold.

Stk. 3. Murværk skal opmures i forsvarligt forbandt. Skiftegangen skal ved anvendelse af normalmursten svare til 3 skifter pr. 20 cm.

Stk. 4. Udsparinger og udhugninger i murværk skal udføres på håndværksmæssig forsvarlig måde, og foreskrevne pillebredder må ikke derved formindskes.

Stk. 5. Muråbninger skal på forsvarlig måde overdækkes med muret stik, bjælke af armeret murværk, jerndrager indmuret i ren cementmørtel, træplanke (dog ikke i ydervægge), jernbeton eller lige så egnede materialer. Er åbningens bredde større end 1,5 m, eller gør særlige belastningsforhold sig gældende, skal det kunne godtgøres, at overdækningen har tilstrækkelig styrke.

Stk. 6. I hule mure med ståltrådsbindere skal binderne udføres af mindst 4 mm galvaniseret tråd anbragt i hvert fjerde skifte med højst 50 cm indbyrdes afstand og højst 15 cm fra falsene i alle muråbninger. I hule mure, hvor afstanden overstiger 8 m mellem tværgående skillevægge muret i forbandt med bagmuren, skal der foretages fuld udmuring ud for og mindst 3 skifter under alle etageadskillelser, omkring murankre og i 11 cm bredde omkring alle muråbninger.

Stk. 7. Murværk af tegl kan, uden at der skal foretages særskilt beregning, udføres i overensstemmelse med forskrifter eller anvisninger, godkendt af boligministeriet.

5.2.5. Udførelse af konstruktioner af bloksten.

Stk. 1. Hulbloksten, som opfylder bestemmelserne i Dansk Ingeniørforenings normer for betonhulbloksten, kan anvendes som angivet i disse normer, jfr. 5.1, såfremt de underkastes Betonvarekontrollen eller anden af boligministeriet godkendt prøvnings- og kontrolordning.

Stk. 2. Hulbloksten, som ikke opfylder bestemmelserne i normerne for betonhulbloksten, og andre bloksten kan anvendes under iagttagelse af de vilkår, der er angivet i boligministeriets godkendelser af de enkelte fabrikater.

5.3. Fundamenter m. m.

5.3.1. Fundamenter.

Stk. 1. Fundamenter skal i almindelighed være gennemgående og udføres med plan, vandret underside. Fundamenter skal føres til frostfri dybde. Dette gælder også for gennemgående understøtninger for ydervægge i forbindelse med pælefundering. Når ikke særlige jordbundsforhold eller klimatiske forhold begrunder en større dybde, kan 90 cm under færdigt terræn anses som frostfri dybde. Dersom bygningen på anden måde sikres mod løftning forårsaget af frost, kan bygningsmyndigheden tillade, at ovenstående krav lempe.

Stk. 2. Fundamenter skal være udført af frostbestandigt materiale indtil 15 cm over terræn og 10 cm over terrasser og lign.

Stk. 3. Ved udvendige kældernedgange, lysgange og lign. skal bygningens fundament føres mindst 60 cm ned under nedgangens bund, trin eller ramper. Fundamentet skal til hver side føres mindst 60 cm længere ud end nedgangens udstrækning.

Stk. 4. Fundamentsklodsen må ikke anbringes over kældergulvet, og dens fremspring fra væggen sider må tilsammen højst være $\frac{2}{3}$ af højden. Under bygninger med 2 etager skal højden være mindst 30 cm og under højere bygninger mindst 40 cm.

Stk. 5. Belastede vægge skal anbringes således på fundamentsklodsen, at fundamentsklodsens fremspring bliver lige stort til begge sider af væggen. Brandvægge i naboskel i bygninger med højst 3 etager og ikke belastede ydervægge i bygninger med højst 4 etager kan dog opføres på fundamenter som angivet i stk. 8, selv om væggen anbringes ensidigt på fundamentet.

Stk. 6. Fundamentsklods kan udelades under bygninger med 1 etage, når funderingsforholdene i øvrigt er som angivet i stk. 8. Hvor der er kælder, skal kælderydervæggen dog føres ned til underkanten af kældergulvet. I enfamiliehuse med kælder kan kældergulvet støbes før kælderydervæggene, og disse anbringes ovenpå kældergulvet, når der anvendes beton af samme blandingsforhold eller terningtrykstyrke til gulvet som til kælderydervæggene. Fundamentsklods kan endvidere udelades under ikke-bærende skillevægge, der kun er én etage høje, når væggene anbringes på et støbt betongulv.

Stk. 7. Fundamenter kan udføres i 25 cm bredde under ikke-bærende skillevægge, når vægtykkelsen er 11 cm eller 17 cm, og i 35 cm bredde, når vægtykkelsen er 23 cm.

Stk. 8. Bygninger med højst 7 etager, som indrettes til beboelse eller andet dermed i statisk henseende ligestillet formål, kan opføres

5.3.2.–5.3.3.

på fundamentsklodser af beton med de i skemaet angivne bredder, når belastningen på byggegrunden er jævnt fordelt, og grunden har en beskaffenhed, der tillader tryk af mindst 3 kg/cm². Ved andre bygninger og andre dimensioner skal dimensioneringen ske på grundlag af Dansk Ingeniørforenings normer, jfr. 5.1.

Under bygninger med	Under ydervægge		Under indervægge		Under trappevægge
	bærende	ikke-bærende	belastningsbrede max. 5,4 m vægge i henh. t. 5.5.3. stk. 4 og stk. 6	belastningsbrede max. 3,6 m vægge i henh. t. 5.5.3. stk. 3, stk. 5 og stk. 6	
	cm	cm	cm	cm	cm
1 etage og kælder	–	–	30	30	30
2 etager og kælder	45	45	40	35	35
3 etager og kælder	50	45	55	40	35
4 etager og kælder	60	45	70	50	35
5 etager og kælder	75	45	85	60	40
6 etager og kælder	90	45	100	70	50
7 etager og kælder	110	55	120	85	50

5.3.2. Kældergulve.

Stk. 1. Kældergulve skal udføres på en sådan måde, at der i kælderen ikke opstår generende fugt fra grunden.

Stk. 2. Kældergulve skal normalt udføres af beton i mindst 10 cm tykkelse incl. slidlag.

5.3.3. Kældervedgange, lyskasser og lign.

Stk. 1. Vanger ved kældervedgange, lyskasser og lign. vægge kan udføres i følgende dimensioner:

- 30 cm beton eller 35 cm mur af hårdtbrændte sten i bastardmørtel, når væggenes areal indvendigt målt ikke overstiger 8 m²,
- 20 cm beton eller 23 cm mur af hårdtbrændte sten i bastardmørtel, når væggenes areal indvendigt målt ikke overstiger 5 m².

Såfremt det tilstødende terræn inden for en afstand, der er lig med væggens højde, kan blive udsat for vognkørsel eller anden tilsvarende belastning, skal dimensionerne forøges.

Stk. 2. Indvendige kældervægge, der danner støtte for jordfyld og lign., og som er forsvarligt afstivet, mindst for hver 5,5 m, kan, når jordfyldens højde ikke overstiger 2 m, udføres af 20 cm beton eller 23 cm mur af hårdtbrændte sten i bastardmørtel.

Stk. 3. Lyskasser mod vej eller andet fælles færdselsareal skal udføres i overensstemmelse med følgende regler:

- a. vangerne skal i terrænets plan afdækkes med slidfast materiale, og lysåbningen afdækkes med rist eller lign. til formålet hensigtsmæssig konstruktion. Bygningsmyndigheden kan kræve, at der til afdækningen anvendes prismeglas,
- b. lyskassens bund må kun med bygningsmyndighedens samtykke føres længere end 1 m ned under terrænets niveau og ikke længere ned end 1 m over kældergulvet,
- c. ved butiksruder, der er gennemgående fra stue- til kælderetage, kan foruden den under a nævnte afdækning kræves anbragt forsvarligt værn foran butiksruden.

Stk. 4. Lyskasser mod haveareal og lign., skal, hvis bunden ligger mere end 50 cm under terræn, forsynes med rist eller rækværk.

5.4. Ydervægge.

5.4.1. Almene krav.

Stk. 1. Ydervægge skal i brandmæssig henseende udføres i overensstemmelse med kap. 6.

Stk. 2. Ydervægge skal i en højde af indtil 15 cm over terræn og 10 cm over terrasser og lign. være udført af frostbestandigt materiale.

Stk. 3. Ydervægge skal udføres eller behandles på en sådan måde, at der ikke opstår fugt på den indvendige side, jfr. kap. 7.

Stk. 4. Ydervægge skal isolere mod varmetab i overensstemmelse med kap. 8.

Stk. 5. Ydervægge omkring sikringsrum skal udføres i overensstemmelse med indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 137 af 16. april 1962.

5.4.2. Kælderydervægge.

Stk. 1. Kælderydervægge kan udføres i de dimensioner, der er angivet i 5.4.3. Kælderydervægge kan endvidere udføres af godkendte bloksten, jfr. 5.2.5, stk. 2.

Stk. 2. Kælderydervægge, der er påvirket af jordtryk, skal i for-

5.4.3.

nøden udstrækning støttes af tværvægge eller på anden solid måde. Dersom kældervæggen kun er understøttet af tværvægge og fundament, må størrelsen af hvert felt, der bliver påvirket af jordtryk, ikke overstige:

10 m², når tykkelsen er 30 cm beton eller 35 cm mur,

15 m², når tykkelsen er 40 cm beton eller 47 cm mur.

Er kældervæggen tillige understøttet foroven ved betonetageadskillelse eller lign., kan størrelsen af hvert felt tillades forøget til:

15 m², når tykkelsen er 30 cm beton eller 35 cm mur,

20 m², når tykkelsen er 40 cm beton eller 47 cm mur.

Størrelsen af felterne kan forøges, dersom det i hvert enkelt tilfælde eftervises, at de har den fornødne styrke.

5.4.3. Ydervægge af teglsten m. m.

Stk. 1. Ved opførelse af bygninger og bygningsdele, som ikke opfylder de i stk. 2–4 anførte forudsætninger, skal det godtgøres ved beregninger, at der ved murværkets dimensionering er taget hensyn til bygningens styrke og stabilitet, jfr. 5.1.

Stk. 2. Ved anvendelse af de efterfølgende bestemmelser for ydervægges dimensioner medregnes tagetagen som etage, når tagryggens højde over tagetagens gulv overstiger 6 m, eller der udføres trimpelmur med mere end 1 m højde. En mansardetage medregnes altid som etage. Når der over ydervæggen i tagetagen udføres murede opbygninger, skal ydervæggen herunder forstærkes.

Stk. 3. Som bærende ydervægge regnes vægge, der modtager belastning fra etageadskillelser.

Stk. 4. De i stk. 5–8 anførte dimensioner på bærende ydervægge kan kun anvendes, såfremt de i 5.2.4 og nedenfor anførte forudsætninger er til stede:

- a. at bygningen er indrettet til beboelse eller til andet dermed i statisk henseende ligestillet formål,
- b. at etagehøjden ikke er over 2,8 m, idet højden for en enkelt etage dog kan forhøjes til 3,6 m,
- c. at afstanden fra bærende ydervægs yderside til midten af bærende skillevæg er højst 5,5 m,
- d. at afstanden mellem murede tværskillevægge, der forbinder ydervægge og hovedskillevægge, er højst 15 m, eller at bygningen er afstivet på anden betryggende måde,
- e. at muråbningerne i de forskellige etager i det væsentlige ligger over hinanden,

- f. at muråbninger, bortset fra muråbninger i stueetagen, i almindelighed ikke føres længere ned end til 80 cm fra den underliggende etageadskillelse. Åbninger for karnapper, altandøre og lign. kan dog føres helt ned til etageadskillelsen, når der tages fornødent hensyn til bygningens stabilitet over for såvel lodrette som vandrette påvirkninger. I kældre må ikke afsættes blændinger eller muråbninger i mindre højde over fundamentets underkant end halvdelen af blændingens eller åbningens bredde,
- g. at bredden af piller i bærende ydervæg målt i murens midte mindst er $\frac{1}{4}$ af summen af bredderne af de tilstødende muråbninger, dog mindst 59 cm. Bredden af piller kan dog nedsættes, såfremt pillerne er forsvarligt afstivet af tværgående murede skillevægge eller på anden betryggende måde,
- h. at bygninger, hvis etageadskillelse hovedsagelig bæres af tværskillevægge, afstives i bygningens længderetning med murede længdeskillevægge eller på anden betryggende måde,
- i. at de anvendte etageadskillelser ikke vejer mere end 350 kg/m^2 incl. gulvbelægning, og at lette skillevægge, der bæres af etageadskillelser, ikke vejer mere end 100 kg/m^2 af skillevæggens lodrette flade,
- j. at ydervægge kun i normalt omfang modtager belastning fra tagværk, karnapper, altaner eller lign.

Stk. 5. I bygninger med én etage kan ydervægge i stueetagen udføres af 23 cm mur eller 29 cm hul mur med ståltrådsbindere. Kælderydervægge kan udføres af 35 cm fuld mur af hårdtbrændte sten i bastardmørtel eller af 30 cm beton. Fra sokkel til etageadskillelse over kælderen kan væggen udføres af 29 cm hul mur med ståltrådsbindere, når væggens højde ikke overstiger 1 m.

Stk. 6. I bygninger med 2 etager kan ydervægge i øverste etage udføres af 29 cm hul mur med ståltrådsbindere og i stueetagen af 35 cm fuld mur. Kælderen kan udføres af 35 cm fuld mur af hårdtbrændte sten i bastardmørtel, af 35 cm beton eller en kombination heraf. Gavle kan udføres af 29 cm hul mur med ståltrådsbindere.

Stk. 7. For bygninger med 3–7 etager gælder følgende:

- a. bærende ydervægge med muråbninger kan i de 4 øverste etager udføres af 35 cm fuld mur. I hver af de derefter følgende etager skal væggens tykkelse forøges med 12 cm. Hvor kælderydervæggen herefter skal være 12 cm bredere end ydervæggen i den overliggende etage, kan forøgelsen af murtykkelsen udelades, hvis det i stk. 4 g angivne forholdstal $\frac{1}{4}$ for de bærende pillers bredde i kælderen forøges til $\frac{1}{3}$, eller når kældervæggen i hele

5.4.4.

- højden udføres af hårdtbrændte sten i bastardmørtel eller af beton med terningtrykstyrke mindst 70 kg/cm²,
- b. såvel bærende som ikke-bærende ydervægge uden muråbninger kan i alle etager udføres af 35 cm fuld mur eller 41 cm hul mur med stenbindere udført med 11 cm formur, 7 cm hulrum og 23 cm bagmur,
 - c. ikke-bærende ydervægge med muråbninger kan i de 7 øverste etager udføres af 35 cm fuld mur og i de øvrige etager af 47 cm fuld mur.

Stk. 8. Når en bygning opføres med flere end 7 etager, er reglerne i stk. 7 anvendelige på de 7 øverste etager.

Stk. 9. Ydervægge, der begrænser trapperum af almindelig størrelse, kan udføres af 35 cm fuld mur i de etager, hvor de almindelige regler ville medføre en større murtykkelse.

Stk. 10. Brystningsmure under muråbninger kan i alle etager (men ikke i kælder) udføres af 23 cm mur, når brystningen opmures samtidig med pillerne og i forbandt med disse.

Stk. 11. Trimpelvægge med indtil 1 m højde kan udføres af 23 cm mur i bastardmørtel.

Stk. 12. Udfyldningsvægge af murværk kan i almindelighed udføres i følgende dimensioner:

indtil 4 m² feltstørrelse: 11 cm mur,

indtil 7,5 m² feltstørrelse: 17 cm mur,

indtil 10 m² feltstørrelse: 29 cm hul mur med ståltrådsbindere,

indtil 16 m² feltstørrelse: 23 cm mur,

indtil 36 m² feltstørrelse: 35 cm fuld mur.

Når udfyldningsvæggen opmures i bastardmørtel, kan de ovennævnte tilladelige feltstørrelser forøges til det dobbelte, og til det tredobbelte når opmuringen sker i cementmørtel.

5.4.4. Ydervægge af bloksten.

Stk. 1. Ydervægge kan udføres af bloksten, som omfattes af 5.2.5.

Stk. 2. Udfyldningsvægge af bloksten kan i almindelighed udføres i følgende dimensioner:

indtil 5,5 m² feltstørrelse: 15 cm bloksten,

indtil 10 m² feltstørrelse: 20 cm bloksten,

indtil 18 m² feltstørrelse: 25 cm bloksten,

indtil 30² feltstørrelse: 30 cm bloksten.

Når udfyldningsvæggen opmures i bastardmørtel, kan de ovennævnte tilladelige feltstørrelser forøges til det dobbelte, og til det tredobbelte når opmuringen sker i cementmørtel.

5.4.5. Ydervægge af trækonstruktion.

Stk. 1. Ved opførelse af bygninger af trækonstruktion skal det godtgøres ved beregninger, at der ved konstruktionens dimensionering er taget hensyn til bygningens styrke og stabilitet, jfr. 5.1.

Stk. 2. Beboelsesbygninger i 1 etage kan, uden at der foretages beregninger, udføres med træskeletydervægge i følgende dimensioner. Ydervægge eller dele heraf kan udføres med mindst 5×10 cm ($2 \times 4''$) stolper med en afstand på højst 60 cm fra midte til midte eller mindst $7,5 \times 10$ cm ($3 \times 4''$) eller $5 \times 12,5$ cm ($2 \times 5''$) stolper med en afstand på højst 1,0 m. Udveksling for vindue eller dør for en enkelt stolpe kan foretages uden særlige foranstaltninger. Remme skal udføres af mindst 5×10 cm ($2 \times 4''$).

Stk. 3. Samlinger i træskelettet kan udføres med beslag eller tapning eller sømning med mindst 2 stk. 5" søm i hver samling.

Stk. 4. Ud- og indvendig beklædning skal udføres i overensstemmelse med kravene i 6.1.2.

Stk. 5. I træskeletydervægge skal inderst anbringes et dampstandsende lag, og hvor der anvendes ikke-vindtætte udvendige beklædninger, skal der tillige anbringes et vindtæt, men ikke dampstandsende lag uden på det varmeisolerende lag. Eventuel ventilering af konstruktionen skal foregå til det fri og uden for det vindtætte lag.

Stk. 6. Alle hulrum mellem stolper m. v. i træskeletydervægge skal udmures eller udfyldes med fastholdt mineraluld.

5.5. Indervægge.

5.5.1. Almene krav.

Stk. 1. Indervægge skal i brandmæssig henseende udføres i overensstemmelse med kap. 6.

Stk. 2. Indervægge skal isolere mod varmetab i overensstemmelse med kap. 8.

Stk. 3. Indervægge skal isolere mod lyd gennemgang i overensstemmelse med kap. 9.

Stk. 4. Indervægge omkring sikringsrum skal udføres i overensstemmelse med indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 137 af 16. april 1962.

5.5.2. Indervægge af bloksten.

Indervægge kan udføres af bloksten, som omfattes af 5.2.5.

5.5.3.

5.5.3. Bærende indervægge af teglsten.

Stk. 1. Ved opførelse af bærende skillevægge, som ikke opfylder nedennævnte forudsætninger, skal det godtgøres ved beregninger, at der ved murværkets dimensionering er taget hensyn til bygningens styrke og stabilitet, jfr. 5.1.

Stk. 2. De i stk. 4–8 anførte dimensioner kan kun anvendes, såfremt de i 5.2.4., 5.4.3., stk. 4, og nedenfor anførte forudsætninger er til stede:

- a. bredden af piller skal være mindst $\frac{3}{4}$ af summen af de to tilstødende muråbningers bredde. Bredden af pillerne må dog ikke være mindre end 47 cm, medmindre de er forsvarligt afstivet af tværgående murede skillevægge eller på anden betryggende måde,
- b. skillevægge skal opføres centralt over hinanden, idet skillevægge dog kan opføres bindige til den ene side i de tre øverste etager, og i de øvrige etager, når de i disse opmures i bastardmørtel.

Stk. 3. Ved anvendelse af de efterfølgende dimensioner på bærende skillevægge medregnes tagetagen som øverste etage, såfremt skillevæggene i tagetagen er belastet. Er en skillevæg ikke belastet i tagetagen, kan den, når den er solidt afstivet i tværretningen med højst 6 m afstand, udføres af 11 cm mur, og den underliggende etage kan da ved dimensioneringen af de bærende skillevægge regnes for øverste etage.

Stk. 4. Bygninger med indtil 2 etager og med en husdybde, der ikke overstiger 8 m, kan, når etagehøjden i de to etager højst er 2,8 m og i kælderen højst 2,6 m, udføres med bærende hovedskillevægge i følgende dimensioner:

- a. skillevægge, der kun bærer taget, kan udføres af 11 cm mur,
- b. skillevægge, der bærer én etageadskillelse og skillevægge i den overliggende etage samt taget, kan udføres af 17 cm mur eller 11 cm mur i bastardmørtel,
- c. skillevægge, der bærer to etageadskillelser og skillevægge i de overliggende etager samt taget, kan udføres af 17 cm mur.

Stk. 5. Bygninger med 3–7 etager og forsynet med hovedskillevæg, der sammen med ydervæggen bærer etageadskillelserne, samt andre bygninger med indtil 2 etager end de i stk. 4 nævnte, kan udføres med bærende skillevægge i følgende dimensioner:

- a. i øverste etage 17 cm mur,
- b. i de 2 følgende etager 23 cm mur, hvorefter murtykkelsen forøges med 12 cm for hver anden etage.

Er etagehøjden i den øverste etage forøget ud over 3,1 m, skal skillevæggen udføres i bastardmørtel eller forøges til mindst 23 cm mur. Ligeledes skal skillevæggen i den tredjeøverste etage, dersom højden i denne etage forøges ud over 2,8 m, udføres som mindst 35 cm fuld mur eller 23 cm mur i bastardmørtel.

Stk. 6. Bygninger med 3–7 etager og med to bærende hovedskillevægge parallelt med facaden med højst 2 m indbyrdes afstand, målt fra midte til midte, kan udføres med bærende skillevægge i følgende dimensioner:

- a. i de øverste 2 etager 17 cm mur,
- b. i de 3 følgende etager 23 cm mur,
- c. i de 2 derpå følgende etager 35 cm fuld mur,
- d. i de følgende etager 47 cm fuld mur.

Er etagehøjden i den næstøverste etage forøget ud over 2,8 m, skal skillevæggen i denne etage forøges til mindst 23 cm mur, og ligeledes skal skillevæggen i den femteøverste etage, dersom højden i denne etage forøges ud over 2,8 m, udføres som mindst 35 cm fuld mur eller 23 cm mur i bastardmørtel.

Stk. 7. Når en bygnings etageadskillelser alene bæres af murede tværskillevægge med indtil 5,4 m indbyrdes afstand, målt fra midte til midte, skal disse skillevægge dimensioneres efter reglerne i stk. 5. Er gennemsnittet af de to tilstødende afstande mindre end 3,6 m, kan reglerne i stk. 6 anvendes.

Stk. 8. Bærende skillevægge, der i henhold til reglerne skal udføres af 47 cm eller 59 cm mur, kan reduceres med 12 cm, når de pågældende skillevægge opmures i bastardmørtel. Tykkelsen må dog ikke være mindre end tykkelsen af skillevæggen i den overliggende etage.

5.5.4. Ikke-bærende indervægge af teglsten.

Stk. 1. Murede skillevægge, der føres igennem flere etager uden at være bærende, kan udføres af 11 cm mur i de 5 øverste etager og af 17 cm mur i de 3 følgende etager, og i øvrigt af 23 cm mur. Føres murede skillevægge op i tagetagen, regnes denne for en etage.

Stk. 2. Skillevægge af 11 cm mur må ikke have større fri længde end 6 m.

Stk. 3. Er etagehøjden i den fjerde- eller femte-øverste etage forøget ud over 2,8 m, skal skillevægge i den pågældende og i de underliggende etager forøges til 17 cm mur. Er etagehøjden i den syvende- eller ottende-øverste etage forøget ud over 2,8 m, skal

5.5.5.–5.5.6.

skillevæggen i den pågældende og i de underliggende etager forøges til 23 cm mur.

5.5.5. Trappevægge og skaktvægge af teglsten.

Stk. 1. Når det enkelte trappeløbs frie bredde ikke er mere end 1,25 m, og trappeskillevæggen kun er belastet af simpelt understøttede trappeløb og reposer, kan den i øverste etage udføres af 11 cm mur. I de 3 underliggende etager kan trappeskillevægge udføres af 17 cm mur og i øvrigt af 23 cm mur. Som øverste etage regnes den etage, der er belastet af trappens øverste løb.

Stk. 2. Føres en trappeskillevæg som ubelastet skillevæg én etage op over øverste trappeløb, kan den i denne etage udføres af 11 cm mur uden forøgelse af dimensionen af de underliggende skillevægge.

Stk. 3. Er etagehøjden i den tredje- eller fjerde-øverste af de etager, i hvilke trappen findes, forøget ud over 2,8 m, skal trappeskillevægge i den pågældende og den underliggende etage udføres af 23 cm mur.

Stk. 4. Murede skaktvægge omkring elevatorer og lign. vægge af ringe udstrækning kan udføres af 11 cm mur i de 5 øverste etager og af 17 cm mur i de øvrige etager.

Stk. 5. Murede trappevægge og skaktvægge, der afgrænser en lejlighed, skal dog udføres af mindst 23 cm mur, jfr. kap. 9.

5.5.6. Lette ikke-bærende indervægge.

Stk. 1. Lette ikke-bærende indervægge skal udføres med fornøden styrke og stivhed. Væggene skal være forsvarligt fastgjorte til tilgrænsende bygningsdele. Som lette ikke-bærende indervægge inden for lejligheden kan anvendes de i 6.1.7. stk. 4 nævnte konstruktioner under forudsætning af, at den frie længde af væggen ikke overstiger 6 m, og den frie højde ikke overstiger 2,70 m.

Stk. 2. Skillevægge kan udføres af upudset træ, når højden ikke overstiger 2,2 m, og når overkanten af skillevæggen holdes i en afstand af mindst 50 cm fra loftet (spansk væg). Sådanne skillevægge kan føres helt til loftet, og den angivne begrænsning af højden kan bortfalde, når de ikke begrænser beboelsesrum og adgangsrum til disse eller rum, der anvendes til oplag af let antændelige materialer.

Stk. 3. Skillevægge kan udføres af træ og glas, når glasset udgør den overvejende del af skillevæggens areal.

Stk. 4. Skillevægge med skydedøre skal i den del af hulrummet, der ikke optages af døren, underinddeles med lægter med højst 60 cm indbyrdes afstand.

5.5.7. Vægge omkring baderum m. m.

Stk. 1. Vægge omkring baderum samt w.c.-rum med gulvafløb skal udføres således, at der ikke kan opstå fugt- eller vandansamlinger i konstruktionerne. Vægge skal udføres af uorganiske materialer eller af fugtbestandige konstruktioner godkendt af boligministeriet. Ved indretning af baderum i bygninger opført før 1. april 1961 kan bygningsmyndigheden tillade bibeholdelse af de eksisterende vægge, når væggene gøres vandafvisende som angivet i stk. 2.

Stk. 2. Vægoverflader i w.c.-rum og baderum skal være vandafvisende indtil en højde af mindst 1,7 m over gulv.

5.6. Etageadskillelser og gulve.

5.6.1. Almene krav.

Stk. 1. Etageadskillelser skal i brandmæssig henseende udføres i overensstemmelse med kap. 6, jvf. endvidere indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 138 af 16. april 1962 om brandsikre etageadskillelser m. v., jfr. bek. nr. 52 af 2. marts 1965.

Stk. 2. Etageadskillelser skal isolere mod varmetab i overensstemmelse med kap. 8.

Stk. 3. Etageadskillelser skal isolere mod lyd gennemgang i overensstemmelse med kap. 9.

Stk. 4. Etageadskillelser under bade- og vaskerum, w.c.-rum med gulvafløb og andre rum, der jævnlig udsættes for fugtighed, skal udføres af fugtbestandige materialer. Ved indretning af baderum i bygninger opført før 1. april 1961 kan bygningsmyndigheden tillade bibeholdelse af eventuelle etageadskillelser af træ, når gulvbelægningen udføres af vandtæt og fugtbestandigt materiale.

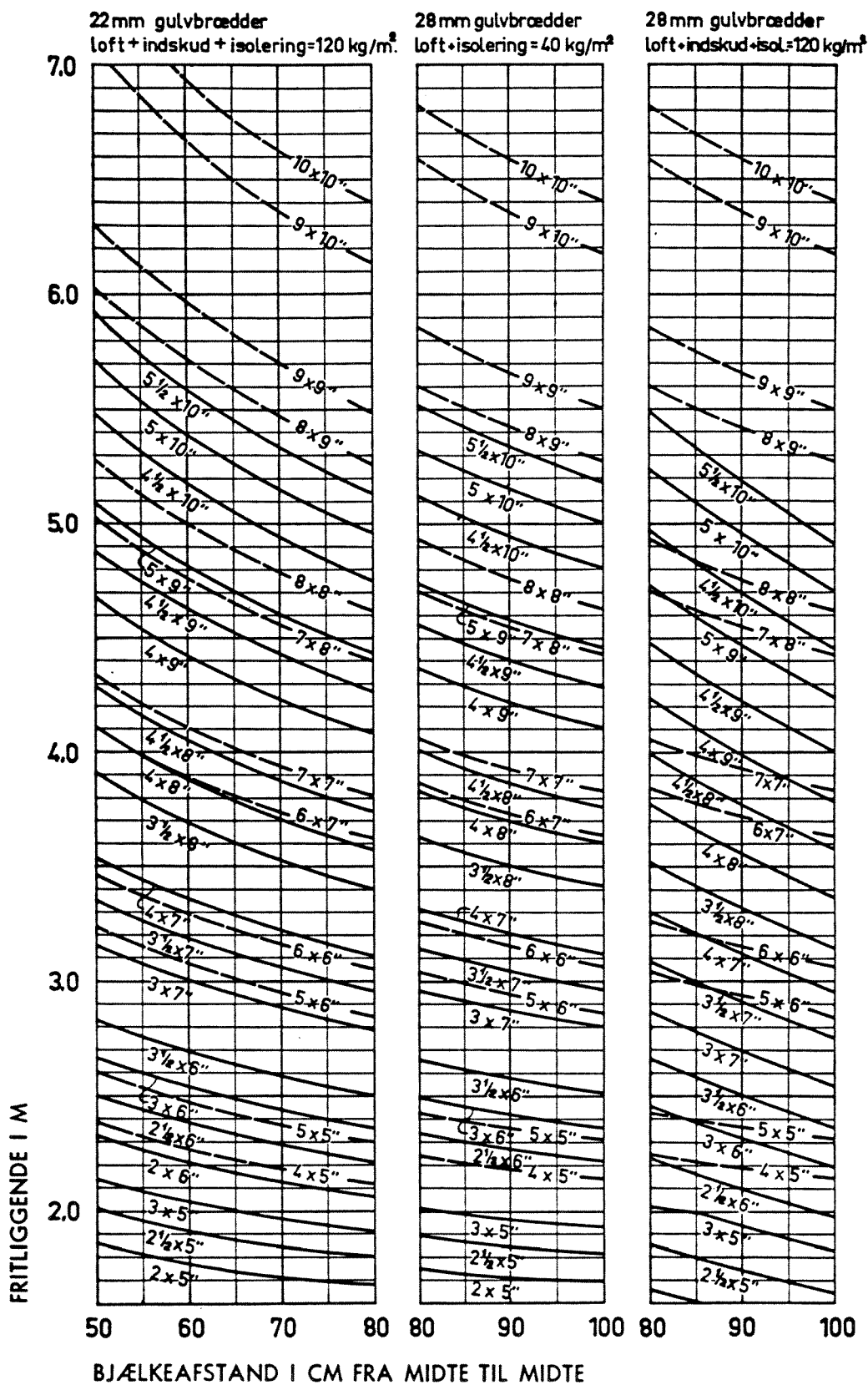
Stk. 5. Etageadskillelser over vaskerum og andre lokaler, hvis anvendelse medfører dampudvikling, skal udføres af jernbeton eller anden tilsvarende damp-tæt konstruktion. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på bygninger med højst 3 beboelseslejligheder.

Stk. 6. Etageadskillelser over sikringsrum skal udføres i overensstemmelse med indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 137 af 16. april 1962.

5.6.2. Etageadskillelser af træ.

Stk. 1. De i omstående kurver angivne dimensioner for træbjælker og underliggere kan anvendes under følgende forudsætninger:

- a. at bygningen er indrettet til beboelse eller til andet dermed i statisk henseende ligestillet formål,

Dimensioneringskurver for træbjælker og underliggere.

- b. at vægten af de på etageadskillelsen hvilende skillevægge ikke overstiger 100 kg/m^2 af skillevæggen, og
- c. at den bevægelige belastning på etageadskillelsen ikke overstiger 150 kg/m^2 .

Stk. 2. Træbjælkelag skal udføres af sundt og godt træ. Top-endernes plane sider må ikke være mindre end halvdelen af det fulde mål.

Stk. 3. Bjælker med andet rektangulært tværsnit end det i kurverne angivne kan anvendes, når produktet af tværsnittets bredde \times højde \times højde er mindst lige så stort som det tilsvarende produkt af det i kurverne angivne tværsnit. Anvendes planker som bjælker i gulvbjælkelag, skal tykkelsen være mindst 38 mm ($1\frac{1}{2}''$).

Stk. 4. Udvekslinger for skorstene og andre åbninger i etageadskillelser skal foretages således, at der såvel for bjælkers som for veksleres vedkommende tages fornødent hensyn til forøgede belastninger og til svækkelse på grund af taphuller og lign.

Stk. 5. Udskæring i bjælker for vandrette ledninger, gennemgående ankre og lign. må ikke udføres i større afstand fra understøtningspunkterne end $1/4$ af fritliggendet, og nedskæringen i bjælkens over- eller underside må ikke være dybere end 2 cm . Udskæring eller gennemboring for lodrette ledninger skal ligeledes holdes inden for en afstand af $1/4$ af fritliggendet, og der må ikke bortskæres mere end $1/4$ af tværsnittet.

Stk. 6. Når bjælker anbringes på tværs af en bygnings længderetning og forbinder bærende ydervægge, skal der med højst 3 m afstand udføres gennemgående bjælker fra ydervæg til ydervæg, dog ikke i kælderbjælkelag. Den bjælke, der ligger langs en ikke-bærende ydervæg, eller den næstfølgende bjælke skal i almindelighed være gennemgående.

Stk. 7. De bjælker, der i henhold til stk. 6 skal være gennemgående, skal i begge ender forsynes med ankre. Bjælker langs ikke-bærende ydervægge skal forankres for hver 3 m . Ankre skal fortrinsvis anbringes i eller i umiddelbar nærhed af murpillerne.

Stk. 8. Ankre, der anbringes på tværs af bjælkeretningen, skal være så lange, at de kan fastgøres til 2 bjælker. Ankre skal udføres af $8 \times 38 \text{ mm}$ fladjern med 30 cm lange forskudsjern af 16 mm rundjern, og de skal fastgøres forsvarligt til bjælkerne. Ankre skal, inden de anbringes, være rustbeskyttede, og de skal føres ind til 11 cm afstand fra ydersiden af den væg, hvori de skal anbringes. Ved indmuringen må der omkring ankret kun anvendes cementmørtel.

Stk. 9. Såfremt gavlankre anbringes i større afstand fra bjælkerens understøtningspunkter end $1/4$ af fritliggendet, skal de ud-

5.6.3.

føres af 20 mm rundjern, der bores gennem bjælkernes midte og fastholdes med 8×80 mm spændskiver.

Stk. 10. Træbjælker på mur eller beton skal aflægges på tagpap eller tilsvarende. Gennemgående lægter må ikke anvendes på steder, hvor to på hinanden følgende etager har samme vægtykkelse.

Stk. 11. Træbjækelag skal på de dele, der anbringes i eller mod mur eller beton, beskyttes mod råd ved bestrygning med trækonserveringsmiddel.

Stk. 12. Kryberum under træbjækelag skal ventileres som anført i kap. 7.

5.6.3. Gulve, forskalling og indskud.

Stk. 1. Gulvbrædder skal være pløjede og skal være mindst 28 mm ($1\frac{1}{4}$ ") tykke, når afstanden fra midte til midte af bjælkerne er højst 1 m. Er afstanden højst 80 cm eller afstanden fra midte til midte af strøer højst 70 cm, kan der anvendes 22 mm (1") tykke gulvbrædder.

Stk. 2. Indskudsbrædder skal være mindst 19 mm ($\frac{3}{4}$ ") tykke, kantskårne brædder, når den frie afstand mellem bjælkerne er højst 1 m. Er den frie afstand højst 55 cm, kan der anvendes 15 mm ($\frac{5}{8}$ ") tykke indskudsbrædder.

Stk. 3. Forskallingsbrædder skal være mindst 19 mm ($\frac{3}{4}$ ") tykke, når afstanden fra midte til midte af bjælkerne er højst 1 m. Er afstanden højst 80 cm, kan der anvendes 15 mm ($\frac{5}{8}$ ") tykke forskallingsbrædder. Forskallingsbrædder, der skal danne underlag for isoleringsmaterialer (jvf. stk. 4), skal dog være mindst 19 mm ($\frac{3}{4}$ ") tykke.

Stk. 4. Isoleringsmaterialer i etageadskillelser og lign. skal oplægges på forsvarligt underlag. I træbjækelag skal isoleringsmaterialer anbringes på indskudsbrædder med dimensioner som angivet i stk. 2. I enfamiliehuse kan lette isoleringsmaterialer dog anbringes på forskalling eller andet forsvarligt underlag.

Stk. 5. Vandindholdet i bjælker i træbjækelag må ikke overstige 20 pct. af træets tørvægt, når gulvet lægges. Vandindholdet i indskudsler må på samme tidspunkt ikke overstige 8 pct. af lerets tørvægt henholdsvis 3 pct., hvor der lægges bølgegulve.

Stk. 6. Nedforskallede lofter må kun udføres med bygningsmyndighedens godkendelse og under forudsætning af, at den overliggende etageadskillelse i øvrigt er udført i overensstemmelse med kravene i kap. 6. Hulrummet skal opdeles af skillevægge mindst for hver henholdsvis 10 m eller 50 m². I gange skal alle skillevægge føres helt igennem til undersiden af den overliggende etageadskillelse.

5.6.4. Gulvbelægning i baderum m. m.

Stk. 1. Gulvbelægninger i w.c.-rum, baderum, vaskerum og andre rum, der jævnligt udsættes for fugtighed, skal udføres af vandtæt og fugtbestandigt materiale.

Stk. 2. For gulvbelægning af PVC kan det i stk. 1 nævnte krav kun anses for opfyldt, når belægningen udføres af et materiale, hvor PVC-laget er mindst 1,5 mm tykt, og hvor eventuel tekstilbeklædning på undersiden af belægningen er forkrympet og imprægneret mod råd og svamp. Underlaget skal spartles med en uorganisk spartelmasse og slibes således, at det bliver jævnt. Belægningen skal kontaktklæbes over hele gulvfladen (fuldklæbning) med en kontaklim, der svarer til det anvendte belægningsmateriale. Samlinger skal udføres ved trådsvejsning eller koldvulkanisering. Langs alle vægge skal belægningen føres mindst 8 cm op ad væggen. Fugen mellem gulvbelægningsmaterialet og vægbeklædningen skal udføres tæt, ved at vægbeklædningen føres mindst 2 cm ud over gulvbelægningsmaterialet enten som vandnæse eller som klæbet overlapning. Andre gulvmaterialer af plast kan anvendes under iagttagelse af de vilkår, der er angivet i boligministeriets godkendelser af de enkelte fabrikater.

5.6.5. Gulvkonstruktioner direkte på terræn.

Stk. 1. Gulvkonstruktioner direkte på terræn må kun anlægges på fast og tør jordbund, og hvor terrænet ikke er udsat for oversvømmelser. Al muldjord og løs jord skal afgraves. Terrænet omkring huset skal i en afstand af indtil 3 m fra fundamenterne have fald bort fra huset. Eventuelt tilløb af vand fra højereliggende arealer skal standses og bortledes ved afskærende dræn eller grøft.

Stk. 2. Under gulvkonstruktionen udlægges et mindst 15 cm tykt kapillarbrydende drænlag bestående af et ikke-fugtsugende uorganisk materiale. Hvor jordbunden ikke er tilstrækkelig grovkornet og selvdrænende, og gulvoverfladen ligger mindre end 30 cm over terræn, skal det kapillarbrydende lag afvandes til omfangsdræn.

Stk. 3. Alle materialer i gulvkonstruktionen, bortset fra gulvbelægningen, skal enten bestå af uorganisk materiale eller være beskyttet mod råd og svamp. Strøer under trægulv skal lægges på ikke-fugtsugende opklodsninger.

Stk. 4. Hvis gulvkonstruktionen indeholder varmeledninger eller varmekanaler og ikke er ventileret, eller såfremt gulvbelægningen består af tætte og ikke fugtbestandige materialer, skal der under konstruktionens varmeisolering anbringes et dampstandsende lag af 0,05 mm polyethylenplastfolie eller tilsvarende.

5.7.1.

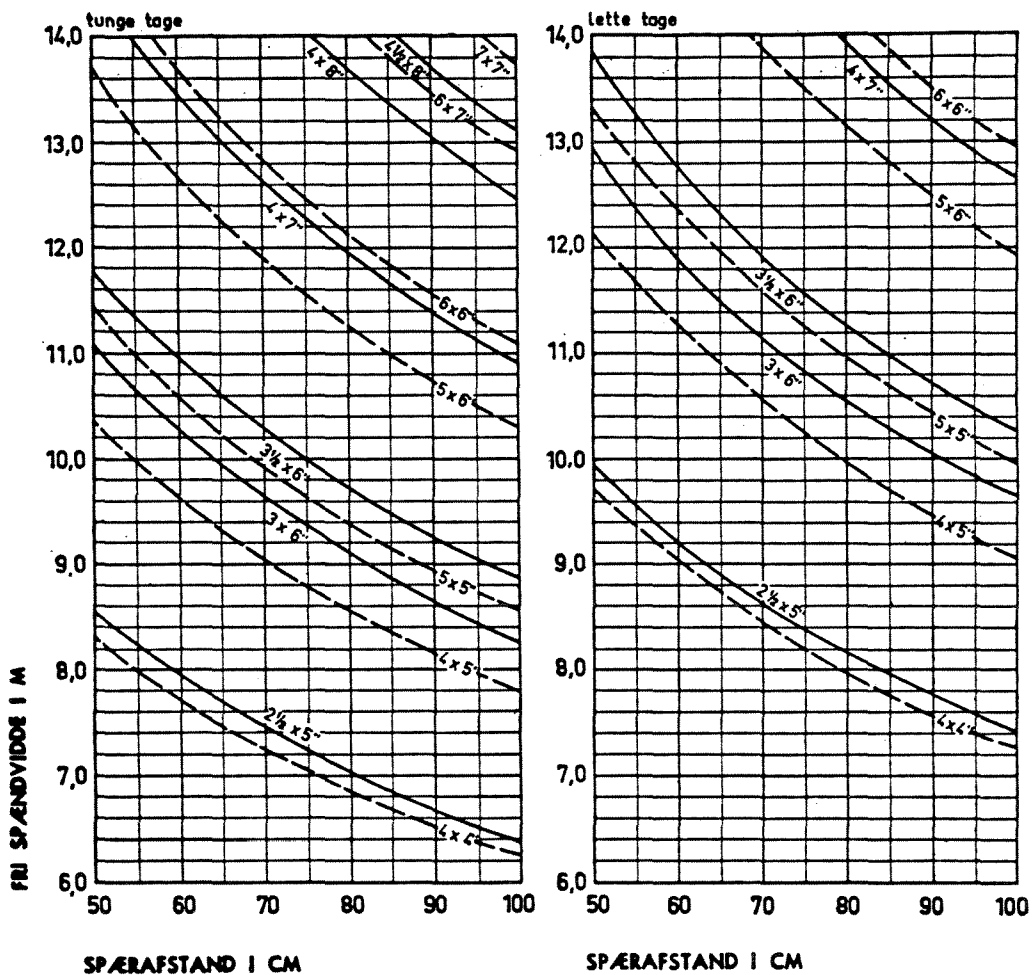
5.7. Tagværker og tage.

5.7.1. Tagværker af træ.

Stk. 1. Tagværker af træ skal udføres af sundt og godt træ. Topendernes plane sider må ikke være mindre end halvdelen af de fulde mål. Tagværkets enkelte dele skal udføres med forsvarlige samlinger. Tagværket skal forankres forsvarligt. Såfremt hanebåndskonstruktioner og trimpeltage ikke dimensioneres og udføres på grundlag af beregninger, skal de i stk. 2–8 angivne krav være opfyldt.

Stk. 2. Hanebåndsspærfag kan udføres med de i nedenstående kurver angivne dimensioner, når:

- spærfagernes understøtninger kan overføre de i stk. 6 angivne værdier for vederlagstryk,

Diagrammet til venstre gælder for *tunge tage*, hvortil regnes: tegltage, naturskifertage og lign. Diagrammet til højre gælder for *lette tage*, hvortil regnes: asbestcement- og metalplader på lægter eller brædder samt paptage.

- b. tagværket ikke modtager nogen koncentreret påvirkning fra maskiner, transmissionsanlæg, beholdere eller lign.,
- c. afstanden fra midte til midte af spær er højst 1 m, og
- d. afstanden fra hanebåndets overside til kippen er mindst $\frac{1}{3}$ og højst $\frac{2}{3}$ af tagets højde målt fra spærenes understøtninger.

Tagværkets frie spændvidde er afstanden mellem spærenes understøtninger. Den frie spændvidde kan uden dimensionsforøgelse af underliggende bjælkelag nedsættes ved særlige understøtninger, som kan anbringes indtil 1 m inden for de nævnte understøtninger.

Stk. 3. Spær med andet rektangulært tværsnit end det i kurverne angivne kan anvendes, når produktet af tværsnittets bredde \times højde \times højde er mindst lige så stort som det tilsvarende produkt for det i kurverne angivne tværsnit.

Stk. 4. Udvekslinger skal udføres på en sådan måde, at mindst hvert andet spær bliver gennemgående. Foretages større udvekslinger, skal det i hvert enkelt tilfælde godtgøres, at tagværket får tilstrækkelig styrke.

Stk. 5. Hanebånd skal i almindelighed udføres af to stykker halvtømmer eller planker, hvis samlede tværsnit er lig med spærdimensionen, og som forbindes i hvert trediedelspunkt med en udfyldningsklods. Hanebånd kan dog udføres af ét stykke tømmer, indstemmet i spærene med tap og bryst, når spærenes dimension er mindst 85 mm ($3\frac{1}{2}$ ") i bredden og forøges med 25 mm (1") i højden, og hanebåndet udføres af samme dimension som spærene. Er hanebåndet belastet, skal det understøttes på forsvarlig måde.

Stk. 6. Hanebåndsspærfag skal udføres med en forbindelse mellem de modstående spærfødder til optagelse af tagkonstruktionens vandrette udadrettede kræfter. Hvor nærmere beregninger ikke foretages, skal der mindst regnes med de kræfter, som fremgår af diagrammerne side 61.

Stk. 7. For overførelse af de i stk. 6 omhandlede vandrette udadrettede kræfter gælder følgende:

- a. ved træbjælkelag kan kræfterne overføres til bjælkelaget, såfremt de kan optages af forbindelsen mellem spærfod og bjælkelag,
- b. ved andre etageadskillelser end træbjælkelag kan spærfagene forbindes til etageadskillelsen, såfremt denne er i stand til at optage kræfterne,
- c. såfremt kræfterne ikke kan optages – eller ikke ønskes optaget – af etageadskillelserne, skal spærfagene forsynes med trækbånd, der da alene skal kunne optage de vandrette udadrettede kræfter. Der skal anbringes trækbånd på mindst hvert andet spærfag.

5.7.2.

Såfremt forbindelsen mellem spærfagene og etageadskillelserne ikke udføres efter forskrifter eller anvisninger, godkendt af boligministeriet, skal der i hvert enkelt tilfælde redegøres for udførelsen.

Stk. 8. Spærfag ved trimpeltage kan dimensioneres efter kurverne på side 58, når:

- a. trimplens højde ikke overstiger 1 m, og tagets frie spændvidde ikke overstiger 10,5 m,
- b. trimpelvæggen udføres af stolper mindst for hvert andet spær og afstives i længderetningen for hver påbegyndt 10 m med mindst to skråbånd samt forankres på forsvarlig måde,
- c. skråbånd og tænger anbringes for hvert andet spær.

Stk. 9. Spærfag kan, uden at der skal foretages særskilt beregning, udføres i overensstemmelse med forskrifter eller anvisninger, godkendt af boligministeriet.

5.7.2. Tage.

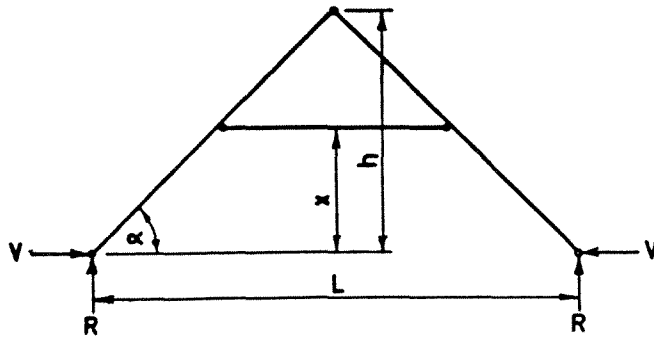
Stk. 1. Tage skal udføres af sådanne materialer, med sådan hældning og på en sådan måde, at der opnås tilstrækkelig tæthed mod vand og sne og sikkerhed mod brand og storm.

Stk. 2. Tage med en taghældning på 30° og derunder skal, hvor den indvendige højde mellem tagflade og etageadskillelse eller lign. sikkert underlag er mere end 2 m, udføres på en sådan måde, at der opnås tilstrækkelig sikkerhed mod gennemtrængning ved færdsel på taget. Bygningsmyndigheden kan fravige dette krav, når der opsættes forsvarligt udførte gangbroer, eller når der opsættes en underbeklædning, hvis styrke ikke er ringere end forskalling og puds, hvor nødvendig færdsel kan finde sted. De således sikrede dele af tagfladen skal mærkes med skilt eller lign.

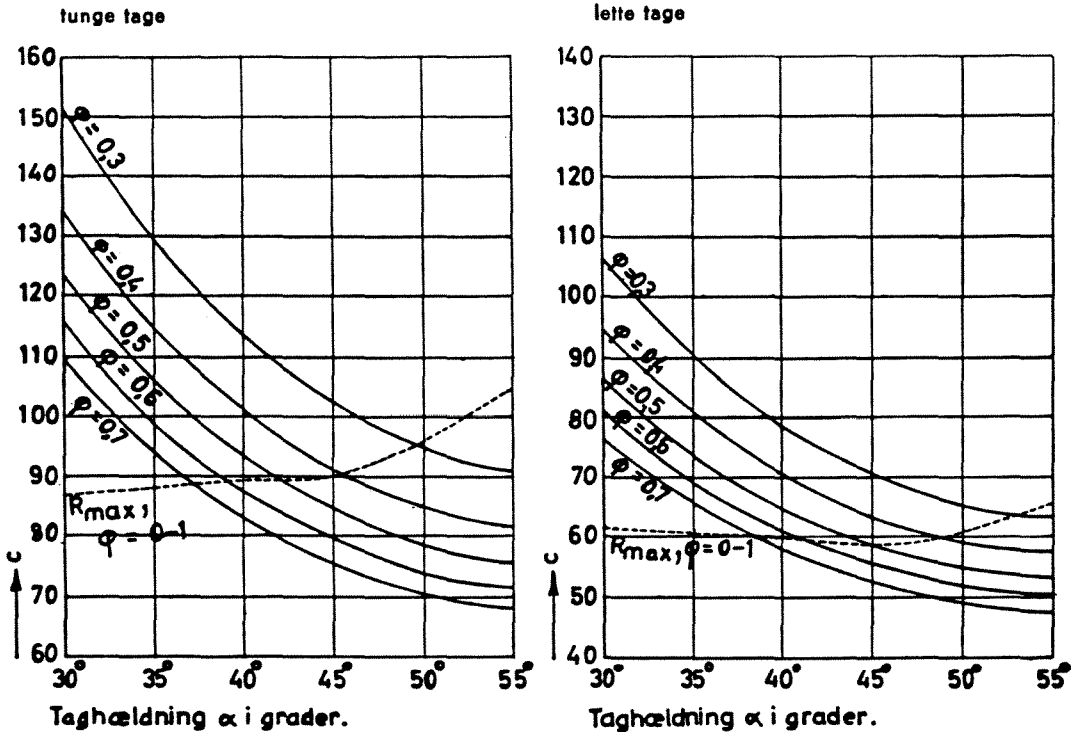
Stk. 3. Tagkonstruktioner og tagrum skal ventileres som anført i kap. 7.

Stk. 4. Tage skal forsynes med tagrender og nedløbsrør eller indvendige afløb, og tagfladerne skal have fald mod disse afløbsmuligheder. Tagrende kan udelades ved bygninger med særlig fri beliggenhed samt ved garager, udhuse, skure og lign. mindre bygninger, medmindre bygningsmyndigheden stiller krav herom. Det må i sådanne tilfælde sikres, at tagvandet ikke kan blive til ulempe for vejareal eller for nabogrund.

Stk. 5. Til ethvert tag og tagrum skal der være adgang for eftersyn og reparation. Når der ikke på anden måde er adgang til tagrummet, skal der anbringes en lem med stige i et trapperum. Sådanne lemme skal være hængslede, og i bygninger med 3 etager

$$\varphi = \frac{x}{h} \cdot V_{\max} = L \cdot c \text{ (kg)} \cdot R_{\max} = L \cdot c \text{ (kg)} .$$

Forudsætninger for diagrammerne:

Spærafstand 1 m.

Snebelastning og vindtryk efter DIF norm DS 410.

Tunge tage: tegltage, naturskifertage o. lign., 95 kg/m² af skrå flade.

Lette tage: asbestcement- og metalplader på lægter eller brædder samt pap-tage, 50 kg/m² af skrå flade.

Ingen yderligere beklædning af taget.

Brug af diagrammerne: φ udregnes som $\frac{x}{h}$

På den til α (taghældningen i grader) svarende lodrette linie findes skæringen med den til det udregnede φ svarende kurve.

Tallet på den vandrette linie, som går igennem det fundne punkt, angiver det tal, man skal gange L (tagets spændvidde) med for at få V_{\max} , d. v. s. den største vandrette kraft ved spærfoden.

Ønsker man samtidig at finde den største lodrette kraft i understøtningen, opsøges samme lodrette linies skæring med R_{\max} kurven. Tallet på den vandrette linie, som går igennem denne skæring, angiver da det tal, man skal gange L med for at få R_{\max} .

5.7.3.

og derover udført mindst svarende til BD-dør 30 med underside svarende til 6.1.7. stk. 5.

Stk. 6. Lægter til dækning med teglsten skal udføres af mindst 38×56 mm ($1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ " træ).

Stk. 7. Bølgeplader af asbestcement skal understøttes mindst for hver 1,1 m. På tage med en taghældning på 30° og derunder skal sådanne plader dog understøttes mindst for hver 55 cm, hvor den indvendige højde mellem pladerne og etageadskillelse eller lign. sikkert underlag er mere end 2 m. Bygningsmyndigheden kan tillade, at denne afstand mellem understøtningerne forøges til højst 1,1 m, når der opsættes broer eller underbeklædning, som nævnt i stk. 2, eller når der ikke forekommer færdsel på taget, bortset fra færdsel i forbindelse med montage og reparation.

Stk. 8. Brædebeklædning til tagdækning med tagpap og lign. materialer skal udføres af mindst 25 mm (1") tykke pløjede brædder. Hvor spærafstanden ikke overstiger 60 cm, kan bræddetykkelsen nedsættes til 19 mm ($\frac{3}{4}$ "). Til enkeltdækninger og som øverste lag ved dækninger med flere lag skal benyttes asfaltpap, der skal forsynes med en belægning på oversiden. Tjærepap alene kan dog anvendes til trætage på garager, udhuse, skure og lign. mindre bygninger.

Stk. 9. For bygninger med 2 etager og derover kan bygningsmyndigheden kræve, at metal-, skifer- og lign. glatte tage, som har en taghældning mellem 20° og 70° , i passende omfang forsynes med snegitre imod færdselsarealer.

Stk. 10. Stråtage på bygninger, der er bestemt til ophold for mennesker eller dyr, skal syes med galvaniseret tråd eller på anden måde sikres mod nedskridning i tilfælde af brand.

5.7.3. Tagkviste og ovenlys.

Stk. 1. Tagkviste, ovenlys og tagvinduer samt andre åbninger i tagfladen kan anbringes i det omfang, det er foreneligt med hensynet til tagkonstruktionens stabilitet.

Stk. 2. Den samlede bredde af tagkviste målt ved forsidens tilslutning til taget må ikke overstige den halve længde af den tagflade, hvori kvistene anbringes.

Stk. 3. Kvistflunker skal være udført af eller udvendig beklædt med ubrændbart materiale. Dette krav gælder ikke for fritliggende enfamiliehuse.

Stk. 4. Kvistflunkers indvendige overflader samt lysskakter under ovenlys og tagvinduer skal udføres således, at de i brandmæssig henseende ikke er ringere end kravene til lofter og vægge i de rum, hvori de er anbragt.

Stk. 5. Ovenlys og tagvinduer skal udføres og oplægges i tagflader på en sådan måde, at kravene til tage i 5.7.2. stk. 1 opfyldes.

Stk. 6. I tagflader, der har en hældning på 30° eller derunder, og hvor den lodrette afstand fra etageadskillelse til ovenlys er mere end 2 m, skal ovenlys, herunder tagvinduer, udføres på en sådan måde, at der opnås tilstrækkelig sikkerhed mod gennemtrængning ved færdsel på taget. Dette krav kan anses for opfyldt ved nedenstående konstruktioner:

- a. ovenlys afdækket med plant glas eller plast forsynet med en mindst 25 cm høj karm,
- b. ovenlys i form af plastikupler forsynet med en mindst 15 cm høj karm og med kuplens øverste punkt hævet mindst 25 cm over tagfladen,
- c. sikkerhedsgitter eller anden afskærmning, der hindrer adgang til ovenlyset,
- d. sikkerhedsgitter eller tilsvarende anbragt under ovenlyset, f. eks. de bærende lægter opsat med forsvarlig afstand,
- e. konstruktioner godkendt af boligministeriet.

Stk. 7. Ovenlys af plast kan anvendes, når hvert felt højst er 6 m², når der mellem felterne er en afstand af 4,5 m, og når højst 15 pct. af tagets areal dækkes med plast. Ovenlys af ikke let antændeligt plast, godkendt af boligministeriet, kan anvendes i felter på højst 30 m² med en sidelinie på højst 30 m, når der mellem felterne er en afstand svarende til den største bredde af to nabofelter, dog mindst 4,5 m.

5.8. Trapper, altangange og altaner.

5.8.1. Udvendige trapper.

Stk. 1. Udvendige trapper, der giver adgang til mere end ét lejemål, skal udføres af sten, beton, jernriste eller tilsvarende.

Stk. 2. Udvendige trapper til hoveddør skal have mindst 28 cm grund og andre udvendige trapper mindst 25 cm grund. Trin må ikke udføres med større stigning end 18 cm.

Stk. 3. Udvendige trapper med mere end tre stigninger skal i fornøden udstrækning forsynes med rækværk. Udvendige kældertrapper, der er dybere end 1,5 m, skal tillige forsynes med håndliste langs den ene side.

5.8.2. Indvendige trapper.

Stk. 1. Trapper skal udføres med højst 18 cm stigning og mindst 25 cm grund. Bitrapper må dog udføres med højst 21 cm stigning

5.8.3.

og ikke mindre grund end stigning. Ved trapper af træ skal trappeundersiden udføres mindst svarende til forskalling og puds.

Stk. 2. I enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) kan trapper udføres med indtil 21 cm stigning og ikke mindre grund end stigning. Ved trætrapper kan beskyttelse af trappeundersiden undlades.

Stk. 3. Alle trapper skal på de frie sider forsynes med et solidt rækværk, der er mindst 80 cm højt, målt over trinforkanterne ved løbene, og mindst 90 cm højt ved reposerne. Lodrette åbninger i rækværket må ikke være over 12 cm brede. Vandrette åbninger skal være således udformet, at børn sikres på betryggende måde. Foran vindue eller anden åbning, der ikke er hævet mindst 80 cm over trin eller reposer, skal der anbringes rækværk eller andet betryggende værn. Ved trapper med bredere lysning end 30 cm skal rækværkets højde forøges passende. Ved særlig brede trapper skal der anbringes håndliste på begge sider. Ved trapper, der på anden måde afviger fra det normale, eller som ikke benyttes regelmæssigt, kan bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde skærpe eller lempe kravene.

Stk. 4. Trapper i trapperum uden sidelysvinduer, jfr. 4.1.5., stk. 12, skal udføres med en lysningsbredde på mindst 20 cm.

5.8.3. Altaner og altangange.

Stk. 1. Altaner og altangange skal udføres af jernbeton.

Stk. 2. Rækværker skal ved altangange være mindst 1,2 m og ved altaner, herunder franske altaner, mindst 1 m høje. Lodrette åbninger må ikke være over 12 cm brede. Vandrette åbninger skal være således udformet, at børn sikres på betryggende måde.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke for enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.).

Kap. 6. Brandforhold

6.1. Beboelsesbygninger.

6.1.1. Almene krav.

Stk. 1. Enhver beboelsesbygning skal udføres og indrettes på en sådan måde og af sådanne materialer, at den giver tilfredsstillende tryghed mod brand for personer, der opholder sig i bygningen samt mod brandspredning til bebyggelse og virksomheder på de omkringliggende grunde.

Stk. 2. I beboelsesbygninger skal hver enkelt bolig være omgivet af bygningskonstruktioner, som ved en brandprøve efter DS 1051 udviser en brandmodstandsevne på mindst 1 time. En således sikret bolig benævnes i det følgende en brandcelle.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte krav kan i almindelighed anses for opfyldt for beboelsesbygninger, såfremt de opføres i overensstemmelse med bestemmelserne i 6.1.2.–6.1.6. og med anvendelse af de i 6.1.7. anførte bygningsdele samt efter bestemmelserne i 4.1.5. og 12.5. stk. 6 om adgangsforhold. De i det følgende anvendte brandtekniske klassifikationer refererer til DS 1052 »brandteknisk klassifikation af bygningsdele«, og DS 1053 »brandteknisk klassifikation af døre«.

De brandtekniske klasser betegnes således:

Brandsikker bygningsdel: BS-bygningsdel

Branddrøj bygningsdel: BD-bygningsdel

Flammestoppende bygningsdel: F-bygningsdel.

Det tidsrum, i hvilket en bygningsdel skal opfylde de til en brandteknisk klasse stillede krav, angives i minutter efter betegnelserne. De i reglementet anvendte betegnelser på døre svarer hertil.

6.1.2. Fritliggende enfamiliehuse.

Stk. 1. Fritliggende enfamiliehuse i højst 2 etager og med et bebygget areal på højst 400 m² for bygninger i 1 etage eller 200 m² for bygninger i 1 etage med udnyttet tagetage og 2 etager skal udføres efter bestemmelserne i stk. 2–9.

6.1.3.

Stk. 2. Bærende bygningskonstruktioner såsom ydervægge, skille-vægge, søjler, dragere, bjælker og tilsvarende samt etageadskil-lelser skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60. Rumafgrænsende tagkonstruktioner skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30.

Stk. 3. Kælder skal betragtes som selvstændig brandcelle. Skille-vægge, der begrænser kældertrappe, skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60 og med dør udført som BD-dør 30, der dog ikke behøver at være selvlukkende (jfr. 4.1.5, stk. 9 a).

Stk. 4. Ikke-bærende ydervægge skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60.

Stk. 5. Indvendige ikke-bærende skillevægge, skabsvægge og lig-nende rumafgrænsende bygningsdele skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30, idet mindre partier dog kan udføres med glas.

Stk. 6. Udvendige beklædninger skal udføres af materialer, der ved en brandteknisk prøve ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr.

Stk. 7. Væg- og loftskonstruktioner samt eventuelle beklædninger på disse skal udføres således, at synlige overflader ved en brandtek-nisk prøve ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr.

Stk. 8. I kælderrum skal loftskonstruktioner samt eventuelle be-klædninger på disse udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds.

Stk. 9. Beboelsesrum i tagetager under tag af strå eller andet let antændeligt materiale skal omgives med vægge og lofter sva-rende mindst til BD-bygningsdel 30.

6.1.3. Dobbeltthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse.

Stk. 1. Dobbeltthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign., hvor hver bolig kun er beregnet til brug for 1 familie og i højst 2 etager og med et bebygget areal på højst 400 m² for bygninger i 1 etage eller 200 m² for bygninger i 1 etage med udnyttet tag-etage og 2 etager skal udføres efter bestemmelserne i 6.1.2, stk. 2–8 samt nedennævnte bestemmelser i stk. 2–3.

Stk. 2. Brandcelleafgrænsende vægge (lejlighedsskel) skal udfø-res ubrudt mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90.

Stk. 3. Der skal endvidere udføres brandvæg mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 for hver 800 m² eller 600 m² be-bygget areal for byggeri i henholdsvis 1 og 2 etager. Brandvæggen

skal udføres i overensstemmelse med kravene i 6.3.3. Er ydervægskonstruktionen udført som BD-bygningsdel 60, skal brandvæggen føres frem gennem ydervæggen og afsluttes svarende til brandkam.

6.1.4. Andre beboelsesbygninger i indtil 2 etager.

Stk. 1. Beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger højst 4,5 m over terræn, og hvor arealet af den enkelte brandcelle højst er 150 m², skal udføres mindst efter bestemmelserne i stk. 2–9.

Stk. 2. Bærende bygningskonstruktioner såsom ydervægge, skillevægge, søjler, dragere, bjælker og lign. samt etageadskillelser skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90. Etageadskillelsen mellem øverste beboelseslag og uudnyttet tagetage kan dog udføres mindst som BD-bygningsdel 30. Rumafgrænsende tagkonstruktioner skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30.

Stk. 3. Skillevægge, der afgrænser lejligheder i brandceller (lejlighedsskel) og mod fælles trapperum eller tilsvarende adgangsvej, skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90.

Stk. 4. Ikke-bærende ydervægge skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60.

Stk. 5. Ikke-bærende skillevægge (der ikke afgrænser en brandcelle, jfr. stk. 3), skabsvægge og lign. rumafgrænsende bygningsdele skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30, idet mindre partier dog kan udføres med glas.

Stk. 6. For hver 50 m eller 600 m² skal udføres brandvæg mindst som BS-bygningsdel 120 udført i overensstemmelse med kravene i 6.3.3. Tagetagen mellem de nævnte indvendige brandvægge skal opdeles med røgskillevægge udført mindst som BD-bygningsdel 30 for hver 30 m dog mindst for hver opgang. I røgskillevæggene kan udføres døre eller lemme udført mindst som BD-dør 30.

Stk. 7. Udvendige beklædninger skal udføres af et materiale, der ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale, og som ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds. Brystninger, ventilationslemme, altanskabe og tilsvarende mindre partier kan udføres af et materiale, der ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr. Det samlede areal må dog højst udgøre 20 pct. af ydervæggens areal og den lodrette udstrækning højst 50 pct. af den enkelte etages højde.

Stk. 8. Væg- og loftskonstruktioner samt eventuelle beklædninger

6.1.5.

på disse skal udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr.

Stk. 9. Væg- og loftskonstruktioner samt eventuelle beklædninger på disse skal i fælles trapperum og tilsvarende adgangsveje udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds.

6.1.5. Beboelsesbygninger i indtil 8 etager.

Stk. 1. Beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger højst 22 m over terræn, jfr. dog 4.1.1., stk. 8, og hvor arealet af den enkelte brandcelle højst er 150 m², skal udføres efter bestemmelserne i stk. 2–12.

Stk. 2. Bærende bygningskonstruktioner såsom ydervægge, skillevægge, søjler, dragere, bjælker og lign. skal i de 4 øverste etager udføres mindst som BS-bygningsdel 60 og i de øvrige etager mindst som BS-bygningsdel 120.

Stk. 3. Etageadskillelser skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60. Ligger gulvet i øverste beboelseslejlighed mindre end 10 m over terræn, kan etageadskillelser mellem øverste beboelseslag og uudnyttet tagetage dog udføres mindst som BD-bygningsdel 30.

Stk. 4. Skillevægge, der afgrænser lejligheder i selvstændige brandceller (lejlighedsskel), skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90, jvf. dog stk. 2.

Stk. 5. Skillevægge, der afgrænser lejligheder mod trapperum og tilsvarende fælles adgangsarealer samt mod elevatorskakter, skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90.

Stk. 6. Der skal udføres indvendige brandvægge og røgskillevægge i overensstemmelse med 6.1.4., stk. 6.

Stk. 7. Ikke-bærende ydervægge skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60 eller mindst som BD-bygningsdel 60. Såfremt væggen udføres som BD-bygningsdel 60 og med hulrum bag den ydre regnbeskyttende beklædning, skal der uden på isoleringen, træskelettet og eventuelle paplag udføres en beklædning, der ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale, og som ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds. Lodrette luftspalter i væggen inden for denne beklædning må ikke passere etageadskillelsen. Varmeisolering skal udføres af ubrændbart eller andet af boligministeriet godkendt materiale. Forbindelsen mellem ydervægge og brandcelleafgrænsende vægge og etageadskillelser skal svare mindst til BD-bygningsdel 90.

Stk. 8. Ikke-bærende skillevægge, der ikke afgrænser en brandcelle, jfr. stk. 4, skabsvægge og lign. rumafgrænsende bygningsdele skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30, idet mindre partier dog kan udføres med glas.

Stk. 9. Udvendige beklædninger skal udføres mindst som anført i 6.1.4. stk. 7.

Stk. 10. Vægkonstruktioner samt eventuelle beklædninger på disse skal i beboelseslejligheder udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr.

Stk. 11. Loftskonstruktioner samt eventuelle beklædninger på disse skal i beboelseslejligheder udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds.

Stk. 12. Vægge og lofter i fælles trapperum og tilsvarende adgangsveje skal udføres mindst efter bestemmelserne i 6.1.4. stk. 9.

6.1.6. Beboelsesbygninger over 8 etager.

Stk. 1. Beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger mere end 22 m over terræn, og hvor arealet af den enkelte brandcelle højst er 150 m², skal udføres efter bestemmelserne i stk. 2–8.

Stk. 2. Bærende bygningskonstruktioner såsom ydervægge, skillevægge, søjler, dragere, bjælker og lign. skal i de 4 øverste etager udføres mindst som BS-bygningsdel 60 og i de følgende 4 etager mindst som BS-bygningsdel 120. I de resterende etager skal brandstabiliteten i hvert enkelt tilfælde eftervises, eventuelt ved beregning.

Stk. 3. Etageadskillelser skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60.

Stk. 4. Skillevægge, der afgrænser lejligheder i selvstændige brandceller (lejlighedsskel) og mod trapperum og tilsvarende fælles adgangsareal samt mod elevatorskakter, skal udføres mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90.

Stk. 5. Der skal udføres indvendige brandvægge og røgskillevægge i overensstemmelse med 6.1.4. stk. 6.

Stk. 6. Ikke-bærende ydervægge skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60 med beklædning som anført i stk. 8 og i øvrigt som angivet i 6.1.5. stk. 7, eller mindst som BS-bygningsdel 60.

Stk. 7. Ikke-bærende skillevægge (der ikke afgrænser en brandcelle, jfr. stk. 4), skabsvægge og lign. rumafgrænsende bygningsdele

6.1.7.

skal udføres mindst som BD-bygningsdel 30 med overflade som anført i stk. 8.

Stk. 8. Udvendige beklædninger samt alle indvendige væg- og loftskonstruktioner og eventuelle beklædninger på disse skal udføres således, at synlige overflader ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af bagved liggende brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds.

6.1.7. Brandteknisk anvendelige bygningsdele.

Stk. 1. De efterfølgende eksempler på bygningsdele tilfredsstiller umiddelbart de i 6.1.2.–6.1.6. opstillede brandtekniske krav. De nævnte konstruktioner og materialer forudsættes udført i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings normer. Eksemplerne vil også kunne anvendes i forbindelse med de øvrige i bygningsreglementet stillede brandtekniske krav.

Stk. 2. Belastede, lodrette bygningsdele:

BS-bygningsdel 120 23 cm murværk af teglsten

15 cm uarmeret beton

BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90

11 cm væg af teglsten

(massive eller mangelhulsten)
eller kalksandsten

15 cm væg af autoklaverede letbetonblokke

15 cm dobbeltarmeret jernbeton

12 cm centralt enkeltarmeret og centralt belastet jernbeton

23 × 23 cm søjle af murværk

20 × 20 cm søjle af jernbeton

søjle af profiljern dækket med 4 cm monierpuds
eller 5,5 cm murværk

BD-bygningsdel 90

trækonstruktion, ind- og udvendig beklædt som nævnt i stk. 6 og med hulrummet udfyldt med 10 cm fastholdt mineraluld med temperaturstabilitet på mindst 750° C.

BD-bygningsdel 60

trækonstruktion, ind- og udvendig beklædt som nævnt i stk. 6 og med hulrummet udfyldt med 10 cm fastholdt mineraluld

søjle af profiljern indklædt med 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet træ

Stk. 3. Etageadskillelser m. m.

BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90

8 cm massivt jernbeton

BD-bygningsdel 90 8 cm massivt jernbeton udstøbt på 5 cm træbeton

BD-bygningsdel 60 træbjælkelag med 19 mm ($\frac{3}{4}$ "') forskalling, rør og 12 mm kalkpuds, 5 cm træuldbeton, mineraluld, ler eller tilsvarende ubrændbart materiale oplagt på 19 mm ($\frac{3}{4}$ "') indskud eller fastgjort forsvarligt til bjælkesiderne samt 22 mm (1") gulvbrædder

træbjælkelag med underbeklædning som nævnt i stk. 6, 10 cm mineraluld med temperaturstabilitet på mindst 750° C fastgjort forsvarligt til bjælkesider og 22 mm gulvbrædder

BD-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90

som BD-bygningsdel 60 men med 4 cm monierpuds på undersiden

BD-bygningsdel 30 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr

22 mm af boligministeriet godkendt spånplade.

Stk. 4. Ikke-bærende bygningsdele:

BS-bygningsdel 60 5,5 cm væg af teglsten (massive eller mangehulsten) eller kalksandsten, pudset på begge sider

5 cm væg af autoklaverede letbetonblokke pudset på begge sider

10 cm væg af limede autoklaverede letbetonblokke

20 cm murværk af betonhulbloksten

BS-bygningsdel 30 7,5 cm etagehøje elementer af autoklaveret letbeton

7,5 cm etagehøje elementer af cementbunden klinkerbeton

BD-bygningsdel 90 3-dobbelt bræddeskillevæg af 1 lag 31 mm ($\frac{5}{4}$ "') og 2 lag 25 mm (1") tykke brædder med svær gulvpap mellem bræddelagene, rør og 12 mm kalkpuds på begge sider

6.1.7.

- 7,5 cm træuldbeton pudset på begge sider med 12 mm kalkpuds på udkastningsmørtel
- BD-bygningsdel 60** ydervægselement af trækonstruktion med højst 20 kg træ pr. m², isoleret med 10 cm mineraluld og ud- og indvendig beklædt som nævnt under stk. 6
- BD-bygningsdel 60** dobbelt bræddeskillevæg af 1 lag 31 mm ($\frac{5}{4}$ "") og 1 lag 19 mm ($\frac{3}{4}$ "") tykke brædder, rør og 12 mm kalkpuds på begge sider
- 5 cm træuldbeton med 12 mm kalkpuds på udkastningsmørtel på begge sider. Anvendt som erstatning for brandkam kun med puds på 1 side (jfr. 6.3.3.)
- lægteskillevæg af 38 × 56 mm ($1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ "") lægter pr. 60 cm udfyldt med 50 mm mineraluld fastholdt af Ø 2 mm horisontal jerntråd pr. 30 cm på begge sider og beklædt på begge sider med 13 mm gipsplade sømmet pr. ca. 15 cm
- lægteskillevæg af 38 × 56 mm ($1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ "") lægter pr. 60 cm, udfyldt med 50 mm mineraluld beklædt på begge sider med 6 mm asbestsilikatplade sømmet pr. ca. 15 cm
- BD-bygningsdel 30** lægteskillevæg af 38 × 56 mm ($1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ "") lægter, maskevidde 60 × 60 cm, beklædt på begge sider med 12 mm ($\frac{1}{2}$ "") af boligministeriet godkendt spånplade, med 5 cm overfalsede samlinger over lægter eller med 13 mm gipsplade
- lægteskillevæg af 38 × 56 mm ($1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ "") lægter, afstand 60 × 60 cm, udfyldt med 50 mm mineraluld fastholdt af Ø 2 mm horisontal jerntråd pr. 30 cm på begge sider og beklædt med 12 mm ($\frac{1}{2}$ "") af boligministeriet godkendt genembrandimprægneret træfiberplade med samlinger over lægter, sømmet pr. 15 cm eller beklædt med 9 mm gipsplade
- bræddeskillevæg af 1 lag 25 mm (1"") pløjede brædder ensidig beklædt med 5 mm asbestsilikatplade eller 13 mm gipsplade, sømmet pr. ca. 15 cm i rækker pr. 60 cm.

Stk. 5. Beklædninger, der ved en brandteknisk prøve ikke yder mindre beskyttelse af underliggende brændbart materiale, og som ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds:

- 5 mm asbest-cellulosecementplade på spredt forskalling
- 5 mm asbest-silikatplade på spredt forskalling
- 8 mm asbest-cementplade på spredt forskalling
- 13 mm gipsplade på spredt forskalling.

Stk. 6. Beklædninger, der ved en brandteknisk prøve ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr:

- 25 mm (1") sammenpløjet, savskåret fyr
- 16 mm ($\frac{3}{4}$ ") sammenpløjet, høvlet fyr uden bagved liggende hulrum
- 12 mm ($\frac{1}{2}$ ") gennembrandimprægneret og af boligministeriet godkendt, blød træfiberplade
- 10 mm af boligministeriet godkendt spånplade
- 2 lag 19 mm ($\frac{3}{4}$ ") fyr (1 på 2) med mindst 19 mm overlæg
- 3,5 mm asbest-cellulosecementplade
- 3,5 mm asbest-silikatplade
- 3 mm asbest-cementplade
- 9 mm gipsplade.

6.2. Andre bygninger end beboelsesbygninger.

6.2.1. Almene krav.

Stk. 1. Bestemmelserne i 6.1. om beboelsesbygningers brandforhold finder anvendelse på andre bygninger i det omfang, de kan sidestilles med de i 6.1. nævnte beboelsesbygninger og de heri anførte cellestørrelser og adgangsforhold, eller bestemmelserne efter bygningsmyndighedens skøn stemmer med de krav, som må opfyldes under hensyn til bygningernes anvendelse.

Stk. 2. Udover de krav, der følger af stk. 1, kan bygningsmyndigheden ved de i 1.2. nævnte bygninger stille yderligere krav til bygningernes indretning og adgangsforhold ud fra brandmæssige hensyn. Endvidere henvises til de brandmæssige krav i indenrigsministeriets cirk. nr. 106 af 16. april 1962 om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger.

Stk. 3. Etageadskillelser over kedelrum med kedelanlæg, hvis indfyrede effekt overstiger 50.000 kcal/h, jfr. 10.1.3., samt over bagerier, butikker og lokaler, der rummer virksomheder af brandfarlig karakter, skal udføres svarende til BS-bygningsdel 60.

Stk. 4. Overdækninger over gårdkældre skal udføres svarende til BS-bygningsdel 60.

6.2.2.–6.3.1.

6.2.2. Hoteller m. v.

For hoteller m. v. gælder indtil videre bestemmelserne i bilag 1.

6.3. Brandvægge.

6.3.1. Brandvægge mod nabogrund.

Stk. 1. Bygninger, der opføres nærmere naboskel end 2,5 m, skal udføres med brandvæg mod skellet, jfr. dog stk. 4.

Stk. 2. Udvendige brandvægge, d. v. s. brandvægge, der er opført i skel uden fællesskab med naboejendommen, eller hvis udvendige sider danner facade, skal udføres svarende til BS-bygningsdel 120. Når konstruktive hensyn gør det nødvendigt, skal brandvæggens styrke forøges.

Stk. 3. Taget på bygninger, der er nærmere naboskel end 2,5 m, må ikke have større hældning mod skellet, end at der opnås 2,5 m afstand fra dette, målt vandret gennem brandkammens øverste punkt til taget. Er brandvæggen uden brandkam, eller har denne ikke tilstrækkelig højde, skal der på tagets underside anbringes en konstruktion svarende til BD-bygningsdel 60 med pudset underside eller BS-bygningsdel 60, således at taget er brandsikret inden for en afstand af 2,5 m fra naboskellet.

Stk. 4. Udenfor ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan garager, udhuse, skure og lign. bygninger, der hører til enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.), opføres nærmere naboskel end 2,5 m efter følgende regler:

- a. bygninger, hvis areal ikke overstiger 50 m², kan udføres uden brandvæg mod skellet,
- b. bygninger, hvis areal overstiger 50 m², skal udføres enten med brandvæg mod skellet eller med en væg mod skellet mindst svarende til BD-bygningsdel 90 ført op til underkant af tagdækning. Består tagdækningen af tagpap på brædder eller anden tilsvarende brændbar beklædning, skal der udføres brandkam eller underbeklædning af tagfladen som anført i 6.3.3,
- c. bygninger, som sammenbygges med andre bygninger på samme grund eller opføres nærmere sådanne bygninger end 2,5 m, skal enten opfylde kravene i b., eller være adskilt fra sådanne bygninger ved en væg mindst svarende til BD-bygningsdel 90, således at den del af bygningernes areal, der ligger mellem væggen og skellet, ikke overstiger 50 m². Tagfladen over væggen skal brandsikres som anført i b. Even-

- tuelle døråbninger i væggen skal udføres mindst som BD-dør 60,
- d. opføres flere bygninger med bygningsmyndighedens tilladelse (jfr. 3.2., stk. 4) som anført i c. men indenfor en afstand af 2,5 m fra to modstående naboskel, skal bygningen mod det ene af skellene udføres med brandvæg mod skellet mindst svarende til BS-bygningsdel 60 efter bestemmelserne i 6.3.3.
- e. kravene i b–d gælder ikke for carporte og lign. overdækkede arealer, når de alene består af stolper og tagkonstruktion, og stolper og tagdækning udføres af ubrændbare materialer.

6.3.2. Fælles brandvægge.

Stk. 1. Brandvæg kan være fælles for to bygninger, når det godtgøres, at fundering, stabilitet og brandadskillende funktion er forsvarlig. Opføres en fælles brandvæg over skel, må det sikres, at den hverken helt eller delvis fjernes af nogen af ejerne, og at der ikke foretages nogen forhøjelse eller anden bygningsmæssig ændring ved den, uden at ejerne er enige herom. De nævnte betingelser for fælles brandvægge skal tinglyses på de pågældende ejendomme.

Stk. 2. Fælles brandvægge skal udføres svarende til BS-bygningsdel 120. Når konstruktive hensyn gør det nødvendigt, skal brandvæggens tykkelse forøges.

6.3.3. Brandvægges udførelse.

Stk. 1. Enhver brandvæg skal føres op over taget med en forsvarligt afdækket brandkam af samme konstruktion som den underliggende brandvæg med en højde af mindst 30 cm målt vinkelret på tagfladen. Murede brandkamme skal have vandrette skifter. Når brandmæssige hensyn efter bygningsmyndighedens skøn ikke taler derimod, kan brandkam dog udelades, når væggen føres op til undersiden af tagbeklædning, og når tagfladens underside langs brandvæggen forsynes med en underbeklædning svarende til BD-bygningsdel 60 med pudset underside i en bredde på 1,0 m eller BS-bygningsdel 60 i en bredde på 50 cm, jfr. 6.1.7. Underbeklædningen skal være forsvarligt understøttet og fastgjort til brandvæg eller nærmeste spær.

Stk. 2. Brandvægge og brandcelleafrænsende vægge skal ved ydervægge af brændbar konstruktion føres frem til indersiden af den udvendige beklædning.

Stk. 3. Hvor brandvæggens placering ikke fremgår af en bygningsydre, kan der stilles krav om særlig, udvendig markering til brandvæsenets orientering.

Stk. 4. Murlægter eller tilsvarende træværk, der lægges langs en brandvæg, skal holdes i en afstand af mindst 23 cm fra væggens

6.3.4.

modsatte side. Denne afstand kan, når der er tale om ender af drager, bjælker, tagtømmer, lægter eller lign., nedsættes til 11 cm. Mellem tilsvarende træværk, som lægges ind i en brandvæg fra hver sin side, skal der ligeledes være mindst 11 cm afstand.

Stk. 5. Når skorstene eller luftkanaler indbygges i en brandvæg, medregnes kun kanalens vægge til den pågældende brandvæg, medmindre den enkelte kanal ikke føres dybere ind end 23 cm fra brandvæggens modsatte side, hver enkelt kanal ikke får større indvendig bredde end 25 cm, der ikke anbringes mere end 2 kanaler ved siden af hinanden, og der holdes en afstand af mindst 59 cm mellem de enkelte kanaler eller kanalkolonner.

Stk. 6. Rørnicher kan anbringes i brandvæg, når de ikke føres dybere ind end 23 cm fra brandvæggens modsatte side, bredden ikke overstiger 25 cm, og den frie side og nichens bund i hver etage lukkes med ubrændbart materiale.

6.3.4. Åbninger i brandvægge.

Stk. 1. Brandvægge kan gennembrydes med åbninger efter nedenstående regler, idet de under punkterne a og b nævnte åbninger kun må anbringes i udvendige brandvægge:

- a. ventilationsåbninger indtil 600 cm² med en indbyrdes afstand af mindst 1,5 m. Den enkelte åbning skal dækkes med indmuret rist af ubrændbart materiale med smeltepunkt over 800° C. Risten må ikke kunne åbnes og ikke tillade udsigt over nabogrund,
- b. lysåbninger indtil 0,5 m² med en indbyrdes afstand af mindst 59 cm. Den enkelte åbning skal dækkes med fast indmuret monierglas af mindst 6 mm tykkelse eller glasbygningssten,
- c. døråbninger indtil 1 m bredde og 2,2 m højde i udvendige brandvægge og brandvægge i forbindelse med skel lukket med dør svarende til BS-dør 120,
- d. døråbninger efter bygningsmyndighedens skøn i indvendige brandvægge på egen grund lukket med dør svarende til BS-dør 60,
- e. åbninger til gennemføring af ledninger. Der skal omkring de enkelte gennemføringer tilvejebringes fuldstændig tæthed.

Stk. 2. Åbninger i en brandvæg må, når de er mere end 600 cm² store, kun udføres med naboens skriftlige tilladelse.

Stk. 3. Anbringelsen af de i stk. 1 og 2 omhandlede åbninger indskrænker ikke naboens ret til på et senere tidspunkt at bygge direkte i skel.

Stk. 4. Ethvert arbejde, hvorved en bestående brandvæg gennembrydes, skal fremmes mest muligt, således at foreskreven dækning af åbningerne straks finder sted.

Kap. 7. Fugtisolering

Stk. 1. Bygninger skal beskyttes mod fugtighed fra grunden.

Stk. 2. I ydervægge og skillevægge af murværk skal der anbringes et for fugtighed uigennemtrængeligt isoleringslag i en højde af ca. 15 cm over terræn. Når der findes kælder, skal isoleringslaget i skillevægge anbringes ca. 10 cm over kældergulvet. Er kælderydervægge eller fundamenter af beton ført mindst 15 cm op over terræn, anbringes isoleringslaget herpå. Er den nederste etageadskillelse anbragt lavere end isoleringslaget, skal der træffes særlige foranstaltninger til isolering af etageadskillelsen. Over fundamenter og vandrette fulde udmuringer i hule ydervægge skal fugtisoleringen og forbindelsen mellem væg og fundament udformes således, at indtrængende regnvand ledes ud og ikke opsuges i bagvæggen. Ved fulde udmuringer over muråbninger skal fugtisoleringen nå mindst 15 cm ind i hulrummet ved hver ende.

Stk. 3. Ydervægge af murværk, der vender mod jord, skal udvendig beskyttes mod fugtighed ved asfaltering med påfølgende udkastning med bastardmørtel eller ved dræning eller på anden betryggende måde.

Stk. 4. I kryberum og andre hulrum med overliggende etageadskillelse af træ skal der på grunden udstøbes et mindst 8 cm tykt betonlag, eller grunden skal dækkes med et holdbart, fugtstandsende lag.

Stk. 5. Kryberum og andre hulrum med overliggende etageadskillelse skal ventileres eller på anden måde sikres mod kondensvand. Under etageadskillelser af træ skal ventilationen mindst svare til, at der i hver ydervæg i hulrummene jævnt fordelt skal anbringes ventilationsåbninger til det fri i et antal af mindste $\frac{L}{8} + 1$, hvor L er længden af væggen målt i m. Ventilationsåbninger skal hver have et areal på mindst 150 cm² placeret med underkant mindst 10 cm over terræn. Åbningerne skal forsynes med riste eller lign. uden lukkeanordning. I skillevæggene i hulrummene skal der være åbninger svarende til åbningerne i ydervæggene.

Stk. 6. Tagkonstruktioner og tagrum skal ventileres eller på anden måde sikres mod kondensvand.

7.

Stk. 7. Tagkonstruktioner, der indeholder træ eller andet organisk materiale, skal forsynes med ventilationsåbninger placeret således, at ventilationsluften fordeler sig jævnt over hele tagfladens underside. Ventilationsåbningernes samlede nettoareal skal være mindst 1/500 af det bebyggede areal. Mellem tagkonstruktioner af træ og opvarmede rum skal der anbringes et dampstandsende lag på den side af varmeisoleringen, der vender mod det opvarmede rum.

Stk. 8. Udvendige bygningsdele skal, hvis det er nødvendigt, beskyttes mod indtrængen af fugtighed.

Stk. 9. Hvor ydervægge med udsat beliggenhed udføres som hulmur, skal der træffes foranstaltninger til modvirken af fugtoverføring fra formur til bagmur.

Stk. 10. Alle konstruktioner skal udføres på en sådan måde, at kondensfugt undgås såvel udvendig som indvendig i konstruktionerne.

Stk. 11. Afdækninger skal udføres vandtætte.

Kap. 8. Varmeisolering

8.1. Almene krav.

Stk. 1. Transmissionstallet k målt i kcal/m² h C° for bygningsdele, til hvilke der i dette kapitel stilles krav om varmeisolering, skal beregnes på grundlag af Dansk Ingeniørforenings »Regler for beregning af bygningers varmetab« (DIF norm nr. 55).

Stk. 2. Bygningsdele, der skal varmeisoleres i henhold til kravene i det følgende, må kun indeholde kuldebroer i uvæsentligt omfang og skal udføres på en sådan måde, at varmetabet ikke forøges væsentligt som følge af blæst og fugt.

8.2. Beboelsesbygninger.

8.2.1. Ydervægge og skillevægge.

Stk. 1. Ydervægge, der begrænser beboelsesrum, køkkener og bilerum, samt skillevægge, der begrænser de nævnte rum mod kolde rum, skal udføres således, at transmissionstallet k ikke overstiger følgende tal:

Ydervægge af teglsten i bygninger med 2 etager og derunder bortset fra kælder	0,85
Ydervægge af teglsten i andre bygninger	1,10
Andre ydervægge med vægt over 100 kg/m ²	0,85
Ydervægge med vægt under 100 kg/m ²	0,50
Ydervægge af glas	som vinduer, jfr. 8.2.3.
Skillevægge mod tagrum	som ydervægge
Skillevægge mod uopvarmede rum	1,70

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte krav til varmeisolering kan normalt anses for opfyldt ved følgende konstruktioner:

For k ikke over 0,50:

Træskeletvæg, udvendig bræddebeklædning, indvendig forskalling og puds, hulrummet isoleret med 7 cm mineraluld eller tilsvarende organisk materiale,

8.2.2.

For k ikke over 0,85:

de ovenfor nævnte konstruktioner samt:

29 cm hul mur med ståltrådsbindere, 30 pct. udmuret med formur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, bagmur af mangehulsten, klinkerbetonsten eller molersten, og hulrummet udfyldt med varmeisolerende fyld,

29 cm hul mur med ståltrådsbindere, 30 pct. udmuret med formur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, bagmur af 15 cm molersten, 750 kg/m³,

35 cm hul mur med ståltrådsbindere, formur og bagmur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, og hulrummet udfyldt med varmeisolerende fyld,

35 cm fuld mur, formur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, bagmur, løbere og bindere af klinkerbetonsten, 600 kg/m³,

47 cm fuld mur, formur og bagmur af mangehulsten, 1.600 kg/m³ for teglmassen,

47 cm fuld mur, formur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, bagmur, løbere og bindere af mangehulsten, 1.300 kg/m³ eller klinkerbetonsten, 800 kg/m³,

23 cm mur af letbetonblokke, 700 kg/m³,

20 cm mur af sammenlimerede letbetonblokke, 550 kg/m³,

For k ikke over 1,10:

de ovennævnte konstruktioner samt:

35 cm fuld mur, formur af massive teglsten, 1.800 kg/m³, bagmur, løbere og bindere af mangehulsten, 1.400 kg/m³,

35 cm fuld mur af mangehulsten, 1.800 kg/m³ for teglmassen,

47 cm fuld mur af massive teglsten, 1.800 kg/m³,

For k ikke over 1,70:

de ovennævnte konstruktioner samt:

7,5 cm mur af letbetonblokke, 700 kg/m³

11 cm mur af mangehulsten, 1.600 kg/m³

17 cm mur af massive teglsten, 1.800 kg/m³

23 cm mur af kalksandsten, 1.800 kg/m³.

8.2.2. Gulve, etageadskillelser og tage.

Stk. 1. Gulve, etageadskillelser, lofter og tage, der begrænser beboelsesrum, køkkener og birum mod det fri eller jord eller mod kolde

rum, skal udføres således, at transmissionstallet k ikke overstiger følgende tal:

Gulvkonstruktioner direkte på terræn	
nyttelast under 400 kg/m ²	0,40
nyttelast over 400 kg/m ²	0,60
Gulve over ventilerede kryberum	0,50
Etageadskillelser over det fri (portrum og lign.)	0,40
Etageadskillelser mod uopvarmede rum	0,50
Etageadskillelser mod delvis opvarmede rum	
(kælderrum med fritliggende varmerør)	0,70
Etageadskillelser mod særligt varme rum	
(kedelrum, bagerier og lign.)	0,50
Lofts- og tagkonstruktioner, der begrænser opvarmede rum....	0,40

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte krav til varmeisolering kan normalt anses for opfyldt ved følgende konstruktioner:

For k ikke over 0,40:

jernbeton med trægulv på strøer, isoleret med 8 cm mineraluld eller tilsvarende,

16 cm hulstensdæk med trægulv på strøer, isoleret med 7 cm mineraluld eller tilsvarende,

beton på drænlag med trægulv på strøer, isoleret med 5 cm mineraluld eller tilsvarende i ydre randzone (1 m langs ydervægge) og 3 cm mineraluld eller tilsvarende i indre randzone (fra 1 m til 6 m fra ydervæg),

træbjælkelag uden gulvbrædder, men med forskalling og puds, isoleret med 8 cm mineraluld eller tilsvarende,

teglstenstag med forskalling og puds, isoleret med 8 cm mineraluld eller tilsvarende,

tagpaptag med forskalling og puds, isoleret med 8 cm mineraluld eller tilsvarende,

For k ikke over 0,50:

de ovenfor nævnte konstruktioner samt:

træbjælkelag med gulvbrædder, forskalling og puds, isoleret med 6 cm mineraluld eller tilsvarende,

jernbeton med trægulv på strøer, isoleret med 6 cm mineraluld eller tilsvarende,

16 cm hulstensdæk med trægulv på strøer, isoleret med 5 cm mineraluld eller tilsvarende,

8.2.3.–8.3.1.

For k ikke over 0,70:

de ovenfor nævnte konstruktioner samt:

træbjælkelag med trægulv, forskalling og puds, isoleret med 5 cm ler henlagt på indskudsbrædder,

træbjælkelag med trægulv, forskalling og puds, isoleret med 3 cm mineraluld eller tilsvarende,

jernbeton med trægulv på strøer, isoleret med 3 cm mineraluld eller tilsvarende,

16 cm hulstensdæk med trægulv på strøer, isoleret med 2,5 cm mineraluld eller tilsvarende.

8.2.3. Vinduer og døre m. m.

Stk. 1. Vinduer (bortset fra mindre ventilationsruder og lign.), glaspartier og udvendige døre, der begrænser beboelsesrum, køkkener og birum, skal udføres således, at transmissionstallet k for såvel glasareal som den omgivende ramme- og karmkonstruktion ikke overstiger følgende tal:

vindueskarmlysningsarealet mindre end 60 pct. af ydervægsarealet	3,00
vindueskarmlysningsarealet mere end 60 pct. af ydervægsarealet	2,70
døre	3,00

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte krav til varmeisolering kan normalt anses for opfyldt ved følgende vinduer:

For k ikke over 3,00:

vindue med 2 glaslag med mindst 7 mm glasafstand.

For k ikke over 2,70:

vindue med 2 glaslag med mindst 12 mm glasafstand.

8.3. Andre bygninger end beboelsesbygninger.

8.3.1. Almene krav.

Bestemmelserne i 8.2. om varmeisolering af rum i beboelsesbygninger finder anvendelse på rum i andre bygninger i det omfang, de kan sidestilles med beboelsesbygninger, eller bestemmelserne efter bygningsmyndighedens skøn stemmer med de krav, som må opfyldes under hensyn til bygningernes anvendelse.

8.3.2. Arbejdsrum m. m.

Stk. 1. Arbejdsrum, herunder butikslokaler med tilhørende birum, der som følge af deres anvendelse kræves opvarmede til en rumtemperatur af mindst 18°C , skal isoleres mod varmetab i overensstemmelse med de i 8.2. nævnte krav. Kravene i 8.2.3. gælder dog ikke for udstillingsvinduer.

Stk. 2. Såfremt sådanne rum ikke kræves opvarmede til 18°C , kan de i 8.2. nævnte transmissionstal k forøges med 50 pct. For lofts- og tagkonstruktioner, der begrænser opvarmede rum, kan transmissionstallet k dog forøges med 100 pct.

Stk. 3. Arbejdsrum, som får tilført rigelig spildvarme fra maskiner eller ovne, eller som ventileres særlig kraftigt, eller som ikke kræves opvarmede til over 10°C , skal isoleres svarende til anvendelsen, så forsvarlige forhold opnås.

Stk. 4. De i stk. 2, 2. punktum nævnte krav til varmeisolering af lofts- og tagkonstruktioner kan normalt anses for opfyldt ved følgende konstruktioner:

For k ikke over 0,80:

5 cm jernbetonplade (med ribber), isoleret med 4 cm mineraluld eller tilsvarende samt tagpap

10 cm træuldbetonplade med puds og tagpap

17,5 cm letbetonplade, 600 kg/m^3 og tagpap.

Kap. 9. Lydisolering

9.1. Almene krav.

Stk. 1. Lydisolationen måles ved anvendelse af de i ISO rekommendation R 140 angivne målemetoder, dog korrigeres der altid til 0,5 sekunds efterklangstid i modtagerummet ved måling i bygninger.

Stk. 2. Målinger udføres inden for frekvensområdet 100–3150 Hz med intervaller på $\frac{1}{3}$ oktav. Middelværdien af rumisolationen eller reduktionstallet er den aritmetiske middelværdi af de 16 måleværdier i det nævnte frekvensområde.

Stk. 3. Ved måling af trinlydniveauet anvendes filtre, hvis båndbredde er $\frac{1}{3}$ oktav, og hvis centerfrekvens inden for det angivne frekvensområde er følgende: 100, 125, 160, 200, 250, 315, 400, 500, 630, 800, 1000, 1250, 1600, 2000, 2500 og 3150 Hz.

Stk. 4. Ved måling af støjniveau udføres målingerne i rummets midte. Døre og vinduer skal være lukkede. Måleresultaterne korrigeres med $10 \log \frac{0,5}{t}$, hvor t er efterklangstiden ved 500 Hz. Målingerne udføres med lydtrykmåler, der opfylder kravene i IEC publikationen nr. 179.

Stk. 5. Hvor rum, til hvilke der stilles krav om lydisolering, grænser direkte mod forretnings-, værksteds- eller andre lokaler, i hvilke der frembringes særligt generende støj, samt hvor erhvervsmæssig virksomhed indrettes i beboelsesbygninger, kan bygningsmyndigheden stille særlige og strengere krav til lydisolationen end nedenfor anført.

Stk. 6. Bygningsmyndigheden kan stille krav om, at der, inden den færdige bygning tages i brug, foretages måling af lydisoleringen.

Stk. 7. Hvor bestemmelserne i dette kapitel er strengere end i BR-1961, træder de først i kraft d. 1. 4. 1968.

9.2. Beboelsesbygninger.

9.2.1. Rumisolation.

Stk. 1. Mellem rum i forskellige boliger skal middelrumisolationen være mindst 49 dB. Desuden må rumisolationen ved de en-

kelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 1. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 1

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	31	34	37	40	43	46	49	50
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	51	52	53	54	54	54	54	54

Stk. 2. I dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. skal middelrumisolationen mellem beboelsesrum, køkken eller bad i et hus og rum i et andet hus være mindst 52 dB. Desuden må rumisolationen ved de enkelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 2. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 2

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	34	37	40	43	46	49	52	53
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	54	55	56	57	57	57	57	57

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte krav til rumisolationen kræves ikke opfyldt for rum, hvis dimension vinkelret på skillevæggen mod rum i andre boliger er mindre end 1,8 m.

Stk. 4. De i stk.1 og 2 anførte krav til rumisolation kan i almindelighed anses for opfyldt, når følgende betingelser a–e er opfyldt:

- fælles skillevægge og etageadskillelser skal udføres i overensstemmelse med kravene i 9.2.2, stk. 1 (henholdsvis stk. 2) og 9.2.3.
- vægge, etageadskillelser og lign. bygningsdele skal udføres således, at de slutter tæt indbyrdes,
- fodpanel, lister og lign. må ikke fastgøres både til vægge og gulvbelægning,
- gulvbelægning, loftforskalling, vægforskalling og lign. må ikke være gennemgående ved skillevægge mellem forskellige lejemål,
- de flankerende konstruktioner (skillevægge, ydervægge og etageadskillelser) skal udføres af tegl, beton eller tilsvarende tunge materialer. Er de flankerende konstruktioner udført lette, skal der træffes særlige foranstaltninger til reduktion af flanketransmission.

9.2.2.–9.2.3.

9.2.2. Reduktionstal for skillevægge.

Stk. 1. Skillevægge, der afgrænser en bolig, skal udføres med et middelreduktionstal på mindst 50 dB. Desuden må reduktionstallet ved de enkelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 3. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 3

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	33	36	39	42	45	48	51	52
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	53	54	55	56	56	56	56	56

Stk. 2. I dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. skal skillevægge, der afgrænser beboelsesrum, køkken eller bad mod rum i et andet hus, udføres med et middelreduktionstal på mindst 53 dB. Desuden må reduktionstallene ved de enkelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 4. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet. Skillevægge mellem såvel birum som udenomsrum i forskellige huse skal opfylde de i stk. 1 nævnte krav.

Tabel 4

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	36	39	42	45	48	51	54	55
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	56	57	58	59	59	59	59	59

Stk. 3. De i stk. 1 anførte krav til skillevægges reduktionstal kan forventes opfyldt af følgende konstruktioner:

- 23 cm mur af mangehulsten af tegl (teglmasserumvægt 1600 kg/m³) med hulareal højst 15 pct., med puds på begge sider,
- 23 cm massiv mur af kalksandsten (rumvægt 1800 kg/m³),
- 15 cm beton (rumvægt 2300 kg/m³),
- 15 cm letbeton (rumvægt 650 kg/m³) + 3 cm mineraluld + 15 cm letbeton,

Stk. 4. De i stk. 2 anførte krav til skillevægges reduktionstal kan forventes opfyldt af følgende konstruktioner:

- 10 cm beton (rumvægt 2300 kg/m³) + 3 cm mineraluld + 10 cm beton,
- 11 cm teglsten (rumvægt 1600 kg/m³) + 3 cm mineraluld + 11 cm teglsten + 15 mm puds på begge sider.

Anvendelsen af de nævnte dobbeltkonstruktioner forudsætter, at fundamenter, ydervægge og etageadskillelse ikke er gennemgående.

9.2.3. Reduktionstal for etageadskillelser.

Stk. 1. Etageadskillelser, der afgrænser en bolig (adskillelser til uudnyttet loftsrum undtaget), skal udføres med et middelreduktionstal på mindst 52 dB. Desuden må reduktionstallene ved de enkelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 5. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 5

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	35	38	41	44	47	50	53	54
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	55	56	57	58	58	58	58	58

Stk. 2. De i stk. 1 anførte krav til etageadskillelsers reduktionstal kan forventes opfyldt af følgende konstruktioner:

15 cm beton (rumvægt 2400 kg/m³) med 2 cm afretningslag og terrazzo, stiftmosaik, vinyl el. lign.,

18 cm hulpladedæk af beton (rumvægt 2400 kg/m³) med 2 cm afretningslag og terrazzo, stiftmosaik, vinyl el. lign.,

de under 9.2.5, stk. 5, nævnte konstruktioner, der tillige opfylder kravene til trinlydniveau.

9.2.4. Reduktionstal for døre.

Stk. 1. Døre, der fra boliger fører ud til fælles trapperum, fælles gange, fællesrum og lign., skal udføres og indsættes på en sådan måde, at der for døren opnås et middelreduktionstal på mindst 30 dB, eller der skal mellem fælles trapperum m. v. og forstuer anbringes 2 døre, der tilsammen har et middelreduktionstal på mindst 30 dB.

9.2.5. Trinlydniveau.

Stk. 1. Etageadskillelser skal være således udført, at trinlydniveauet i beboelsesrum pr. $\frac{1}{3}$ oktav ved de enkelte frekvenser ikke er større end angivet i tabel 6. Afvigelser mod højere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 6

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	65	65	65	65	63	61	59	57
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	55	53	51	48	45	42	39	36

9.2.6.–9.2.7.

Stk. 2. I dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. skal etageadskillelser være således udført, at de i stk. 1 nævnte krav er opfyldt i beboelsesrum i tilstødende huse.

Stk. 3. Altangange og tagterrasser skal være således udført, at trinlydniveauet i beboelsesrum opfylder de i stk. 1 nævnte krav.

Stk. 4. Etageadskillelser mod kældre og uudnyttede loftsrum samt etageadskillelser mellem w. c.-rum, baderum, vaskerum og lign. omfattes ikke af stk. 1.

Stk. 5. De i stk. 1 anførte krav til trinlydniveau samt de i 9.2.3, stk. 1, anførte krav til reduktionstal kan forventes opfyldt af følgende konstruktioner:

12 cm beton (rumvægt 2400 kg/m³) med trægulv på strøer på brikker eller strimler af mindst 12 mm blødt materiale,

18 cm beton (rumvægt 2400 kg/m³) med 2,0–3,2 mm korkment og 2,5–4,5 mm linoleum,

18 cm beton (rumvægt 2400 kg/m³) med 4–7 mm korkfliser,

18 cm hulpladedæk af beton (rumvægt 2400 kg/m³ og maksimalt 33 pct. udsparing) med trægulv på strøer på brikker eller strimler af mindst 12 mm blødt materiale,

20 cm hultegdæk med trægulv på strøer på brikker eller strimler af mindst 12 mm blødt materiale.

9.2.6. Efterklangstid.

Stk. 1. Efterklangstiden i fælles trapperum – sekundære trapper undtaget – må ikke overstige 1,5 sekund i frekvensområdet over 500 Hz.

Stk. 2. Efterklangstiden i fælles gange må ikke overstige 1,0 sekund i frekvensområdet over 500 Hz.

Stk. 3. Det i stk. 1 anførte krav til efterklangstiden i trapperum kan forventes opfyldt, såfremt der opsættes lydabsorberende materiale med en absorptionskoefficient på over 0,5 på underside af reposer og på loftet i trapperummet.

Stk. 4. De i stk. 2 anførte krav til efterklangstiden i fælles gange kan forventes opfyldt, såfremt der opsættes lydabsorberende materiale med en absorptionskoefficient på over 0,5 på loftet i gangen.

9.2.7. Støjniveau.

Stk. 1. Bygningens tekniske installationer (vand- og varmeinstallationer, ventilationsanlæg, elevatorer, køleskabe, vaskemaskiner, affaldskværne m. m.) samt tekniske installationer i erhvervsvirksomheder i bygningen må hver især ikke give anledning til et støjniveau, som overstiger 30 dB(A) i beboelsesrum (i køkkener 35 dB(A)). Kra-

vet omfatter ikke støjniveau frembragt ved benyttelse af sanitære og tekniske installationer indenfor det lejemål, hvori støjniveauet måles.

Stk. 2. Det tillades, at støjniveauet stiger indtil 35 dB(A) i tidsrummet kl. 7–20.

Stk. 3. I- og aftapning af vand må ikke give anledning til et støjniveau, som overstiger 35 dB(A) i beboelsesrum (i køkkener 40 dB(A)). Ved tapning af vand i badekar tillades et 5 dB højere støjniveau.

Stk. 4. De i stk. 1–2 nævnte krav omfatter ikke momentane lyde, f. eks. støj fra start og stop af motorer, kompressorer m. m., men bygningsmyndigheden kan stille krav om særlige foranstaltninger til reduktion af sådan støj.

Stk. 5. De i stk. 1 anførte krav til støjniveau vil i almindelighed kun kunne opfyldes, såfremt der træffes de under a–c nævnte foranstaltninger:

- a. ved placering og udførelse af køkkener, w. c.-rum, baderum, vaske- og fyrrum og lign. rum samt elevatorer, affaldsskakter og ventilationsanlæg og lign. skal der træffes rimelige foranstaltninger mod lydoverføring gennem ledninger og kanaler og fra installationsdele til bygningsdele,
- b. det skal i størst muligt omfang undgås at anbringe rør eller andre installationsdele på lette vægge. Hvor rørgennemføringer passerer etageadskillelse til andet lejemål, skal gennemføringen isoleres med tætsluttende elastiske pakninger.
- c. ved projektering af vandinstallationen skal der drages omsorg for, at trykfaldet over haner og armaturer bliver mindst muligt, og der skal anvendes så små rørdimensioner, som forholdene tillader. I højhuse, hvor trykforøgeranlæg er nødvendig, skal der foretages passende zoneopdeling af vandinstallationen, således at vandtrykket i de underste etager ikke forøges unødvendigt.

9.3. Andre bygninger.

9.3.1. Hoteller, plejehjem, kollegier m. v.

Stk. 1. For hoteller (herunder moteller), hotelpensioner, alderdomshjem, plejehjem, kollegier, klublejligheder og tilsvarende boligformer gælder nedennævnte krav.

Stk. 2. Rumisolationen mellem selvstændige beboelsesenheder og mellem sådanne beboelsesenheder og andre rum (fælles gange undtaget) skal opfylde kravene i 9.2.1, stk. 1 og 3.

9.3.2.

Stk. 3. Skillevægge, der afgrænser beboelsesrum, der udgør selvstændige lejemål, skal opfylde kravene til reduktionstal i 9.2.2, stk. 1.

Stk. 4. Etageadskillelser, der afgrænser beboelsesrum, skal opfylde kravene til reduktionstal i 9.2.3, stk. 1.

Stk. 5. Døre mellem enhedens beboelsesrum og fælles trapperum, fælles gange, fællesrum og lign. skal opfylde kravene til reduktionstal i 9.2.4, stk. 1.

Stk. 6. Etageadskillelser skal være således udført, at trinlyd-niveauet i beboelsesrum og fælles opholdsrum opfylder kravene i 9.2.5, stk. 1 og 4.

Stk. 7. Efterklangstiden i trapperum og fælles gange skal opfylde kravene i 9.2.6, stk. 1 og 2.

Stk. 8. Støjniveauet i beboelsesrum og fælles opholdsrum skal opfylde kravene i 9.2.7, stk. 1-4.

9.3.2. Skoler og andre bygninger til undervisningsformål.

Stk. 1. For skoler og andre bygninger til undervisningsformål gælder nedennævnte krav. Grupperum fælles for flere klasser betragtes som undervisningsrum.

Stk. 2. Mellem undervisningsrum og mellem undervisningsrum og andre rum (fælles gange undtaget) skal middelrumsisolationen være mindst 47 dB. Desuden må rumisolationen ved de enkelte frekvenser ikke være mindre end angivet i tabel 7. Afvigelser mod lavere værdier tillades dog, såfremt disse afvigelser ikke overstiger 1,0 dB i gennemsnit for hele frekvensområdet.

Tabel 7

Hz	100	125	160	200	250	315	400	500
dB	29	32	35	38	41	44	47	48
Hz	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150
dB	49	50	51	52	52	52	52	52

Stk. 3. Skillevægge, der afgrænser undervisningsrum, skal opfylde kravene til reduktionstal i 9.2.2, stk. 1.

Stk. 4. Etageadskillelser, der afgrænser undervisningsrum, skal opfylde kravene til reduktionstal i 9.2.3, stk. 1.

Stk. 5. Etageadskillelser skal være således udført, at trinlyd-niveauet i undervisningsrum opfylder kravene i 9.2.5, stk. 1 og 4.

Stk. 6. Efterklangstiden i trapperum og fælles gange skal opfylde kravene i 9.2.6, stk. 1 og 2.

Stk. 7. Normalklasserum skal normalt have frekvensuafhængig efterklangstid i området 125–2000 Hz, og efterklangstiden skal ligge imellem 0,6 og 1,0 sekund. Efterklangstiden måles i møblerede men i øvrigt tomme rum.

Stk. 8. Støjniveauet i undervisningsrum skal opfylde kravene i 9.2.7, stk. 1 og 4.

9.3.3. Kontorbygninger.

I kontorbygninger må fælles tekniske installationer ikke give anledning til et støjniveau, jfr. 9.2.7, som i kontorlokalerne overstiger 35 dB(A).

Kap. 10. Ildsteder, varmeanlæg og skorstene

10.1. Ildsteder og varmeanlæg.

10.1.1. Almene krav.

Stk. 1. Bestemmelserne om ildsteder og varmeanlæg omfatter alle former for lukkede og åbne ildsteder for fast, flydende eller luftformigt brændsel, hvad enten de har fast aftræk til kanal eller skorsten, eller de står frit.

Stk. 2. Ildsteder og varmeanlæg med dertil hørende røgaftræk, kanaler og skorstene skal indrettes således, at de kan benyttes, vedligeholdes og udskiftes på en sådan måde, at brandfare, forgiftningsfare og anden ulempe undgås.

Stk. 3. Ildsteder og varmeanlæg skal opstilles således, at overfladetemperaturen på brændbare materialer ikke kan overstige 60° C. Når det ikke godtgøres, at dette krav kan opfyldes, skal de i 10.1. stillede krav om afstand til brændbare materialer og om anvendelse af ubrændbare materialer overholdes. Ildsteder og varmeanlæg må ikke opstilles i rum med let antændeligt oplag og skal være adskilt fra sådanne rum ved en væg mindst svarende til BS-bygningsdel 60.

Stk. 4. Helt eller delvis automatisk regulerede oliefyr, oliefyrede varmluftsovne og indsatsbrændere samt sikringsorganer skal være systemgodkendt i det omfang, det er fastsat af justitsministeriet, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse af 15. maj 1963. For installation af oliefyr gælder, foruden de øvrige bestemmelser i dette kapitel, de midlertidige bestemmelser i 10.1.9.

Stk. 5. Gasfyrede ildsteder skal være godkendt i det omfang, det er fastsat i det i henhold til lov nr. 132 af 13. april 1962 udstedte gasreglement. For installation af gasfyrede ildsteder gælder, foruden bestemmelserne i dette kapitel, de i gasreglementet indeholdte bestemmelser.

Stk. 6. Om installation af termiske apparater for elektrisk opvarmning henvises til stærkstrømsreglementet.

Stk. 7. Vedrørende opstilling af dampkedler henvises til de i henhold til arbejderbeskyttelseslovgivningen udfærdigede sikkerhedsmæssige forskrifter for dampkedler.

10.1.2. Mindre centralvarmekedler, kakkelovne m. m.

Stk. 1. Bestemmelserne i dette afsnit gælder for mindre, lukkede ildsteder, hvorved forstås centralvarmekedler, hvis indfyrede effekt ikke overstiger 50.000 kcal/h, kakkelovne, olieovne, komfurer, vaskedler og lign. samt dampkedler, hvis produkttal (d. v. s. produktet af det totale rumindhold i m³ og kedeltrykket i kg/cm²) tillige ikke overstiger 1.

Stk. 2. Ildsteder skal kunne få tilstrækkelig frisklufttilførsel til forbrændingen.

Stk. 3. Ildsteder må kun opstilles i rum, der er forsynet med oplukkeligt vindue eller lem til det fri eller har anden tilfredsstillende udluftningsmulighed. Bygningsmyndigheden kan tillade, at de ovennævnte krav om tilfredsstillende udluftningsmulighed fraviges, hvis rummet er så snævert eller indrettet således, at en person ikke kan opholde sig i rummet med lukket dør.

Stk. 4. I bygninger med 2 beboelseslejligheder og derover må der i trapperum og forrum ikke opstilles ildsteder eller indrettes indfyringsåbninger til ildsteder i andre rum.

Stk. 5. Ildsteder for fast brændsel, hvis ydersider er udført af jern, skal udmures med ildfaste sten omkring fyrstedet. Udmuringen kan udelades i ildsteder, der specielt er indrettet til fyring med brænde. Ildsteder for fast brændsel skal have tæt bund.

Stk. 6. For centralvarmekedler gælder følgende om afstanden fra brændbart materiale:

- a. afstanden til brændbare materialer fra den udvendige side af ikke-vandkølede flader på kedlen samt fra røgrør skal overalt være mindst 30 cm. Hvor de ikke-vandkølede flader af kedlen er varmeisoleret med ubrændbare materialer mindst svarende til 20 mm mineraluld, kan afstanden til brændbart materiale nedsættes til 20 cm fra kedelbeklædningens udvendige side,
- b. afstanden til brændbart materiale fra den udvendige side af vandkølede flader skal overalt være mindst 15 cm. Hvor de vandkølede flader af kedlen er varmeisoleret som anført under a, kan afstanden til brændbart materiale nedsættes til 10 cm fra kedelbeklædningens udvendige side,
- c. såfremt kedlens bund er vandkølet i hele sin udstrækning, kan afstanden fra bundens underside til brændbart materiale i gulv nedsættes til 5 cm, når mellemrummet udfyldes helt med mineraluld. Er kedlens bund ikke vandkølet i hele sin udstrækning, gælder de under a. og b. nævnte afstandskrav også for gulvets vedkommende.

10.1.3.

Stk. 7. For andre ildsteder gælder følgende:

- a. væggen bag et ildsted skal i sin fulde tykkelse og højde udføres af et ubrændbart materiale. Afstanden til brændbart materiale fra den udvendige side af et forbrændingskammer (gris), indvendige røgkanaler samt røgrør skal være mindst 30 cm, men kan dog nedsættes til 20 cm for smalle lister og for fodpaneler, hvis højde ikke overstiger 15 cm,
- b. ved ildsteder for fast brændsel skal afstanden til gulv af brændbart materiale fra fyrstedets bund (risten) være mindst 25 cm og til indvendige røgkanaler mindst 10 cm. Mellem ildsted og gulv skal der være et mindst 10 cm højt, åbent rum eller ventileret hulrum, og gulvet skal under ildstedet og indtil en vandret afstand af mindst 30 cm foran fyrlågen og mindst 15 cm til hver side for lågen være udført af eller fast beklædt med et ubrændbart materiale. De 2 forreste hjørner af det ubrændbare materiale kan afrundes med en kvartcirkel, der må have en radius på højst 5 cm.

Stk. 8. For anbringelse af røgspjæld gælder følgende:

- a. centralvarmekedler må ikke forsynes med røgspjæld, når de anbringes i rum, der benyttes som eller står i direkte forbindelse med beboelsesrum, køkken eller baderum. I andre rum kan centralvarmekedler forsynes med røgspjæld efter bestemmelserne i 10.1.3, stk. 8.
- b. andre ildsteder for fast brændsel med tilhørende røgrør må ikke forsynes med røgspjæld. Røgrør fra vaskekedler, tilsluttet skorstene der modtager aftræk fra andre ildsteder, kan dog forsynes med tætsluttende røgspjæld,
- c. ildsteder til flydende eller luftformigt brændsel kan forsynes med anordninger til regulering af trækken (trækregulator el. lign.), hvis disse til enhver tid tillader, at der tilføres tilstrækkelig luft til forbrændingen.

Stk. 9. Kedelrum for damp- eller varmtvandscentralvarmeanlæg skal forsynes med spulehane og gulvafløb.

10.1.3. Større centralvarmekedler m. m.

Stk. 1. Ved større centralvarmekedler forstås i dette afsnit anlæg, hvis indfyrede effekt overstiger 50.000 kcal/h. Hermed ligestilles større, lukkede ildsteder for fast, flydende eller luftformigt brændsel såsom bageovne og lign.

Stk. 2. Bestemmelserne i dette afsnit gælder endvidere for:

- a. kedler, som i henhold til de i arbejderbeskyttelseslovgivningen udfærdigede sikkerhedsmæssige bestemmelser er fritaget for offentligt tilsyn,
- b. dampkedler, hvis indfyrede effekt overstiger 50.000 kcal/h, eller hvis produkttal (d. v. s. produktet af det totale rumindhold i m³ og kedeltrykket i kg/cm²) overstiger 1, og som iøvrigt er omfattet af de i henhold til arbejderbeskyttelseslovgivningen udfærdigede sikkerhedsmæssige forskrifter for dampkedler.

Kedler under offentligt tilsyn (dampkedler), hvis produkttal overstiger 1, må ikke opstilles i beboelsesbygninger.

Stk. 3. Større kedelanlæg skal opstilles i særskilt kedelrum, som ikke må have direkte dørforbindelse til trapperum, forrum eller sluser og ikke må benyttes til andre formål, der kan medføre brandfare. Kedelrum af tilstrækkelig størrelse kan indrettes til oplagring af brændsel i begrænset omfang, når brændslet afgrænses af en væg. Kedelanlæg skal opstilles og indrettes således, at rensning af kedler og aftrækssystemer kan foregå uhindret.

Stk. 4. I kedelrum med overliggende eller tilstødende rum skal vægge og etageadskillelse udføres mindst som BS-bygningsdel 60. Ved indretning af kedelrum i bestående bygninger kan en eksisterende etageadskillelse af træ bibeholdes som loft, når der pudses med 3 cm monierpuds.

Stk. 5. Afstanden fra den udvendige side af kedlers vandkølede flader samt fra røgkanaler og røgrør til brændbart materiale skal være mindst 50 cm. Afstanden fra ikke-vandkølede flader i kedlers bund og vægge til brændbart materiale skal være mindst 1 m. Mellem ikke-vandkølede flader i kedler og brændbart materiale skal dog altid være et mindst 10 cm bredt åbent rum eller ventileret hulrum.

Stk. 6. Åbninger mellem kedelrum med de dertil hørende brændselsrum, pumperum og lign. og andre rum skal forsynes med døre, der fra kedelanlæg indtil 500.000 kcal/h skal være mindst som BD-dør 30 og fra kedelanlæg over 500.000 kcal/h mindst som BS-dør 60.

Stk. 7. Kedelrum skal have oplukkeligt vindue til det fri med et vinduesareal på mindst 0,1 m² for hver 100.000 kcal/h af anlæggets ydelse, dog mindst 0,2 m². Ved anlæg over 500.000 kcal/h skal der være let og uhindret adgang direkte til det fri*). Kedelrum skal endvidere have åbninger til det fri, som sikrer, at der altid kan tilføres tilstrækkelig luft til forbrændingen.

*) Opmærksomheden henledes på, at efter Direktoratet for Arbejdstilsynets bestemmelser må kedelrummets gulv ved anlæg over 1.700.000 kcal/h ikke ligge mere end 1 m under terræn.

10.1.4.–10.1.5.

Stk. 8. Kedler kan forsynes med røgspjæld. Røgspjæld skal være forsynet med udskæring i spjældpladen eller på anden måde være udformet således, at røgrør eller røgkanaler ikke kan afspærres fuldstændigt. Størrelsen af det mindste fri gennemstrømningsareal for røgen fastsættes i forhold til kedelstørrelsen og skorstenens højde og må ikke gøres mindre end 20 cm². Kedler indrettet til fyring med flydende eller luftformigt brændsel eller disses aftrækssystem kan forsynes med håndbetjente eller automatiske anordninger til regulering af trækken, hvis disse til enhver tid tillader, at der tilføres tilstrækkeligt luft til forbrændingen.

Stk. 9. Ved kedler, der er indrettet til fyring med flydende eller gasholdigt brændsel, skal der i fyrrummet anbringes eksplosionsklap efter DS 1033.

Stk. 10. Kedelrum for damp- eller varmtvandscentralvarmeanlæg skal forsynes med spulehane og gulvafløb.

10.1.4. Luftvarmeanlæg.

Stk. 1. Bestemmelserne i stk. 2–4 gælder for luftvarmeanlæg til opvarmning af enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) samt for luftvarmeanlæg til enkelte lejligheder. Luftvarmeanlæg i andre bygninger skal godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde.

Stk. 2. I anlæg, hvor luften opvarmes direkte af en ovn for fast, flydende eller luftformigt brændsel, skal ovnen være anbragt i et særskilt varmekammer eller indbygget i en pladejernskasse. Ovnens skal opstilles i overensstemmelse med bestemmelserne i 10.1.2. Et varmekammers gulv, vægge og loft skal, uanset bestemmelsen i 10.1.1, stk. 3, være af ubrændbart materiale uanset afstanden til ildstedet. Døren skal beskyttes indvendigt mod brand (jfr. 6.1.7. stk. 5).

Stk. 3. Luftkanaler skal udføres af eller beklædes indvendigt med ubrændbart materiale. I enfamiliehuse kan eventuelle hulrum i etageadskillelser udnyttes som luftkanaler uden beklædning.

Stk. 4. I anlæg med tvungen cirkulation skal blæseren indbygges således i systemet, at der opstår et overtryk i varmekammeret eller pladejernskassen, når blæseren er i gang.

10.1.5. Tørringsanlæg.

Stk. 1. Tørringsanlæg for korn, frø og grøntafgrøder skal udføres og installeres i overensstemmelse med Dansk Brandværns-Komités brandtekniske vejledning nr. 8.

Stk. 2. Opvarmningsanlæg til tørrestuer for træ og lign. skal opfylde kravene i 10.1.1–10.1.3, idet bygningsmyndigheden dog kan stille særlige krav til installationen af sådanne anlæg.

10.1.6. Røgeovne og røgkamre.

Stk. 1. Rum, hvori røgeovne eller røgkamre er opstillet eller opmuret, skal være adskilt fra tilstødende rum, bestemt til opbevaring af let antændeligt materiale, ved en brandsikker væg svarende mindst til BS-bygningsdel 30. Åbninger heri skal lukkes med døre svarende hertil. Har en muret røgeindretning væg imod rum, der benyttes til opbevaring af let antændeligt materiale, skal røgeindretningen adskilles fra rummet som nævnt i 10.2.2, stk. 7.

Stk. 2. Etageadskillelsen over rum, hvori røgeovne eller røgkamre er opstillet eller opmuret, skal udføres mindst som BD-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90.

Stk. 3. Rum, hvori et røgkammer er opmuret, skal have gulv af uantændeligt materiale. Røgkamret må ikke hvile på træbjælkelag.

Stk. 4. I rum, hvori røgeovne eller røgkamre er opstillet eller opmuret, må ikke findes oplag af letantændelige stoffer, herfra undtaget fornødent brændsel til én dags forbrug, anbragt i passende afstand fra røgeindretningen. Brændbare genstande må ikke anbringes på eller over røgeovne eller røgkamre.

Stk. 5. Røgeindretninger skal tilsluttes skorsten, der for erhvervs-mæssigt drevne virksomheders vedkommende ikke må have tilslutning fra andre ildsteder, medmindre bygningsmyndigheden giver tilladelse dertil.

Stk. 6. For at hindre røgegodset i at falde ned i ildstedet skal der anbringes en jernrist 50 cm over ildoverfladen, medmindre røgningssprocessen foregår under stadig tilsyn, eller røgen og varmen udelukkende tilføres udefra.

Stk. 7. Røgeindretninger af jern og aftræksrør derfra skal opfylde bestemmelserne om lukkede ildsteder, jfr. 10.1.2, idet der dog i en afstand af mindst 50 cm over ildoverfladen må anbringes stativer, stænger og lignende af træ bestemt til røgegodsets ophængning. Røgeindretninger af jern skal indrettes således, at smeltet fedt ikke kan flyde uden for selve røgeindretningen.

Stk. 8. Murede røgeindretninger skal udføres med brandsikkert gulv, vægge og loft svarende til BS-bygningsdel 60.

Stk. 9. Murede røgeindretninger må ikke være mindre end 47 × 47 cm i flademål. Røgeindretningen skal kunne efterses fra de sider, hvor den ikke er muret i forbandt med yder- eller skillevæg eller i umiddelbar tilslutning til etageadskillelser.

Stk. 10. Døre til murede røgeindretninger skal være røgtætte jerndøre af mindst 1,5 mm plade og skal lukke i jernfals. De skal være forsynet med forsvarligt lukke og med skudrigler både foroven og forneden samt med et mindst 5 cm højt dørtrin af brandfrit materiale.

10.1.7.

Stk. 11. Træværk, bortset fra stativer, stænger og lignende bestemt til røgegodsets ophængning, må ikke findes i murede røgeindretninger og må ikke komme indersiden af sådanne nærmere end 23 cm. De nævnte stativer og lignende skal være hævet mindst 50 cm over ildoverfladen.

Stk. 12. Lysåbninger i murede røgeindretninger skal enten være dækket med fast indmuret monierglas af 6 mm tykkelse og med en maskevidde af ikke over 2 cm samt areal ikke over 0,5 m², eller med tætsluttende lukke af jern eller monierglas som nævnt og i jernramme med jernfals og med forsvarligt lukketøj til at åbne ind mod røgkammeret.

Stk. 13. Er ovnen forsynet med friskluftåbninger, skal disse være hævet mindst 15 cm over ovnens bund og umiddelbart ved ovnen være forsynet med et tætsluttende jernlukke. Vender åbningerne ud mod det fri, skal munden her yderligere være dækket med fintmasket messingtrådvæv. Friskluftkanaler skal være af ubrændbart materiale, og deres yderside skal holdes mindst 10 cm fra træværk.

Stk. 14. Spjæld til regulering af tilførsel og aftræk af røg fra murede røgeindretninger skal gå i tætte false af jern eller bøsninger.

Stk. 15. Benyttes et røgkammer udelukkende til røgning af fisk, skal det være indrettet som foreskrevet i stk. 8–14, dog med følgende ændringer:

- a. ydervægge skal udføres mindst som BS-bygningsdel 120,
- b. døre skal ikke forsynes med skudrigler,
- c. røgkamret skal kunne afspærres tæt fra skorstenen ved letudløselige faldklapper af jern.

10.1.7. Åbne ildsteder.

Stk. 1. Åbne ildsteder som pejse og lign. skal udføres på forsvarligt, varmeisolerende og ubrændbart underlag.

Stk. 2. Vægge, der omgiver fyrstedet, skal beklædes indvendigt med ildfaste sten. Er fyrstedets bund hævet mere end 30 cm over gulvet, skal dets åbne side forsynes med et mindst 10 cm højt gitter.

Stk. 3. Afstanden til brændbart materiale fra ildstedets indvendige sider skal overalt være mindst 23 cm og fra røgrør mindst 30 cm. For smalle lister og indtil 15 cm høje fodpaneler samt brædder, der kun med kanten støder op mod ildstedet, kan afstanden nedsættes til 20 cm.

Stk. 4. Gulvet under og foran ildstedet skal i en udstrækning af mindst 50 cm fra forkanten og mindst 15 cm til hver side af indfyringsåbningen være udført af eller fast beklædt med et ubrændbart materiale.

10.1.8. Kogeapparater med åben ild.

Fritstående gasapparater, petroleumsapparater eller lign. løst anbragte flammeildsteder skal stå på en bordplade af ubrændbart materiale. Vægge, herunder skabsvægge, skal i kogepladsens udstrækning og i en højde af mindst 30 cm over denne være af ubrændbart materiale eller beklædt med et materiale, der ikke er ringere end rør og puds, og som er modstandsdygtigt over for stød. Støder bordpladen ikke tæt til vægbeklædningen, skal denne føres mindst 10 cm ned under pladens overside.

10.1.9. Midlertidige*) bestemmelser for installation af oliefyringsanlæg.

Stk. 1. For installation af oliefyringsanlæg gælder, foruden kravene i 10.1, indtil videre nedennævnte bestemmelser:

Stk. 2. Oliefyr skal, med de ændringer, som følger af nedenstående bestemmelser, installeres i overensstemmelse med den af justitsministeriet udsendte vejledning vedrørende indretning af oliefyringsanlæg af 25. januar 1955 med tillæg af 24. marts 1959. Der skal af den eller de for installationen ansvarlige afgives skriftlig erklæring om, at bestemmelserne i denne vejledning vil blive iagttaget.

Stk. 3. I bygninger, der i henhold til byggeloven kan opføres uden tilladelse fra bygningsmyndigheden eller alene ved anmeldelse til denne, kan oliefyringsanlæg installeres samtidig med opførelsen eller senere uden særlig tilladelse, henholdsvis alene ved en anmeldelse.

Stk. 4. Uanset byggelovgivningens almindelige bestemmelser om indhentning af byggetilladelse, forinden et byggearbejde påbegyndes, gælder de i stk. 5–8 nævnte bestemmelser.

Stk. 5.

- a. I enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) kan oliefyringsanlæg med lagertank indtil 6000 l for væsker af fareklasse III (jfr. § 1 i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 44 af 27. februar 1937 om opbevaring og transport af brandfarlige væsker) installeres uden forudgående tilladelse fra bygningsmyndigheden, men alene ved en anmeldelse til denne under forudsætning af, at fyrets maksimale brændstofforbrug ikke er over 5 kg pr. time, at installationen kan finde sted, uden at der samtidig skal foretages bygningsændringer, og at der ikke i huset er indrettet brandfarlig virksomhed eller oplag. Såfremt lagertanken placeres uden for bygningen, skal bygningsmyn-

*) Dette afsnit vil senere blive erstattet af bestemmelser udarbejdet af Dansk Brandvæns-Komité.

10.1.9.

dighedens tilladelse til tankens placering indhentes, forinden arbejdet påbegyndes, jfr. stk. 7.

- b. i andre bygninger må oliefyringsanlæg med lagertank over 40 l ikke installeres uden forudgående tilladelse fra bygningsmyndigheden og på vilkår, som foreskrives af denne. Sådant tilladelse kræves også ved installation af dele af et oliefyringsanlæg og ved ændring af bestående anlæg.

Stk. 6.

- a. Ansøgning til bygningsmyndigheden om tilladelse til installation af et oliefyringsanlæg med et maksimalt brændstofforbrug på ikke over 75 kg pr. time pr. ildsted skal indeholde angivelse af anlæggets art, det maksimale brændstofforbrug pr. time pr. ildsted og fabrikat samt oplysning om oliefyrets eventuelle godkendelsesnummer,
- b. ansøgning til bygningsmyndigheden om installation af et oliefyringsanlæg med et maksimalt brændstofforbrug på over 75 kg pr. time pr. ildsted skal udover de i stk. 7 krævede oplysninger være bilagt installationstegning i 2 eksemplarer med grundplan og tværsnit af den bygning, hvori installationen foretages. Tegningen skal angive beliggenheden af såvel oliefyr som olieledning og oliebeholder. Bygningsmyndigheden kan forlange anlæggets funktioner afprøvet.

Stk. 7. Når en lagertank agtes anbragt uden for bygningen, skal ansøgningen vedlægges en situationsplan i 2 eksemplarer med angivelse af tankens beliggenhed på grunden. Udgravninger til tanke i nærheden af langsgående fundamenter under bygninger må ikke udføres til større dybde end til en anlægsflade, der fra fundamenternes underkant indtil en afstand af 2 m har et fald med en hældning på 1:3 (ca. 18°) og derefter en hældning på 1:1. Ved bygninger i 1 eller 2 etager foruden kælder kan der tillades dybere udgravninger i nærheden af fundamentene, dog ikke dybere end til en anlægsflade, der fra fundamenternes underkant har et fald med en hældning på 1:1. Det er en forudsætning, at der forefindes god byggegrund.

Stk. 8. Forinden bygningsmyndigheden meddeler tilladelse til installation af oliefyringsanlæg, skal sagen i nedennævnte tilfælde forelægges brandmyndigheden, der kan stille særlige vilkår for tilladelsen:

Når installationen agtes udført på en måde, der afviger fra den i stk. 2 omhandlede vejledning,

når anlæggets maksimale brændstofforbrug er på over 75 kg pr. time pr. ildsted,

når der som brændstof i oliefyringsanlæg, der ikke er systemgodkendt, anvendes stoffer med et lavere flammepunkt end 50° C,

når anlæggets oplag af brændstof kræver tilladelse fra brandmyndigheden, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 44 af 27. februar 1937 om opbevaring og transport af brandfarlige væsker, samt

når installationen sker i bygninger, som indeholder brandfarlig virksomhed eller oplag eller i bygninger, hvori mange mennesker samles, jfr. §§ 27 og 28 i lov nr. 247 af 10. juni 1960 om brandvæsenet i købstæderne og på landet.

10.2. Små skorstene.

10.2.1. Dimensionering.

Stk. 1. Ved små skorstene forstås skorstene af enhver art, der modtager aftræk fra et eller flere ildsteder, for hvilke den samlede indfyrede effekt er højst 100.000 kcal/h, og som under normal, vedvarende maksimalbelastning ikke giver højere røggastemperaturer end 350° C ved indløbet i skorstenen. Ved den indfyrede effekt forstås produktet af brændselsforbruget i kg/h og brændslets nedre brændværdi i kcal/kg. Brændværdien kan normalt sættes til 3.500 kcal/kg for træ og tørv, 7.000 kcal/kg for kul og koks samt 10.000 kcal/kg for olie og petroleum. Er den indfyrede effekt for et mindre lukket ildsted ikke nærmere kendt, kan den sættes til 8.000 kcal/h.

Stk. 2. Skorstenslysningen må ikke have noget tværmål mindre end 12 cm. For en rektangulær lysning må bredden ikke være mindre end halvdelen af længden.

Stk. 3. Lysningsarealet skal, afhængigt af den samlede indfyrede varmeeffekt, være mindst som angivet i følgende tabel og bør højst udføres 50 cm² større.

Indfyret maksimal varmeeffekt	Lysningsareal cm ²	Diameter ved cirkulær skorsten, cm	Sidelængde ved kvadratisk skorsten, cm
13.000	115	12,1	12,0
20.000	150	13,8	12,2
30.000	200	16,0	14,1
40.000	250	17,8	15,8
50.000	300	19,5	17,3
60.000	350	21,1	18,7
70.000	400	22,6	20,0
80.000	450	23,9	21,2
90.000	500	25,2	22,4
100.000	550	26,5	23,5

10.2.2.

Et ildsted af en af boligministeriet godkendt type kan sluttes til skorsten som angivet i godkendelsen. Der kan godkendes tilslutning til en skorsten med mindre lysningsareal end angivet i stk. 2 og i tabellen, når ildstedets største indfyrede effekt er højst 15.000 kcal/h.

Stk. 4. Et åbent ildsted skal have røgaftræk til en skorsten med et lysningsareal på mindst 300 cm². Til skorstenen må ikke sluttes andre ildsteder. Et åbent ildsted af en af boligministeriet godkendt type kan sluttes til en skorsten med mindre lysningsareal.

Stk. 5. Skorstene skal være så høje, at tilfredsstillende trækforhold sikres. Skorstenshøjden skal normalt være mindst 5 m regnet fra det gulv, hvorpå ildstedet opstilles.

Stk. 6. Skorstene skal være så høje, at de ikke medfører røgulemper for den omkringliggende bebyggelse. Dette kan kræves eftervist ved beregning eller forsøg. Skorstenspiber skal mindst føres 80 cm over tagfladen og mindst op over en linie, som går gennem et punkt 80 cm over tagets højeste del (tagryggen el. lign.) og gennem et punkt lodret over ydervæggen i samme højde som tagets højeste del. Bygningsmyndigheden kan kræve en større skorstenshøjde, når der på grund af særlige forhold kan forventes røgulemper. Bygningsmyndigheden kan tillade, at kravene lempes, når det i overensstemmelse med byggelovens § 61 sikres, at skorstenshøjden senere kan øges efter bygningsmyndighedens krav.

Stk. 7. Skorstensmundingen skal være hævet mindst 0,80 m over tagryggen på enhver bygning med tag af strå eller andet letantændeligt materiale, som ligger inden for en afstand af 6 m.

10.2.2. Udførelse.

Stk. 1. Skorstene skal udføres af ubrændbare materialer med god bestandighed mod angreb af røggasser. Enhver skorstensdel, herunder renselemme og røgrørstilslutninger, som er i berøring med røggas, skal udføres af materialer, som er holdbare og modstandsdygtige over for korrosion, ild og varme samt mekanisk påvirkning fra renserekskaber. Skorstensdele, som er udsat for vejrliget, skal udføres af materialer med god bestandighed mod frost og korrosion.

Stk. 2. Skorstensrøret skal være tæt, og rørets indvendige side skal være jævn. Bygningsmyndigheden kan kræve skorstene trykprøvet. Når en skorsten viser revner, der må anses for farlige, skal revnerne straks udbedres forsvarligt.

Stk. 3. Skorstens konstruktion og tæthed må ikke svækkes ved udhugninger, fastboltning, fastsømning eller lign.

Stk. 4. Skorstene af tegl, beton eller lignende tungt materiale

skal hvile på brandsikkert fundament. Lette skorstenskonstruktioner kan i bygninger med højst 2 etager bæres af en ubrændbar understøtning eller konsol, som hviler på eller fastgøres til andre bygningsdele på brandteknisk betryggende måde, eller bæres direkte af et ildsted, der er konstrueret til en sådan belastning. Skorstene skal udføres således, at risiko for revnedannelser ved sætninger ikke opstår. Hvis afstivning er nødvendig for at sikre skorstenens stabilitet, kan skorstenen fastgøres til andre bygningsdele, når det sker på brandteknisk betryggende måde.

Stk. 5. Skorstene skal føres lodret op. Bygningsmyndigheden kan dog tillade, at skorstenen trækkes over øverste etage. Trækningen skal understøttes på brandteknisk forsvarlig måde. Trækningen må ikke foretages under en mindre vinkel end 60° med vandret plan.

Stk. 6. Overfladetemperaturen på brændbart materiale i skorstenes nærhed må ikke kunne overstige 60° C. Når det ikke godtgøres, at dette krav kan opfyldes, skal nedennævnte krav om afstand til brændbare materialer og om anvendelse af ubrændbare materialer overholdes:

- a. bygningsdele af brændbare materialer, som f. eks. træværk i bjælkelag, trapper og vægge, skal holdes i en afstand af mindst 23 cm fra den indvendige side af murede skorstene og mindst 10 cm fra den udvendige side af stålskorstene, jfr. stk. 13. Trappévanger af træ kan støde op til murede skorstensvanger af 11 cm tykkelse, hvis der anbringes en plade af ubrændbart materiale mellem skortensvangeren og træværket,
- b. loftsforskalling, gulvbelægning, vægbeklædning og andre flader af brændbart materiale, hvis tykkelse ikke overstiger 3 cm, kan føres umiddelbart hen til skorstensvangers udvendige side, når kun kanten støder op til vangeren, og når der ikke foretages fastgørelse til vangeren,
- c. indtil 15 cm høje fod- og loftspaneler, dørindfatninger, smalle lister samt tapet kan i almindelighed anbringes direkte på skorstensvanger,
- d. bærende jernkonstruktioner skal ved murede skorstene holdes i en afstand af mindst 11 cm fra skorstensrørets indvendige sider,
- e. hvor skorstene passerer træbjælkelag, skal hulrummet mellem vangerne og bjælkerne udfyldes med egnet ubrændbart og varmeisolerende materiale,
- f. såfremt skorstensvanger danner side i skabsrum, skal det ved isolering af vangerne og ventilering af skabet sikres, at der ikke er fare for overhedning i skabet,

10.2.2.

g. i bygninger med tag af strå eller andet let antændeligt materiale kan tagbeklædningen støde op til murede skorstensvanger, hvis skorstenen fra 30 cm under taget og op igennem dette omgives med mindst 3 cm monierpuds.

Stk. 7. Når en skorsten passerer rum, der er bestemt til opbevaring af letantændeligt materiale, skal der i en afstand af mindst 50 cm fra skorstenens yderside i hele rummets højde anbringes et tremmeværk el. lign. afspærring, således at det oplagrede materiale kan holdes uden for afspærringen. Afspærringen må ikke skjule skorstenen.

Stk. 8. Anbringelse af beklædninger, ventilationskanaler eller andet må ikke i væsentlig grad hindre eftersyn af skorstenes udvendige sider. Beklædninger, installations- eller inventardele, som inden for en etage dækker mere end 0,4 m² af en skorstens udvendige sider, skal være aftagelige. Når en skorsten passerer rum, der ikke benyttes regelmæssigt, skal der tilvejebringes hensigtsmæssig adgang til disse for eftersyn af skorstenens udvendige side. Kan en sådan adgang på et kortere stykke ikke tilvejebringes, kan skorstenen her kræves forstærket. I tagrum kan skorstene isoleres udvendigt med ubrændbare materialer, hvis isoleringen gøres aftagelig.

Stk. 9. Skorstene skal være udført således, at de kan renses med sædvanlige renserekskaber, og skal være forsynet med det til en hensigtsmæssig rensning nødvendige antal renselømme. Renselømmes størrelse skal mindst svare til skorstenens lysningsareal. Den nederste renseløm kan erstattes af en eksplosionsklap af samme størrelse, hvis der kræves en sådan. Renselømme og eksplosionsklapper skal opfylde henholdsvis de i DS 1032 og DS 1033 stillede krav. Renselømme skal såvidt muligt anbringes i alment tilgængeligt rum og overalt være fjernet mindst 20 cm fra brændbart materiale. Afstanden til fodpaneler og smalle lister kan indskrænkes til 10 cm. I bygninger med tag af strå eller andet let antændeligt materiale må renselømme ikke anbringes nærmere ved taget end 1 m.

Stk. 10. Skorstenspiber, der er over 1,2 m høje, og fritstående skorstene skal forsynes med stige eller stigetrin, som er korrosionsbeskyttede og forsvarligt fastgjorte, og som har en indbyrdes afstand på højst 45 cm. På fritstående skorstene må nederste trin højst være 3 m over terræn.

Stk. 11. For udførelse af murede skorstene gælder følgende regler:

- a. murede skorstene skal udføres med en vangetykkelse på mindst 11 cm. Vanger, der vender direkte til det fri eller føres gennem stråtage, og skorstenspiber skal have en tykkelse på mindst 23 cm,

- b. skorstene skal opmures som angivet i 5.2.4., stk. 3, og med fyldte fuger. Til muremørtel skal anvendes cementmørtel eller bastardmørtel som angivet i 5.2.4., stk. 2 a og c. Murfladerne skal indvendigt udjævnes overalt og afkastes og udvendig tættes omhyggeligt ved fugning, pudning eller berapning,
- c. skorstenspipers murværk skal afdækkes mod fugtighed fra oven,
- d. til skorstenens udvendige og indvendige murværk må anvendes følgende sten af normalformat, når de har en trykstyrke på mindst 150 kg/cm²:

fuldbrændte, massive teglsten

fuldbrændte mangehulteglsten med mindst 15 huller og højst 30 pct. hulrum

massive kalksandsten.

Til skorstenvanger, der ikke vender mod det fri eller indgår i skorstenspiber, må desuden anvendes massive molersten med en trykstyrke på mindst 70 kg/cm².

Stk. 12. Murede skorstene kan forsynes med foringsrør af cha-motte eller bimsbeton, godkendt af boligministeriet, når lysningsarealet i 10.2.1., stk. 2 og 3, overholdes. Mellemlummet mellem foringsrør og murværk skal udfyldes med varmebestandigt isoleringsmateriale.

Stk. 13. Skorstene, hvis højde ikke overstiger 12 m, kan udføres med en kerne af støbejernsrør eller stålrør med en godstykkelse på mindst 4 mm. Eventuelle samlinger på kernen skal udføres ved hjælp af muffe med varmebestandigt tætningsmiddel, ved svejsning eller på anden måde, som giver en holdbar og tæt samling. I hele sin længde skal kernen forsynes med en omhyggelig fæstnet og helt dækkende varmeisolering. Varmeledende metallisk forbindelse mellem isoleringens 2 sider må ikke forekomme i et for varmeisoleringen skadeligt omfang. Isoleringen skal med hensyn til brandsikkerhed og varmeisoleringssevne mindst svare til 5 cm mineraluld, fastgjort med galvaniseret jertråd eller trådnet; mineralulden må ikke indeholde brændbare bindemidler eller lign. og skal have en rumvægt på mindst 100 kg/m³ og en sintringstemperatur på mindst 900° C. Den isolerede kerne skal enten udvendigt beskyttes af en ubrændbar kappe mindst svarende til 0,5 mm stålblade, eller indbygges i en skaktkonstruktion, som bortset fra få, smalle trælistes ikke må indeholde brændbare materialer. Bygningsmyndigheden kan kræve, at hulrum mellem skorsten og skaktvægge forsynes med ventilationsåbninger til det fri eller til et ikke udnyttet tagrum.

10.3.1.–10.3.2.

Stk. 14. Andre skorstene end de i stk. 11–13 omhandlede skal kunne klassificeres som driftsikre skorstene i henhold til DS 1055 på grundlag af en brandprøvning i henhold til DS 1054.

10.3. Store skorstene.

10.3.1. Dimensionering.

Stk. 1. Ved store skorstene forstås skorstene, som ikke kan henføres under 10.2. Store skorstene skal i hvert enkelt tilfælde beregnes og udføres således, at der under hensyntagen til røggasmængden, røgtemperaturen og røgens sammensætning opnås tilfredsstillende strømnings- og trækforhold, stabilitet, korrosionsbestandighed, tæthed og brandsikkerhed. Bygningsmyndigheden kan i tvivlstilfælde kræve, at skorstenens funktion og stabilitet eftervises ved forsøg eller særlig undersøgelse. Til store skorstene må ikke slutes mindre ildsteder.

Stk. 2. Skorstenens højde skal være afpasset således efter den omkringliggende bebyggelse, at der ikke opstår røgulemper. Det skal eftervises ved beregning eller forsøg, at røgspredningen i atmosfæren er tilstrækkelig. Skorstenens højde skal dog være mindst $1,25 \times$ højden af enhver bygning eller bygningsdel, der ligger inden for en afstand fra skorstenen, svarende til skorstenshøjden. Ved beregningen kan der dog ses bort fra enkelte fremspringende bygningsdele, hvis indvirkning på røgspredningen vil være uvæsentlig.

Stk. 3. Når der benyttes brændsel, der i væsentlig grad består af spåner, træaffald eller lign., eller når skorstenen til stadighed eller dog jævnlig udsender glødende brændselsdele eller glødende sod, skal der efter bygningsmyndighedens godkendelse anbringes gnistfanger, gnistkammer eller lign.

10.3.2. Udførelse.

Stk. 1. Skorstene skal opføres af ubrændbare materialer og udføres således, at de kan bevæge sig ved temperaturændringer uden at tage skade eller beskadige andre bygningsdele. Murede skorstene skal forsynes med en kerne, som ikke er i forbandt med de ydre vanger.

Stk. 2. Den beregnede godstykkelse på skorstene, hvis bærende element er af stål, skal på grund af korrosionsfare forøges med et tillæg, som fastsættes under hensyntagen til stålkvaliteten. Ved almindeligt, blødt stål må tillægget ikke være mindre end 2 mm.

Stk. 3. Hvis en skorstens ydre beklædning er helt damptæt eller

har væsentlig større damptæthed end skorstenskernen, skal der tilvejebringes et ventileret luftmelletrum inden for beklædningen.

Stk. 4. Skorstensvanger, der vender mod beboelsesrum eller rum, der kan sidestilles hermed, skal varmeisoleres med ubrændbare materialer på en sådan måde, at der opnås tilfredsstillende forhold i rummene. I skorstene, der støder op til rum i bygninger, må der ikke herske overtryk ved normale driftsforhold. Afstanden fra skorstenes udvendige sider til bygningsdele af brændbart materiale må ikke være mindre end 10 cm, bortset fra smalle lister, fodpaneler og lign.

Stk. 5. Fritstående skorstene samt skorstenspiber, hvis højde over tag overstiger 1,2 m, skal forsynes med stige trin i overensstemmelse med reglerne i 10.2.2., stk. 10.

10.4. Røgrør og røgkanaler.

Stk. 1. Røgrør skal dimensioneres i forhold til ildstedets indfyrede varmeeffekt, forsynes med fornødne rensedæksler og understøttes på forsvarlig måde. Røgrør må ikke passere etageadskillelser, trappe- rum, andre lejemål, rum hvori let antændelige stoffer opbevares, eller rum i hvilke et stadigt tilsyn med rørene vanskeliggøres på grund af rummenes beliggenhed eller indretning. Røgrør kan isoleres med ubrændbare materialer.

Stk. 2. Røgrør til mindre, lukkede ildsteder må kun med bygningsmyndighedens samtykke være over 1 m lange i vandret mål og skal udføres af mindst 1 mm jernplade. Røgrør fra kedler med indfyret effekt indtil 100.000 kcal/h skal udføres af mindst 2 mm jernplade og over 100.000 kcal/h af mindst 3 mm jernplade eller andet lige så holdbart materiale.

Stk. 3. Når forbrændingsprodukterne fra et åbent ildsted føres til skorstenen igennem et røgrør, skal dette udføres af mindst 1 mm jernplade eller tilsvarende holdbart materiale.

Stk. 4. Indføres flere røgrør i samme skorsten, skal de forsættes således for hinanden, at der bliver en fri højdeforskel mellem indføringerne på mindst 25 cm. Røgrørsindføringen skal ske gennem en jernbøsning af en sådan konstruktion, at såvel bøsning som røgrør er forhindret i at trænge ind i skorstensrøret.

Stk. 5. Røgkanaler skal udføres solide og tætte svarende til skorstene. Hvor røgkanaler ligger ved gulv eller væg direkte mod jord, skal de beskyttes med fugtstandsede lag. Røgkanaler under kælder- gulv skal omgives af drænende lag. Røgkanaler skal kunne renses mod trækkens retning.

Kap. 11. Ventilation

11.1. Dimensionering.

Stk. 1. I beboelsesrum, køkkener, baderum, w. c.-rum, trappe- rum, fælles forrum, vaske- og tørrerum, skarnkasserum og i affalds- skakter og elevatorskakter skal der i forhold til rummets eller skak- tens størrelse og anvendelse tilvejebringes fornøden frisklufttilførsel og nødvendig naturlig eller mekanisk ventilation. Med hensyn til rum med gasinstallation henvises til det i henhold til lov nr. 132 af 13. april 1962 udstedte gasreglement.

Stk. 2. Frisklufttilførsel til rum skal fortrinsvis ske gennem åb- ninger fra rummet direkte til det fri. Når rum får frisklufttilførsel gennem tilstødende rum, skal der til disse rum findes fornøden frisk- lufttilførsel. Ventilationsanlæg med recirkulation må kun installeres efter bygningsmyndighedens særlige godkendelse i det enkelte til- fælde.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte krav til frisklufttilførsel og ven- tilation kan i almindelighed anses for opfyldt, når udførelsen sker i overensstemmelse med nedenstående tabel.

Rum	Frisklufttilførsel	Naturlig ventilation*) kanaltvær- snit i cm ²	Mekanisk ventilation, luftmængde i m ³ /h
Beboelsesrum	Oplukkeligt vindue eller dør til det fri. I rum, der normalt kan påregnes anvendt som soverum, skal vindue eller dør forsynes med beslag, der gør det muligt at regulere åbningen på en sådan måde, at generende træk und- gås, eller regulerbar ventil indsættes i vindue eller ydervæg. Ventilens fri åbning skal være mindst 30 cm ² .		
Køkkener på 6 m ² og derover, jfr. dog stk. 4	Oplukkeligt, regulerbart vindue. Der- som ventileret viktualieskab ikke ind- rettes, desuden en regulerbar ventil i ydervæg. Ventilens fri åbning skal være mindst 30 cm ² .	200	80

Rum	Frisklufttilførsel	Naturlig ventilation*) kanaltvær- snit i cm ²	Mekanisk ventilation, luftmængde i m ³ /h
Køkkener mellem 6 og 4 m ² jfr. 4.1.4. stk. 6 b	Som køkkener over 6 m ² gulvareal.	150	60
Rum med koke- niche eller koke- skab jfr. 4.1.4. stk. 6 c og d	Som beboelsesrum eller en mindst 50 cm ² fri åbning til rum med frisk-lufttilførsel som beboelsesrum.	Altid mekanisk ventilation	60
Viktualieskab	En regulerbar ventil med en fri åbning på mindst 100 cm ² i ydervæg anbragt i skabets øverste del.		
Baderum samt w. c.-rum i lejligheder uden baderum	Oplukkeligt vindue, mindst 0,2 m ² stort, eller regulerbar ventil med mindst 100 cm ² fri åbning til det fri, eller horisontal friskluftkanal med mindst 100 cm ² lysningsareal til det fri, evt. forsynet med regulerbar ventil, eller en mindst 100 cm ² spalte over eller under dør, eller en ventil af tilsvarende størrelse i væg mod adgangsrummet.	150	60
Særskilt w. c.-rum i lejligheder med baderum	Som baderum. Spalter, ventiler eller luftkanaler skal dog kun være 50 cm ² .	100	30
Trapperum med direkte adgang til lejligheder	Oplukkeligt vindue, mindst 0,2 m ² stort for hver etage, eller ventil til det fri med en fri åbning på 50 cm ² pr. lejlighed. Åbningen skal anbringes fornedet i trapperummet. Hvis ventilationsanlæg med recirkulation anvendes, jfr. stk. 2, skal frisklufttilførslen være mindst 30 m ³ /h pr. lejlighed.		
Fælles forrum, jfr. 4.1.5., stk. 2	En mindst 100 cm ² og højst 200 cm ² fri åbning fra forrum til det fri eller til luftsluse.		
Vaskerum og tørrerum, jfr. dog stk. 4	Oplukkeligt vindue samt en mindst 150 cm ² fri åbning enten til det fri eller under dør til gang med dør eller vindue til det fri. Åbning til det fri kan forsynes med regulerbar, ikke helt aflukkelig ventil.	200	80

11.1.

Rum	Frisklufttilførsel	Naturlig ventilation*) kanaltværsnit i cm ²	Mekanisk ventilation, luftmængde i m ³ /h
Affaldsskakter	Ved naturligt aftræk: Rist i dør til skarnboks med en fri gennemstrømningsåbning på ca. 25 pct. af aftrækskanalens tværsnitsareal. Ved mekanisk udsugning: 25 cm ² fri åbning i dør til skarnboks anbragt højst 10 cm over gulv.	300 over øverste indkastningslåge.	300 når en indkastningslåge eller dør til skarnboks er åben.
Skarnkasserum, jfr. 4.1.6. stk. 2 a	Rottesikker rist til det fri ved gulv. Ristens gennemstrømningsareal skal være 50–75 pct. af aftrækskanalens tværsnitsareal.	150	5 pr. beholder, dog mindst 60.
Elevatorskakter i beboelsesbygninger		1 pct. af skakttværsnittet.	30 pr. m ² skakttværsnit.

*) De angivne lysningsarealer kan reduceres med 25 pct., hvis kanalerne udføres med bløde bøjninger og glatte indervægge.

Stk. 4. Bygningsmyndigheden kan tillade, at kravet til naturlig ventilation fra køkkener i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) fraviges, når der opsættes elektrisk ventilator i forbindelse med det fri. Bygningsmyndigheden kan endvidere lempe kravene til naturlig ventilation fra vaske- og tørrerum i enfamiliehuse m. m., når vinduer til disse rum ligger helt over terræn, eller rummene har anden gunstig udluftningsmulighed. Ved større maskinelle vaskerianlæg, der benyttes intensivt, kan bygningsmyndigheden stille krav om større frisklufttilførsel og ventilation end i stk. 3 anført.

Stk. 5. Ved indretning af w. c.- og baderum i bygninger opført før 1. april 1961 kan bygningsmyndigheden tillade, at kravene i stk. 3 fraviges på betingelse af, at der i stedet tilvejebringes anden tilfredsstillende udluftningsmulighed. Hvor rummet kun benyttes af én husstand og er beliggende ved ydermur, kan ventilationsforholdene anses for tilfredsstillende, når rummet i stedet for ventilationskanal forsynes med vindue eller ventil i ydervæggen. Vinduet skal have et karmlysningsmål på mindst 0,2 m², og ventilen, der skal være placeret nær loftet, skal have et lysningsareal på mindst 200 cm². Frisklufttilførslen kan anses for tilfredsstillende, når rummet forsynes med

en åbning eller en ventil i ydervæg, evt. i vægge eller dør mod adgangsrummet. Åbningen eller ventilen skal have et lysningsareal på mindst 100 cm² og skal være anbragt nær gulvet.

11.2. Ventilationskanalers udførelse.

11.2.1. Fælles bestemmelser.

Stk. 1. De i 11.2. indeholdte krav vedrører udførelse af ventilationskanaler fra de i 11.1, stk. 1, nævnte rum og skakter samt fra de i 10.1.1, stk. 5 nævnte gasildsteder. Kravene i 11.2.1 gælder for kanaler ved såvel naturlig som mekanisk ventilation.

Stk. 2. Ventilationskanaler, som passerer brandcelleafgrænsende vægge eller etageadskillelser, skal uden for den brandcelle, som kanalen ventilerer, udføres med vægge mindst svarende til BS-bygningsdel 30. Dette krav gælder dog ikke for kanaler over øverste etageadskillelse i uudnyttede tagrum. For ventilationskanaler fra affaldsskakter og fra rum med gasildsteder gælder stk. 3. Kravet i 1. punktum vil normalt være opfyldt ved følgende konstruktioner:

- a. 11 cm murværk, der berappes og afkastes på den indvendige side; samtlige fuger – også i skillevægge mellem de enkelte kanaler – skal være fuldstændig udfyldt, og overskydende fugemateriale skal være fjernet,
- b. 2,5 cm beton, hvis lysningsarealet ikke overstiger 300 cm², og 4 cm beton, hvis lysningsarealet overstiger 300 cm². Kanalerne skal være udført efter Dansk Ingeniørforenings normer for betonvarer, DS 400. Udføres kanaler med lysningsareal på 300 cm² eller derover som etagehøje elementer, skal de armeres. Kanalerne skal opsættes i bastardmørtel eller andet af bygningsmyndigheden godkendt materiale, og samlingerne skal være forsynet med fjer og not eller anden af bygningsmyndigheden godkendt samling. Samtlige fuger – også i skillevægge mellem de enkelte kanaler – skal være fuldstændig udfyldt, og overskydende fugemateriale skal være fjernet. Kanalerne må ikke samles i træetageadskillelser,
- c. 6 mm asbestcement, der uden for rummet, som kanalen ventilerer, skal være omstøbt med monierpuds, 2,5 cm tykt ved kanaler med lysningsareal på indtil 300 cm² og 4 cm tykt ved større kanaler. Uanset kravet om, at kanalen skal udføres mindst svarende til BS-bygningsdel 30, kan omstøbning dog udelades, hvor kanalerne føres gennem w. c.- og baderum omgivet af brandsikre konstruktioner og uden brændbare beklædninger eller installationer. Kanalerne skal udføres med tætte muffesamlinger og opstilles med muf-

11.2.1.

ferne forskudt for hinanden, og således at der ikke fremkommer større hulrum om kanalerne. Kanalerne må ikke samles i træetageadskillelser,

- d. galvaniseret jernplade med mindst 0,7 mm pladetykkelse der uden for rummet, som kanalen ventiler, skal være omstøbt med monierpuds, 2,5 cm tykt ved kanaler med lysningsareal på indtil 300 cm² og 4 cm tykt ved større kanaler. Uanset kravet om, at kanalen skal udføres mindst svarende til BS-bygningsdel 30, kan omstøbning dog udelades, hvor kanalerne føres gennem w.c.- og baderum omgivet af brandsikre konstruktioner og uden brændbare beklædninger eller installationer,
- e. anden af boligministeriet godkendt konstruktion.

Stk. 3. Ventilationskanaler fra affaldsskakter og kanaler tilsluttet gasildsteder med et maksimalt enkeltforbrug på mere end 30 kcal/h skal udføres mindst svarende til BS-bygningsdel 60. Dette krav vil normalt være opfyldt ved den i stk. 2 a. nævnte konstruktion samt ved kanaler af galvaniserede jernplader med mindst 0,7 mm pladetykkelse, beklædt med 2 × 25 mm mineraluldsmåtter med temperaturstabilitet på mindst 750° C, opsat med forskudte samlinger.

Stk. 4 Ventilationskanaler må ikke indføres i skorstene, hvortil der er sluttet ildsteder.

Stk. 5. Ventilationskanaler udført af jernplade, asbestcement eller andet materiale, som er ude af stand til at opsuge kondensvand, skal, hvor de passerer tagrum og kolde rum, isoleres med ubrændbare isoleringsmaterialer efter Dansk Ingeniørforenings almindelige betingelser for udførelse af isoleringsarbejder ved tekniske installationer (DIF norm nr. 63).

Stk. 6. Ventilationskanaler skal være betryggende adskilt fra skorstene. Adskillelsen mellem kanal- og skorstenslysning i muret skorsten anses for betryggende, når den udføres af mindst 23 cm mur, eller når skorstenen forsynes med foring (isoleringskerne).

Stk. 7. Ventilationskanaler må ikke uden bygningsmyndighedens samtykke anbringes udvendigt på bygninger eller i ydervæg.

Stk. 8. Uden for det rum, som kanalen ventilerer, skal den indvendige side af ventilationskanaler overalt være fjernet mindst 6 cm fra brændbare materialer med undtagelse af loftsforskalling, gulvbrædder, fodlister og underlag for tagbeklædning. Når ventilationskanaler isoleres med de i stk. 5 nævnte ubrændbare isoleringsmaterialer, kan afstanden til brændbare materialer nedsættes. Den indvendige side af kanaler fra affaldsskakter samt fra skarnkasserum skal dog overalt være fjernet mindst 10 cm fra brændbare materialer.

Stk. 9. Ventilationskanaler skal være udformet således, at de kan renses.

11.2.2. Naturlig ventilation.

Stk. 1. Ventilationskanaler med rektangulært tværsnit skal udføres således, at forholdet mellem længste og korteste side ikke overstiger 2:1, og må ikke have mindre lysvidde i nogen retning end 10 cm.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan forlange kanalernes tæthed undersøgt ved røgprøve. Skulle der vise sig utætheder, kan kanalerne kræves fjernet i fornøden udstrækning og opstillet påny under behørig kontrol.

Stk. 3. En ventilationskanal må ikke uden bygningsmyndighedens godkendelse modtage udsugning fra mere end et rum. Såfremt der i rum installeres gasildsted med fast ovnaftræk, skal udsugning fra rum og gasildsted kombineres som angivet i gasreglementet.

Stk. 4. Ventilationskanaler skal udmunde i eller i nærheden af loftet i de rum, hvorfra de modtager udsugning, og åbningerne skal have samme tværsnit som kanalerne. Såfremt åbningerne forsynes med ventiler, skal ventilerne være regulerbare og opfylde følgende krav:

- a. ventilen skal være udført af korrosionsbestandigt og ubrændbart materiale og være let aftagelig for rengøring,
- b. ventilens frie gennemstrømningsareal må i fuldt åben tilstand ikke være mindre end det for den pågældende kanal foreskrevne tværsnitsareal og skal i lukket tilstand have et frit gennemstrømningsareal på mindst 20 pct. af dette tværsnitsareal,
- c. ventilen skal uden besvær kunne betjenes fra gulvet.

Stk. 5. Ventilationskanaler må kun trækkes over øverste etageadskillelse, og trækningen må ikke ske under mindre vinkel end 30° med vandret plan.

Stk. 6. Ventilationskanaler skal føres lodret op gennem tagdækning og anbringes således, at vindnedslag på grund af nærliggende bygningsdele og genstande undgås, og i passende afstand fra vinduer, døre og udførsel af faldrør i tag. Kanalerne skal forsynes med inddækning af vejrbestandigt materiale eller tilsluttes rygningsten, der er godkendt af boligministeriet. Inddækningen skal forsynes med overdækning og beskyttelsesnet mod fugle, og kanalen skal afsluttes tidligst 10 cm fra overkant af inddækning. Er taghældningen mindre end 30° med vandret plan, skal inddækningens overkant være hævet mindst 30 cm over tagfladen. På tage med større hældning end 30° med vandret plan skal inddækningen være hævet mindst 30 cm over tagryggen. Såfremt inddækningen anbringes i den øverste trediedel af tagfladen (dog højst 2 m fra tagryggen målt i tagfladens plan),

11.2.3.

kan inddækningen dog afsluttes i højde med tagryggen. Ventilationskanaler fra affaldsskakter skal altid føres mindst 1 m op over vinduer til beboelsesrum og køkkener.

Stk. 7. Flere ventilationskanaler kan afsluttes under samme inddækning, men afslutningerne skal alle ligge i samme plan parallelt med inddækningens overkant, med mindre anden udformning af kanalernes afslutning godkendes af bygningsmyndigheden.

11.2.3. Mekanisk ventilation.

Stk. 1. Ventilationskanaler skal opfylde følgende tæthedskrav:

Ved kanaler med et tværsnitsareal på indtil 500 cm² må højst 1 m³ luft pr. m² indvendig overflade og pr. time kunne lække igennem ved det herskende driftstryk. Ved kanaler med større tværsnitsareal må den luftmængde, som kan lække igennem, ikke overstige 1,5 m³ pr. m² og pr. time. De i 11.2.1, stk. 2, anførte konstruktioner vil normalt opfylde disse krav. Kanalerne kan af bygningsmyndigheden kræves trykprøvet, og såfremt der viser sig større utætheder end tilladeligt, kan kanalerne kræves fjernet i fornøden udstrækning og opstillet påny under behørig kontrol.

Stk. 2. Lodrette ventilationskanaler kan over øverste etageadskillelse tilsluttes samlekanaler med forbindelse til ventilatoren, såfremt kanalerne eller udsugningsåbningerne er forsynede med anordninger, der sikrer den rigtige luftfordeling mellem udsugningsåbningerne. Til ventilationskanaler fra gasildsteder med fast ovnaftæk stilles yderligere de i stk. 4 nævnte krav. Ventilationskanaler fra affaldsskakter skal føres separat mindst 2 m, inden de tilsluttes ventilator eller anden ventilationskanal.

Stk. 3. Under forudsætning af, at kravene i kap. 9 til lydisolering er overholdt, kan til samme lodrette ventilationskanal tilsluttes udsugning fra et lejemål i hver etage, hvis udsugningsåbningerne mod de enkelte rum forsynes med regulerbare ventiler, der opfylder nedenstående krav. I birum kan anvendes ventiler, der ikke er regulerbare.

- a. ventilen skal være af korrosionsbestandigt, ubrændbart materiale med smeltepunkt over 800° C og være let aftagelig for rengøring,
- b. ventilen skal være dimensioneret således, at den ved de foreskrevne luftmængder giver en modstand på mindst 10 kg/m², og skal være indstillelig mellem 20 og 100 pct. af de i 11.1, stk. 3, angivne luftmængder,
- c. ventilen skal uden besvær kunne betjenes fra gulvet.

Stk. 4. Ventilationskanaler fra gasildsteder med fast ovnaftæk skal føres separat til ventilatoren. Gasildsteder kan dog tilsluttes ven-

tilationskanaler over rumsudsugningsventilen, når ildstederne er således indrettet, at der i tilfælde af strømafbrydelse automatisk lukkes for gastilførslen. Ved sådan tilslutning må der kun kunne åbnes for gastilførslen ved manuel betjening, og kun når ventilationsmaskineriet er i drift.

Stk. 5. Den anvendte ventilator skal have en sådan karakteristik, at selv om halvdelen af ventilerne på en lodret streng reguleres ned til mindste luftmængde, forøges luftmængden, der suges gennem de stadig helt åbne ventiler på strengen, højst 10 pct.

Stk. 6. Ventilationsmaskineri, der tilsluttes større kanaler end 200 cm², skal anbringes i særskilt rum, som skal udføres med vægge, loft og gulv mindst som BS-bygningsdel 60. Mindre ventilationsmaskineri kan anbringes i uudnyttede tagrum. Ventilationsmaskineri må ikke uden bygningsmyndighedens godkendelse opstilles i rum med anden anvendelse.

Stk. 7. Afkastning af luft fra ventilationsanlæg for boliger skal ske over tag til det fri i passende afstand fra vinduer og døre.

Kap. 12. Installationer m. m.

12.1. Almene krav.

Stk. 1. Bestemmelserne om installationer omfatter anlæg for fordeling af vand, gas og elektricitet, opvarmningsanlæg, køleanlæg, ventilationsanlæg, telefonanlæg, radio- og fjernsynsanlæg, anlæg til bortførsel af spildevand eller affald og lign. anlæg. Om installationer for gas og elektricitet henvises endvidere til gasreglementet og stærkstrømsreglementet.

Stk. 2. Installationer i eller i umiddelbar nærhed af bygninger skal udføres på en sådan måde, at de ikke svækker eller på anden måde udøver nogen skadelig virkning på bygningens konstruktion.

Stk. 3. Installationer skal udføres og opstilles således, at generende rystelser ikke overføres til bygningen eller til tilstødende bygninger, og således at kravene i 9.2.7. om støjniveau er overholdt.

Stk. 4. Installationer skal udføres således, at de ikke medfører brandfare, og der skal ved rørgennemføringer, kanaler og lign. træffes foranstaltninger til at hindre gennemgang af fugt, ild, røg og ilde lugt.

Stk. 5. Installationer, der er således beliggende, at der er risiko for frostsprængning, skal beskyttes herimod.

12.2. Afløb.

Stk. 1. Indretning og benyttelse af afløb fra bygninger med dertil knyttede afløbsinstallationer skal ske i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings forskrifter vedrørende indretning af afløb (DIF norm nr. 64).

Stk. 2. Bestående afløb og afløbsinstallationer kan inden for en nærmere af kommunalbestyrelsen fastsat tidsfrist kræves bragt i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte forskrifter. Der vil dog inden for 5 år ikke kunne stilles krav om nyanlæg eller omlægning til en bekostning, der sammen med de ejendommen i henhold til byggelovens § 36 om gårdrydning pålignede omkostninger overstiger 10 pct. af ejendommens leje – eller for lokaler, som ikke har været udlejet, den anslåede lejeværdi – i det senest afsluttede regnskabsår, heri ikke medregnet varmebidrag.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2 begrænser ikke den sundhedskommissionen i henhold til sundhedsvedtægt tilkommende ret til af sanitære hensyn at kræve bestående afløb ændret.

12.3. Rørledninger m. m.

Stk. 1. Rørledninger og andre installationsdele med en temperatur mellem 100° C og 120° C skal holdes mindst 3 cm fra træværk eller andet brændbart materiale. Med en temperatur mellem 120° C og 150° C skal afstanden være mindst 5 cm.

Stk. 2. Vand- eller dampledninger, der indstøbes i beton- eller jernbetonkonstruktioner, skal udføres af dertil egnet, holdbart materiale. Inden indstøbning af varmtvands- og dampledninger skal ledningerne trykprøves for et vandtryk på mindst 30 atm i 6 timer, jfr. § 14 i Dansk Ingeniørforenings almindelige betingelser for udførelse af varmeanlæg af 18. september 1958.

Stk. 3. Hvor varmen leveres fra et fjernvarmeanlæg i form af hedt vand eller damp med en temperatur over 150° C, skal afspærings- og reguleringsventiler og eventuelle varmebeholdere m. v. anbringes i et særskilt rum med beliggenhed og adgangsforhold som angivet for kedelrum i 10.1.3.

Stk. 4. Hvor stigrør til brandslukning kræves installeret, skal installationen udføres i overensstemmelse med nedenstående bestemmelser:

- a. stigrør skal udføres af 75 mm rør,
- b. alle stutse, hvor slanger skal tilsluttes, skal anbringes således, at de bekvemt kan betjenes og efter bygningsmyndighedens godkendelse,
- c. alle stutse skal forsynes med storzkoblinger (B-koblingen ved tilslutningen ved terræn og C-koblingen ved samtlige afgangene i etagerne), og alle koblinger skal have dæksler i kæde. Storzkoblingerne skal udføres som DS 752 uden gummipakninger og dækslerne som DS 757 med gummipakninger. I alle dæksler skal der være en 2 mm gennemboring,
- d. stigrør, herunder afgangene på etagerne, skal kunne tømmes for vand ved bundaftapning. Fra bundaftapningsventilen skal der føre en fast rørledning til gulvafløb eller lignende,
- e. ved stigrørens B-storzkobling ved terræn skal anbringes et tydeligt skilt med påskrift »STIGRØR«. Skiltet skal udføres i overensstemmelse med DS 734 med bilagsblad A, og bogstaverne skal være ca. 10 cm høje.

12.4. Affaldsskakter.

Stk. 1. I bygninger, som indeholder beboelseslejligheder, hvis gulv

12.5.

ligger mere end 5,5 m over terræn, skal indrettes affaldsskakt for hver opgang. Affaldsskakter må dog ikke indrettes i bygninger, hvor de enkelte lejligheder opvarmes ved ildsteder for fast brændsel.

Stk. 2. Affaldsskakter skal indrettes i overensstemmelse med nedenstående bestemmelser:

- a. indkastningslågerne må – bortset fra enfamiliehuse – ikke anbringes i selve beboelseslejligheden,
- b. skaktens indvendige diameter skal være mindst 40 cm, og indkastningsåbningen må ikke være større end 25 cm i diameter. Skakten skal udføres med indvendig glat overflade og med tætte samlinger. Skakten må ikke trækkes,
- c. skakten skal forneden udmunde i en box højst 30 cm over beholderen. Boxen må i almindelighed kun have plads til én beholder. Væggene og gulvet skal have tæt og glat overflade, og gulvet skal have fald til afløb umiddelbart uden for rummet, hvor der skal være en spulehane. Boxdøren skal være aflåselig og udføres med låge og karm af jern.
- d. affaldsskakter skal udføres af brandsikker konstruktion og ventileres i overensstemmelse med kap. 11.

12.5. Elevatorer.

Stk. 1. Elevatoranlæg skal udføres i overensstemmelse med efterfølgende bestemmelser og iøvrigt i overensstemmelse med socialministeriets bekendtgørelse af 16. november 1935 om indretningen og brugen af mekanisk drevne elevatorer.

Stk. 2. Elevatorskakter i bygninger skal udføres mindst som BS-bygningsdele 60 og for murede skacters vedkommende i overensstemmelse med de i 5.5.5. angivne dimensioner. Elevatorer, der opsættes i trapperum, og mindre vare- eller madelevatorer kan, såfremt de ikke derved kommer i modstrid med den i stk. 1 nævnte bekendtgørelse, udføres med begrænsninger af fletværk, gitterværk, glas eller lignende efter bygningsmyndighedens godkendelse.

Stk. 3. Ved anbringelse af elevatorer uden for bygning skal der træffes de til betryggelse for færdsel fornødne foranstaltninger.

Stk. 4. Elevatorskakter, der ikke udmunder i det fri, skal overdækkes med loft mindst som BS-bygningsdel 60. Føres elevatorskakten op i tagetage, skal skaktens vægge slutte tæt til tagfladen, og denne skal udføres med beklædning på undersiden (jvf. 6.1.7. stk. 5).

Stk. 5. Elevatorskakter skal ventileres i overensstemmelse med kap. 11.

Stk. 6. Elevatordøre i trapperum og kælder skal udføres mindst som BD-dør 30. Såfremt elevatorstolen udføres af brændbare mate-

rialer, skal døre dog udføres mindst som BD-dør 60. Elevatordøre i fælles forrum (jfr. 4.1.5. stk. 2) skal udføres mindst som BD-dør 60.

Stk. 7. Elevatorspil og andre mekaniske installationer skal være installeret i særlige rum, omgivet af vægge og loft udført mindst som BS-bygningsdel 60. Døre til sådanne rum skal udføres mindst som BD-dør 30.

12.6. Antenneanlæg.

Såfremt antenneanlæg ikke opsættes i overensstemmelse med de af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet i november 1959 udgivne normer for modtagning af radiofoni og fjernsyn, kræves bygningsmyndighedens godkendelse af opsætningen i hvert enkelt tilfælde.

Kap. 13. Sommerhusbebyggelse

Stk. 1. Ved sommerhusbebyggelse forstås bebyggelse, der alene anvendes til beboelse (natophold) i tidsrummet 1. april–30. september og uden for dette tidsrum til kortvarige ferieophold, week-ends og lign.

Stk. 2. For opførelse af sommerhusbebyggelse i områder, der i bygningsvedtægt eller byplanvedtægt er udlagt til sommerhusbebyggelse, gælder bestemmelserne i dette kapitel i stedet for forskrifterne i kap. 3.2, kap. 4–9 og kap. 11–12*). Uden for de i 1. punktum nævnte sommerhusområder skal sommerhuse opføres i overensstemmelse med forskrifterne i de foregående kapitler, medmindre der meddeles en dispensation af vedkommende dispensationsmyndighed, jfr. byggelovens § 15.

Stk. 3. Den i bygningsvedtægten eller byplanvedtægten fastsatte mindste afstand mellem bygninger og naboskel skal overholdes også for så vidt angår altaner, verandaer, hævede terrasser og lignende opholdsarealer. Når anden bestemmelse ikke er truffet i byplanvedtægt, kan udhuse, skure og lignende mindre bygninger (med undtagelse af klosetbygninger), der udelukkende indrettes som udenomsrum, jfr. 4.1.3, stk. 1, samt garager dog opføres i indtil 2,5 m afstand fra naboskel, når nedenstående betingelser a–d er opfyldt:

- a. der må på grunden kun opføres én sådan bygning nærmere naboskel end den i bygningsvedtægten eller byplanvedtægten fastsatte skelafstand,
- b. den mod naboskel vendende side må inden for denne skelafstand ikke have en større længde end 8 m (samt tagudhæng på $2 \times 0,5$ m). Vender en sådan bygning mod 2 skel, medregnes den korteste side ikke, såfremt dens længde ikke overstiger 3 m (med tagudhæng 4 m),
- c. ingen del af bygningens ydervægge eller tag må inden for den omhandlede skelafstand være hævet mere end 2,4 m over terræn,
- d. der må ikke anbringes vinduer imod skel.

*) Opmærksomheden henledes på, at bestemmelserne i bygningsvedtægten eller byplanvedtægten også må overholdes, og at byggeservitutter kan indeholde yderligere forskrifter, jfr. byggelovens § 4.

Stk. 4. Bestemmelsen om transformerstationer i 3.2, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse i sommerhusområder.

Stk. 5. Rum, hvori der anbringes iltforbrugende ildsted til opvarmning, jfr. stk. 6, skal have et rumfang af mindst 15 m³.

Stk. 6. I alle beboelsesrum, herunder køkken, skal der, for så vidt det pågældende rum ikke har dør direkte til det fri, findes mindst ét til det fri oplukkeligt vindue, der med henblik på redning i brandtilfælde skal have en fri lysning i oplukket stand på mindst 0,5 m² (så vidt muligt 0,5 × 1 m). Køkkener med et rumfang under 10 m³, og hvori der anbringes iltforbrugende ildsted til køkkenbrug, herunder gasildsted, petroleumsapparat, eller lign., skal af hensyn til tilførsel af frisk luft tillige forsynes med aftræk til det fri.

Stk. 7. Husenes fundamenter, etageadskillelser, væg- og tagkonstruktioner skal udføres på forsvarlig måde. Når der ikke udføres støbt fundament, skal der foretages sikringsforanstaltninger mod indtrængen af rotter, jfr. indenrigsministeriets cirkulære af 21. juni 1962.

Stk. 8. Indvendig beklædning på vægge og lofter skal udføres af materialer, der ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr, jfr. 6.1.7. For sommerhuse med udnyttet tagetage kan bygningsmyndigheden stille særlige krav i brandmæssig henseende til konstruktioner og adgangsforhold. Ved indretning af beboelsesrum i tagetager under tag af strå eller andet let antændeligt materiale skal de omgivende vægge og lofter altid udføres mindst svarende til BD-bygningsdel 30, jfr. kap. 6.1.7.

Stk. 9. Indretning og benyttelse af afløb fra bygninger med dertil knyttede afløbsinstallationer skal ske i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings forskrifter vedrørende indretning af afløb (DIF norm nr. 64). Afløb skal i øvrigt indrettes i overensstemmelse med forskrifterne i sundhedsvedtægten og andre for vedkommende kommune gældende bestemmelser herom. Det samme gælder bygningens vandforsyning.

Bilag 1

Bekendtgørelse nr. 25 af 25. januar 1949 angående brandvænsforanstaltninger i hoteller m. v., som er udfærdiget af justitsministeriet i henhold til den tidligere gældende brandlovgivning, har fortsat gyldighed. Ved byggelovens ikrafttræden er administrationen af en række af bekendtgørelsens bestemmelser overgået fra brandmyndighederne til bygningsmyndighederne. Disse bestemmelser er optrykt nedenfor. Administrationen af bekendtgørelsens øvrige bestemmelser henhører fortsat under brandmyndighederne.

Dele af bekendtgørelse nr. 25 af 25. januar 1949 angående brandvænsforanstaltninger i hoteller m. v. som ændret ved bekendtgørelse nr. 230 af 30. juni 1958.

I medfør af § 42, stk. 2, i lov af 15. maj 1868 om brandvæsenet i København, § 35, stk. 2, i reglement af 27. februar 1918 for brandvæsenet i Frederiksberg kommune, § 37, stk. 2, i lov nr. 28 af 21. marts 1873 om brandvæsenet i købstæderne med undtagelse af København, jfr. lov nr. 272 af 28. juni 1920, og § 60 i lov nr. 174 af 31. marts 1926 om brandpolitiet på landet og det nærmest dermed i forbindelse stående bygningsvæsen fastsætter justitsministeriet herved følgende bestemmelser angående brandvænsforanstaltninger i hoteller m. v.

I. Bekendtgørelsens område.

§ 1.

Stk. 1. Ved hoteller m. v. forstås i denne bekendtgørelse enhver virksomhed, derunder også kroer, gæstgiverier, pensionater, vandrehjem, klublejigheder og lign., der med eller uden gæstgiveradkomst udlejer værelser eller på anden måde giver logi mod vederlag, når antallet af værelser til udleje overstiger 5, eller antallet af sovepladser til udleje overstiger 10.

Stk. 2. Ved *større hoteller m. v.* forstås i denne bekendtgørelse hoteller m. v., der har mere end 25 sovepladser for gæster i samme bygning, og ved *mindre hoteller m. v.* forstås hoteller m. v. med 25 sovepladser for gæster eller derunder i samme bygning, jfr. herved stk. 5.

Stk. 3. Ved *hoteller m. v. med højt beliggende etager* forstås i denne bekendtgørelse hoteller m. v. med etager, hvis gulv ligger mere end 7½ m over jordoverfladen.

Stk. 4. Ved *soverum* forstås i denne bekendtgørelse rum, der anvendes til natophold, uanset om rummet udlejes eller anvendes til personaleværelse.

Stk. 5. Såfremt flere af de i stk. 1 nævnte virksomheder findes i samme bygning, betragtes de i forhold til denne bekendtgørelse som én virksomhed.

Stk. 6. Bygninger, der ikke indbyrdes har en fri afstand på mindst 3 m, betragtes i forhold til denne bekendtgørelse som én bygning, medmindre de er adskilt ved brandmur.

*Stk. 7. *)* Brandmyndigheden kan tillade, at bygninger, der ikke opfylder bestemmelserne i afsnit II A og B, i kortere tidsrum, f. eks. i skoleferierne, anvendes som ungdomsherberger eller til indkvartering under former, der må ligestilles hermed.

II. Bygningsforanstaltninger.

A. Nybygninger.

§ 2.

For hoteller m. v., der indrettes i bygninger, hvis opførelse påbegyndes efter 1. juli 1949, gælder bestemmelserne i §§ 3–14, uanset om hotelvirksomheden indrettes samtidig med bygningens opførelse eller senere.

§ 3.

Stk. 1. Hoteller m. v. må kun indrettes i grundmurede og hårdt-tækte bygninger; dog kan énetages hårdttækte bygninger med yder-vægge af træ anvendes, når tagetagen ikke benyttes til sovepladser til udlejning, og under forudsætning af, at de stedlige byggeforskrifter hjemler opførelse af træbygninger til sådan anvendelse.

Stk. 2. I større hoteller m. v. med højt beliggende etager skal etageadskillelser direkte over og under soverum, gange og trapper fra

*) Tilføjet ved bekendtgørelse nr. 230 af 30. juni 1958.

disse og forstuer m. v. samt etageadskillelsen over alle rum i bygningens kælder være af brandsikker¹⁾ konstruktion.

Stk. 3. I alle andre hoteller m. v. skal de nævnte etageadskillelser i det mindste være branddrøje i 1 time²⁾.

§ 4.

Skillevægge, som omgiver soverum og gange fra disse samt forstuer m. v., skal mindst være branddrøje i 1 time. I skillevæggene må ikke anbringes glaspartier og ejheller ventilationsriste eller lignende åbninger til naborum eller gange m. v.

§ 5.

Stk. 1. I etager over stueetagen i større hoteller m. v. skal udgang fra soverum til gange m. v. ske gennem to i fals tætsluttende døre uden glaspartier og anbragt med en indbyrdes afstand mellem dørene af mindst 10 cm.

- 1) Som »brandsikker« betegnes i denne bekendtgørelse en bygningsdel, der er uantændelig, og som kan modstå brand i 1 time, uden at temperaturen på den bort fra branden vendende side stiger mere end 150° C over begyndelsestemperaturen, og uden at den mister sin stabilitet eller bæreevne ved ildens påvirkning og eventuel samtidig vandpåsprøjtning. Som eksempler kan anføres:

Vægge udført af murværk med fulde fuger af helbrændte mursten (også hulsten), molersten (også hulsten), kalksandsten, der tilfredsstiller kravene i Københavns bygningskommissions bekendtgørelse af 5. juli 1927 eller slaggebetonplader, der er mindst 7 cm tykke og udført i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings normer for cementvarer.

Etageadskillelser og vægge med mindst 8 cm tykkelse af beton eller jernbeton, udført efter Dansk Ingeniørforenings normer. Et eventuelt kalk- eller cementpudslag kan medregnes i de anførte betontykkelser.

- 2) Som »branddrøj i 1 time« betegnes i denne bekendtgørelse en bygningsdel, der vel ikke er brandsikker, men som kan modstå brand i 1 time, uden at temperaturen på den bort fra branden vendende side stiger mere end 150° C over begyndelsestemperaturen. Som eksempler kan anføres:

Bræddeskillerum af 2 lag brædder, der har en samlet tykkelse af mindst 5 cm og er uden mellemliggende hulrum, og som på begge sider er røret og pudset med mindst 12 mm kalkpuds.

Træbjælkelag, der på undersiden er forskallet med mindst 15 mm brædder med 12 mm røret kalkpuds, og som er forsynet med indskud af mindst 25 mm brædder, dækket med mindst 5 cm ler eller lignende af bygningsmyndigheden godkendt materiale. Bjælkelaget skal endvidere være forsynet med gulv af pløjede, mindst 29 mm tykke brædder.

Stk. 2. I øvrigt skal udgang fra soverum til gange m. v. ske gennem i fals tætsluttende døre uden glaspartier.

Stk. 3. Døre mellem gange m. v. og oplags- og servicerum skal være i fals tætsluttende døre uden glaspartier.

Stk. 4. Afstanden fra et soverums dør til den nærmeste trappe må ikke overstige 25 m.

Stk. 5. Døre i udgangsveje (f. eks. fra soverum til gange, i gange, fra gange til trapper og fra trapper til det fri) skal have en fri bredde af mindst 0,9 m målt med dørene indsat og i oplukket stilling og må ikke udføres som skydedøre. Alle døre, der åbnes udad i gange m. v., skal kunne lukkes helt tilbage mod væggen.

§ 6.

Stk. 1. Gange fra soverum i etager over stuetagen skal i to retninger føre til af hinanden uafhængige trapper med adgang til det fri direkte eller igennem forstue eller lignende.

Stk. 2. Den frie bredde af gange til trapper og fra disse til det fri må ikke være mindre end 1,25 m.

Stk. 3. I gange m. v. skal forskelle i gulvhøjde på indtil 35 cm udlignes ved ramper med stigning højst 1 : 10. Større højdeforskelle skal udlignes ved trappetrin med forsvarlig grund og stigning. Sådanne trapper skal være tydeligt afmærket, vel belyst og på begge sider forsynet med solidt fastgjorte håndlister, der ved enderne er indbøjet mod væggen.

§ 7.

Stk. 1. I større hoteller m. v. skal trapper, der benyttes som udgangsveje fra etager med soverum, være brandsikre og må ikke stå i forbindelse med bygningens kælderetage. I mindre hoteller m. v. må de nævnte trapper ikke være af ringere konstruktion end trætrapper, der er pudset på undersiden; kun én af disse trapper må føre til bygningens kælderetage, og denne skal være adskilt fra trappen ved en selvlukkende branddør³⁾.

Stk. 2. I større hoteller m. v. samt mindre hoteller m. v. med højt beliggende etager skal trappeløb i begge sider være forsynet med solidt fastgjorte håndlister, der er indbøjet ved enderne, og afstanden mellem håndlisterne skal være mindst 1,20 m.

³⁾ Ved branddøre og brandlemme forstås i denne bekendtgørelse sådanne døre og lemme m. v., som beskytter mod brand mindst 1 time.

Som vejledning kan henvises til de af Københavns brandvæsen godkendte typer af branddøre, hvorom oplysning kan fås ved henvendelse til Københavns brandvæsen.

Stk. 3. Vægge i trapperum skal mindst være af $\frac{3}{4}$ stens mur, i øverste etage $\frac{1}{2}$ stens mur, eller 8 cm jernbeton og må ikke være træpaneleret eller beklædt med andet letantændeligt materiale, herfra dog undtaget fodpanel (fodliste) og almindelig tapetsering.

Stk. 4. I større hoteller m. v. samt i mindre hoteller m. v. med højt beliggende etager skal trapperum være adskilt fra gange over stueetagen ved selvlukkende og i fals tætsluttende, glatte, massive, mindst 35 mm tykke trædøre eller andre døre, der yder mindst lige så stor modstand mod brand. Døre mellem hovedtrapper og gange kan udformes som dørpartier af størrelse ikke over $2,2 \times 2,5$ m. I sådanne dørpartier kan anbringes glas, såfremt dørpartiet udføres af metal; rudestørrelsen må dog ikke overstige $0,5 \text{ m}^2$, og glasset skal være mindst 6 mm tykt monierglas eller elektroglass. Dørene skal kunne åbnes udad mod trappen; ved fløjdøre kan den ene fløj dog være indadgående.

Stk. 5. Døre mellem trapperum og andre rum skal være i fals tætsluttende døre uden glaspartier. Døre mellem trapperum og lofts-etage skal dog være selvlukkende branddøre.

Stk. 6. Efter omstændighederne kan trapperum foroven af brandmyndigheden⁴⁾ kræves forsynet med røglemme af en af denne godkendt konstruktion. Røglemmene skal kunne betjenes fra stueetagen.

§ 8.

Stk. 1. Elevatorer, der ikke er anbragt frit i trapperum, skal indrettes i særlige elevatorrum med vægge og lofter af brandsikker konstruktion og med branddøre eller brandlemme.

Stk. 2. Elevatorspilrum skal ligeledes være brandsikre og forsynet med branddøre eller brandlemme.

§ 9.

Stk. 1. Ethvert soverum skal have mindst ét til livredning egnet, mod det fri vendende vindue, hvis rammer skal være oplukkelige og lodret hængslede, og med en højde af mindst 1 m og en bredde af mindst 0,5 m målt med rammerne i oplukket stilling. Vinduernes underkarm må ikke være anbragt højere end 1 m over gulv.

Stk. 2. Til andre rum, der er bestemt til varigt ophold for mennesker, kan brandmyndigheden stille samme krav, medmindre rummernes udgangsforhold i øvrigt skønnes at byde tilfredsstillende sikkerhed i tilfælde af brand.

⁴⁾ I København, Frederiksberg og Gentofte kommuner udøves brandmyndigheden igennem brandchefen, i købstæderne og i de sønderjydske flækker af brandkommissionen, på landet af politimesteren.

Stk. 3. Til terrænet neden for sådanne vinduer skal der være tilstrækkelig bred, høj og fri adgang for brandvæsenet, og ved hoteller m. v. med højt beliggende etager skal terrænet være således anlagt og befæstet, at brandvæsenets stigemateriel let kan bringes i anvendelse⁵).

§ 10.

Såfremt der til lakering af bygningsdele og fast inventar anvendes nitrocelluloselak, skal denne være godkendt af justitsministeriet til sådan anvendelse.

§ 11.

Soverum og gange m. v. må ikke stå i forbindelse med hinanden gennem rørskakter, ventilationskanaler m. v.

§ 12.

Aftrækskanaler fra restaurationskøkkener i hoteller m. v. skal være udført af mur efter reglerne for udførelse af skorstene eller af pladejern, omstøbt med 5 cm monier, og være holdt i de for skorstene gældende afstande fra træværk; såfremt de føres fra køkkenet direkte ud til det fri uden at passere nogen etageadskillelse, kan de dog være udført af ubeskyttet jernplade, holdt i mindst 30 cm's afstand fra træværk.

§ 13.

De til hoteller m. v. hørende køkkenafdelinger, restaurations- og selskabslokaler, teatersale m. v. skal være brandsikkert adskilt fra afdelingen med sove- eller andre opholdsrum og fra udgangsveje fra denne afdeling. Døre og lemme m. v. mellem afdelingerne skal være branddøre og brandlemme. Disse krav gælder dog ikke mindre hoteller m. v., i hvilke alle sovepladser for gæster og personale ligger i stueetagen.

§ 14.

I bygninger med større hoteller m. v. med højt beliggende etager skal anden virksomhed eller beboelse være brandsikkert adskilt fra og uden døre eller andre åbninger til hotelvirksomheden.

⁵) Som vejledning kan henvises til det af Københavns magistrats 4. afdeling den 30. december 1939 udfærdigede regulativ vedrørende udlægning af arealer for brandsikring.

B. Nye virksomheder i bygninger opført før 1. juli 1949.

§ 15.

For hoteller m. v., der efter bekendtgørelsens ikrafttræden tages i brug i bygninger opført før 1. juli 1949, eller hvis opførelse er påbegyndt før dette tidspunkt, gælder bestemmelserne i §§ 3–14 med følgende undtagelser:

- a. Bestemmelserne i § 7, stk. 2, om afstanden mellem håndlisterne i trappeløb finder ikke anvendelse.
- b. Bestemmelserne i § 6, stk. 2, om den frie bredde af gange og § 7, stk. 1, første punktum, om brandsikre trapper, der ikke må stå i forbindelse med bygningens kælderetage, finder kun anvendelse på større hoteller m. v. med højt beliggende etager. Trapper i andre større hoteller m. v. skal opfylde kravene i § 7, stk. 1, andet punktum.
- c. Bestemmelserne i § 5, stk. 5, og § 7, stk. 5, om døres frie bredde m. v. og § 6, stk. 3, om udligning af forskelle i gulvhøjde i gange finder ikke anvendelse på mindre hoteller m. v., medmindre de indrettes i højt beliggende etager.

III. Andre foranstaltninger.

(Omfatter både nye og bestående virksomheder).

§ 22.

Stk. 1.)* Under trapper eller i trapperum må der ikke indrettes soveplads eller oplagsrum eller anbringes letantændeligt materiale; i nye virksomheder må gasmålere eller elektriske hovedfordelings-tavler ikke findes i trapperum.

Stk. 2. Rum, der er beregnet til opbevaring af kufferter og lignende, må ikke stå i åben forbindelse med gange og trapper.

IV. Ikrafttræden, anmeldelsespligt, straf m. v.

§ 28.

Stk. 1. Hoteller m. v., som er taget i brug inden bekendtgørelsens ikrafttræden, skal senest den 1. oktober 1949 anmeldes for brandmyndigheden.

*) Som ændret ved bekendtgørelse nr. 230 af 30. juni 1958.

Stk. 2. Anmeldelse af hoteller m. v. skal, såfremt brandmyndigheden kræver det, være bilagt fornødne bygningsmæssige planer af den ejendom, hvori hotellet m. v. er indrettet.

§ 29.

Efter bekendtgørelsens ikrafttræden må intet hotel m. v. tages i brug, forinden brandmyndigheden har givet sin tilladelse hertil. § 28, stk. 2, finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 30.

Stk. 1. For hoteller m. v. med mere end 100 sovepladser for gæster i samme bygning, jfr. § 1, stk. 6, kan brandmyndigheden ud over opfyldelse af de i denne bekendtgørelse givne forskrifter gøre tilladelsen afhængig af, at virksomheden i øvrigt med hensyn til indretning og benyttelse opfylder de krav, som brandmyndigheden finder fornødne for at hindre udbrud af ild, for at sikre en hurtig slukning af udbrudt ild og for at sikre og lette redning af virksomhedens gæster og personale.

Stk. 2.)* Brandmyndigheden kan, når forholdene taler derfor, dispensere fra bestemmelserne i § 5, stk. 5, § 6 og § 7, stk. 2. For mindre pensionater og klublejligheder kan brandmyndigheden i øvrigt indrømme sådanne lempelser, som efter forholdene skønnes forsvarlige.

§ 31.

Bygnings- og brandlovgivningens almindelige forskrifter finder anvendelse ved siden af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

§ 32.

Overtrædelse af denne bekendtgørelse og de i henhold til denne givne bestemmelser straffes i medfør af § 40 i lov af 15. maj 1868 om brandvæsenet i København, § 33 i reglementet af 27. februar 1918 for brandvæsenet i Frederiksberg kommune, § 35 i lov nr. 28 af 21. marts 1873 om brandvæsenet i købstæderne med undtagelse af København, jfr. lov nr. 272 af 28. juni 1920, samt § 56 i lov nr. 174 af 31. marts 1926 om brandpolitiet på landet og det nærmest dermed i forbindelse stående bygningsvæsen.

§ 33.

Stk. 1. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. juli 1949.

*) Som ændret ved bekendtgørelse nr. 230 af 30. juni 1958.

Stikordregister

A.

Adgangs- og trappeforhold
adgangs- og tilkørselsarealer 2.1.1. og 2.1.4.
beboelseslejligheder 4.1.5.
Afdækninger kap. 7. stk. 11.
Affaldsskakter 12.1. og 12.4. se også »skarne«
låger i trapperum 4.1.5. stk. 11 d.
ventilation 11.1.
ventilationskanaler 11.2.1. stk. 3, 11.2.2. stk. 6 og 11.2.3. stk. 2.
Afløb 12.1. og 12.2. se også »gulvafløb«
baderum og w.c.-rum 4.1.4. stk. 3.
køkken 4.1.4. stk. 3.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 9.
tagnedløb og tagrender 5.7.2. stk. 4.
underlag for kloak 5.2.1. stk. 2.
Afstandsforhold kap. 3.
bygningsfremspring 3.4.
sommerhuse kap. 13. stk. 3.
supplerende bestemmelser 3.1.
særlige afstande til skel 3.2.
særlige brandmæssige afstande 3.3.
Aftræk se »ventilation«
Alderdomshjem
lydisolering 9.3.1.
Altan 5.8.3.
afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
brandmæssige forhold 4.1.5. stk. 3 b.
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 6 c.
fremspring 3.4. stk. 2 e og h samt stk. 4.
rækværk 5.8.3. stk. 2.
Altangange 5.8.3.
belysning 4.1.5. stk. 11 b.
bredde 4.1.5. stk. 4 d.
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 b.
døre 4.1.5. stk. 9 b.
indretning 4.1.5. stk. 1 og stk. 4 d.
rækværk 5.8.3. stk. 2.
trapper 4.1.5. stk. 5 b.
Ankre se »murankre«
Ansvar
strafansvar 1.7. stk. 2.
Antenner 12.1. og 12.6.
over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 3 og 4.
Arbejderbeskyttelseslovene
forhold til bygge-loven 4.2.2. stk. 4.

Arbejdsrum 4.2.1. og 4.2.2.
lydisolering 9.3.
varmeisolering 8.3.
Asbestcementtag 5.7.2. stk. 7.
Avls- og driftsbygninger 1.3 og 4.2.4.
etageadskillelser 4.2.4. stk. 1.
gældende bestemmelser 1.3.
kyllingemødre 4.2.4. stk. 6.
rugemaskiner 4.2.4. stk. 6.
rum med ildsted 4.2.4. stk. 2.
stråtag se dette.
traktorgarager 3.3. stk. 2 og 4.2.4. stk. 4.
tørringsanlæg 4.2.4. stk. 5 og 10.1.5. stk. 1.

B.

Bad
afløb 4.1.4. stk. 3, 12.1. og 12.2.
baderum med gasbadeovn 4.1.3. stk. 6.
etageadskillelser 5.6.1. stk. 4.
gulvareal 4.1.3. stk. 3 b og stk. 6.
gulvbelægning 5.6.4.
højde i baderum 4.1.3. stk. 2.
lydisolering af installationer 12.1. stk. 3.
vandinstallation 4.1.4. stk. 3.
ventilation 11.1.
vægge 5.5.7.
Bagerier 1.2.
bageovn 10.1.3.
etageadskillelser 6.2.1. stk. 3.
Balkoner
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 a.
Barnevognsrum se også »udenomsrum«
barnevognsopbevaring 4.1.4. stk. 5 d.
Beboelsesbygninger
brandforhold 6.1.
jordbrugserhvervenes boliger 1.4.
lydisolering 9.2.
småhuse på landet 1.5.
varmeisolering 8.2.
Beboelseslejligheder 4.1.4.
adgang til lejlighedens rum 4.1.4. stk. 5 b.
adgangs- og trappeforhold 4.1.5.
cykle- og barnevognsrum 4.1.4. stk. 5 d.
definition 4.1.4. stk. 1.
gulvareal og rumbredde 4.1.4. stk. 5 c.
jordbrugserhvervenes boliger 1.4.

- klubejlighed se dette.
kollegier se dette.
kollegieejligheder se dette.
køkken 4.1.2. og 4.1.4. stk. 6.
køle- og kølesvaleskab 4.1.4. stk. 6 a og d.
lejlighed til én person 4.1.4. stk. 6 c.
lejlighed til to personer 4.1.4. stk. 6 b.
modulprojektering 4.1.4. stk. 4.
møbleringsplan 4.1.4. stk. 5 a.
nettoareal 4.1.4. stk. 5.
opbevarings- og skabsplads 4.1.4. stk. 5 d.
pensionat se dette.
pulver- og brændselsrum 4.1.4. stk. 5 d.
småhuse på landet 1.5.
sollys 4.1.4. stk. 2.
størrelse 4.1.4. stk. 5 a.
to-rums lejlighed 4.1.4. stk. 5 c.
tøjvask og tøjtørring 4.1.4. stk. 5 d.
udlejningsværelse 4.1.4. stk. 10.
vand- og afløbsinstallationer 4.1.4. stk. 3.
viktualieskab 4.1.4. stk. 6 a og d.
- Beboelsesrum**
adgang 4.1.4. stk. 5 b.
brandredning 4.1.1. stk. 8.
bredde 4.1.4. stk. 5 c.
definition 4.1.1. stk. 1.
etagehøjde 4.1.1. stk. 3.
frisklufttilførsel 11.1.
gulv i forhold til terræn 4.1.1. stk. 6.
gulvareal 4.1.1. stk. 2, 4 og 5 samt 4.1.4. stk. 5 c, stk. 6 c og stk. 8.
hane- og mansardbjækelag 4.1.1. stk. 9.
lydisolering 9.1. og 9.2.
rumhøjde 4.1.1. stk. 3, 4 og 5.
skabe, faste 4.1.1. stk. 2.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 5 og 6.
soverum 4.1.4. stk. 5 b.
tagetage 4.1.1. stk. 3 d, stk. 5 og 9.
udlejning 4.1.4. stk. 5 og 10.
varmeisolering 8.1 og 8.2.
ventilation 11.1.
vindueskarmlysningsareal 4.1.1. stk. 7.
vinduespudning 4.1.1. stk. 7.
- Bebyggelse**
forhold til vej, nabogrund og anden bebyggelse på samme grund kap. 3.
omfang 2.2.
- Beklædninger på vægge og lofter** 6.1.7. stk. 5 og 6.
sommerhus kap. 13. stk. 8.
- Belastningsforskrifter** 5.1. stk. 1.
- Beplantning af friarealer** 2.1.1. stk. 2 og 2.1.2. stk. 3 og 5.
- Betonkonstruktioner**
dimensionering 5.1. stk. 1.
udførelse 5.2.3.
- Betonhulbloksten** se »bloksten«.
- Bindingsværk** 5.4.5.
- Birum til boliger**
adgang til w.c.-rum 4.1.3. stk. 5.
baderum med gasbadeovn 4.1.3. stk. 6.
definition 4.1.3. stk. 1.
etage- og rumhøjde 4.1.3. stk. 2.
frisklufttilførsel 4.1.3. stk. 4.
gulvareal, rumindhold og lysadgang 4.1.3. stk. 3.
gård-w.c. 4.1.3. stk. 7.
tørklosetrum 4.1.3. stk. 8.
- Bjækelag** se »etageadskillelser«.
- Bloksten**
dimensionering af murværk af hulbloksten 5.1. stk. 1.
indervægge 5.5.2.
udførelse af konstruktioner 5.2.5.
ydervægge 5.4.4.
- Blæsere**
luftvarmeanlæg 10.1.4. stk. 4.
mekanisk ventilation 11.2.3.
- Boliger** se »beboelsesbygninger« og »beboelseslejligheder«.
- Brandcelle**
definition 6.1.1. stk. 2.
- Brandforhold**
adgangs- og trappeforhold 4.1.5.
affaldsskakter 12.4. stk. 2 d.
afstand fra ildsteder og skorstene til brændbare materialer se »ildsteder og varmeanlæg« og »skorstene«.
andre bygninger end beboelsesbygninger 6.2.1.
arealer til brandsikring 2.1.1., 2.1.4. stk. 4 og 2.1.5.
beboelsesbygninger indtil 2 etager 6.1.4.
beboelsesbygninger indtil 8 etager 6.1.5.
beboelsesbygninger over 8 etager 6.1.6.
brandmæssige bygningsafstande 3.3.
brandredning 4.1.1. stk. 8.
brandsikre etageadskillelser 5.6.1. stk. 1.
brandteknisk anvendelige bygningsdele 6.1.7.
- brandtekniske definitioner** 6.1.1.
brandvej 2.1.1., 2.1.4. og 2.1.5.
brandvægge 6.3.
dobbelhuse, rækkehuse m. v. 6.1.3.
elevatordøre 12.5. stk. 6.
elevatorskakter 12.5. stk. 2 og 4.
elevatorspil 12.5. stk. 7.
fritliggende enfamiliehuse 6.1.2.
hoteller 6.2.2.
installationer 12.1. stk. 4.
rækkehuse 6.1.3.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 6 og 8.
stigrør 12.3. stk. 4.
- Brandkam**
over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 3.
på udhuse og garager 3.2. stk. 3 b.
udførelse 6.3.3. stk. 1.

Brandteknisk klassifikation
 anvendelige bygningsdele 6.1.7.
 definition 6.1.1. stk. 3.

Brandvægge 6.3.
 afstand til træværk 6.3.3. stk. 4.
 beboelsesbygninger indtil 2 etager
 6.1.4. stk. 6.
 beboelsesbygninger indtil 8 etager
 6.1.5. stk. 6.
 beboelsesbygninger over 8 etager
 6.1.6. stk. 5.
 brandkam se dette.
 brandvægge mod nabogrund 6.3.1.
 fundamenter 5.3.1. stk. 5.
 fælles brandvægge 6.3.2.
 rækkehuse m. m. 6.1.3. stk. 3.
 røgskillevægge 6.1.4. stk. 6., 6.1.5.
 stk. 6. og 6.1.6. stk. 5.
 åbninger i brandvægge 6.3.4.

Brusebad se »bad«.

Bruttoetageareal 2.2.4.

Brystningsmure 5.4.3. stk. 10.

Bræddevægge 5.5.6.

Brændsel se også »udenomsrum«.
 opbevaringsmulighed 4.1.4. stk. 5 d.

Butikker 1.2.
 etageadskillelse 6.2.1. stk. 3.
 køkken 4.2.2. stk. 2.
 varmeisolering 8.3.2. stk. 1.

Byggelinie 3.4.

Byggemodul 4.1.4. stk. 4.

Byggeplads 5.2.2.

Byggeriets udførelse 5.2.
 almene krav 5.2.1.
 byggepladsen 5.2.2.
 konstruktioner af beton 5.2.3.
 konstruktioner af bloksten 5.2.5.
 konstruktioner af teglsten m. m. 5.2.4.

Bygninger af brændbare materialer
 brandmæssige bygningsafstande 3.3.

Bygningers indretning kap. 4.

Bygningsfremspring 3.4.

Bygningsmyndighed 1.1. stk. 4.

Bøgegulve 5.6.3. stk. 5.

C.

Carporte
 afstand til bygninger 3.1. stk. 8.
 afstand til naboskel 3.2. stk. 3 og 4.
 brandvæg 6.3.1. stk. 4.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 6 d.
 indtil 50 m² areal 4.2.5. stk. 1.
 over 50 m² areal 4.2.5. stk. 2.

Cementbundne sten 5.2.4. stk. 1.

Centralvarme
 mindre centralvarmekedler 10.1.2.
 rørledninger 12.1. og 12.3.
 større centralvarmekedler 10.1.3.

Civilforsvarsforanstaltninger
 brandsikre etageadskillelser 5.6.1. stk. 1.
 sikringsrum se dette.

Cyklerum 4.1.4. stk. 5 d. se også
 »udenomsrum«.

bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.

D.

Dampkedler 10.1.1. stk. 7, 10.1.2. og
 10.1.3.

Dampledning 12.3.

Dimensionering af konstruktioner 5.1.

Dispensation 1.6. stk. 2.

Dobbelthuse se også »rækkehuse«
 garagearealer 2.2.4. stk. 5 a.

Driftsbygninger se »avls- og driftsbyg-
 ninger«.

Dræning
 gulv under terræn i arbejdsrum
 4.2.2. stk. 3.
 gulvkonstruktion direkte på terræn
 5.6.5. stk. 1 og 2.
 underlag for dræn 5.2.1. stk. 2.

Durchsicht se »lysning«.

Døre
 avls- og driftsbygninger 4.2.4. stk. 2.
 branddøre 6.3.4.
 elevatorskakter 12.5. stk. 6.
 fyrrum 10.1.3. stk. 6.
 garage 4.2.5. stk. 1 f.
 lydisolering 9.2.4. og 9.3.1. stk. 5.
 mod vej, byggelinie og lign. 3.4.
 stk. 3 og 4.
 rum med gasbadeovn 4.1.3. stk. 6.
 trapperum, forrum, luftsluser m. m.
 4.1.5. stk. 9 og 10.
 varmeisolering 8.2.3. og 8.3.

E.

Eksplodingsklap
 små skorstene 10.2.2. stk. 9.
 store centralvarmeanlæg 10.1.3. stk. 9.

Elevatoren 12.1. og 12.5.
 adgang 4.1.5. stk. 2 og stk. 9 e.
 areal af skakter 2.2.4. stk. 2.
 lydisolering 12.1. stk. 3.
 skakt over lovligt bygningsprofil 3.1.
 stk. 4.
 skaktvægge af teglsten 5.5.5. stk. 4.
 spil 12.5. stk. 7.

El-installation 12.1.
 el-opvarmning 10.1.1. stk. 6.
 højspændingsledninger 3.1. stk. 13.
 trapperum 4.1.5. stk. 11 b og c samt
 stk. 12 a.

Enfamiliehuse se også »rækkehuse«.
 brandforhold 6.1.2.
 brandmæssige bygningsafstande
 3.3. stk. 3 og 5.
 garagearealer 2.2.4. stk. 5 a.

- højde- og afstandsforhold 3.1.
stk. 8 og 9.
- indskud på forskalling 5.6.3. stk. 4.
- luftvarmeanlæg 10.1.4.
- rumhøjde og rumindhold 4.1.1. stk. 3 c.
- trappeforhold 4.1.5. stk. 1, stk. 4 a
og h, stk. 5 og 6 samt stk. 9 a.
- trapper 5.8.2. stk. 2.
- ventilation i køkken, vaske- og tørre-
rum 11.1. stk. 4.
- Erhvervsbebyggelse 1.2. og 4.2.
- brandforhold 6.2.
- lydisolering 9.3.
- udsalg og værksted i småhuse på
landet 1.5.
- varmeisolering 8.3.
- Etageadskillelser 5.6. se også »lofter«.
- avls- og driftsbygninger 4.2.4.
stk. 1 og 2.
- baderum, w.c.-rum og vaskerum
5.6.1. stk. 4 og 5.
- brandforhold kap. 6.
- brandsikre 5.6.1. stk. 1.
- dimensionering 5.1. stk. 1.
- forskallingsbrædder se dette.
- fugtisolering 5.6.2. stk. 11 og kap. 7.
- garager og carporte 4.2.5. stk. 1 g.
- hanebjælkelag se dette.
- indskudsbrædder se dette.
- lydisolering 9.1., 9.2.3., 9.3.1. og 9.3.2.
- sikringsrum 5.6.1. stk. 6.
- sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 7.
- træbjælkelag og bjælkeafstand 5.6.2.
- vandindhold i træbjælker 5.6.3. stk. 5.
- varmeisolering 8.2.2. og 8.3.
- Etageareal
- bruttoetageareal 2.2.4.
- nettoetageareal 4.1.4. stk. 5.
- Etagehøjder
- beboelsesrum 4.1.1. stk. 3.
- birum og udenomsrum 4.1.3. stk. 2.
- F.
- Facadebeklædning 5.4.5. stk. 4.
- fremspring 3.4. stk. 2 b og stk. 4.
- Fjernsynsanlæg 12.1.
antenner 12.6.
- Fjernvarmeanlæg 12.3. stk. 3.
- Flunker se »tagkviste«.
- Forlystelser, bygninger for 1.2. se også
»erhvervsbebyggelse«.
- Forretninger 1.2. se også »erhvervs-
bebyggelse«.
- Forrum
- belysning 4.1.5. stk. 11 og 12.
- bredde og fri højde 4.1.5. stk. 4.
- døre 4.1.5. stk. 9.
- elevatorforrum 4.1.5. stk. 2 og stk. 9 e.
- fælles forrum 4.1.5. stk. 2.
- indretning 4.1.5. stk. 1 og 11.
- trappeforrum 4.1.5. stk. 5 og 6.
- ventilation 11.1.
vægge og lofter 4.1.5. stk. 6.
- Forsamlingsbygninger 1.2.
- Forskallingsbrædder 5.6.3. stk. 3.
- Forstue se »birum«.
- Forsænkede lofter se »nedforskallede
lofter«.
- Friarealer 2.1.
- Frisklufttilførsel se også »ventilation«.
- til ildsteder 10.1.2. stk. 2, 10.1.3. stk. 7
og 10.1.6. stk. 13.
- Frostsikring
- byggearbejde 5.2.1. stk. 2.
- frostfri dybde 5.3.1. stk. 1.
- fundamenter 5.3.1. stk. 2.
- installationer 12.1. stk. 5.
- ydevægge 5.4.1. stk. 2.
- Frugtplantager
- avls- og driftsbygninger 1.3.
- boliger 1.4.
- Fugtisolering kap. 7.
- gulve i w.c.-rum, baderum og vaske-
rum m. m. 5.6.1. stk. 4 og 5
samt 5.6.4.
5.6.5.
- gulvkonstruktion direkte på terræn
- kældergulve 5.3.2. stk. 1.
- træbjælker 5.6.2. stk. 10 og 11.
- vægge i w.c.-rum og baderum 5.5.7.
- ydevægge 5.4.1. stk. 3.
- Fundamenter
- dimensionering 5.1. stk. 1.
- fugtisolering kap. 7.
- fremspring 3.4. stk. 2 a og stk. 4.
- fundamentklods 5.3.1. stk. 4, 5, 6,
7 og 8.
- sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 7.
- udførelse 5.2.3. og 5.3.1.
- underlag for fundamenter 5.2.1. stk. 2.
- Fyrrum se også »udenomsrum«.
- adgangsforhold 10.1.2. stk. 4 og
10.1.3. stk. 3.
- bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
- døre 4.2.4. stk. 2 og 10.1.3. stk. 6.
- eksplosionsklap 10.1.3. stk. 9 og
10.2.2. stk. 9.
- etageadskillelse 4.2.4. stk. 2, 6.2.1.
stk. 3 og 10.1.3. stk. 4.
- lydisolering 12.1. stk. 3.
- spulehane og gulvafløb 10.1.2. stk. 9
og 10.1.3. stk. 10.
- udluftning 10.1.2. stk. 3 og 10.1.3.
stk. 7.
- varmekammer 10.1.4. stk. 2.
- vægge 4.2.4. stk. 2, 10.1.1. stk. 3,
10.1.2. stk. 7 a og 10.1.3. stk. 4.
- Fængsler 1.2.
- G.
- Gallerier
- bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 a.

Gange se også »birum«.
 efterklangstid 9.2.6.
 lydisolering 9.2., 9.3.1. og 9.3.2.
 nedforskallede lofter 5.6.3. stk. 6.

Garager se også »parkeringsarealer«.
 afstand til bygninger 3.1. stk. 8.
 afstand til naboskel 3.2. stk. 3 og 4.
 brandmæssige bygningsafstande 3.3.
 stk. 3 og 4.
 brandvægge 6.3.1. stk. 4.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 5.
 garager indtil 50 m² 4.2.5. stk. 1.
 garager over 50 m² 4.2.5. stk. 2.
 tagpaptage 5.7.2. stk. 8.
 tagrender 5.7.2. stk. 4.
 traktorgarager se disse.

Garderobe
 garderoberum se »birum«.
 garderobeplads 4.1.4. stk. 5 d.

Gartneri
 avls- og driftsbygninger 1.3.
 boliger 1.4.

Gas
 areal og rumfang i baderum med
 gasildsted 4.1.3. stk. 6.
 gasildsteder 10.1.1. stk. 5 og 10.1.8.
 gasinstallation 12.1.
 gasmålere i trapperum 4.1.5. stk. 11 c.
 lydisolering af installationer 12.1.
 stk. 3.
 sommerhusbebyggelse kap. 13.
 stk. 5 og 6.
 ventilation i rum med gasinstallation
 11.1. stk. 1.
 ventilationskanaler 11.2.1. stk. 3,
 11.2.2. stk. 3 og 11.2.3. stk. 4.

Gavle
 brandmæssig bygningsafstand 3.3.
 stk. 2 a.
 over lovligt bygningsprofil 3.1.
 stk. 5 og 9.

Gennemgang og gennemkørsel 2.1.4.
 vægge og lofter 4.1.5. stk. 8.

Gesims
 afstand til naboskel 3.2. stk. 2.
 fremspring 3.4. stk. 1 a og stk. 4.

Gipsplader 6.1.7. stk. 5 og 6.

Glasbygningssten 6.3.4. stk. 1 b.

Glasvæg 5.5.6. stk. 3.

Gnistfangere 10.3.1. stk. 3.

Grundens areal 2.2.2.

Gruppehuse se »rækkehuse«.

Gulvafløb
 fyrrum 10.1.2. stk. 9 og 10.1.3. stk. 10.
 skarnboxrum 12.4. stk. 2 c.
 skarnkasserum 4.1.6. stk. 2 a.

Gulvareal
 beboelsesrum 4.1.1. stk. 2, 4 og 5
 samt 4.1.4. stk. 5 c, stk. 6 c og stk. 8.
 birum og udenomsrum 4.1.3. stk. 3.
 køkkener 4.1.2. og 4.1.4. stk. 6, 7 og 8.

Gulve se også »etageadskillelser«.
 arbejdsrum 4.2.2. stk. 3.
 baderum og w.c.-rum m. v. 5.6.4.
 garager og carporte 4.2.5. stk. 1 a og b.
 skarnkasserum 4.1.6. stk. 2 a.
 traktorgarager 4.2.4. stk. 4 c.
 under ildsted 10.1.2. stk. 6 c og
 stk. 7 b samt 10.1.7. stk. 4.
 varmeisolering 8.2.2. og 8.3.
 Gulvkonstruktion direkte på terræn 5.6.5.
 varmeisolering 8.2.2. og 8.3.

Gård-w.c. 4.1.3. stk. 7.

Gårdkælder
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 5 b.
 overdækning 6.2.1. stk. 4.

H.

Hanebjælkelag
 beboelsesrum 4.1.1. stk. 9.

Hanebåndspærfag 5.7.1.

Hegn 2.1.1. stk. 2 og 2.1.2. stk. 5.

Hjørneafskæring 2.2.3. stk. 3.

Hobbyrum se »udenomsrum«

Hoteller 1.2. og 4.2.3.
 brandforhold 6.2.2.
 lydisolering 9.3.1.

Hovedskillevægge 5.5.3.

Hule mure 5.2.4. stk. 6 og 5.4.3.
 stk. 5 og 6.
 fugtisolering kap. 7. stk. 2 og 9.

Hulbloksten se »bloksten«.

Hulstensdæk 5.1. stk. 1.

Højder
 bygningshøjder kap. 3.
 etagehøjder 4.1.1. stk. 3.
 højde over trinforakter og reposer
 4.1.5. stk. 4 h.
 højde under rørledninger 4.1.5. stk. 1.
 rumhøjder se dette.

Højspændingsledninger 3.1. stk. 13.

Håndvask 4.1.3. stk. 5.

I.

Ikrafttræden af reglementet 1.9.

Ildsteder og varmeanlæg 10.1., 12.1. og
 12.3.
 adskillelse fra rum med let antændeligt
 oplag 4.2.4. stk. 2, 10.1.1. stk. 3 og
 10.1.6. stk. 1 og 4.
 afstand til brændbart materiale 10.1.1.
 stk. 3, 10.1.2. stk. 6 og 7, 10.1.3.
 stk. 5, 10.1.4. stk. 2, 10.1.6. stk. 1,
 4 og 11, 10.1.7. stk. 3 og 4 samt
 10.1.8. stk. 1.
 dampkedler 10.1.1. stk. 7, 10.1.2. og
 10.1.3.

- el-opvarmning 10.1.1. stk. 6.
 - fjernvarmeanlæg 12.3.
 - frisklufttilførsel 10.1.2. stk. 2, 10.1.3.
 - stk. 7 og 10.1.6. stk. 13.
 - garager og carporte 4.2.5. stk. 1 d.
 - gasfyrede ildsteder 10.1.1. stk. 5
 - kakkelovne og lign. 10.1.2.
 - luftvarmeanlæg 10.1.4.
 - lydisolering 12.1. stk. 3.
 - mindre centralvarmekedler 10.1.2.
 - oliefyr og lign. 10.1.1. stk. 4 og 10.1.9.
 - røgeovne og røgkamre 10.1.6.
 - røgsplæld 10.1.2. stk. 8, 10.1.3. stk. 8
 - og 10.1.6. stk. 14.
 - rørledninger 12.3.
 - sommerhusbebyggelse kap. 13.
 - stk. 5 og 6.
 - større centralvarmekedler 10.1.3.
 - tilslutning til skorsten 10.2.1. stk. 3
 - og 4, 10.3.1. stk. 1 og 10.4.
 - traktorgarager 4.2.4. stk. 4 e.
 - trækregulator 10.1.2. stk. 8, 10.1.3.
 - stk. 8 og 10.1.6. stk. 14.
 - tørringsanlæg 10.1.5.
 - udhuse 3.2. stk. 3 d.
 - udluftning af fyrrum 10.1.2. stk. 3
 - og 10.1.3. stk. 7.
 - åbne ildsteder 10.1.5.
 - Imprægnering 5.6.2. stk. 11 og 5.6.5.
 - stk. 3.
 - Indervægge 5.5.
 - baderum og w.c.-rum 5.5.7.
 - bloksten 5.5.2.
 - brandforhold kap. 6.
 - bærende, af teglsten 5.5.3.
 - dimensionering 5.1. stk. 1.
 - fugtisolering kap. 7.
 - glasvægge 5.5.6. stk. 3.
 - ikke-bærende, af teglsten 5.5.4.
 - lette ikke-bærende 5.5.6.
 - lydisolering 9.1., 9.2.2., 9.3.1. og 9.3.2.
 - sikringsrum 5.5.1. stk. 4.
 - skaktvægge af teglsten 5.5.5.
 - sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 7.
 - spanske vægge 5.5.6. stk. 2.
 - trappevægge af teglsten 5.5.5.
 - varmeisolering 8.2.1. og 8.3.
 - Indgangsparti
 - fremspring 3.4. stk. 2 c og stk. 4.
 - Indskudsbrætter 5.6.3. stk. 2.
 - Indskudte etager
 - bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 a.
 - Industri 1.2.
 - brandforhold 6.2.
 - varmeisolering 8.3.
 - Installationer kap. 12.
 - affaldsskakter se dette.
 - afløb se dette.
 - antenner se dette.
 - elevatører se dette.
 - el-installation se dette.
 - fjernsynanlæg se dette.
 - gasinstallation se »gas«.
 - køleanlæg se dette.
 - lydisolering af installationer 12.1.
 - stk. 3.
 - radioanlæg se dette.
 - rørledninger se dette.
 - telefoninstallation se dette.
 - varmeanlæg se »ildsteder og varme-
 - anlæg«.
 - ventilationsanlæg se »ventilation«.
 - Isoleringsmaterialer
 - underlag 5.6.3. stk. 3, 4 og 5.
- J.**
- Jernbetonkonstruktioner
 - dimensionering 5.1. stk. 1.
 - Jernbjælkens afstand fra skorsten 10.2.2.
 - stk. 6 d.
 - Jordbrugserhverv
 - avls- og driftsbygninger 1.3.
 - boliger 1.4.
- K.**
- Kakkelovne 10.1.2.
 - Kaminer se »kakkelovne« og »pejse«.
 - Kanaler se »ventilation«.
 - Karmlysningsareal se »vindue«.
 - Karmlysningsbredde på døre 4.1.5.
 - stk. 10.
 - Karnap
 - afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
 - fremspring 3.4. stk. 2 f og h samt
 - stk. 4.
 - Kaserner 1.2.
 - Kedelrum se »fyrrum«.
 - Kirker 1.2.
 - Klage 1.6. stk. 1.
 - Kloak se »afløb«.
 - Klosetrum se »w.c.-rum« og »tørkloset-
 - rum«.
 - Klublejlighed
 - indretning 4.1.4. stk. 9.
 - lydisolering 9.3.1.
 - Kogeapparater med åben ild 10.1.8.
 - Kogeniche og kogeskab
 - indretning 4.1.4. stk. 6 c og d samt
 - stk. 7 og 8.
 - ventilation 11.1.
 - Kollegier
 - indretning 4.1.4. stk. 9.
 - lydisolering 9.3.1.
 - Kollegielejligheder 4.1.4. stk. 8.
 - Kollektiv beboelse 4.1.4. stk. 7, 8 og 9.
 - Komfur 10.1.2.
 - Kondensfugt kap. 7 stk. 5, 6 og 10.
 - Kontor 1.2.
 - brandforhold 6.2.
 - lydisolering 9.3.3.

Kryberum

- fugtisolering kap. 7. stk. 4.
- ventilation kap. 7. stk. 5.
- Kvist se »tagkviste«.
- Kyllingemødre 4.2.4. stk. 6.
- Kædehuse se »rækkehuse«.
- Kælder se også »gårdkælder«.
- bruttoetagearealet af kælderrum 2.2.4. stk. 4.
- fugtisolering af kælderydervægge kap. 7.
- indvendige kældervægge 5.3.3. stk. 2.
- kælderbjælkelag 5.6.2. stk. 6.
- kældergulve 5.3.2.
- kældernedgang 5.3.1. stk. 3 og 5.3.3.
- kældertrappe 4.1.5. stk. 4 a og h samt 5.8.1. stk. 3.
- kælderydervægge 5.4.2.
- Køkkener 4.1.2. og 4.1.4. stk. 6, 7, 8 og 9.
- adgang 4.1.4. stk. 5 b.
- afløb 4.1.4. stk. 3, 12.1. og 12.2.
- fælles køkken 4.1.4. stk. 9.
- indretning 4.1.4. stk. 6 a.
- køgeniche se dette.
- køkken i lejlighed til to personer 4.1.4. stk. 6 b.
- lydisolering af installationer 12.1. stk. 3.
- sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 5 og 6.
- vandinstallation 4.1.4. stk. 3 og 12.1.
- ventilation 11.1.
- Køleanlæg 12.1.
- lydisolering 12.1. stk. 3.
- Køleskab 4.1.4. stk. 6 a og d.
- lydisolering 12.1. stk. 3.

L.

- Lader 1.3. og 4.2.4.
- Lager 1.2.
- brandforhold 6.2.1.
- varmeisolering 8.3.
- Lagertanke
- olietanke 10.1.9.
- Landbrug
- avls- og driftsbygninger 1.3.
- boliger 1.4.
- Legepladser 2.1.2. stk. 3, 4 og 5.
- Lejlighed se »beboelseslejligheder«.
- Lejlighedsskel
- beboelsesbygninger i indtil 2 etager 6.1.4. stk. 3.
- beboelsesbygninger i indtil 8 etager 6.1.5. stk. 4.
- beboelsesbygninger over 8 etager 6.1.6. stk. 4.
- lydisolering 9.2.1. og 9.2.2.
- rækkehuse m. v. 6.1.3. stk. 2.

- Lem se »loftsrum« og »røglem«.
- Lerindskud 5.6.3. stk. 5.
- Lette vægge
- lette ikke-bærende indervægge 5.5.6. og 6.1.7. stk. 4.
- Lofter se også »etageadskillelser«.
- avls- og driftsbygninger 4.2.4. stk. 1 og 2.
- forrum 4.1.5. stk. 6.
- porte og passager 4.1.5. stk. 8.
- skarnkasserum 4.1.6. stk. 2 a.
- traktorgarager 4.2.4. stk. 4 b.
- trapperum 4.1.5. stk. 6.
- Loftsrum
- adgang 5.7.2. stk. 5.
- bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4 a og stk. 6 a.
- loftslem 5.7.2. stk. 5.
- Luftsluser se »sluser«.
- Luftvarmeanlæg 10.1.4.
- Lydisolering kap. 9.
- beboelsesbygninger 9.2.
- definitioner, målinger m. m. 9.1.
- hoteller, plejehjem, kollegier m. v. 9.3.1.
- installationer 12.1. stk. 3.
- kontorbygninger 9.3.3.
- skoler 9.3.2.
- Lysforhold 3.1. stk. 5, 6, 7 og 8.
- Lysinstallation i trapperum 4.1.5. stk. 11 b og stk. 12 a.
- Lyskasser 5.3.3.
- fremspring 3.4. stk. 1 c og stk. 4.
- Lysning
- trappelysning 5.8.2. stk. 4.
- vindueskarmlysningsmål se »vindue«.
- Lysreklamer
- over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 4.
- Lysskakter 5.7.3. stk. 4.
- bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 e.
- Lætage over døre
- afstand til naboskel 3.2. stk. 2.

M.

- Mansardbjælkelag til beboelse 4.1.1. stk. 9.
- Markiser
- fremspring 3.4. stk. 2 g, h og i samt stk. 4.
- Metaltag 5.7.2. stk. 9.
- Modulprojektering 4.1.4. stk. 4.
- Monierglas 6.3.4. stk. 1 b.
- Monierpuds på skorsten 10.2.2. stk. 6 g.
- Moteller
- lydisolering 9.3.1.
- Murankre
- hule mure 5.2.4. stk. 6.
- tagværker 5.7.1. stk. 1.
- træbjælkelag 5.6.2. stk. 7, 8 og 9.

Murværk
 bloksten 5.2.5.
 dimensionering 5.1. stk. 1.
 tegl 5.2.4.
Møblering 4.1.4. stk. 5 a.
Mørtel 5.2.4. stk. 2.
Målere
 el-målere se »el-installation«.
 gasmålere se »gas«.

N.

Natursten 5.2.4. stk. 1.
Nedforskallede lofter 5.6.3. stk. 6.
Nettoetageareal 4.1.4. stk. 5.
Niveauplaner 3.1. stk. 1 og 2.
Nominelle mål 5.2.4. stk. 1.
Nordvendt hjørne 3.1. stk. 6.
Nødtøftsrum se »w.c.-rum«.

O.

Offentlige bygninger 1.2.
Oliefyrede ildsteder 10.1.1. stk. 4,
 10.1.2., 10.1.3. og 10.1.9.
Opholdsarealer 2.1.1. og 2.1.2.
Ophævelse af forskellige brandmæssige
 bestemmelser 1.8.
Opmuring 5.2.4. stk. 3.
Opvarmningsanlæg se »ildsteder og
 varmeanlæg«.
Orientering af beboelseslejligheder
 4.1.4. stk. 2.
Ovenlysvinduer og ovenlys 5.7.3.
 brandredningsåbning 4.1.1. stk. 8.
 vindueskarmlysningsareal 4.1.1. stk. 7.
Overdækkede arealer
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 c og
 stk. 6.
Overtrædelser af bygningslovgivningen
 1.7.

P.

Paptage 5.7.2. stk. 8.
Parkeringsarealer 2.1.1. og 2.1.3.
Passage
 fra vej 2.1.4.
 under rør 4.1.5. stk. 1.
 vægge og lofter 4.1.5. stk. 8.
Pejse
 røgrør 10.4. stk. 3.
 skorsten 10.2.1. stk. 4.
 udførelse 10.1.7.
Pensionater 4.1.4. stk. 9.
 lydisolering 9.3.1.
Petroleumsapparat 10.1.8. og kap. 13.
 stk. 6.
Pilastre
 fremspring 3.4. stk. 2 c og stk. 4.

Planlægningsmoduler 4.1.4. stk. 4.
Plejhjem
 lydisolering 9.3.1.
Port 2.1.4.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 6 b.
 mod vej, byggelinier og lign. 3.4.
 stk. 3 og 4.
 vægge og lofter 4.1.5. stk. 8.
Projektering af beboelsesbygninger
 4.1.4. stk. 4.
Pulterrum se også »udenomsrum«.
 opbevaringsplads 4.1.4. stk. 5 d.
Pælefundering 5.3.1. stk. 1.

R.

Radioanlæg 12.1.
 antenner 12.6.
Redningsvinduer
 beboelsesrum 4.1.1. stk. 8.
 sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 6.
Renselem
 garager 4.2.5. stk. 1 d.
 røgrør 10.4. stk. 1.
 små skorstene 10.2.2. stk. 1 og 9.
 traktorgarager 4.2.4. stk. 4 e.
Rottesikring kap. 13. stk. 7.
Rugemaskiner 4.2.4. stk. 6.
Rumhøjde
 beboelsesrum 4.1.1. stk. 3, 4 og 5.
 birum og udenomsrum 4.1.3. stk. 2.
 trappeforrum 4.1.5. stk. 4 g.
Rumindhold
 beboelsesrum 4.1.1. stk. 2, 4 og 5.
 birum og udenomsrum 4.1.3. stk. 3.
Rustbeskyttelse 5.6.2. stk. 8.
Rækkehuse
 brandforhold 6.1.3.
 garagearealer 2.2.4. stk. 5 a.
 højde- og afstandsforhold 3.1.
 stk. 8 og 9.
 luftvarmeanlæg 10.1.4.
 lydisolering 9.2.
 parkeringsarealer 2.1.3. stk. 2.
 rumhøjde og rumindhold 4.1.1.
 stk. 3 c.
 trappeforhold 4.1.5. stk. 1, stk. 4 a
 og h, stk. 5, stk. 6 samt stk. 9 a.
 trappehældning 5.8.2. stk. 2.
Rækværker
 altangangsrækværk 5.8.3. stk. 2.
 altanrækværk 5.8.3. stk. 2.
 trapperækværk 5.8.1. stk. 3 og
 5.8.2. stk. 3.
Røgeovne og røgkamre 10.1.6.
Røgkanaler 10.4.
Røglem i trapperum 4.1.5. stk. 12 b.
Røgrør 10.4.
Røgskillevægge 6.1.4. stk. 6,
 6.1.5. stk. 6 og 6.1.6. stk. 5.
Røgspjæld 10.1.2. stk. 8 og 10.1.3. stk. 8.

Rørledninger 12.3.
lydisolering 12.1. stk. 3.
passagehøjde 4.1.5. stk. 1.
rørnicher og -gennemføringer i brand-
vægge 6.3.3. stk. 6 og 6.3.4. stk. 1 e.
Råd og svamp 5.6.2. stk. 11 og 5.6.5.
stk. 3.

S.

Sikringsrum
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
etageadskillelser 5.6.1. stk. 6.
indretning 4.1.7.
indervægge 5.5.1. stk. 4.
ydervægge 5.4.1. stk. 5.
Skabe
medregning i etagearealet 4.1.1. stk. 2.
skabsplads 4.1.4. stk. 5 d.
Skakter
affaldsskakter se dette.
elevatorskakt se »elevator«.
lysskakter se dette.
skaktvægge af teglsten 5.5.5.
Skarn se også »affaldsskakter«.
anbringelse af beholdere i det fri
4.1.6. stk. 2 b.
box 12.4. stk. 2 c.
medregning af rum i etageareal 2.2.4.
stk. 4.
skarnbeholdere 4.1.6. stk. 1.
skarnkasserum 4.1.6.
Skifertag 5.7.2. stk. 9.
Skiftegang 5.2.4. stk. 3.
Skillevægge se »indervægge«.
Skilte
over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 4.
Skodder
mod vej, byggelinie og lign. 3.4.
stk. 3 og 4.
Skoler 1.2.
lydisolering 9.3.2.
Skorstene 10.2. og 10.3.
afstand til brændbart materiale
10.2.2. stk. 6, 7, 8 og 9.
brandvæg, forhold til 6.3.3. stk. 5.
beklædning og lign. 10.2.2. stk. 8.
dimensionering af små skorstene 10.2.1.
dimensionering af store skorstene 10.3.1.
gnistfangere 10.3.1. stk. 3.
ildsteders tilslutning til skorsten 10.2.1.
stk. 3 og 4, 10.3.1. stk. 1 samt 10.4.
over lovligt bygningsprofil 3.1.
stk. 3, 4 og 9.
renselem 10.2.2. stk. 1 og 9 samt
10.4. stk. 1.
rensning 10.2.2. stk. 9.
røgrør og røgkanaler se disse.
skorstenspipe 10.2.1. stk. 6., 10.2.2.
stk. 1 og 10. samt 10.3.2. stk. 5.
sodfangere 10.3.1. stk. 3.
stigettrin 10.2.2. stk. 10 og
10.3.2. stk. 5.

udførelse af små skorstene 10.2.2.
udførelse af store skorstene 10.3.2.
udhuse, skorsten i 3.2. stk. 3 d.
Skovbrug
avls- og driftsbygninger 1.3.
boliger 1.4.
Skure se »udhuse«.
Skydedør 5.5.6. stk. 4.
Skydevindue
som brandredningsåbning 4.1.1. stk. 8 c.
Sluser
adgang 4.1.5. stk. 2 og 3.
belysning 4.1.5. stk. 11.
bredde og dybde 4.1.5. stk. 4 f.
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 6 b.
døre 4.1.5. stk. 9 og 10.
indretning 4.1.5. stk. 1 og 11.
vægge og lofter 4.1.5. stk. 6.
Småhuse på landet 1.5.
Snegitre 5.7.2. stk. 9.
Sodfangere 10.3.1. stk. 3.
Sokler
fremspring 3.4. stk. 2 b og stk. 4.
Sollys
beboelseslejlighed 4.1.4. stk. 2.
Sommerhusbebyggelse kap. 13.
afløb kap. 13. stk. 9.
afstand mellem bygninger 3.1 og 3.3.
afstand til naboskel 3.1., 3.3. og
kap. 13. stk. 3.
aftræk kap. 13. stk. 6.
brandforhold kap. 13. stk. 6 og 8.
bygningskonstruktioner kap. 13. stk. 7.
definitioner kap. 13. stk. 1 og 2.
indvendig beklædning kap. 13. stk. 8.
redningsvinduer kap. 13. stk. 6.
rottesikring kap. 13. stk. 7.
stråtag 3.3. stk. 2 d og kap. 13. stk. 8.
tagetage kap. 13. stk. 8.
transformerstationer kap. 13. stk. 4.
vandforsyning kap. 13. stk. 9.
Soverum se også »beboelsesrum«.
ventilation 11.1. stk. 3.
Spansk væg 5.5.6. stk. 2.
Spildevandsanlæg se »afløb«.
Spiselokale, fælles 4.1.4. stk. 7.
Spulehane
kedelrum 10.1.2. stk. 9 og 10.1.3.
stk. 10.
skarnboxrum 12.4. stk. 2 c.
skarnkasserum 4.1.6. stk. 2 a.
Spær se »tagværker«.
Stalde 1.3. og 4.2.4. stk. 1, 2 og 3.
Sti
bygningshøjde i forhold til sti 3.1.
stk. 10.
Stigettrin
små skorstene 10.2.2. stk. 10.
store skorstene 10.3.2. stk. 5.
Stigrør
i trapperum 4.1.5. stk. 13.
udførelse 12.3. stk. 4.

Strafansvar 1.7. stk. 2.
Strygerum se »udenomsrum«.
Strøer 5.6.3. stk. 1 og 5.6.5. stk. 3.
Stråtag
brandmæssige bygningsafstande 3.3.
stk. 2 c og d, 3.3. stk. 5 og 4.2.4.
stk. 4 b.
fastgørelse 4.2.4. stk. 3. og 5.7.2.
stk. 10.
skorstenes afstand 10.2.1. stk. 7 og
10.2.2. stk. 6 g.
sommerhus kap. 13. stk. 8.
tagetager i enfamiliehuse 6.1.2. stk. 9.
Stålkonstruktioner
dimensionering 5.1. stk. 1.
Svamp se »råd og svamp«.
Sygehuse 1.2.
Søjler
fremspring 3.4. stk. 2 c og stk. 4.
Sålbænke
fremspring 3.4. stk. 1 b og stk. 4.

T.

Tagantenner se »antenner«.
Tage 5.7.2.
asbestcementtag 5.7.2. stk. 7.
metaltag 5.7.2. stk. 9.
nabogrund, forhold til 3.1. stk. 9 a,
3.2. stk. 2 og 6.3.1. stk. 3.
skifertag 5.7.2. stk. 9.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 7.
stråtag se dette.
tagpaptag 5.7.2. stk. 8.
tagrender og tagnedløb 5.7.2. stk. 4.
tegltag 5.7.2. stk. 6.
varmeisolering 8.2.2. og 8.3.
ventilation kap. 7. stk. 6 og 7.
Tagetage
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 6 a.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 8.
udnyttet tagetage 4.1.1. stk. 3 a og d,
stk. 5 og 9.
Tagkviste 5.7.3.
afstand til skel 3.1. stk. 9 b.
over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 3.
Tagpaptage 5.7.2. stk. 8.
Tagrum se »loftsrum«.
Tagterrasse
afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
Tagudhæng
afstand til naboskel 3.1. stk. 9 a og
3.2. stk. 2.
fremspring 3.4. stk. 1 a og stk. 4.
Tagvand, tagrender og -nedløb 5.7.2.
stk. 4.
forhold til naboskel 3.2. stk. 3 f.
fremspring 3.4. stk. 1 a og stk. 4.
Tagvinduer 5.7.3.

Tagværker 5.7.1.
dimensionering 5.1. stk. 1.
hanebåndsspærfag 5.7.1.
sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 7.
trimpeltage 5.7.1. stk. 8.
Teatre 1.2.
Teglsten
brystningsmure 5.4.3. stk. 10.
bærende indervægge 5.5.3.
dimensionering 5.1. stk. 1, 5.4. og 5.5.
ikke-bærende indervægge 5.5.4.
kælderydervægge 5.4.2.
skaktvægge 5.5.5.
skorstene 10.2.2. stk. 11 og 12.
trappevægge 5.4.3. stk. 9 og 5.5.5.
trimpelvægge 5.4.3. stk. 11.
udfyldningsvægge 5.4.3. stk. 12.
udførelse af konstruktioner 5.2.4.
ydervægge 5.4.3.
Tegltag 5.7.2. stk. 6.
Tekøkken se også »kogeniche« og
»køkkener«.
erhvervsbygninger 4.2.2. stk. 2.
Telefoninstallation 12.1.
Terrasse
afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
Tilbagerykningslinie 3.4.
Tilkørselsareal se »adgangsforhold«.
Tillægsareal 2.2.3.
Tofamiliehus
rumhøjde 4.1.1. stk. 3 b.
trappebredde 4.1.5. stk. 4 b.
Toiletter se »w.c.-rum«.
Traktorgarager 4.2.4.
brandmæssige bygningsafstande 3.3.
stk. 2 c.
Transformerstationer
afstand til naboskel 3.2. stk. 5.
ved sommerhusbebyggelse kap. 13.
stk. 4.
Trapper
belægning 4.1.5. stk. 3 a.
brandmæssige forhold 4.1.5. stk. 3.
bredde og fri højde 4.1.5. stk. 4.
dimensionering 5.1. stk. 1.
fremspring 3.4. stk. 2 d og stk. 4.
hældning 5.8.2. stk. 1 og 2.
indretning 4.1.5. stk. 1.
indvendige trapper 5.8.2.
kældertrapper 5.8.1. stk. 3.
rækværk 5.8.1. stk. 3 og 5.8.2. stk. 3.
udvendige trapper 5.8.1.
Trapperum
adgangsforhold 4.1.5. stk. 2 og 3.
bruttoetageareal 2.2.4. stk. 2.
efterklangstid 9.2.6.
døre 4.1.5. stk. 9 og 10.
forrum se dette.
ildsteder 10.1.2. stk. 4.
indretning 4.1.5. stk. 5.
installationer 4.1.5. stk. 11 b, c og d
samt 4.1.5. stk. 12.

lofter 4.1.5. stk. 6.
 lydisolering 9.2., 9.3.1. og 9.3.2.
 over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 4.
 røglem 4.1.5. stk. 12 b.
 sluser se dette.
 stigrør til brandslukning 4.1.5. stk. 13.
 trappebelysning 4.1.5. stk. 1, stk. 11 b
 samt stk. 12 a.
 uden sidelysvinduer 4.1.5. stk. 12. og
 5.8.2. stk. 4.
 ventilation 11.1.
 vinduer 4.1.5. stk. 11.
 vægge og lofter 4.1.5. stk. 6 og 7.
 Trimpeltage 5.7.1.
 Trimpelvægge 5.4.3. stk. 11.
 Trækning
 skorstene 10.2.2. stk. 5.
 ventilationskanaler 11.2.2. stk. 5.
 Trækregulator 10.1.2. stk. 8.
 Tørklosetrum 4.1.3. stk. 8.
 Tørrerum se også »udenomsrum«.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
 tøjtørringsmulighed 4.1.4. stk. 5 d.
 ventilation 11.1.
 Tørringsanlæg
 for korn og frø m. m. 4.2.4. stk. 5. og
 10.1.5. stk. 1.
 for træ og lign. 10.1.5. stk. 2.

U.

Ubebygget areal 2.1.
 Udenomsrum til boliger 4.1.3.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
 definition 4.1.3. stk. 1.
 etage- og rumhøjde 4.1.3. stk. 2.
 frisklufttilførsel 4.1.3. stk. 4.
 gulvareal, rumindhold og lysadgang
 4.1.3. stk. 3.

Udfyldningsvægge
 bloksten 5.4.4. stk. 2.
 teglsten 5.4.3. stk. 12.

Udhuse
 afstand til bygninger 3.1. stk. 8.
 afstand til naboskel 3.2. stk. 3 og 4.
 brandmæssige bygningsafstande 3.3.
 stk. 3 og 4.
 brandvægge 6.3.1. stk. 4.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 3 d.
 tagpaptag 5.7.2. stk. 8.
 tagrende 5.7.2. stk. 4.

Udhængstage
 fremspring 3.4. stk. 2 g og h
 samt stk. 4.

Udlejningsværelser 4.1.4. stk. 9 og 10.
 Udluftning af fyrrum 10.1.2. stk. 3 og
 10.1.3. stk. 7.

Udnyttelsesgrad 2.2.1.
 Udstillinger, bygninger for 1.2.
 Udsugning, mekanisk se »ventilation«.
 Udvidelseslinie 2.2.2. stk. 1 og
 2.2.3. stk. 1.

Undervisning, bygninger for 1.2.
 lydisolering 9.3.2.

V.

Vandinstallation 12.1. og 12.3.
 beboelseslejligheder 4.1.4. stk. 3.
 lydisolering 12.1. stk. 3.
 sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 9.
 Varmeanlæg se »ildsteder og varme-
 anlæg«.
 Varmeisolering i beboelsesbygninger
 8.1. og 8.2.
 beregning 8.1. stk. 1.
 døre 8.2.3.
 etageadskillelser 8.2.2.
 gulve 8.2.2.
 installationer 4.1.6. stk. 2 a og 12.1.
 stk. 5.
 skillevægge 8.2.1.
 tage 8.2.2.
 udførelse 8.1. stk. 2.
 vinduer 8.2.3.
 ydervægge 8.2.1.
 Varmeisolering i andre bygninger end
 beboelsesbygninger 8.1. og 8.3.
 arbejdsrum 8.3.2.
 beregning 8.1. stk. 1.
 udførelse 8.1. stk. 2.
 Varmekammer 10.1.4. stk. 2 og 4.
 Vaskekedel 10.1.2.
 Vaskerum
 afløb 12.1 og 12.2.
 bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
 etageadskillelse 5.6.1. stk. 4 og 5.
 gulvbelægning 5.6.4.
 højde 4.1.3. stk. 2.
 lydisolering af installationer 12.1.
 stk. 3.
 lys og luft 4.1.3. stk. 3 og 4.
 vandinstallation 12.1.
 vaskemulighed 4.1.4. stk. 5 d.
 ventilation 11.1.
 W.c.-rum
 adgang 4.1.3. stk. 5 og 4.1.4. stk. 5 b.
 afløb 4.1.4. stk. 3, 12.1. og 12.2.
 byggeplads 5.2.2. stk. 3.
 etageadskillelse 5.6.1. stk. 4.
 fælles w.c.-rum 4.1.3. stk. 7.
 gulvbelægning 5.6.4.
 gulvareal 4.1.3. stk. 3 b.
 højde 4.1.3. stk. 2.
 håndvask 4.1.3. stk. 5.
 lydisolering af installationer 12.1.
 stk. 3.
 lys og luft 4.1.3. stk. 4.
 tørklosetrum 4.1.3. stk. 8.
 vandinstallation 4.1.4. stk. 3 og 12.1.
 ventilation 11.1.
 vægge 5.5.7.

- Vedligeholdelse af friarealer 2.1.2. stk. 5.
- Ventilation kap. 11.
- aftrækshætter 11.2.2. stk. 6.
- dimensionering 11.1.
- garager 4.2.5. stk. 1 c.
- højde over lovligt bygningsprofil 3.1. stk. 4.
- kanalers udførelse 11.2.
- kryberum kap. 7. stk. 3.
- lydisolering af installationer 12.1. stk. 3.
- mekanisk ventilation 11.2.1. og 11.2.3.
- naturlig ventilation 11.2.1. og 11.2.2.
- sommerhusbebyggelse kap. 13. stk. 6.
- tage og tagrum kap. 7. stk. 6 og 7.
- trapperum 11.1. stk. 3.
- ventilationsanlæg 11.2.1., 11.2.3. og 12.1.
- ventilationsrum, bruttoetageareal 2.2.4. stk. 4.
- åbninger i brandvægge 6.3.4. stk. 1 a.
- Ventiler
- frisklufttilførsel 11.1. stk. 3 og 5.
- ventilation 11.2.2. stk. 4 og 11.2.3. stk. 3.
- Verandaer
- afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
- Viktualieskab
- indretning 4.1.4. stk. 6.
- ventilation 11.1. stk. 3.
- Vindfang se også »birum«.
- brandmæssige bygningsafstande 3.3. stk. 2 a.
- Vindskeders afstand til naboskel 3.2. stk. 2.
- Vindue
- afstand til bygninger 3.1. stk. 7 og 8.
- afstand til naboskel 3.1. stk. 9 og 3.2. stk. 3.
- afstand til ventilationsaniæg 11.2.3. stk. 7.
- brandudgang 4.1.1. stk. 8.
- brandvægge 6.3.4. stk. 1 b.
- fremspring af vinduesindfatninger og sålbænke 3.4. stk. 1 b og stk. 4.
- fremspring mod vej, byggelinie og lign. 3.4. stk. 3 og 4.
- højde over gulv 4.1.1. stk. 8.
- ovenlys se »ovenlysvinduer og ovenlys«.
- pudsning 4.1.1. stk. 7.
- tagvinduer 5.7.3. stk. 1, 5 og 6.
- traktorgarager 4.2.4. stk. 4 d.
- trappevinduer 4.1.5. stk. 11 a.
- varmeisolering 8.2.3. og 8.3.
- vindueskarmlysningsareal i beboelsesrum 4.1.1. stk. 7.
- vindueskarmlysningsareal i birum og udenomsrum 4.1.3. stk. 3.
- vippevindue 4.1.1. stk. 8 c.
- Vinterbyggeriforanstaltninger 5.2.1. stk. 2.
- Vinterhavers afstand til naboskel 3.2. stk. 1.
- Vippevindue som brandredningsåbning 4.1.1. stk. 8 c.
- Vægge og vægbeklædninger se også »indervægge« og »ydervægge«.
- beboelsesbygninger indtil 2 etager 6.1.4. stk. 8 og 9.
- beboelsesbygninger indtil 8 etager 6.1.5. stk. 10 og 12.
- beboelsesbygninger over 8 etager 6.1.6. stk. 8.
- forrum 4.1.5. stk. 6.
- fritliggende enfamiliehuse 6.1.2. stk. 7 og 8.
- porte og passager 4.1.5. stk. 8.
- rækkehuse m. m. 6.1.3. stk. 1.
- skarnkasserum 4.1.6. stk. 2 a.
- sluser 4.1.5. stk. 6.
- traktorgarager 4.2.4. stk. 4 a.
- trapperum 4.1.5. stk. 6.
- Værksted 1.2.
- brandforhold 6.2.
- lydisolering 9.1.
- småhuse på landet 1.5.
- varmeisolering 8.3.

Y.

- Ydervægge 5.4.
- bloksten 5.4.4.
- brandforhold kap. 6.
- dimensionering 5.1. stk. 1.
- fugtisolering kap. 7.
- kælderydervægge 5.2.3., 5.2.4. og 5.4.2.
- lydisolering 9.2.1. stk. 4 e.
- sikringsrum 5.4.1. stk. 5.
- sommerhusbebyggelse kap. 13, stk. 7.
- teglsten 5.2.4. og 5.4.3.
- trækonstruktion 5.4.5.
- varmeisolering 8.2.1. og 8.3.

Cirkulæreskrivelse til samtlige bygningsmyndigheder om bygningsreglement for købstæderne og landet af 1966

Samtidig hermed udsendes bygningsreglement for købstæderne og landet af 1. august 1966 (BR-1966), som afløser bygningsreglementet af 1. marts 1961 (BR-1961).

Reglementet træder i kraft den 1. april 1967. Bestemmelser, som indeholder lempelser i forhold til BR-1961, kan dog straks bringes i anvendelse. For visse krav er der fastsat særlige længere ikrafttrædelsesfrister, som udtrykkeligt er anført i de pågældende bestemmelser. Dette gælder 2.1.3, stk. 2, om parkeringsarealets størrelse ved boligbebyggelser, 5.1.4, stk. 5, c, om gulvarealets størrelse i beboelsesrum i beboelsesbygninger til salg eller udleje, kap. 9 om lydisolering samt, i tilknytning hertil, 5.5.5. om trappevægge og skaktvægge af murværk.

Samtidig med ikrafttrædelsen af BR-1966 ophæves BR-1961. For de ovennævnte bestemmelser med længere ikrafttrædelsesfrist gælder de hidtidige tilsvarende bestemmelser i BR-1961 dog også efter 1. april 1967, indtil de nye regler træder i kraft.

I BR-1966 er foretaget redaktionelle ændringer for at tydeliggøre bestemmelserne og for at løse fortolkningsspørgsmål, som BR-1961 har givet anledning til. Dette medfører, at adskillige af de grønne orienteringskort, som boligministeriet har udsendt, gøres overflødige. Ved førstkommende udsendelse af nye orienteringskort vil medfølge en fortegnelse over de kort, som nu kan betragtes som bortfaldet.

De 6 tillæg, som er blevet udsendt i tilknytning til BR-1961, er indarbejdet i BR-1966, og tillæggene ophører med at have gyldighed sammen med BR-1961.

I de enkelte bestemmelser er det nu præciseret, om et materiale eller en konstruktion, som ikke umiddelbart er omfattet af reglementet, kan godkendes af de stedlige bygningsmyndigheder eller skal godkendes af boligministeriet. For de sidstnævnte godkendelser gælder fortsat boligministeriets cirkulære af 18. september 1964 om god-

kendelse i henhold til bygningslovgivningen af materialer og konstruktioner m. v.

En række tekniske krav er ændret på grundlag af rekommendationer, som Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser (NKB) har afgivet til de centrale bygningsmyndigheder med henblik på at tilstræbe ensartede tekniske krav til byggeriet i de nordiske lande. Disse ændringer vedrører navnlig kap. 8 om varmeisolering, kap. 9 om lydisolering, kap. 10's afsnit om skorstene, kap. 11.1. om kravene til ventilation samt forskellige bestemmelser om brandtekniske forhold.

I juni 1966 har Dansk Standardiseringsråd udsendt danske standards for brandtekniske klassifikationer af bygningsdele og døre. Bygningsreglementets brandtekniske krav til vægge, etageadskillelser, døre og forskellige andre bygningsdele er omarbejdet på grundlag af disse standards, som der nærmere vil blive redegjort for i bemærkningerne til kap. 6. I tilslutning hertil er forskellige bestemmelser af brandteknisk karakter, som i BR-1961 fandtes spredt i de enkelte kapitler, overført til kap. 6.

I forbindelse med revisionen af de brandtekniske bestemmelser er de bekendtgørelser om brandmæssige forhold, som var optaget i bilag 1 til BR-1961, indarbejdet i reglementet med undtagelse af justitsministeriets bekendtgørelse af 25. januar 1949 angående brandværnsforanstaltninger i hoteller m. v. Denne bekendtgørelse vil senere blive taget op til revision med henblik på bestemmelsernes optagelse i selve reglementet.

Det forventes, at Dansk Ingeniørforening i nær fremtid udsender nye murværksnormer til afløsning af de hidtidige normer fra 1930. I tilslutning hertil agter Dansk Standardiseringsråd at udsende Danske Standards for murværksmål, hvorefter bl. a. de hidtidige sædvanligt anvendte betegnelser 6-12-18-24-30-36-42 cm murværk afløses af betegnelserne 5,5-11-17-23-29-35-41 cm. Disse nye betegnelser er anvendt i BR-1966.

Udover det ovenfor anførte er gennemført forskellige andre realitetsændringer, af hvilke de væsentligste vil blive omtalt i bemærkningerne nedenfor til reglementets enkelte kapitler.

Kap. 1. Almindelige bestemmelser.

BR-1961, 1.2, stk. 1, bestemmer, at erhvervsbebyggelser og særlige bygninger – udover at være undergivet reglementets øvrige be-

stemmelser – skal opføres i overensstemmelse med de krav, som bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde stiller ud fra sikkerhedsmæssige, brandmæssige og sundhedsmæssige hensyn. Denne formulering har undertiden givet anledning til den urigtige opfattelse, at disse bygninger også skal overholde bestemmelser, der efter deres indhold er begrænset til særlige arter af byggeri. Bestemmelsen tager imidlertid kun sigte på de regler i reglementet, som ikke indeholder sådanne begrænsninger. Bestemmelser, som f. eks. efter deres indhold kun gælder for boligbyggeri, finder ikke uden videre anvendelse på erhvervsbebyggelser og særlige bygninger, men der må om de pågældende forhold tages konkret stilling til projektet ud fra de ovenfor angivne hensyn, og de for boligbyggeriet fastsatte krav kan kun være vejledende for den konkrete bedømmelse. Dette er søgt tydeliggjort ved en ændret affattelse af bestemmelsen.

I 1.8. er opregnet de bekendtgørelser om brandmæssige forhold, som ved justitsministeriets foranstaltning ophæves i forbindelse med ikrafttrædelsen af det nye reglement som nærmere omtalt i indledningen.

I 1.9. er givet nærmere regler om reglementets ikrafttrædelse på grundlag af principperne i byggelovens § 66.

Kap. 2. Grundes udnyttelse til bebyggelse.

I modsætning til BR-1961 er kapitlet delt i 2 hovedafsnit, nemlig 2.1 med bestemmelserne om det ubebyggede areal og 2.2., som indeholder reglerne om, hvorledes en grunds udnyttelsesgrad beregnes.

I 2.1.1. er (i stk. 2, 3 og 5) som fælles bestemmelser optaget regler om visse forhold, om hvilke der i BR-1961 var fastsat særskilte bestemmelser for opholdsarealer og for parkeringsarealer.

I 2.1.2. om opholdsarealer kræves nu ved sædvanlig boligbebyggelse et areal på mindst 100 pct. af beboelsernes bruttoetageareal alene til opholdsarealer.

I 2.1.3. er kravene til parkeringsarealer ændret væsentligt i forskellige henseender:

Ved enfamiliehuse er kravet om et parkeringsareal på mindst 25 pct. af bebyggelsens bruttoetageareal afløst af en bestemmelse om, at der skal udlægges parkeringsareal til mindst 2 biler for hver beboelse. Findes der desuden garageareal til en eller flere biler, kræves kun én parkeringsplads, men med henblik på parkering til besøgende og lign. forlanges dette på den anden side altid, selvom der er flere garager.

Ved boligbebyggelse i øvrigt er det hidtidige krav om et parke-

ringsareal på mindst 25 pct. af bruttoetagearealet suppleret med en bestemmelse om, at parkeringsarealet sammen med eventuelt garageareal mindst skal udgøre 1^{1/2} bilplads for hver selvstændig beboelse. Denne skærpelse træder først i kraft den 1. april 1968, men bygningsmyndighederne bør ved forhandling med bygherrerne henstille, at kravet opfyldes allerede nu, hvor dette er muligt. Det følger af 2.1.3., stk. 1, at en rimelig del af parkeringsarealet skal være tilgængeligt for gæster og leverandører m. v.

Ved erhvervsbebyggelser har det vist sig, at det hidtidige krav om et parkeringsareal på mindst 25 pct. af bruttoetagearealet som regel er utilstrækkeligt, medens det også forekommer, at kravet fører til unødvendigt store parkeringsarealer. Kravet er derfor afløst af en bestemmelse om, at parkeringsforholdene skal godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde under hensyn til bygningsens anvendelse. Det er dog tilføjet, at der udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds i almindelighed bør udlægges mindst én bilplads pr. 50 m² bruttoetageareal.

For bygninger til særlige formål skal parkeringsforholdene som hidtil godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde.

Man er opmærksom på, at der er trang til mere detaljerede regler eller vejledning om behovet for parkeringsareal ved de forskellige former for erhvervsbebyggelser og bygninger til særlige formål, men man har ment, at det foreliggende erfaringsmateriale endnu ikke er tilstrækkeligt, hvorfor forholdene indtil videre må overlades til en konkret bedømmelse.

I hovedafsnit 2.2. om bebyggelsens omfang svarer bestemmelserne om udnyttelsesgrad, grundens areal og tillægsarealet (2.2.1. til 2.2.3.) i det væsentlige til BR-1961, medens reglerne i 2.2.4. om bebyggelsens bruttoetageareal er ændret i forskellige henseender:

Hovedreglen er som hidtil, at det bruttoetageareal, som skal lægges til grund ved beregningen af udnyttelsesgraden, beregnes ved sammenlægning af arealerne i samtlige etager, og det er nu fremhævet, at arealer i kælder og tagetage skal medregnes (medmindre de udnyttes til formål, som udtrykkeligt er undtaget i de efterfølgende bestemmelser).

I stk. 3 henledes opmærksomheden navnlig på c., hvorefter det nu er overladt til de stedlige bygningsmyndigheder at skønne over, om et overdækket areal bør medregnes ved beregningen af udnyttelsesgraden. Ved udøvelsen af dette skøn skal der lægges vægt på den påtænkte anvendelse af arealet, idet der tages hensyn til, om arealet skulle medregnes, såfremt det ikke blot var et overdækket areal, men en almindelig bygning. Eksempelvis kan nævnes, at et cykelrum

skal medregnes, når det ikke er beliggende i kælder, hvorfor et overdækket areal til cykelparkering normalt også bør medregnes. Mindre halvtage over indgangsdøre og markiser over butiksfacader skal i almindelighed ikke medregnes, hvorimod det overdækkede areal ved en servicestation normalt skal medregnes. En overdækket på- og aflæsningsrampe skal normalt medregnes.

Stk. 4, der som hidtil undtager beboelsesbygningers udenomsrum, når de er beliggende i kælder eller tagetage, er suppleret med en bestemmelse om, at »udenomsrum« i erhvervsbebyggelser og bygninger til særlige formål nu ikke skal medregnes. Dette gælder dog kun rum, som tjener selve bygningens drift, men ikke rum til brug for de erhvervsvirksomheder, der benytter bygningen, f. eks. cykel- og garderoberum for virksomhedernes personale eller lagerrum for virksomhederne.

Endelig er gennemført den lempelse, at det areal, som er foreskrevet indrettet som sikringsrum, ikke skal medregnes. Dette gælder, selvom sikringsrummet måtte kunne benyttes til andet formål. Hvis sikringsrummet er større end det foreskrevne areal, skal det overskydende areal medregnes.

I stk. 5 er givet nye bestemmelser om beregningen af udnyttelsesgraden ved garagearealer:

For enfamiliehuse er de hidtidige regler i tillæg 1 af 30. oktober 1961, som har givet anledning til adskillige tvivlsspørgsmål, afløst af en bestemmelse om, at man, uanset garagearealets beliggenhed, ved fritliggende enfamiliehuse og dobbelthuse kun skal medregne den del af garagearealet, som overstiger 35 m², og ved rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. kun den del af garagearealet, som overstiger 20 m². På den anden side skal det overskydende areal altid medregnes.

Disse bestemmelser finder også anvendelse på carporte, idet der dog i stk. 6 er indført en særlig målerregel, som tager sigte på, at samme »nytteareal« som ved garager holdes udenfor beregningen.

Ved andre bebyggelser end enfamiliehuse er de hidtidige regler lempet, idet garagearealer i kælder og gårdkælder slet ikke skal medtages ved beregningen, medens man ved garagearealer i en bygnings øvrige etager eller i særskilte garagebygninger skal medregne den del, som overstiger 25 pct. af bebyggelsens øvrige bruttoareal.

I stk. 6 er den hidtidige beregningsregel for tagetager, hvorefter man skulle medregne 80 pct. af den underliggende etages areal, afløst af en ny målerregel.

Kap. 3. Bebyggelsens forhold til vej, nabogrund og anden bebyggelse på samme grund.

3.1, som supplerer byggelovens bestemmelser om bygningshøjder og -afstande, indeholder forskellige ændringer:

I stk. 2 er den særlige regel om beregning af højden i forhold til et overbygget areal i overensstemmelse med hidtidig praksis begrænset til kun at gælde i forhold til anden bebyggelse på samme grund.

I stk. 3, der omhandler de bygningsdele, som kan opføres over lovligt bygningsprofil, er tilføjet tagantenner, hvorimod fritstående antennemaster ifølge stk. 4 skal overholde de almindelige højde- og afstandsbestemmelser, medmindre bygningsmyndigheden tillader afvigelser; det samme gælder fritstående skorstene.

Den hidtidige bestemmelse i BR-1961, 3.1, stk. 5, hvorefter de foreskrevne bygningsafstande kan kræves forøget under visse nærmere angivne forhold, er bortfaldet.

I stk. 8 er indført lempeligere regler om afstanden på samme grund mellem garager og udhuse og mellem sådanne bygninger og enfamiliehuse. Disse regler gælder såvel i som udenfor bygningsvedtægternes 1. grundkreds.

I stk. 9, som opretholder adgangen til udenfor 1. grundkreds at beregne højdegrænseplanet ved enfamiliehuse efter andre regler end lovens, er tilføjet en adgang for bygningsmyndigheden til at tillade yderligere lempelser for bygninger (herunder tilbygninger) på grunde, som er udstykket før 1950. Det er hidtil antaget, at bygningsmyndigheden i analogi med bestemmelserne om bebyggelsesplaner kan tillade, at fritliggende-kravet på 2,5 m lempes, når der på nabogrunden tinglyses en deklARATION om en tilsvarende større skelafstand. Værdien heraf er imidlertid ofte blevet gjort illusorisk som følge af reglerne om højdegrænseplaner. Den nu gennemførte adgang til, at de stedlige bygningsmyndigheder kan lempe afstandskravet også i denne henseende, gælder kun for grunde, som er udstykket før 1950, idet problemerne navnlig har gjort sig gældende ved ældre udstykninger med små, smalle grunde. Side 22 er givet et eksempel på en sådan deklARATION.

I stk. 10 er optaget en ny bestemmelse om beregning af den tilladte bygningshøjde i forhold til en sti.

I stk. 12 er der givet bygningsmyndigheden mulighed for at lempe de sædvanlige regler om højdegrænseplaner, hvor udnyttelsesgraden på grundlag af en bebyggelsesplan forøges til over 0,80.

3.2. om særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel er ligeledes ændret på forskellige punkter:

I stk. 1 opretholdes den hidtidige bestemmelse om, at karnapper, altaner og verandaer m. v. skal overholde 2,5 m afstand fra skel, men bygningsmyndigheden kan nu tillade mindre afstand på grunde, som er udstykket før 1950, når der tinglyses en deklARATION om en tilsvarende større skelafstand, jfr. bemærkningerne ovenfor til 3.1., stk. 9.

I stk. 3-6 er optaget bestemmelserne fra tillæg nr. 6 af 17. december 1965 om adgangen til at opføre garager og udhuse nærmere naboskel end 2,5 m. Det er præciseret, at de rum, som ligger nærmere naboskel end 2,5 m, for at begrænse nabogener udelukkende må indrettes som udenomsrum, jfr. definitionen i 4.1.3, stk. 1. Der er tilføjet en bestemmelse om, at eventuelt ildsted og skorsten i sådanne bygninger skal være fjernet mindst 2,5 m fra skel. Om de begrænsninger, som i øvrigt gøres af brandmæssige hensyn, henvises til bemærkningerne til 3.3. og kap. 6.

3.3. om særlige brandmæssige bygningsafstande indledes nu i stk. 1 med den almindelige hovedregel om, at bygninger, der opføres nærmere naboskel end 2,5 m, skal udføres med brandvæg. I øvrigt indeholder afsnittet som hidtil kun de særlige afstandskrav for bygninger af brændbare materialer, idet brandvægsreglerne og undtagelserne herfra fortsat findes i kap. 6.

I stk. 3 er gennemført en betydningsfuld lempelse, idet fritliggende enfamiliehuse, som opføres af brændbare materialer, ikke længere behøver at overholde en afstand på 4 m fra skel, men blot skal følge de normale regler om 2,5 m afstand. Bestemmelsen gælder kun udenfor 1. grundkreds.

Stk. 3 opretholder den hidtidige adgang til at opføre garager og udhuse af brændbare materialer i skel eller nærmere skel end 4 m, og sådanne bygningers areal kan nu være indtil 50 m² imod hidtil 25 m². Også denne bestemmelse gælder kun udenfor 1. grundkreds, men kan ifølge stk. 4 af de stedlige bygningsmyndigheder tillades anvendt i 1. grundkreds.

I stk. 6 er tilføjet en adgang til at fravige de brandmæssige bygningsafstande fra skel ved grunde, som er udstykket før 1950, når der på nabogrunden tinglyses en deklARATION om tilsvarende større afstand, jfr. bemærkningerne til 3.1. stk. 9 foran.

3.4. om bygningsfremspring svarer til tillæg nr. 4 af 15. november 1963. Opmærksomheden henledes på, at boligministeriet i cirkulæreskrivelse af 4. maj 1965 har bemyndiget bygningsmyndighederne i købstæderne m. v. til under nærmere angivne betingelser at tillade opsætning af markiser af lettere konstruktion over forretningsfacader. Denne bemyndigelse er fortsat gældende.

Kap. 4. Bygningers indretning.

Kapitlet er nu opdelt i 2 hovedafsnit, nemlig 4.1. om beboelsesbygninger og 4.2. om andre bygninger.

I 4.1.1. om beboelsesrum opretholdes i stk. 3, a, den faste etagehøjde på 2,8 m i etagebyggeri til udleje. Det er forudsat, at der med denne etagehøjde normalt opnås en rumhøjde i beboelsesrum på mindst 2,5 m, eller i al fald kun afvigelser herfra på nogle få centimeter.

I stk. 5 er de hidtidige regler for beregning af gulvareal og rumindhold i beboelsesrum i tagetager ændret.

I stk. 6 er bestemmelsen om, at beboelsesrum ikke må have gulvet liggende under det omliggende terræn, suppleret med en adgang for bygningsmyndigheden til at tillade, at kravet fraviges under hensyn til særlige terrænforhold. Tilføjjelsen tager først og fremmest sigte på bygninger beliggende på skrånende terræn. Under hensyn til de alvorlige betæneligheder, som er forbundet med beboelsesrum i kældere, bør bestemmelsen anvendes med varsomhed, og bygningsmyndigheden må sikre sig, at de øvrige krav til beboelsesrum er overholdt, samt at der gennem dræning og fugtisolering m. v. tilvejebringes fuldt forsvarlige forhold.

I stk. 8 er kravene til redningsåbninger fra beboelsesrum gjort mere detaljerede end i BR-1961, og bestemmelserne herom er undergået visse ændringer.

4.1.2. om køkkener er i det væsentlige uændret. Opmærksomheden henledes på, at samtlige de i 4.1.1. stillede krav til beboelsesrum, herunder også kravene om redningsåbninger, skal være opfyldt.

I 4.1.3. har man anset det for hensigtsmæssigt at dele de rum, som i BR-1961 var omfattet af betegnelsen birum, i 2 grupper: birum og udenomsrum som nærmere defineret i stk. 1. Bortset fra de heraf følgende ændringer svarer afsnittet i det væsentlige til de tilsvarende bestemmelser i BR-1961, idet kravene til loftshøjde dog er lempet noget.

Medens der i BR-1961 kun krævedes plads afsat til badekar eller bruseplads, foreskriver 4.1.4. om beboelseslejligheder nu i stk. 1, at der i en beboelseslejlighed skal være indrettet baderum.

I stk. 5 er for udlejningsbyggeriet under pkt. c. optaget en ny bestemmelse om, at gulvarealet i beboelsesrum mindst skal være 7 m² imod det normale mindstekrav på 6 m². Denne bestemmelse træder først i kraft den 1. april 1968.

Endvidere er der i pkt. c. optaget en ny bestemmelse om beboelsesrumms størrelse i 2-værelses lejligheder.

Stk. 6, c og d indeholder nye bestemmelser, hvorefter de stedlige

bygningsmyndigheder kan give tilladelse til at anvende kogenicher i stedet for køkkener, og om kogenichernes indretning.

Ifølge BR-1961, 4.1.4, stk. 6, kunne kravet om, at mindst et beboelsesrum skal have et gulvareal på 18 m², fraviges med bygningsmyndighedens godkendelse, når det ved tinglysning blev sikret, at lejligheden kun blev beboet af én person. I stk. 8 er denne bestemmelse nu begrænset til kun at gælde for kollegielejligheder, men ikke i »almindelige« 1-værelses lejligheder.

I stk. 9 om indretningen af værelser i kollegier, klublejligheder og lign. er det i overensstemmelse med hidtidig praksis fremhævet, at de enkelte beboelser (værelser) med hensyn til lydisolering skal betragtes som selvstændige lejemål, jfr. i øvrigt bemærkningerne til kap. 9.

I 4.1.5. om adgangs- og trappeforhold er samlet bestemmelserne i BR-1961, 4.1.5. og 4.1.6. Kravene til adgangs- og trappeforhold er i væsentlig udstrækning betinget af brandmæssige hensyn, og afsnittet er bragt i overensstemmelse med de nye danske standards for brandtekniske klassifikationer af bygningsdele og døre. Reglementet forudsætter, at de døre, hvortil der stilles brandtekniske krav, enten skal være udført som DS-mærkede døre, eller udført efter bestemmelserne om klassifikation uden prøvning i overensstemmelse med DS 1053, »brandteknisk klassifikation af døre«. Kravene er udvidet på forskellige punkter; navnlig skal fremhæves, at bestemmelserne om adgangs- og trappeforholdene i »højhuse« (beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger mere end 22 m over terræn) er revideret. I forbindelse hermed henledes opmærksomheden på den stedfundne ændring af stk. 2. I denne bestemmelse oprettholdes – for at undgå de såkaldte korridorlejligheder – reglen om, at der i samme etage ikke må være adgang til trapperum fra flere end 4 selvstændige lejemål, men for de ovennævnte beboeshøjhuse, hvor der stilles krav om luftsluse mellem lejlighed og trappe, er denne hovedregel afløst af et arealmaksimum samt en største udstrækning af det fælles forrum.

I 4.1.6. om skarnkasserum er forskellige bestemmelser, navnlig om rummenes placering og orientering, ændret.

I kapitlets andet hovedafsnit, 4.2., andre bygninger end beboelsesbygninger, er samlet bestemmelserne fra BR-1961, 4.2. arbejdsrum, 4.3. avls- og driftbygninger og 4.4. særlige bygninger. Dette hovedafsnit indledes nu i 4.2.1. med nogle almene krav, hvorom henvises til bemærkningerne foran til kap. 1.

4.2.2. om arbejdsrum svarer i det væsentlige til de tilsvarende bestemmelser i BR-1961. Som hidtil viger byggelovgivningens krav for

de krav, der stilles i henhold til lovgivningen om arbejderbeskyttelse, men det må bero på et konkret skøn, om de 2 sæt bestemmelser dækker samme hensyn. Eksempelvis vil et krav i henhold til arbejderbeskyttelseslovgivningen om 2 trapper i en kontorbygning ofte medføre, at bygningslovgivningens krav om redningsvinduer kan frafalde.

Opmærksomheden henledes på, at der ikke på tilsvarende måde sker nogen ændring i sundhedsvedtægternes bestemmelser om, at arbejdsrum med gulvet beliggende under terræn kun må indrettes med sundhedskommissionens tilladelse.

4.2.3. om hoteller m. v. indeholder indtil videre kun en henvisning til den såkaldte hotelbekendtgørelse, der er aftrykt som bilag 1. Som nævnt i indledningen arbejdes der med en revision af denne bekendtgørelse med henblik på bestemmelsernes optagelse i selve reglementet.

4.2.4. om avls- og driftsbygninger er bragt i overensstemmelse med de nye danske standards om brandklassifikationer, men indeholder i øvrigt ikke væsentlige realitetsændringer.

I 4.2.5 er de særlige bestemmelser om garager i BR-1961, 4.4.1. udvidet til også at gælde for carporte. Størrelsen af de garager (og carporte), som kan opføres efter disse regler, er udvidet fra 35 m² til 50 m². Som carporte betragtes i denne henseende overdækkede parkeringsarealer med indtil 3 omgivende vægge. Forsynes den 4. væg senere med port, skal garagekravene opfyldes.

Kap. 5. Konstruktive bestemmelser.

I 5.1. dimensionering af konstruktioner, er fortegnelsen over Dansk Ingeniørforenings normer for bygningskonstruktioner ajourført og suppleret med normerne af 1961 for betonhulbloksten. I tilslutning hertil er optaget særlige afsnit om udførelse af konstruktioner af bloksten (5.2.5.), om ydervægge af bloksten (5.4.4.) og om indervægge af bloksten (5.5.2.). Som nævnt i indledningen forventes det, at Dansk Ingeniørforening i nær fremtid udsender nye murværksnormer (DS 414), der da træder i stedet for murværksnormerne af 1930.

I 5.2.1. om almene krav til byggeriets udførelse er optaget supplerende bestemmelser om foranstaltninger til sikring af bygningskonstruktioner imod frostskaade.

I 5.4.1, 5.5.1. og 5.6.1. om almene krav til ydervægge, indervægge og etageadskillelser er som stk. 1 optaget en bestemmelse om, at vægge og etageadskillelser i brandmæssig henseende skal udføres i overensstemmelse med kap. 6. I tilslutning hertil er en række bestemmelser af brandmæssig karakter overført fra kap. 5 til kap. 6.

I 5.4.5. om ydervægge af trækonstruktion er en del af de hidtidige bestemmelser afløst af de brandmæssige krav i kap. 6, og afsnittet indeholder nu alene en række konstruktive krav og krav til udførelsen.

I 5.5.5. henledes opmærksomheden på, at trappevægge og skaktvægge, der opføres af murværk, fremtidig skal udføres af mindst 23 cm mur ikke blot imod beboelsesrum, men overalt hvor de afgrænser en lejlighed. Denne skærpelse, der er indført for at forbedre lydisoleringen, jfr. kap. 9, træder først i kraft den 1. april 1968.

I 5.5.6. er de i BR-1961 anførte eksempler på lette ikke-bærende skillevægge i det væsentlige afløst af en henvisning til de eksempler på brandteknisk anvendelige konstruktioner, som er optaget i 6.1.7.

I 5.5.7. er som et nyt afsnit optaget bestemmelser om udførelse af vægge omkring baderum m. m. Kravet om, at sådanne vægge skal udføres af uorganiske materialer, er suppleret med en bestemmelse om, at boligministeriet kan godkende andre konstruktioner af fugtbestandige materialer. På grundlag af de hidtidige erfaringer må det forventes, at der vil blive stillet strenge krav til sådanne konstruktioner ikke blot med hensyn til de anvendte materials fugtbestandighed, men også til udførelsen. Afsnittet må i øvrigt ses i sammenhæng med et nyt afsnit 5.6.4. om gulvbelægning i baderum m. m., hvori er optaget visse bestemmelser om anvendelsen af PVC og andre plastmaterialer som gulvbelægning.

5.6.5. om gulvkonstruktioner direkte på terræn er ændret på forskellige punkter.

I 5.7.2. om udførelse af tage er bestemmelsen i stk. 2 om sikring imod gennemtrængning udbygget noget i forhold til BR-1961. Endvidere er bestemmelserne i stk. 7 om understøtning af bølgeplader af asbestcement ændret.

Den hidtidige bestemmelse i BR-1961, 5.7.2, stk. 8, sidste punktum, om udførelse af de såkaldte built-up tagdækninger er udgået, og det er nu overladt til bygningsmyndigheden efter en konkret bedømmelse at tage stilling til sådanne tagdækninger under hensyn til de funktioner, som en tagdækning i henhold til stk. 1 skal opfylde.

5.7.3. om tagkviste og ovenlys er ændret på forskellige punkter.

I 5.8.3. er de opstillede krav til altaner og rækværker nu udtrykkeligt begrænset, således at de ikke gælder for enfamiliehuse.

Kap. 6. Brandforhold.

Som nævnt i indledningen er reglementets brandmæssige bestemmelser nu udformet som funktionskrav i overensstemmelse med de i DS 1052 udarbejdede klassifikationer og hertil hørende prøvemethoder. Ifølge DS 1052 betegnes de forskellige brandtekniske klasser således:

Brandsikker bygningsdel = BS-bygningsdel

Branddrøj bygningsdel = BD-bygningsdel

Flammestoppende bygningsdel = F-bygningsdel.

En brandsikker bygningsdel betegner en konstruktion, som helt igennem består af ubrændbart materiale, hvorimod der i en branddrøj bygningsdel kan indgå brændbare materialer. Sammen med disse betegnelser angives det minuttal, som den pågældende bygningsdel skal kunne modstå en brands påvirkning ved en brandprøve efter de standardiserede prøvemethoder.

DS 1052 vedrører foreløbig kun de ovennævnte klassifikationer, som omfatter etageadskillelser, vægge og tilsvarende bygningsdele. Derimod foreligger der endnu ikke brandtekniske klassifikationer af væg- og loftsbeklædninger, hvor BR-1966 benytter betegnelserne »22 mm (1") sammenpløjet høvlet fyr«, eller »materialer, der ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm (1") sammenpløjet høvlet fyr« og »forskalling, rør og puds«, eller »materialer, der ikke yder mindre beskyttelse og ikke yder større tilskud til en brand end forskalling, rør og puds«. Det nævnte tilskud til en brand er ikke et tilskud til brandbelastningen, men derimod et tilskud til brandens udbredelse.

Samtidig med overgangen til funktionskrav for bygningsdele er indført begrebet »brandcelle«, hvis definition fremgår af 6.1.1., stk. 2.

Det understreges, at de nye brandmæssige funktionskrav foreløbig kun er udformet for boligbyggeri, og at kravene skal ses i sammenhæng med 4.1.5. om adgangs- og trappeforhold. Som tidligere nævnt er i 4.1.5. kravene til døre opstillet i overensstemmelse med den brandtekniske klassifikation i DS 1053. For andet byggeri end boligbyggeri skal de brandmæssige forhold som hidtil godkendes af bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde, men kravene til boligbyggeriet kan ofte være vejledende.

De brandmæssige bestemmelser for boligbyggeri er herefter i store træk således:

Ifølge 6.1.2. skal enfamiliehuse i 1, 1^{1/2} og 2 etager mindst udføres med branddrøje bærende konstruktioner, og såvel indvendige som udvendige overflader kan udføres svarende til »træ«.

Af 6.1.3. fremgår, at samme brandkrav stilles til de forskellige

former for sammenbyggede enfamiliehuse (dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.). Uanset om de nævnte husformer opføres til leje eller til eje, og uanset de matrikulære forhold kan adskillelsen mellem de enkelte huse (brandceller) udføres branddrøj, idet der dog skal udføres brandsikker væg (brandvæg) for hver 600 eller 800 m².

For etageboligbyggeri i 2 etager (6.1.4.) gælder, at de bærende konstruktioner kan udføres enten brandsikre eller branddrøje. Indvendige vægge samt lofter kan udføres svarende til »træ«, dog bortset fra trapperum, hvorimod udvendige overflader som hovedregel skal udføres svarende til »puds«. Disse bestemmelser vil således betyde, at alt boligbyggeri i 2 etager vil kunne udføres med bærende trækonstruktioner.

Det følger af 6.1.5. og 6.1.6., at beboelsesbygninger over 2 etager som hidtil skal udføres med brandsikre bærende konstruktioner.

I bygninger med indtil 8 etager kan ikke-bærende lejlighedsskel mellem to lejligheder, men ikke mellem lejlighed og trapperum, udføres branddrøje, og indvendige overflader på vægge (men ikke på lofter) kan udføres svarende til »træ«.

I bygninger over 8 etager skal lejlighedsskel udføres brandsikre, og indvendige overflader skal i alle etager udføres svarende til »puds«.

De nye bestemmelser er suppleret med en skærpelse af kravene til den dør, der adskiller en lejlighed (brandcelle) fra trapperum, idet entredøren skal udføres som en branddrøj dør svarende til DS 1053. Denne standard foreskriver, at døren skal være selvlukkende – et krav, der eventuelt kan opfyldes ved anvendelse af skråtskårne hængsler.

6.1.7. indeholder en række prøvede materialer og konstruktioner, der opfylder de funktionskrav, der er opstillet foran.

I 6.3.1. om brandvægge er kravene ligeledes bragt i overensstemmelse med DS 1052, men herudover er der ikke sket ændringer. Dog er kravet til brandkamme suppleret med et eksempel på en branddrøj udførelse (6.3.1., stk. 3 og 6.3.3., stk. 1).

De særlige brandadskillelser mod skel for enfamiliehuse samt de hertil hørende garager, udhuse m. m. er uddybet i 6.3.1., stk. 4. Hovedreglen er fortsat, at en garage eller udhus kan bygges i skel uden brandvæg og ligeledes sammenbygges med tilsvarende bygning på nabogrunden. Arealet for en sådan bygning er sat op fra 35 m² til 50 m². Er garagen eller udhuset imidlertid større end 50 m², eller ligger det nærmere enfamiliehuset end 2,5 m, eventuelt helt sam-

menbygget hermed, skal der udføres en brandadskillelse imod skellet. Denne adskillelse kan udføres som en branddrøj konstruktion, men er der med bygningsmyndighedens tilladelse bygget garage eller udhus i to skel (3.2., stk. 4), skal brandadskillelsen i det ene af skellene dog udføres brandsikker. Brandadskillelsen behøver ikke at være den mod skellet vendende væg, men kan være en væg inde i bygningen; arealet af den del af bygningen (bygningerne), der ligger mellem adskillelsen og skellet, må da ikke overstige 50 m².

Kap. 7. Fugtisolering.

I kapitlets stk. 4 er kravene til fugtisolering i kryberum under etageadskillelser af træ suppleret med bestemmelser om ventilation af kryberum.

I stk. 6 er optaget bestemmelser om ventilation af tagkonstruktioner af træ eller andet organisk materiale.

Kap. 8. Varmeisolering.

Kapitlet er nu – efter et afsnit 8.1. med fælles almene krav – opdelt på beboelsesbygninger 8.2. og andre bygninger 8.3.

I 8.2. om beboelsesbygninger er der foretaget en udvidelse af de rum, som kræves varmeisoleret. I BR-1961 krævedes kun varmeisolering af beboelsesrum, men i praksis er det antaget, at tilsvarende krav gælder for køkkener. Dette er nu udtrykkeligt udtalt i reglementet, som endvidere medtager boligens birum som defineret i 4.1.3, stk. 1.

I 8.2.1. om ydervægge og skillevægge og i 8.2.2. om gulve, etageadskillelser og tage er eksemplerne ajourførte, for så vidt angår 8.2.1., stk. 2 på grundlag af Dansk Ingeniørforenings nye regler for beregning af bygningers varmetab af maj 1965.

I 8.2.3. om vinduer og døre er på grundlag af en rekommendation fra Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser BR-1961's krav om en varmeisoleringssevne svarende til 2 lag glas med mindst 12 mm mellemrum afløst af varmeisoleringskrav, som for vinduer varierer efter forholdet mellem vinduesarealet og ydervægsarealet.

Afsnit 8.3. andre bygninger end beboelsesbygninger, indledes i 8.3.1. med nogle almene krav, hvorom henvises til bemærkningerne foran til kap. 1. I øvrigt indeholder dette afsnit kun særlige krav for så vidt angår arbejdsrum, men det er hensigten senere at supplere bestemmelserne med krav til andre grupper (skoler, sygehuse m. v.).

BR-1961 stillede i princippet samme krav til varmeisolering af arbejdsrum som til beboelsesrum, med mindre bygningsmyndigheden godkendte afvigelser. I 8.3.2. om arbejdsrum sondres nu mellem forskellige slags arbejdsrum, idet kravene, som er udarbejdet i samråd med Direktoratet for Arbejdstilsynet, varierer efter den rumtemperatur, som de pågældende rum efter deres anvendelse kræves opvarmet til.

Kap. 9. Lydisolering.

Bestemmelserne om lydisolering er mere detaljerede end i BR-1961, og kravene er skærpet på forskellige punkter. Erfaringerne viser, at støj i stigende grad er ulempeforvoldende, og at de hidtil stillede krav i forskellig henseende har været utilstrækkelige. De nu foreliggende krav er udarbejdet på grundlag af en rekommendation fra Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser.

De hidtidige bestemmelser om rumisolation, om reduktionstal for skillevægge og etageadskillelser samt om trinlydniveau er suppleret med bestemmelser om reduktionstal for døre fra forstue til trappe- rum, samt om efterklangstid og støjniveau.

Medens lydisoleringskravene i BR-1961 kun gjaldt for boligbyggeriet, er der nu opstillet krav om lydisolering i forskellige andre bygningstyper.

Kapitlet træder i sin helhed først i kraft 1. april 1968, hvorfor kap. 9 i BR-1961 vil være gældende indtil dette tidspunkt.

I 9.1, almene krav, redegøres først (i stk. 1-4) for de målemetoder, der ligger til grund for de opstillede krav.

Da det ikke er muligt på forhånd at beregne rumisolationen, og da afgørelsen af, om en given projekteret bygning vil kunne opfylde kravene, derfor delvis beror på et skøn baseret på måleresultater fra laboratorie- og bygningsmålinger, er der i stk. 6 givet bygningsmyndigheden adgang til at kræve målinger foretaget i den færdige bygning, inden den tages i brug.

Såfremt måleresultaterne viser, at kravene ikke er opfyldt, må det afhænge af omstændighederne, om og da i hvilket omfang det er muligt at afhjælpe manglerne. Indtil videre må man formentlig forudsætte, at sådanne bygninger normalt ikke fuldt ud kan bringes i overensstemmelse med kravene, men måleresultaterne bør da give anledning til, at den eventuelt resterende del af byggeforetagendet og fremtidige konstruktioner af lignende art kræves forbedret. I denne forbindelse henledes opmærksomheden på, at de skærpede krav som nævnt først træder i kraft den 1. april 1968. I den mellemliggende

tid vil der blive udfoldet bestræbelser for at give de projekterende og bygningsmyndighederne nærmere vejledning om kravene til lyd-isolering.

I kapitlets 2. hovedafsnit, 9.2. om beboelsesbygninger svarer kravene til rumisolation i 9.2.1. for etagebyggeriets vedkommende til BR-1961, men kravene skal nu opfyldes ikke blot mellem beboelsesrum i forskellige boliger og mellem beboelsesrum og birum tilhørende forskellige boliger, men mellem rum i forskellige boliger uanset deres art.

I stk. 2 er kravene til rumisolation skærpet for dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. sammenbyggede enfamiliehuse.

9.2.2., reduktionstal for skillevægge, indeholder en skærpelse af lydisolationskravet mellem boliger og trapperum. I BR-1961 er der kun stillet krav til vægge, som afgrænser beboelsesrum fra trapperum, medens kravet nu gælder også for andre rum i boligen, som støder op til trapperum.

Også her er kravene skærpet for skillevægge mellem dobbelthuse, rækkehuse o. s. v.

9.2.3, reduktionstal for etageadskillelser, svarer til de hidtidige bestemmelser, idet dog BR-1961, 9.4., stk. 2 og 3 om trinlydsniveau er udskilt til et særligt afsnit, jfr. nedenfor.

9.2.4, reduktionstal for døre mellem forstue og trapperum, betegner en nydannelse. Kravet vil medføre, at den hidtil sædvanligt anvendte dørkonstruktion ikke længere kan anvendes, ligesom kravet vil nødvendiggøre en ændret udformning af brevindkast.

For disse krav er fastsat en særlig ikrafttrædelsesfrist d. 1. april 1969 for at give producenterne fornøden tid til omstilling af produktionen.

9.2.5. om trinlydsniveau svarer i det væsentlige til BR-1961, 9.4, stk. 2 og 3, idet bestemmelserne dog er suppleret med krav til trinlydsniveauet i forbindelse med altangange og tagterrasser.

I 9.2.6, efterklangstid, er optaget nye bestemmelser om efterklangstiden i fælles trapperum og fælles gange.

I 9.2.7, støjniveau, er bestemmelserne i BR-1961, afsnit 9.5, opstillet som egentlige krav om det maksimale støjniveau fra en bygnings tekniske installationer.

I kapitlets 3. hovedafsnit, 9.3, andre bygninger, er optaget krav om lydisolering af nærmere angivne rum i hoteller, plejehjem og kollegier m. v. (9.3.1.), i skoler og andre bygninger til undervisningsformål (9.3.2.), samt i kontorbygninger (9.3.4.).

Kap. 10. Ildsteder, varmeanlæg og skorstene.

I kapitlets første hovedafsnit 10.1 om ildsteder og varmeanlæg er 10.1.1, almene krav, suppleret med bestemmelserne fra tillæg 2 af 15. maj 1963 om, at helt eller delvis automatisk regulerede oliefyr m. v. skal være systemgodkendt (stk. 4). Endvidere skal gasfyrede ildsteder være godkendt efter bestemmelserne i det gasreglement, som ventes udsendt i nær fremtid (stk. 5), ligesom der for elektriske opvarmningsanlæg er optaget en henvisning til stærkstrømsreglementet (stk. 6).

Indholdet af 10.1.2., mindre centralvarmekedler, kakkelovne m. m., svarer i det væsentlige til BR-1961, men der er foretaget en række redaktionelle ændringer. Det samme gælder 10.1.3., større centralvarmekedler m. m., og 10.1.4., luftvarmeanlæg.

Som 10.1.5. er optaget et nyt afsnit med bestemmelser om udførelse af tørringsanlæg. Stk. 1 om tørringsanlæg for korn, frø og grøntafgrøder erstatter tillæg 5 af 24. februar 1965, og stk. 2 afløser justitsministeriets bekendtgørelser af 10. maj 1933 og 26. maj 1934 (BR-1961, bilag 1 b).

10.1.6, røgeovne og røgkamre, afløser justitsministeriets bekendtgørelse af 14. oktober 1957 (BR-1961, bilag 1 e).

I 10.1.9. er optaget midlertidige bestemmelser for installation af oliefyringsanlæg, som svarer til tillæg 2 af 15. maj 1963. På boligministeriets opfordring har Dansk Brandværns-Komité nedsat et udvalg med den opgave at udarbejde bestemmelser til afløsning af justitsministeriets vejledning af 25. januar 1955 med tillæg af 24. marts 1959, som fortsat er gældende. Når udvalgets arbejde er afsluttet, vil det midlertidige afsnit blive afløst af endelige bestemmelser for installation af oliefyringsanlæg.

BR-1961, 10.2, skorstene og røgaftræk, er afløst af kapitlets øvrige hovedafsnit 10.2. små skorstene, 10.3. store skorstene og 10.4. røgrør og røgkanaler. Disse afsnit er revideret på grundlag af en re-kommendation fra Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser.

Små skorstene, som behandles i 10.2, er som hidtil defineret som skorstene, der modtager aftræk fra ildsteder med en samlet indfyret effekt på højst 100.000 kcal/h. Kravene til skorstenens lysningsareal (10.2.1, stk. 2 og 4) svarer til BR-1961, 10.2.1, stk. 2-4, idet det dog er tilføjet, at skorstenslysningen ikke bør være mere end 50 cm² større end det foreskrevne minimumsareal.

I stk. 5 er det hidtidige krav om, at enhver skorsten skal kunne præstere den til fyringen nødvendige træk, suppleret med en bestemmelse om, at skorstenen normalt skal være mindst 5 m høj, regnet

fra det gulv, hvorpå ildstedet opstilles. Ifølge stk. 6 skal skorstenen endvidere være så høj, at den ikke medfører røgulemper for den omkringliggende bebyggelse. I samme stk. er gennemført en lempelse af de hidtidige krav om, hvor højt skorstenen skal føres op over tagryggen.

10.2.2. om udførelsen af små skorstene behandler først (i stk. 1–10) fælles krav til såvel murede skorstene som andre skorstene. De hidtidige krav til små skorstene er suppleret på forskellige punkter. F. eks. er stk. 4 suppleret med en bestemmelse om, at lette skorstenskonstruktioner i visse bygninger kan bæres af en understøtning eller konsol eller direkte af et ildsted, der er konstrueret til en sådan belastning. I stk. 5 er der givet bygningsmyndighederne adgang til at tillade, at skorstenen trækkes over øverste etage, og i stk. 10 er optaget bestemmelser om, at visse skorstene skal forsynes med stige eller stigettrin.

Stk. 11, som indeholder reglerne om udførelse af murede skorstene, svarer i det væsentlige til kravene i BR-1961, men er i stk. 12 suppleret med en bestemmelse om, at murede skorstene kan forsynes med visse nærmere angivne, godkendte foringsrør.

I stk. 13 er optaget nye bestemmelser om udførelse af små skorstene af støbejernsrør og stålrør. Til disse bestemmelser knytter sig stk. 14, hvorefter andre skorstene skal kunne klassificeres i henhold til de nye danske standards 1054 og 1055.

Kapitlets 3. hovedafsnit om store skorstene bestemmer i 10.3.1, stk. 1, at store skorstene som hidtil skal beregnes i hvert enkelt tilfælde. Under hensyn hertil er afsnittets bestemmelser mindre detaljerede end de tilsvarende bestemmelser for små skorstene.

Kapitlets sidste hovedafsnit 10.4. røgrør og røgkanaler, svarer i det væsentlige til 10.2.2. i BR-1961.

Kap. 11. Ventilation.

I dette kapitel er foretaget en ændring i terminologien, idet de hidtidige betegnelser »aftræk« og »udsugning« er erstattet af »ventilation«, således at der nu skelnes mellem naturlig ventilation og mekanisk ventilation.

Det første hovedafsnit 11.1, som omfatter dimensioneringskravene, er ændret i forskellige henseender på grundlag af en rekommendation fra Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser. Disse ændringer

vedrører navnlig nogle af de i tabellen til stk. 3 anførte værdier for naturlig og mekanisk ventilation.

I tilknytning til de i 4.1.4, stk. 6, indførte regler om kogenicher og -skabe er der i tabellen indført krav til ventilation af sådanne rum. Disse skal altid forsynes med mekanisk ventilation.

I stk. 4 er reglerne om ventilation af vaske- og tørrerum i enfamiliehuse lempet.

I stk. 5 er optaget særlige, lempeligere regler om ventilation af w. c.- og baderum, som installeres i bygninger opført under den ældre bygningslovgivning.

Reglerne i BR-1961, 11.1, stk. 5–7, om ventilation af rum med gasildsted er udgået af BR-1966 og optaget i gasreglementet, hvortil 11.1, stk. 3, nu henviser.

Kapitlets andet hovedafsnit 11.2 om ventilationskanalers udførelse indledes i 11.2.1. med nogle fælles bestemmelser for naturlig og mekanisk ventilation. Medens dimensioneringskravene for ventilation af rum med gasildsteder som nævnt er overført til gasreglementet, gælder kravene til udførelsen også for kanaler fra rum med gasildsteder.

Den væsentligste ændring i 11.2.1. er i øvrigt et brandteknisk krav om, at kanalernes vægge mindst skal svare til BS-bygningsdel 30 (i visse tilfælde BS-bygningsdel 60). Kravet lempes dog for kanaler, som føres gennem brandsikre w. c.- og baderum (stk. 2–3).

I forbindelse med de brandtekniske krav er reglerne om ventilationskanalernes afstand til brændbart materiale skærpet noget, idet der dog samtidig er åbnet adgang til at nedsætte disse afstande, når kanalerne isoleres (stk. 8).

I stk. 9 er indført en bestemmelse om, at kanalerne skal kunne renses.

I 11.2.2. om naturlig ventilation er gennemført forskellige lempelser. Der stilles således ikke krav om, at eventuelle ventiler skal være af godkendt type (stk. 4). Kanalerne kan nu tillades trukket under en vinkel på ikke under 30° med vandret plan imod tidligere 45° ; ved tage med en hældning på under 30° med vandret plan skal kanalerne kun føres 30 cm op over tagfladen imod tidligere 50 cm, og på tage med større hældning kan kanalerne afsluttes i højde med tagryggen, når de er placeret i nærheden af denne (stk. 5).

I 11.2.3. om mekanisk ventilation henledes opmærksomheden navnlig på de i stk. 1 opstillede tæthedskrav.

Kap. 12. Installationer m. m.

12.3. om rørledninger m. m. er i stk. 4 suppleret med bestemmelser om udførelse af stigrør til brandslukning, som – jfr. 4.1.5. – kræves installeret i beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste etage er beliggende mere end 22 m over terræn.

I 12.4. om affaldsskakter gælder de opstillede krav ifølge stk. 2 nu ikke alene, når affaldsskakter *skal* indrettes, men også for andre affaldsskakter.

12.5. om elevatorer er bragt i overensstemmelse med de nye danske standards for brandkrav til bygningsdele og døre.

12.6. om antenneanlæg er udvidet til at gælde for alle antenner.

Kap. 13. Sommerhusbebyggelse.

I bestemmelserne om sommerhusbebyggelse er foretaget forskellige væsentlige ændringer i forhold til BR-1961.

For et sommerhus, der agtes opført uden for sommerhusområder fastlagt i bygnings- eller byplanvedtægt, gælder som hidtil, at det skal opfylde reglementets almindelige krav til helårshuse, med mindre der opnås en dispensation fra den overordnede bygningsmyndighed.

For sommerhuse i udlagte sommerhusområder gælder nu – i modsætning til BR-1961 – bestemmelserne i kap. 2 (grundes udnyttelse til bebyggelse), kap. 3.1. (bestemmelser til supplerende af byggelovens regler om bygningshøjder og bygningsafstande) og kap. 3.3. (særlige brandmæssige bygningsafstande). Derimod finder kap. 3.2. (særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel) fortsat ikke anvendelse, men der er nu i kap. 13, stk. 3, indført visse bebyggelsesregulerende bestemmelser, navnlig om opførelse af garager, udhuse, skure og lignende mindre bygninger i sommerhusområder.

I de omhandlede særligt fastlagte sommerhusområder vil der herefter gælde, *at* sommerhuse skal holdes i den afstand fra skel, som er fastsat i bygnings- eller byplanvedtægten, i almindelighed 5 m, *at* garager og udhuse m. v. kan opføres – eller af den stedlige bygningsmyndighed tillades opført – indtil 2,5 m fra skel efter reglerne i stk. 3, og *at* afstanden mellem bygninger på samme grund bestemmes efter reglerne i 3.1. og – for bygninger af brændbart materiale – 3.3.

Stk. 8., der svarer til stk. 4 i BR-1961, er – i overensstemmelse med hidtidig praksis – suppleret med en udtrykkelig bestemmelse om, at indvendig beklædning på vægge og lofter skal udføres af materia-

ler, der ikke yder større tilskud til en brand end 22 mm sammenpløjet, høvlet fyr. Hermed udelukkes anvendelsen af træfiberplader, som ikke er brandimprægnerede, jfr. eksemplerne i kap. 6 på anvendelige beklædninger.

I stedet for bestemmelserne i stk. 6 i BR-1961 om ildsteder og skorstene er reglementets kap. 10 gjort anvendeligt på sommerhuse.

Boligministeriet, d. 1. august 1966

p. m. v.

Axel Skalts

Johs. Bløcher

BR-1966 kan købes i boghandelen (i kommission hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, København K.), pris 6,00 kr.

En særlig udgave i ringbind med kapitelinddeling og løsblade til noteringer vil foreligge om nogle måneder og kan bestilles hos Statens Trykningskontor, pris 25,00 kr.

Eksempel på deklARATION på naboejendom som betingelse for dispensation fra skelafstandsregler

»Undertegnede ejer af ejendommen matr. nr. erklærer herved med virkning for mig og efterfølgende ejere:

Ved fremtidig bebyggelse af ejendommen (evt. tilføjelse: ud for bebyggelsen på matr. nr.) skal den efter byggelovgivningen tilladelige bygningshøjde og -afstand i forhold til naboejendommen matr. nr. beregnes ud fra en linje i m afstand fra og parallel med skellet.

Påtaleretten tilkommer byråd/sogneråd og boligministeriet/ amtsråd.

Nærværende deklARATION kan kun aflyses med boligministeriets/ amtsrådets samtykke.«

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966

Trykfejlsliste

I BR-1966 er indløbet nogle trykfejl m. v., som bedes indføjet som nedenfor angivet:

Kap. 5.4.4., stk. 2 (side 48, sidste linje): »30²« rettes til »30 m²«.

Kap. 6.3.1., stk. 1 (side 74): »jfr. dog stk. 4« rettes til »jfr. dog 6.1.3., stk. 2, og nedenfor stk. 4«.

Kap. 8.2.1., stk. 2 (side 79, sidste linje): »organisk« rettes til »uorganisk«.

Kap. 9.2.4., stk. 1 (side 87): Som nyt punktum tilføjes »Denne bestemmelse træder først i kraft den 1. april 1969«.

Kap. 11.2.1., stk. 2 d (side 112): »ventiler« rettes til »ventilerer«.

Kap. 11.2.1., stk. 3 (side 112): »30« rettes til »30.000«.

Boligministeriet, den 22. februar 1967.

Yderligere eksemplarer af denne trykfejlsliste kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, København K. Telefon (01) MInerva 2885.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 1.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages følgende tilføjelse:

Som nyt afsnit indsættes:

10.1.10. *Korrosionsbeskyttelse af olietanke m. v.*

Stk. 1. Olie-, petroleums- og benzintanke m. v., der nedgraves efter den 1. juni 1967, skal være forsynet med et mærke som anført i stk. 2 til angivelse af, at tanken enten

- a. er beskyttet mod udvendig korrosion ved at være isoleret med en mindst 3 mm tyk, med glasfibervæv armeret belægning af bitumen (asfalt) og i øvrigt udført i overensstemmelse med korrosionscentralens forskrifter af 27. oktober 1966, eller
- b. er godkendt af boligministeriet i henseende til udvendig korrosionsbeskyttelse, eller
- c. er udført eller overfladebehandlet i overensstemmelse med særlige forskrifter om udvendig korrosionsbeskyttelse, godkendt af boligministeriet.

Stk. 2. Tanken skal være forsynet med et vejrbestandigt, tydeligt mærke med påskriften: »Korrosionsbeskyttet i henhold til bygningsreglementet«, angivelse af fabrikationsår samt fabrikantens navn og adresse. Mærket må kun være påført tanke, der opfylder kravene i stk. 1.

Stk. 3. Tanken, der skal være forsynet med løfteøje(r), skal ved nedlægning og tildækning behandles, således at det beskyttende lag ikke beskadiges.

Stk. 4. Tanken skal i udgravningen på alle sider omgives af et mindst 15 cm tykt lag sand. Ved tildækningen i øvrigt må ikke anvendes slagger eller andet materiale, der kan beskadige belægningen.

Stk. 5. Der skal være mulighed for pejling gennem en pejlestuds. Der skal træffes sådanne foranstaltninger, at vand ikke kan sive ind i tanken gennem pejlestudsen eller påfyldningsstudsens.

Stk. 6. Om anbringelse af lagertanke for oliefyringsanlæg uden for en bygning henvises i øvrigt til 10.1.9., stk. 7.

Boligministeriet, den 19. november 1966.

Korrosionscentralens forskrifter af 27. oktober 1966 for udførelse af udvendig korrosionsbeskyttelse med bitumen af olietanke til nedgravning, jfr. landsbygningsreglementets kap. 10.1.10, stk. 1 b.

1. Beholderen skræbes omhyggeligt ren for snavs og støv og børstes med stålbørste for at fjerne løse rust- og glødeskaller.
2. Beholderen skal være helt tør før videre behandling.
3. Beholderen præpareres med en til den anvendte bitumen svarende »primer«.
4. Når primeren er tilstrækkelig tør, påføres 1. gang varm bitumen (f. eks. med børste).
5. Medens dette bitumenlag endnu er blødt, påklæbes et glasfibervæv med følgende egenskaber:
Vægt pr. m² min. 200 gram.
Maskevidde fra 5 til 10 mm.
6. 2. gang varm bitumen påføres, idet man sikrer sig, at glasvævet helt indstøbes i de 2 lag (1. og 2. gang bitumen).
7. Der påføres eventuelt flere lag bitumen, til den endelige tykkelse på mindst 3 mm opnås, og således at belægningen danner et helt tætsluttende og sammenhængende lag.
8. Beholderens belægning kalkes for at beskytte mod solvarmen og for at modvirke klæbning.
9. Den således fremkomne belægning skal ved en prøvning med en højspændingsprøver (»holiday detector«) kunne holde til en spænding på 9000 V.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, København K. Tlf. (01) MInerva 2885.

7. kontor j.nr. 720-03-54.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Korrosionsbeskyttelse af olietanke m. v.

Der nedgraves et stigende antal olietanke m. v., der er ganske utilstrækkeligt beskyttede mod korrosion, og bl. a. erfaringer fra udlandet viser, at der som følge heraf kan opstå betydelig fare for forurening af grundvandet.

På foranledning af et af indenrigsministeriet nedsat udvalg vedrørende oplag af olie m. v. har boligministeriet på indenrigsministeriets henstilling udfærdiget omstående tillæg nr. 1 til bygningsreglementet for købstæderne og landet af 1. august 1966.

Bestemmelserne i tillægget vedrører alene udførelsen og nedlægningen af olietanke m. v. til beskyttelse mod *udvendig* korrosion. Tankene skal i så henseende være udført *enten* a) som angivet i stk. 1, a, og i omstående forskrifter af 27. oktober 1966 *eller* b) i overensstemmelse med en af boligministeriet meddelt godkendelse *eller* c) i overensstemmelse med særlige forskrifter godkendt af boligministeriet. Et særligt mærke skal angive, at tankene er beskyttede mod udvendig korrosion på den foreskrevne måde. Stikprøvevis kontrol vil blive etableret.

Formålet med reglerne under b) og c) er at åbne mulighed for, at tanke, der er korrosionsbeskyttet ved hjælp af andre materialer eller metoder end de under a) nævnte, skal kunne tages i anvendelse, hvis den herved opnåede korrosionsbeskyttelse viser sig at være mindst lige så effektiv som den under a) anførte. Man har herved navnlig ønsket at skabe mulighed for godkendelse af tanke, der er udført af eller påført belægning af plastmaterialer.

Ansøgning om den under b) omhandlede godkendelse behandles i overensstemmelse med boligministeriets cirkulære af 18. september 1964 om godkendelse i henhold til bygningslovgivningen af materialer og konstruktioner m. v.

Forskrifter som nævnt under c) er endnu ikke godkendt.

Opmærksomheden henledes på, *at* bestemmelserne i tillæg nr. 1 først har virkning for tanke, der nedgraves efter 1. juni 1967, og *at* bestemmelserne også finder anvendelse på jordbrugserhvervenes tank anlæg.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 2.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages følgende ændringer i kap. 3:

1. Kapiteloverskriften samt afsnit 3.1 og 3.2 udgår og erstattes af følgende:

Kap. 3. Bebyggelsens højde- og afstandsforhold.

3.1. Bebyggelsens højde i forhold til vej, naboskel og anden bebyggelse på samme grund.

3.1.1. Almene krav.

Stk. 1. Når anden bestemmelse ikke er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan, skal bebyggelsen overholde de i dette afsnit fastsatte højdegrænseplaner.

Stk. 2. De i dette afsnit omhandlede højder måles lodret fra naturligt terræn. For bebyggelse på skrånende terræn eller terræn med større niveauforskelle måles fra et af bygningsmyndigheden fastlagt niveauplan. Niveauplanen bestemmes under hensyntagen også til terrænforholdene på de tilstødende grunde. Hvor forholdene tilsiger det, kan der for en grund fastlægges flere niveauplaner.

Stk. 3. De i dette afsnit omhandlede afstande måles vandret uden hensyn til terrænforskelle. Afstanden måles vinkelret på den pågældende modstående linie (vejlinie, naboskel) eller bebyggelse, med mindre bygningsmyndigheden af hensyn til lysforholdene eller for at begrænse indbliksgener forlanger, at afstanden skal måles på anden måde.

3.1.2. Bebyggelsens højde i forhold til vej.

Stk. 1. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger $0,4 \times$ afstanden til modstående vejlinie.

Stk. 2. I ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (i bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger:

- a. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er 0,80 eller derover: $0,8 \times$ afstanden til modstående vejlinie,
- b. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er mindre end 0,80: $0,6 \times$ afstanden til modstående vejlinie.

Stk. 3. Ved beregning af den tilladelige højde i henhold til stk. 1 og 2 kan ikke regnes med en større vejbredde end 20 m, med mindre andet godkendes af bygningsmyndigheden.

Stk. 4. Er en vej midlertidig anlagt i en mindre bredde end vejens udlægsbredde, eller er der pålagt grundene ved den modstående vejside byggelinier, lægges henholdsvis udlægslinien og byggelinien til grund for beregningen.

Stk. 5. Ved beregning af den tilladelige højde i forhold til en sti finder bestemmelserne i 3.1.3 anvendelse.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1–5 finder ikke anvendelse i forhold til færdselsarealer, der matrikulært hører til den pågældende grund og alene tjener til brug for bebyggelsen på denne.

3.1.3. Bebyggelsens højde i forhold til naboskel.

Stk. 1. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger:

- a. for enfamiliehuse med indtil 2 etager (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.): $1,4 \times$ afstanden til naboskel
- b. for anden bebyggelse: $3 \text{ m} + 0,5 \times$ afstanden til naboskel
- c. for garager samt udhuse, skure og lign. mindre bygninger, der opføres nærmere naboskel end 2,5 m, gælder bestemmelserne i 3.2.3, stk. 5 og 6.

Stk. 2. I ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (i bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger:

- a. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er 0,80 eller derover: $3 \text{ m} + 0,8 \times$ afstanden til naboskel,
- b. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er mindre end 0,80: $3 \text{ m} + 0,65 \times$ afstanden til naboskel.

Stk. 3. På grunde, for hvilke der ifølge bygningsvedtægt gælder bestemmelser om sluttet bebyggelse i vej- eller byggelinie, kan sådan forhusbebyggelse opføres i normal husdybde uden iagttagelse af be-

stemmelserne om bygningshøjde i forhold til det eller de naboskel, over hvilke sammenbygningen sker.

Stk. 4. Dobbeltbuse, rækkebuse, kædebuse, gruppebuse og lign., som opføres på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan, kan opføres uden iagttagelse af bestemmelserne om bygningshøjde i forhold til det eller de naboskel, over hvilke sammenbygningen sker.

Stk. 5. Opføres en bebyggelse i øvrigt på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan, kan bygningsmyndigheden tillade, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 fraviges i forhold til de interne naboskel, der er beliggende inden for bebyggelsesplanens område, når det sikres, at afstanden mellem bebyggelserne ikke bliver ringere end bestemt for bebyggelser på samme grund, jfr. 3.1.4.

Stk. 6. Bygningsmyndigheden kan tillade, at bestemmelserne i stk. 1 a fraviges for enfamiliebuse med indtil 2 etager (herunder dobbeltbuse, rækkebuse, kædebuse, gruppebuse og lign.) på grunde udstykket inden 1950, når der på nabogrunden ikke findes bebyggelse i en tilsvarende større afstand fra skellet, og når det ved tinglysning sikres, at ny bebyggelse på nabogrunden holdes i mindst denne større afstand.

3.1.4. Bebyggelsens højde i forhold til anden bebyggelse på samme grund.

Stk. 1. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger $0,4 \times$ afstanden mellem bebyggelser på samme grund.

Stk. 2. I ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (i bygningsvedtægternes 1. grundkreds) må ingen del af en bebyggelse have en højde, der overstiger:

- a. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er 0,80 eller derover: $0,8 \times$ afstanden mellem bebyggelser på samme grund,
- b. på grunde, for hvilke den almindelige maksimale udnyttelsesgrad er mindre end 0,80: $0,6 \times$ afstanden mellem bebyggelser på samme grund.

Stk. 3. Er bebyggelser på samme grund af forskellig højde, beregnes mindsteafstanden i forhold til den højeste af bebyggelserne uanset opførelsestidspunktet. Dog kan bygningsmyndigheden tillade, at mindsteafstanden beregnes ud fra højden af den laveste bebyggelse, såfremt denne er en garage eller et garageanlæg, et udhus, skur, varmecentral, butikbygning eller en lignende bebyggelse uden beboelsesrum.

Stk. 4. Bygningsmyndigheden kan tillade, at afstandskravet ifølge stk. 1–3 lempes, når begge de modstående ydervægge kun har vinduer til birum eller udenomsrum, jfr. 4.1.3., stk. 1. Det samme gælder ydervægge, som har vinduer til beboelsesrum, køkken eller arbejdsrum, såfremt rummene får tilfredsstillende lysadgang gennem andre vinduer.

Stk. 5. Har en bygning en sådan udformning, at ydervæggens indbyrdes beliggenhed kan medføre indbliksgener eller er af betydning for lysforholdene, kan bygningsmyndigheden forlange, at bestemmelserne i stk. 1–3 anvendes ved fastsættelse af mindsteafstandene.

Stk. 6. I områder, der i bygningsvedtægt eller byplan er forbeholdt til erhvervsbebyggelse, kan bygningsmyndigheden tillade en bygningshøjde på indtil $0,8 \times$ afstanden mellem erhvervsbebyggelser på samme grund.

3.1.5. Supplerende bestemmelser om bebyggelsens højdeforhold.

Stk. 1. Over lovligt bygningsprofil (højdegrænseplanet) kan opføres tagkviste, brandkamme, skorstenspiber, ventilationsrør og tagantennes.

Stk. 2. Når lysforholdene ikke derved væsentligt forringes, kan bygningsmyndigheden tillade, at der over lovligt bygningsprofil opføres trappehuse, elevatorskakte, ventilationsanlæg, skilte, lysreklamer og lign. samt fritstående antenner og skorstene.

Stk. 3. Såfremt det ikke medfører indbliksgener og lysforholdene ikke derved væsentligt forringes, kan bygningsmyndigheden tillade, at den for afstandsforsholdet bestemmende højde af en gavlvæg kun beregnes til gavltrekanterens halve højde.

Stk. 4. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) kan enfamiliehuse med indtil 2 etager (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) udføres med gavltrekanter og tagudhæng over lovligt bygningsprofil i forhold til naboskel.

Stk. 5. Opføres en bebyggelse på grundlag af en i byggelovens § 33, stk. 5–6, omhandlet bebyggelsesplan således, at grundens udnyttelsesgrad bliver 0,80 eller derover, kan bygningsmyndigheden tillade anvendelse af de højdegrænseplaner, der ville være gældende, såfremt denne udnyttelsesgrad var den almindelige maksimale udnyttelsesgrad for området.

Stk. 6. Bygningsmyndigheden kan tillade en midlertidig lempelse af den af højdegrænseplanet følgende afstand til en ved lovens ikrafttræden bestående bebyggelse, når en sådan afstand kan forventes tilvejebragt inden for en kortere tid ved bebyggelse i forhold til en godkendt bebyggelsesplan.

3.2. Bebyggelsesregulerende afstande.

3.2.1. Almene krav.

Stk. 1. Uanset de bygningsafstande, der følger af bestemmelserne i 3.1. om bebyggelsens højdeforhold, gælder de i dette afsnit omhandlede afstandsbestemmelser, med mindre anden bestemmelse er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan.

Stk. 2. De i dette afsnit omhandlede afstande måles som angivet i 3.1.1., stk. 3.

3.2.2. Bebyggelsens afstand til vej.

Stk. 1. Bygningsmyndigheden kan forlange, at garager og carporte samt op- og nedkørsler hertil ikke anbringes nærmere vejlinie end 5 m. Er der for en vej fastsat en udvidelseslinie, regnes afstanden fra denne.

Stk. 2. Garager og carporte til last- og rutebiler eller andre større køretøjer, op- og nedkørsler hertil samt op- og nedkørsler til parkeringsarealer kan dog af bygningsmyndigheden forlanges holdt i en større afstand fra vejlinie (udvidelseslinie), ligesom vendeplads kan forlanges anlagt.

Stk. 3. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) finder bestemmelserne i 3.2.3 anvendelse ved fastsættelse af en bebyggelses tilladte afstand i forhold til en sti.

3.2.3. Bebyggelsens afstand til naboskel.

Stk. 1. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse (uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds) skal bebyggelsen overholde de i stk. 2–6 fastsatte afstande.

Stk. 2. Ifølge byggelovens § 31, stk. 1, skal al bebyggelse være fritliggende, således at en bebyggelse ikke må opføres nærmere naboskel end 2,5 m. Denne bestemmelse finder også anvendelse på karnapper, altaner, verandaer og vinterhaver, på hævede terrasser, tagterrasser og lign. opholdsarealer, samt på svømmebassiner. Tagudhæng, vindskeder, lætage over døre samt gesimser og lign. mindre bygningsdele kan dog, uanset materialevalg, udføres i en afstand af 2 m fra naboskel.

Stk. 3. For enfamiliehuse med mere end én etage (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.) gælder, at afstanden fra naboskel til vindue i gavltrekant og kvist samt til altaner og tagterrasser skal være mindst 3,5 m.

Stk. 4. Når en bebyggelse opføres efter en godkendt bebyggelsesplan, jfr. byggelovens § 31, stk. 3, kan bygningsmyndigheden tillade, at bestemmelserne i stk. 2 og 3 fraviges. Det samme gælder for bebyggelse på grunde, som er udstykket inden 1950, når der på nabo-grunden ikke findes bebyggelse i en tilsvarende større afstand fra skellet, og når det ved tinglysning sikres, at ny bebyggelse på nabo-grunden holdes i mindst denne større afstand.

Stk. 5. Garager samt udhuse, skure og lign. mindre bygninger, der udelukkende indrettes og anvendes som udenomsrum, jfr. 4.1.3., stk. 1, kan opføres i naboskel eller nærmere naboskel end 2,5 m, når nedenstående betingelser a–f er opfyldt:

- a. den mod naboskel vendende side af bygningen må inden for en afstand af 2,5 m fra skel ikke have en større længde end 8 m (samt tagudhæng på $2 \times 0,5$ m). Vender bygningen mod 2 skel, medregnes den korteste side ikke, såfremt dens længde ikke overstiger 3 m (med tagudhæng 4 m),
- b. ingen del af bygningens ydervægge eller tag, inclusive eventuel brandkam, jfr. 6.3.1–6.3.3, må inden for en afstand af 2,5 m fra skel være højere end 2,4 m over terræn.
- c. der må på grunden kun opføres én sådan bygning nærmere naboskel end 2,5 m,
- d. ildsted og skorsten skal holdes mindst 2,5 m fra skel,
- e. der må ikke udføres vinduer imod skel,
- f. tagvand skal holdes inde på egen grund.

Benyttes en sådan bygning som garage eller carport, skal den endvidere opfylde kravene i 4.2.5.

Stk. 6. Når hensynet til naboer og til en tilfredsstillende udnyttelse af ejendommens friarealer ikke taler derimod, kan kravene i stk. 5, a–c, lempes, idet bygningsmyndigheden kan tillade, at længden forøges indtil 12 m (samt tagudhæng $2 \times 0,5$ m), og at der opføres flere sådanne bygninger, hvis sammenlagte længde ikke må overstige 12 m. Bygningsmyndigheden kan endvidere tillade en større højde, når arkitektoniske grunde taler derfor; i selve skellet kan dog kun tillades en højde på over 2,4 m, såfremt bygningen sammenbygges med en lignende bebyggelse på nabogrunden efter en fælles plan.

3.2.4. Bebyggelsens afstand til anden bebyggelse på samme grund.

Den indbyrdes afstand mellem garager, udhuse, skure og lignende mindre bygninger samt afstanden mellem sådanne bygninger og enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse

og lign.) kan nedsættes indtil 1 m, med mindre bygningerne sammenbygges. Ud for vinduer til beboelsesrum og køkken skal afstanden dog mindst være 2,5 m.

3.2.5. Supplerende afstandsbestemmelser.

Stk. 1. Om transformerstationer med offentlige forsyningsformål gælder følgende særlige bestemmelser:

- a. bygningsmyndigheden kan tillade, at transformerstationer føres helt ud i naboskel, når det bebyggede areal ikke overstiger 30 m², og højden i skel ikke overstiger 3 m,
- b. bygningsmyndigheden kan endvidere tillade, at bestemmelserne i 3.1.2 og 3.1.3 om bebyggelsens højde- og afstandsforhold i forhold til vej og naboskel samt bestemmelserne i 3.2.3 om bebyggelsens afstand til naboskel fraviges ved opførelse af transformerstationer, der opføres som ståltårne med en højde af indtil 8 m og et grundareal på højst 7,5 m².

Stk. 2. Om bebyggelsers afstand til højspændingsluftledninger henvises til stærkstrømsreglementets til enhver tid gældende forskrifter.

2. I afsnit 3.3., stk. 3, tilføjes som nyt punktum:

De i stk. 2, b, fastsatte afstandskrav for bebyggelser på samme grund finder ikke anvendelse på de i 1. punktum omhandlede bygninger.

3. I afsnit 3.4., stk. 2, tilføjes som nyt bogstav:

j. udhængsskabe, udstillingsskabe og automater og lign. kan, hvor forholdene gør det forsvarligt, tillades udført med et fremspring på indtil 30 cm udover fortov. En sådan tilladelse er altid midlertidig og kan til enhver tid tilbagekaldes.

Som nyt stk. 5 tilføjes:

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1, b, og stk. 2, g, h og i finder tilsvarende anvendelse på skilte.

4. I bygningsreglementet ændres følgende henvisninger til bestemmelser i kap. 3:

1.4., stk. 1, c: kap. 3.2. ændres til 3.2.3.

1.5., stk. 1, c: kap. 3.2. ændres til 3.2.3.

6.3.1., stk. 4, d: 3.2., stk. 4, ændres til 3.2.3., stk. 6.

kap. 13, stk. 2: kap. 3.2. ændres til 3.2.3.

kap. 13, stk. 4: 3.2., stk 5, ændres til 3.2.5.

Dette tillæg træder i kraft den 1. juli 1968.

Boligministeriet, den 10. juni 1968.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. Telf. (01) Minerva 2885.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 2 om bygningsreglementets kap. 3.

I landsbyggeloven af 10. juni 1960 var i § 34 fastsat direkte regler om bebyggelsers højde- og afstandsforhold. Ved lov nr. 157 af 8. maj 1968 er § 34 ændret således, at reglerne om bebyggelsers højde- og afstandsforhold (de skrå højdegrænseplaner) skal fastsættes i bygningsreglementet inden for nærmere i loven fastsatte rammer.

Bestemmelser om bebyggelsens højde- og afstandsforhold er herefter fastsat i foranstående tillæg nr. 2 til bygningsreglementet.

Opmærksomheden henledes dog på, at det vandrette højdegrænseplan i landsbyggelovens § 28 er opretholdt: »Når ingen anden bestemmelse er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan, må bebyggelser ikke opføres med mere end 2 etager, og ingen del af en bygnings ydervægge eller tag må være hævet mere end 8,5 m over det omgivende terræn.«

De væsentligste ændringer omtales i det følgende.

3.1. om bebyggelsens højde i forhold til vej, naboskel og anden bebyggelse på samme grund:

Ifølge 3.1.1, stk. 3, måles bygningsafstande som hidtil normalt vinkelret på den pågældende modstående linje eller bebyggelse. Da denne målemetode ved visse former for bebyggelse medfører, at højdebestemmelserne ikke kan anvendes, er der givet bygningsmyndigheden bemyndigelse til at forlange afstanden beregnet på anden måde. I praksis vil det ofte være naturligt at beregne afstanden som radius i en cirkel med centrum i det for lysforholdene afgørende punkt af bebyggelsen.

Ifølge 3.1.2, stk. 6, skal der ved beregningen af en bebyggelses højde ikke tages hensyn til veje, der matrikulært hører til den pågældende grund og alene tjener til brug for bebyggelsen på denne. Herved opnås, at sådanne interne veje kan føres helt ind langs de enkelte husblokkes facader.

Efter de hidtil gældende regler har der uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds for enfamiliehuse med indtil 2 etager været valgfrihed mellem lovens højdegrænseplan i forhold til naboskel

(maksimalt $3 \text{ m} + 0,5 \times$ afstanden til skel) og bygningsreglementets højdegrænseplan ($1,4 \times$ afstanden til skel). I 3.1.3, stk. 1, er den tilladelige højde nu altid fastsat til $1,4 \times$ afstanden til naboskellet.

I områder, hvor der gælder bestemmelser om sluttet bebyggelse, kan forhusbebyggelse ifølge 3.1.3, stk. 3, opføres i normal husdybde uden overholdelse af højdegrænseplanet i forhold til naboskel. Spørgsmålet om, hvad der er normal husdybde, må afgøres i hvert enkelt tilfælde. Der må i første række henses til den eksisterende husdybde på nabogrundene og for andre forhusbebyggelser langs den pågældende vej, medmindre disse kan forventes nedrevet i løbet af en overskuelig fremtid.

3.1.4, stk. 2, indeholder en lempelse, idet der i ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse, hvor udnyttelsesgraden er 0,80 eller derover, nu er ret til at udføre bebyggelser med en højde af $0,8 \times$ afstanden til anden bebyggelse på samme grund mod tidligere $0,6 \times$ afstanden.

I 3.1.4, stk. 3, er givet nye beregningsregler for fastsættelse af den tilladelige bygningshøjde, hvor bebyggelser af forskellig højde placeres på samme grund. Uanset hvilken af bygningerne der opføres først, er det som hovedregel den højeste bygning, der er afgørende for beregningen. Bestemmelsen åbner imidlertid mulighed for, at bygningsmyndigheden efter en konkret bedømmelse kan godkende, at visse bygninger placeres i en afstand bestemt af den laveste bygnings højde. Bestemmelsen tænkes bl. a. anvendt ved garageanlæg i tilknytning til beboelsesejendomme. Bygningsmyndigheden vil her af hensyn til støjgener f. eks. kunne betinge reglens anvendelse af, at indkørsel til garageanlægget sker i den side, der vender bort fra beboelsesejendommen, og/eller at der tilvejebringes en beplantning eller anden afskærmning mellem garageanlægget og beboelsesejendommen.

3.1.4, stk. 5, giver bygningsmyndigheden mulighed for at bringe reglerne om bebyggelsers højde i forhold til anden bebyggelse på samme grund i anvendelse på bygninger med speciel udformning. Som eksempler kan nævnes bygninger i hesteskoform og atriumhuse.

I 3.1.4, stk. 6, er i områder, der i bygningsvedtægt eller byplan er udlagt til erhvervsbebyggelse, givet bygningsmyndigheden bemyndigelse til for erhvervsbebyggelser at tillade lempelse af det fastsatte højdegrænseplan i forhold til bebyggelser på samme grund. Erfaringerne har vist, at der i stigende omfang opføres erhvervsbygninger, hvor opnåelse af normale lysafstande er af mindre væsentlig betydning sammenlignet med fordelene ved en bedre udnyttelse af grunden, f. eks. således at parkeringsarealer, lagerpladser og rekreative arealer hver for sig kan placeres samlet på de mest egnede dele af grunden.

3.2. om bebyggelsesregulerende afstande:

Som hidtil suppleres reglerne om højdegrænseplanerne af visse bebyggelsesregulerende afstandsbestemmelser.

I 3.2.2, stk. 1–2, er der indført bestemmelser om placering i forhold til vej- eller byggelinie af garager og carporte, op- og nedkørsler hertil samt op- og nedkørsler til parkeringsarealer. Formålet med disse regler er at give bygningsmyndigheden mulighed for at sikre tilstrækkelig plads til, at en bil kan standses, således at føreren kan orientere sig før udkørsel på vejen; ved carporte med åbne sider vil der derfor som regel ikke være behov for at kræve tilbagerykning.

Ifølge 3.2.2, stk. 3, finder reglerne om bebyggelses afstand til naboskel tilsvarende anvendelse ved fastsættelse af den tilladelige afstand i forhold til sti. Bestemmelsen indebærer, at bebyggelsen skal holdes i en afstand af 2,5 m fra stiskellet, med mindre de særlige regler for garager, carporte og lignende mindre bygninger kan bringes i anvendelse. Bestemmelsen finder kun anvendelse uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds. I 1. grundkreds, hvor der gælder bestemmelser om sluttet bebyggelse, kan der bygges i stiskellet, men bebyggelsen skal overholde det skrå højdegrænseplan i forhold til vej, jfr. 3.1.2.

I 3.2.3. er samlet de særlige bebyggelsesregulerende afstande i forhold til naboskel. Bestemmelserne gælder kun i områder, hvor der ikke gælder bestemmelser om sluttet bebyggelse.

I 3.2.3, stk. 1, er der tilføjet en bestemmelse om, at svømmebassiner ikke må opføres nærmere naboskel end 2,5 m.

Af hensyn til indbliksgener er i 3.2.3, stk. 3, fastsat bestemmelser om, at altaner og tagterrasser for enfamiliehuse med mere end én etage skal holdes i en afstand af mindst 3,5 m fra naboskel.

3.3. om særlige brandmæssige bygningsafstande:

Som hidtil suppleres reglerne om højdegrænseplanerne (3.1) og de bebyggelsesregulerende afstandsbestemmelser (3.2) af visse særlige brandmæssige bygningsafstande (3.3). Bestemmelserne herom er uændrede; dog er det ved en tilføjelse til 3.3, stk. 3, bestemt, at uden for bygningsvedtægternes 1. grundkreds finder de særlige brandmæssige afstandskrav for bebyggelser på samme grund ikke anvendelse på fritliggende enfamiliehuse, der udføres med udvendig beklædning af brændbare materialer, eller de til sådanne huse hørende garager, udhuse, skure og lignende bygninger, hvis areal ikke overstiger 50 m². Disse bygninger skal således alene opfylde de afstandskrav, der følger af 3.1 og 3.2.

3.4. om bygningsfremspring:

Landsbyggelovens § 26, stk. 1, hjemler nu adgang til i bygningsreglementet at fastsætte nærmere bestemmelser om anbringelse af skilte, udstillingsskabe og lignende udover vej og byggelinie. Som følge heraf ændres bestemmelserne i bygningsreglementets 3.4, stk. 1, d, og stk. 2, g-i, således at disse tillige finder anvendelse på skilte.

Herudover er til stk. 2 føjet en ny bestemmelse om, at udhængsskabe, udstillingsskabe, automater m. v. kan tillades udført med et fremspring på indtil 30 cm over fortov, hvor forholdene gør det forsvareligt.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 3.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet tilføjes efter kap. 5.1. følgende underafsnit:

5.1.1. Midlertidige krav til bygningers stabilitet.

Stk. 1. Bygninger med mere end 6 etager skal dimensioneres og udføres således, at enten kravene under a) eller kravene under b) er opfyldt:

- a) i ethvert rum, som grænser til en ydervæg, skal bæreevnen af en etageadskillelse (loft eller gulv) og/eller ydervæggens bæreevne kunne svigte totalt, uden at dette medfører nedstyrtning af andre etageadskillelser end dem, som afgrænser rummet. Er et etageareal opdelt med ikke-bærende indervægge på tværs af etageadskillelsens bæreretning, betragtes arealet mellem etageadskillelsernes understøtninger som eet rum,
- b) ethvert normalsnit i en bærende ydervæg og i en etageadskillelse skal kunne optage en trækraft på 2Mp/m med tilladelige spændinger. Der skal herved i snit med tryknormalkraft ses bort fra denne, og for i forvejen trækpåvirkede snit må de resulterende spændinger ikke overstige de tilladelige spændinger. Den hertil fornødne armering kan udgøres dels af elementers armering og dels af armering forsynet med kamme i henhold til DS 411 (1. udgave) pkt. 11.4.2. placeret i samlinger eller fuger. Stødlængder og forankringslængder skal overholde kravene i DS 411 (1. udgave) pkt. 11.4.2. med ændringer angivet i pkt. 6 i tillægget af 26. november 1956 til DS 411. Såfremt mere end 50 pct. af armeringen stødes i ét snit, skal de i DS 411 anførte stødlængder forøges med 50 pct.

Stk. 2. Som etage medregnes udnyttelig tagetage samt kælder, hvis loft ligger mere end 1,25 m over terræn.

Stk. 3. Dette tillæg træder i kraft den 1. marts 1969. For byggeri med mere end 6 etager, som er påbegyndt inden denne dato, men endnu ikke taget i brug, gælder følgende:

- a) for montagebyggeri finder tillæggets bestemmelser anvendelse, såfremt fremstillingen af de bærende ydervægselementer ikke er påbegyndt,

- b) for andet byggeri gælder tillæggets bestemmelser, såfremt udførelsen på stedet af de bærende ydervægskonstruktioner (bortset fra kælderydervægge) endnu ikke er påbegyndt,
- c) for byggeri, som befinder sig på et mere fremskredent stade end ovenfor angivet, kan byggeriet fortsætte, men det påhviler bygherren inden 1. marts 1969

enten overfor den stedlige bygningsmyndighed at dokumentere, at tillæggets bestemmelser er opfyldt,

eller at indsende ansøgning om boligministeriets tilladelse til byggeriets færdiggørelse. Ansøgning indsendes gennem den stedlige bygningsmyndighed (under henvisning til boligministeriets 7.k.j.nr. 720-03-237) med følgende oplysninger:

1. Bygningens anvendelse (beboelse, kontor, hotel, andet).
2. Antal etager.
3. Bygningens omfang (antal lejligheder eller m²).
4. Konstruktionsform (muret byggeri med støbte etageadskillelser/elementdæk, på stedet støbt jernbeton, montagebyggeri, søjle/dragerkonstruktion, andet).
5. Installation (gas, elektricitet).
6. Byggeriets stade på indberetningstidspunktet.

Boligministeriet forbeholder sig efter en konkret bedømmelse at gøre tilladelsen betinget af særlige vilkår.

Boligministeriet, den 3. februar 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. (Tlf. (01) Minerva 2885).

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 3.

1. På grundlag af erfaringerne fra en gaseksplodingsulykke, som fandt sted i et højhus ved London i maj 1968, har man anset det for nødvendigt at undersøge, om de gældende forskrifter om bygningsers stabilitet yder tilstrækkelig sikkerhed overfor lokale overpåvirkninger. Denne undersøgelse gennemføres af et sagkyndigt udvalg, som Dansk Ingeniørforening har nedsat i september 1968.
2. Efter boligministeriets opfordring har udvalget udarbejdet forslag til *midlertidige krav* til bygningers stabilitet. Forslaget er tiltrådt af Dansk Ingeniørforening, og de foreslåede krav er optaget i omstående tillæg nr. 3 til BR-66. Tillægget skal være gældende, indtil der som resultat af udvalgets arbejde kan udarbejdes endelige normer om disse forhold.
3. De midlertidige krav gælder kun for byggeri med mere end 6 etager, men finder anvendelse, hvad enten bygningen opføres som montagebyggeri eller med konstruktioner udført på stedet, og hvad enten bygningen agtes forsynet med el- eller gasinstallation.
4. Kravene gælder såvel for beboelsesbygninger som for andre bygninger med mere end 6 etager, f. eks. kontorbygninger og hoteller. I tvivlstilfælde afgør den stedlige bygningsmyndighed, med sædvanlig klageadgang til den overordnede bygningsmyndighed, om en bygning skal være omfattet af kravene.
5. Som det fremgår af tillæggets ikrafttrædelsesbestemmelser i stk. 3, har man fundet det nødvendigt i et nærmere angivet omfang at lade kravene finde anvendelse på påbegyndt byggeri. Som følge heraf må de pågældende projekter påny forelægges for bygningsmyndighederne, og allerede udstedte byggetilladelser må eventuelt suppleres eller fornyes.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 4.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages *med virkning fra 1. april 1970* følgende ændring:

Kap. 10.1.10 (tillæg nr. 1) udgår og erstattes af følgende:

10.1.10. *Korrosionsbeskyttelse af olietanke m. v.*

Stk. 1. Olie-, petroleums- og benzintanke m. v., der nedgraves efter den 1. april 1970 skal være forsynet med et mærke som anført i stk. 2 til angivelse af, at tanken enten

- a. er godkendt af boligministeriet i henseende til udvendig korrosionsbeskyttelse, eller
- b. er udført eller overfladebehandlet i overensstemmelse med særlige forskrifter om udvendig korrosionsbeskyttelse, godkendt af boligministeriet.

Stk. 2. Tanken skal være forsynet med et vejrbestandigt, tydeligt mærke med påskriften: »Korrosionsbeskyttet i henhold til bygningsreglementet«, angivelse af fabrikationsår samt fabrikantens navn og adresse. Mærket må kun være påført tanke, der opfylder kravene i stk. 1.

Stk. 3. Tanken, der skal være forsynet med løfteøje(r), skal ved nedlægning og tildækning behandles, således at det beskyttende lag ikke beskadiges.

Stk. 4. Tanken skal i udgravningen på alle sider omgives af et mindst 15 cm tykt lag sand. Ved tildækningen i øvrigt må ikke anvendes slagger eller andet materiale, der kan beskadige belægningen.

Stk. 5. Der skal være mulighed for pejling gennem en pejlestuds. Der skal træffes sådanne foranstaltninger, at vand ikke kan sive ind i tanken gennem pejlestudsens eller påfyldningsstudsens.

Stk. 6. Om anbringelse af lagertanke for oliefyringsanlæg uden for en bygning henvises i øvrigt til 10.1.9., stk. 7.

Boligministeriet, den 14. maj 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, København K. Tlf. (01) MInerva 2885.

7. kontor j.nr. 720-03-54.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Skærpede krav til korrosionsbeskyttelse af olietanke.

Ved tillæg nr. 1 af 19. november 1966 til bygningsreglementet for købstæderne og landet af 1. august 1966 blev der indføjet et nyt afsnit, betegnet kap. 10.1.10. Korrosionsbeskyttelse af olietanke m. v., der indeholder regler for udvendig korrosionsbeskyttelse af olie-, petroleums- og benzintanke m. v., der nedgraves efter den 1. juni 1967. Reglerne tager sigte på at forebygge forurening af grundvandet ved udsivning af olie m. v. fra korroderede tanke.

I henhold til disse regler kan tanke, der er beskyttet mod udvendig korrosion ved at være isoleret med en mindst 3 mm tyk, med glasfibervæv armeret belægning af bitumen (asfalt) og i øvrigt udført i overensstemmelse med Korrosionscentralens forskrifter af 27. oktober 1966, udføres uden boligministeriets godkendelse.

Den stikprøvekontrol, som er gennemført i de forløbne år, har vist, at en meget væsentlig del af de omhandlede tanke har været behæftet med mangler, og at en stor del af manglerne må henføres til udførelsen af tankenes korrosionsbeskyttelse.

Resultaterne af kontrollen har været forelagt det af indenrigsministeriet nedsatte udvalg vedrørende oplag af olie m. v., som på det foreliggende grundlag har henstillet til indenrigsministeriet, hvorunder problemerne i forbindelse med grundvandsforureningen hører, at adgangen til at anvende tanke, der er påført den nævnte form for korrosionsbeskyttelse, bringes til ophør.

I denne anledning ophæver boligministeriet efter anmodning fra indenrigsministeriet ved omstående tillæg nr. 4 med virkning fra 1. april 1970 bygningsreglementets kap. 10. 1. 10, stk. 1, a, og de dertil knyttede af Korrosionscentralen udarbejdede forskrifter af 27. oktober 1966 for udførelse af udvendig korrosionsbeskyttelse med bitumen af olietanke til nedgravning. Tanke, der nedgraves efter 1. april 1970, skal således enten være godkendt af boligministeriet eller være udført eller overfladebehandlet i overensstemmelse med særlige af boligministeriet godkendte forskrifter om udvendig korrosionsbeskyt-

telse. Tanke med den ovennævnte asfaltbelægning kan i almindelighed ikke ventes godkendt.

Ansøgning om den i omstående tillæg under a) omhandlede godkendelse behandles i overensstemmelse med boligministeriets cirkulære af 18. september 1964 om godkendelse i henhold til bygningslovgivningen af materialer og konstruktioner m. v.

Forskrifter som nævnt under b) er endnu ikke godkendt.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelserne i tillæg nr. 4 også finder anvendelse på jordbrugserhvervenes tankanlæg.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 5.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages med virkning fra 1. april 1970 følgende ændring:

Som nyt afsnit i kap. 12 indsættes:

12.7. Telefonkabler.

I beboelsesbygninger med 2 eller flere selvstændige beboelseslag skal der udføres de for installation af telefon nødvendige bygningsmæssige foranstaltninger i overensstemmelse med de af telefontilsynet udgivne retningslinjer herom.*) Det samme gælder i andre bygninger med mere end én etage, hvor telefon kan forventes installeret.

Boligministeriet, den 16. maj 1969.

*) Telefontilsynets cirkulære nr. 25 af 16. maj 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. Tlf. (01) Minerva 2885.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 6.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet erstattes kap. 6.1.7. af følgende:

6.1.7. Brandteknisk anvendelige bygningsdele.

Stk. 1. De efterfølgende eksempler på bygningsdele tilfredsstillende umiddelbart, uden særlig dokumentation eller prøvning, de i 6.1.2.–6.1.6. opstillede brandtekniske krav. De nævnte konstruktioner og materialer forudsættes i kvalitet og udførelse at være i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings normer. Eksemplerne vil også kunne anvendes i forbindelse med de øvrige i bygningsreglementet stillede brandtekniske krav.

Stk. 2. Bærende, lodrette bygningsdele:

BS-vægge 120	23 cm væg af teglsten (massive eller mangehulsten)
	19 cm væg af kalksandsten
	19 cm væg af betonhulbloksten
	19 cm væg af massive betonbloksten
	15 cm væg af autoklaverede letbetonbloksten
	15 cm væg af armerede elementer af autoklaveret letbeton
	15 cm væg af uarmeret beton
	15 cm væg af dobbeltarmeret beton med mindst 20 mm dæklag
	dobbelt væg af to BS-vægge 60, bærende, med eller uden mellemliggende luftspalte. Såfremt der anvendes hulrumsfyld, skal dette være ubrændbart
	20 mm dæklag
BS-søjler 120	23 × 23 cm søjle og pille af tegl
	30 × 30 cm armeret betonsøjle med mindst 30 mm betondæklag
	25 × 25 cm armeret betonsøjle med mindst 25 mm betondæklag armeret med svejset net af mindst 2,5

mm tråd, højst 100 mm maskevidde placeret 15 mm fra overfladen

søjle af profiljern, rør og stålprofiler ommuret med mindst 55 mm murværk af teglsten (massive eller mangehulsten), kalksandsten, molersten eller betonsten i forbandt med fuldstændig udfyldning med ubrændbart materiale af eventuelle hulrum mellem flanger og lign. Indvendige hulrum i profiler med lukket tværsnit må ikke udstøbes eller lukkes tæt

søjle af profiljern, rør og stålprofiler omstøbt med mindst 40 mm beton armeret med strækmetal, 1,4 kg/m², eller svejset net af mindst 2,5 mm tråd og højst 100 mm maskevidde placeret 15 mm fra overfladen med fuldstændig udfyldning med ubrændbart materiale af eventuelle hulrum mellem flanger og lign. Indvendige hulrum i profiler med lukket tværsnit må ikke udstøbes eller lukkes tæt

- BS-vægge 60**
- 11 cm væg af teglsten (massive eller mangehulsten)
 - 11 cm væg af kalksandsten
 - 15 cm væg af dobbeltarmeret beton
 - 12 cm væg af enkeltarmeret beton med centralt placeret armering
 - 10 cm væg af autoklaverede letbetonbloksten
 - 10 cm væg af armerede elementer af autoklaveret letbeton
- BS-søjler 60**
- søjle af armeret beton med mindste tværsnit på 400 cm² og et mindste tværmål på 18 cm
 - 30 × 30 cm søjle af uarmeret beton
 - søjle af profiljern, rør og stålprofiler omstøbt med mindst 25 mm beton armeret med strækmetal, 1,4 kg/m², eller svejset net af mindst 2,5 mm tråd og højst 100 mm maskevidde placeret 15 mm fra overfladen med fuldstændig udfyldning med ubrændbart materiale af eventuelle hulrum mellem flanger og lign. Indvendige hulrum i profiler med lukket tværsnit må ikke udstøbes eller lukkes tæt
- BD-vægge 90**
- væg af mindst 45 × 95 mm lodrette stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte, på begge sider med beklædning af klasse 1 (stk. 5) eller

klasse 2 (stk. 6). Afstand mellem beklædningerne 95 mm, og hulrummet helt udfyldt med 100 mm fastholdt mineraluld med en temperaturstabilitet på mindst 750° C

væg af mindst 45 × 95 mm lodrette stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med dobbelt beklædning på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6); den skjulte beklædning skal være i pladeform. Afstand mellem beklædningerne 95 mm, og hulrummet helt udfyldt med 100 mm fastholdt mineraluld i pladeform

BD-vægge 60

væg af mindst 45 × 95 mm stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning i pladeform på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6). Afstand mellem beklædninger 95 mm, og hulrummet helt udfyldt med 100 mm fastholdt mineraluld i pladeform

væg af mindst 75 × 95 mm stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6), for indvendige flader dog kun i pladeform. Afstand mellem beklædninger 75 mm, og hulrummet helt udfyldt med mindst 75 mm fastholdt mineraluld i pladeform

væg af mindst 75 × 95 mm stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6). Afstand mellem beklædninger 75 mm, og hulrummet helt udfyldt med mindst 75 mm fastholdt mineraluld, type A*), i pladeform

BD-søjler 60

søjle af profiljern, rør og stålprofiler indklædt med mindst 22 mm sammenpløjede brædder eller med 22 mm af boligministeriet godkendt spånplade eller krydsfiner

Stk. 3. Bærende, vandrette bygningsdele:

BS-dragere 120 armeret betondrager med mindst 30 mm dæklag på hovedarmeringen
drager af profiljern og stålprofiler omstøbt med

*) Ved mineraluld af type A forstås mineraluld med basisvarmeledningstal $\lambda_{10} = 0,025 - 0,029$ kcal/mh° C, jfr. DIF's »Regler for beregning af bygnings varmetab« af juni 1968, stk. 7.8.4.

mindst 40 mm beton armeret med strækmetal, 1,4 kg/m², eller svejset net af mindst 2,5 mm tråd og højst 100 mm maskevidde placeret 15 mm fra overfladen med fuldstændig udfyldning med ubrændbart materiale af eventuelle hulrum mellem flanger og lign. Indvendige hulrum i profiler med lukket tværsnit må ikke udstøbes eller lukkes tæt

BS-dragere 60 armeret betondrager med mindst 20 mm dækklag på hovedarmeringen

drager af forspændt beton med mindst 5 mm bøjler pr. 300 mm omsluttende hovedarmeringen og med mindst 25 mm dækklag. Tværsnitsareal mindst 400 cm², mindste tværmål 8 cm

drager af profiljern og stålprofiler omstøbt med mindst 25 mm beton armeret med strækmetal, 1,4 kg/m², eller svejset net af mindst 2,5 mm tråd og højst 100 mm maskevidde placeret 15 mm fra overfladen med fuldstændig udfyldning med ubrændbart materiale af eventuelle hulrum mellem flanger. Indvendige hulrum i profiler med lukket tværsnit må ikke udstøbes eller lukkes tæt. I følgende tilfælde kan omstøbning af profiljern dog udelades, medmindre bygningsmyndigheden stiller krav herom:

- 1) for drager over åbning indtil 1 m bredde i BS-vægge 60, bærende
- 2) for drager over åbning indtil 2,5 m bredde i BS-vægge 60, når der mellem flangerne udstøbes med beton eller udfyldes med murværk i cementmørtel, og drageren kun bærer brystningsvæg og etageadskillelse

BS-etageadskillelser 60 8 cm massiv jernbetonplade

BD-dragere 60 drager af profiljern og stålprofiler indklædt med mindst 22 mm sammenpløjede brædder eller med 22 mm af boligministeriet godkendt spånplade eller krydsfiner

BD-etageadskillelser 60 træbjælkelag med 22 mm gulvbrædder, 50 mm træbeton, ler, mineraluld eller tilsvarende materiale oplagt på 19 mm indskudsbrædder, undersiden beklædt med 19 mm forskalling samt rør og 12 mm kalkpuds eller dobbelt beklædning af klasse 1 (stk. 5) eller

klasse 2 (stk. 6); den skjulte beklædning skal være i pladeform

træbjælkelag med 22 mm gulvbrædder, 100 mm mineraluld i pladeform med temperaturstabilitet på mindst 750° C forsvarligt fastgjort til bjælkesiderne og beklædning på undersiden af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6)

træbjælkelag med 22 mm gulvbrædder, 100 mm mineraluld fastholdt med 2 mm jerntråd pr. 300 mm og beklædning på undersiden med 19 mm forskalling og 12 mm kalkpuds eller dobbelt beklædning af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6); den skjulte beklædning skal være i pladeform

Stk. 4. Ikke-bærende bygningsdele:

- BS-vægge 120 17 cm væg af teglsten (massive eller mangehulsten)
17 cm væg af kalksandsten
dobbeltvæg af to BS-vægge 60 med eller uden mellemliggende luftspalte. Såfremt der anvendes hulrumsfyld, skal dette være ubrændbart
- BS-vægge 60 5,5 cm væg af teglsten (massive eller mangehulsten), pudset på begge sider
5,5 cm væg af kalksandsten, pudset på begge sider
5 cm væg af autoklaverede letbetonbloksten, pudset på begge sider
7,5 cm væg af autoklaverede letbetonbloksten
7,5 cm væg af armerede elementer af autoklaveret letbeton
11 cm væg af klinkerbetonsten eller molersten
- BS-vægge 30 7,0 cm væg af armerede elementer af autoklaveret letbeton eller klinkerbeton
- BD-vægge 90 væg bestående af 1 lag 31 mm og 2 lag 25 mm krydslagte brædder med mellemliggende lag af svært pap, gulvpap, asfaltpap eller lign. og på begge sider med rør og 12 mm kalkpuds eller beklædning af klasse 1 (stk. 5) eller i pladeform af klasse 2 (stk. 6)
dobbelt væg udført af to BD-vægge 60 med eller uden mellemliggende luftspalte
- BD-vægge 60 udfyldningselement af trækonstruktion med mindst

95 mm afstand mellem beklædningerne og med højst 20 kg træ pr. m² med beklædning på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6). Hulrummet skal være helt udfyldt med mindst 100 mm fastholdt mineraluld i pladeform

væg af 1 lag 31 mm og 1 lag 19 mm krydslagte brædder på begge sider med rør og 12 mm kalkpuds eller beklædning af klasse 1 (stk. 5) eller i pladeform af klasse 2 (stk. 6)

væg af 5 cm træuldbeton på begge sider med 12 mm kalkpuds på udkastningsmørtel eller med tæt berapning

væg af mindst 45 × 75 mm stolper i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning i pladeform på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6). Afstand mellem beklædningerne 75 mm, og hulrummet helt udfyldt med mindst 75 mm fastholdt mineraluld i pladeform

BD-vægge 30

væg af 22 mm sammenpløjede brædder med beklædning i pladeform på den ene side af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6)

væg af 38 × 56 mm lodrette og vandrette lægter i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning i pladeform på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6a)

væg af 38 × 56 mm lodrette og vandrette lægter i en afstand af højst 600 mm fra midte til midte med beklædning på begge sider af klasse 1 (stk. 5) eller klasse 2 (stk. 6). Hulrummet skal være helt udfyldt med 50 mm fastholdt mineraluld i pladeform

skabspartier med bagklædningen udført af mindst 22 mm af boligministeriet godkendt spånplade eller krydsfiner eller bagklædning af samme tykkelse sammenbygget af træfiberplade, spånplade eller krydsfiner godkendt af boligministeriet

BD-etageadskillelser 30

(herunder rumafgrænsende lofter, skråvægge og skunkvægge)

22 mm sammenpløjede ru, savskårne eller høvlede brædder

22 mm af boligministeriet godkendt spånplade

loftskonstruktion*) udfyldt med mindst 100 mm mineraluld med beklædning på undersiden af 3 mm asbest-cellulosecementplade eller 3 mm asbestsilikatplade, der eventuelt kan være perforeret med indtil 25 % åbninger. Beklædning skal opsættes uden bag ved liggende hulrum, jfr. stk. 6b.

loftskonstruktion*) udfyldt med mindst 100 mm fastholdt mineraluld type A i pladeform med beklædning på undersiden af mindst 15 mm sammenpløjede, høvlede eller ru brædder

Stk. 4 a. Definitioner på beklædninger m. v.

(1) Ved beklædninger, der ikke yder mindre beskyttelse af underliggende brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand end rør og puds, forstås beklædninger af ubrændbart materiale eller andet til formålet egnet materiale, som ved en fastlagt brandteknisk prøve (Statsprøveanstaltens prøvningsregler for beklædninger og materialer hertil af 15. maj 1969) i mindst 10 minutter forhindrer antændelse af bagved liggende brændbart materiale, og som ikke giver større tilskud til brand eller udvikler røg i større mængde end rør og puds. Sådanne beklædninger betegnes som beklædninger af klasse 1.

Ved beklædninger, der ikke giver større tilskud til en brand end 22 mm sammenpløjet høvlet fyr, forstås beklædninger, der ved en fastlagt brandteknisk prøve (Statsprøveanstaltens prøvningsregler for beklædninger og materialer hertil af 15. maj 1969) bedømmes til kun i begrænset grad at give tilskud til en brand, og som ikke inden 10 minutter giver anledning til dobbeltsidig brand og ikke udvikler røg i større mængde end fyr. Sådanne beklædninger betegnes som beklædninger af klasse 2.

(2) Et materiale, som indgår i en beklædning, anses som ubrændbart eller svært antændeligt, når det efter en fastlagt brandteknisk prøve (Statsprøveanstaltens prøvningsregler for beklædninger og materialer hertil af 15. maj 1969) kan klassificeres som ubrændbart eller svært antændeligt. Sådanne materialer betegnes som materialer af materialeklasse A.

Et materiale, som indgår i en beklædning, anses som ikke letantændeligt, når det efter en fastlagt brandteknisk prøve (Statsprøveanstaltens prøvningsregler for beklædninger og materialer hertil af 15. maj 1969) kun i begrænset grad giver tilskud til en brand og ikke udvik-

*) Ved rumafgrænsende loftskonstruktioner, hvori indgår mineraluld, forudsættes denne afdækket med vindtæt lag, jvf. 5.4.5., stk. 5.

ler røg i større mængde end træ. Sådanne materialer betegnes som materialer af materialeklasse B.

(3) Ved fastholdt mineraluld skal forstås, at mineralulden er indbygget i konstruktionen på en sådan måde, at den under brandpåvirkning ikke løsgøres, men forbliver på plads i hele brandprøvetiden.

For vandrette og lodrette konstruktioner kan fastholdelse ske med 2 mm jerntråd pr. 300 mm eller med spredt forskalling bestående af 19 mm brædder med højst 200 mm afstand; for lodrette konstruktioner kan fastholdelse ske med mindst 50 mm søm pr. 300 mm, der fra kanten når 35 mm ind i mineralulden.

(4) Ved brandteknisk fast forbindelse mellem materialer (lag) i beklædninger forstås, at materialerne (lagene) uden mellemliggende hulrum er fastholdt på en sådan måde, at de under brandteknisk prøvning ikke adskilles. Brandteknisk fast forbindelse kan udføres ved limning med udfyldende vandfast lim, tæt sammensømning i sømrækker med højst 600 mm afstand eller lign.

Stk. 5. Beklædninger af klasse 1.

(Angivne mål er mindste tykkelse; højst 600 mm afstand mellem fastgørelse til underlag):

a. rør og 12 mm kalkpuds

5 mm asbest-cellulosecementplader

5 mm asbest-silikatplader

8 mm asbest-cementplader

13 mm gipsplader

9 mm af boligministeriet godkendt trykbrandimprægneret krydsfiner

22 mm sammenpløjede ru, savskårne eller høvlede brædder, som er trykbrandimprægneret i overensstemmelse med Trærådets regler af 16. april 1966 på anlæg, der er tilsluttet Trærådets tilsynsordning, jfr. DS 1071.5.1.

b. Krav om, at en beklædning skal være af klasse 1, er ikke til hinder for anvendelse af de under a. nævnte materialer i mindre tykkelser, når opsætningen sker på en BS-konstruktion eller på beklædninger af klasse 1. Det samme gælder materialer af klasse A, som ikke er nævnt i eksemplerne i a.

Stk. 6. Beklædninger af klasse 2.

(Angivne mål er mindste tykkelser; højst 600 mm afstand mellem fastgørelse til underlag):

- a. Med bagved liggende hulrum:
- 22 mm sammenpløjede ru, savskårne eller høvlede brædder
 - 12 mm af boligministeriet godkendt gennembrandimprægneret blød træfiberplade
 - 9 mm af boligministeriet godkendt spånplade
 - 9 mm af boligministeriet godkendt træfiberplade
 - 9 mm af boligministeriet godkendt krydsfiner.
- b. Uden bagved liggende hulrum.
- 15 mm sammenpløjede ru, savskårne eller høvlede brædder
 - 3 mm asbest-cellulosecementplade
 - 3 mm asbest-silikatplade
 - 7,5 mm af boligministeriet godkendt krydsfiner
 - 9 mm gipsplade
 - 6 mm af boligministeriet godkendt brandimprægneret krydsfiner
 - 9 mm sammenpløjede ru, savskårne eller høvlede brædder, som er trykbrandimprægneret i overensstemmelse med Trærådets regler af 16. april 1966 på anlæg, der er tilsluttet Trærådets tilsynsordning jfr. DS 1071.5.1.
- c. Krav om, at en beklædning skal være af klasse 2, er ikke til hinder for anvendelse af de under a og b nævnte materialer i mindre tykkelser, når opsætningen sker i brandteknisk fast forbindelse med en BS- eller BD-konstruktion eller med beklædninger af klasse 1 eller 2. Det samme gælder materialer af klasse A og B, som ikke er nævnt i stk. 5 a, henholdsvis stk. 6 a og b.
- d. Beklædninger, som sammensættes af flere lag, betragtes som beklædninger i pladeform af klasse 2, når følgende krav er opfyldt: de anvendte materialer skal være af klasse A eller B
mindst 1 lag skal være i pladeform og af mindst 3 mm tykkelse
lagene skal være i brandteknisk fast forbindelse
beklædningen skal være mindst 15 mm tyk ved opsætning med bagved liggende hulrum og mindst 9 mm tyk ved opsætning uden bagved liggende hulrum.
- e. De i stk. 6 nævnte beklædninger af klasse 2 kan profileres, såfremt følgende vilkår opfyldes:
- (1) Beklædningens profilerede overflade må ved profileringen ikke forøges til mere end 125 % af det plane areal.
 - (2) Beklædningens tykkelse må ved profileringen ikke på noget sted reduceres til mindre end:
 - 15 mm for bræddebeklædninger med bagved liggende hulrum
 - 9 mm for bræddebeklædninger uden bagved liggende hulrum
 - 7,5 mm for pladebeklædninger.

- (3) Arealet af den del af beklædningen, hvis tykkelse er mindre end de i stk. 6 a og 6 b nævnte, må ikke overstige 20 % af beklædningens plane areal.
-

Dette tillæg træder i kraft den 1. september 1969.

Boligministeriet, den 5. august 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. Tlf. (01) Minerva 2885.

7. kontor j. nr. 720-03-187.

Bilag til tillæg nr. 6 til BR-66.

STATSPRØVEANSTALTEN
Amager Boulevard 108
2300 København S.

15. maj 1969.

Prøvningsregler for beklædninger og materialer hertil.

1. Materialer.

Materialer klasse A.

Består af ubrændbare materialer samt brændbare materialer, der ved brandteknisk prøvning ikke yder større tilskud til brandudbredelse og ikke giver mere røg end rør og puds.

Hvorvidt et materiale tilhører denne klasse, afgøres ved brandteknisk prøvning på Statsprøveanstalten efter DS 1056, SPA nr. 1 (panelmetoden) SPA nr. 2 (Statens Provningsanstalts metodebeskrivelse, Br. 4) eller BS 476, part 6.

Et materiale bedømmes at høre til materialeklasse A,
hvis

det kan klassificeres som ubrændbart i henhold til DS 1057,
eller

der ved prøvning efter SPA nr. 2 (Statens Provningsanstalts metodebeskrivelse Br. 4) ved forlænget prøvetid til 10 minutter ikke sker overskridelse af grænsekurve 1, og røgintensiteten på intet tidspunkt overstiger skalaværdien 10,

samt

der ikke ved brandprøvning efter SPA nr. 1 (panelmetoden) såvel med som uden forvarmning opstår brandarealer $\geq 40 \text{ cm}^2$

eller

der ved prøvning efter BS 476, part 6, opnås indexværdien, der ≤ 10 .

Materialer klasse B.

Består af brændbare materialer, der ved brandteknisk prøvning ikke giver større tilskud til brand og ikke udvikler mere røg end 22 mm (1") tykt træpanel af høvlede og pløjede brædder (fyr).

Hvorvidt et materiale tilhører materialeklasse B, afgøres ved brandteknisk prøvning, SPA nr. 1 (panelmetoden) SPA nr. 2 (Statens Provningsanstalts metodebeskrivelse Br. 4) eller BS 476, part 6.

Et materiale bedømmes at høre til materialeklasse B,
hvis

der ved prøvning efter SPA nr. 2 (Statens Provningsanstalts metodebeskrivelse Br. 4) ikke opstår røggastemperaturer, der overstiger

grænsekurve II samt opnås middelskalaværdi for røgintensitet ≤ 30
og ingen enkeltskalaværdi ≥ 95 ,

samt

der ved brandprøvning efter SPA nr. 1 (panelmetoden) såvel med
som uden forvarmning ikke opstår brandarealer $\geq 100 \text{ cm}^2$ ved
strålingsintensiteter $\leq 0.045 \text{ cal/cm}^2 \text{ sek.}$ eller ved nulprøven op-
står brandarealer $\geq 100 \text{ cm}^2$

eller

der ved prøvning efter BS 476, part 6, opnås indexværdi ≤ 20 .

2. Beklædninger.

*Beskyttelse af underliggende brændbart materiale og beskyttelse mod
tosidig brand.*

Bestemmelse af beklædningers beskyttelse af underliggende brænd-
bart materiale bedømmes ved brandprøvning efter SPA nr. 3 (INSTA
28/dok. 34).

Bestemmelsen kan udføres på såvel beklædninger af materialetype
A og B, og en beklædning klassificeres som beskyttende, såfremt det
ved prøvning efter 10 minutters prøvningstid viser sig,

at beklædningen stadig sidder fast

samt

at temperaturstigningen mellem spånplade og beklædning ikke over-
stiger 270° C og i gennemsnit ikke 250° C .

3. Beklædningers klassificering.

Beklædninger klasse 1.

Beklædninger, der ikke yder mindre beskyttelse af underliggende
brændbart materiale og ikke yder større tilskud til en brand og ikke
udvikler mere røg end rør og puds, skal

bestå af materialer af klasse A

samt

kunne klassificeres som beskyttende efter SPA nr. 3 (INSTA
28/dok. 34).

Beklædninger klasse 2.

Beklædninger, der ikke yder større tilskud til brandudbredelse og
ikke udvikler mere røg end 22 mm (1") tykt træpanel af høvlede,
pløjede brædder (fyr), skal

mindst bestå af materialer af klasse B

samt

kunne klassificeres som beskyttende efter SPA nr. 3 (INSTA
28/dok. 34).

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 6.

I BR-66 blev de brandmæssige bestemmelser for beboelsesbygninger udformet som funktionskrav i overensstemmelse med de i DS 1052 udarbejdede klassifikationer, jfr. reglementets kap. 6, afsnittene 6.1.1.–6.1.6. Disse krav er ikke ændret ved tillæg nr. 6, men er fortsat gældende.

I afsnit 6.1.7. om brandteknisk anvendelige bygningsdele blev givet et begrænset antal eksempler på bygningsdele og beklædninger, som umiddelbart tilfredsstillende opstillede krav. På grundlag af indvundne erfaringer har det været muligt i den nu foreliggende udgave af 6.1.7. at udvide antallet af eksempler på brandteknisk anvendelige bygningsdele og beklædninger væsentligt.

Endvidere er eksemplerne på brandteknisk anvendelige *beklædninger* nu opstillet på grundlag af et nyt klassifikationssystem, som omtales nærmere nedenfor.

De eksempler, der i det hidtidige 6.1.7. fandtes på F-bygningsdele (flammetoppende) er udeladt, idet erfaringerne har vist, at der ikke er behov herfor. Hvor der i 6.1.2.–6.1.6. er stillet krav om F-bygningsdele, kan der ses bort herfra og alene regnes med det samtidigt angivne BS- eller BD-krav.

Da der andre steder i bygningsreglementet henvises til de enkelte stykker i 6.1.7., er afsnittets inddeling opretholdt i tillægget. Ved førstkommende almindelige revision af reglementet agtes bestemmelserne opstillet på en mere overskuelig måde.

De væsentligste ændringer i 6.1.7. er følgende:

1. I stk. 1 er det nu fremhævet, at de angivne eksempler på bygningsdele og beklædninger er umiddelbart anvendelige, uden at særlig dokumentation eller prøvning er nødvendig. Ønskes der anvendt bygningsdele eller beklædninger, som ikke er omfattet af eksemplerne, må bygningsmyndigheden tage stilling i hvert enkelt tilfælde. Når det ikke er åbenbart, at den påtænkte konstruktion i brandmæssig henseende er lige så anvendelig som de i eksemplerne angivne, må det tilrådes bygningsmyndigheden at forlange dokumentation for, at de funktionskrav, som er opstillet for den påtænkte anvendelse, er overholdt. Det bemærkes i denne forbin-

delse, at funktionskravene til bygningsdele er baseret på de i DS 1051 fastlagte brandtekniske prøvninger, og at funktionskravene til beklædninger nu baseres på de prøvninger, som er fastlagt i Statsprøveanstaltens nedenfor omtalte prøvningsregler af 15. maj 1969. En skønsmæssig bedømmelse af bygningsdele og beklædninger, som ikke er omfattet af eksemplerne, vil derfor i mange tilfælde ikke kunne foretages med tilstrækkelig sikkerhed. Som dokumentation kan nævnes DS-mærkning, boligministeriets godkendelser, attest fra Statsprøveanstalten eller tilsvarende. Hvor det i eksemplerne er angivet, at det pågældende materiale skal være godkendt af boligministeriet (f. eks. beklædninger af spånplader, træfiberplader og krydsfiner), kan en attest fra Statsprøveanstalten normalt ikke erstatte boligministeriets godkendelse, bl. a. fordi der til denne som regel er knyttet en løbende kontrol med produktionen.

2. I stk. 2–4 er antallet af eksempler på belastede, lodrette bygningsdele, etageadskillelser og ikke-bærende bygningsdele udvidet væsentligt.
3. I hidtidig praksis er eksemplerne på BD-etageadskillelser 30 også blevet anvendt på rumafgrænsende lofter, skråvægge og skunkvægge. I stk. 4 er denne praksis nu optaget i bestemmelserne.
4. Som omtalt i boligministeriets cirkulæreskrivelse af 1. august 1966, forelå der ved udsendelsen af BR-66 endnu ikke brandtekniske klassifikationer af væg- og loftsbeklædninger. En sådan klassifikation gennemføres nu på grundlag af Statsprøveanstaltens prøvningsregler af 15. maj 1969 for beklædninger og materialer hertil (aftrykt som bilag).

Væg- og loftsbeklædninger inddeles i 2 klasser efter et system, som i hovedtræk går ud på følgende:

Beklædninger af *klasse 1* skal anvendes, hvor reglementet stiller krav om, at beklædningen ikke må være ringere end *rør og puds*.

Beklædninger af *klasse 2* skal anvendes, hvor reglementet stiller krav om, at beklædningen »ikke må være ringere end 22 mm (1") sammenpløjet, høvlet fyr«.

De materialer, som kan anvendes til væg- og loftsbeklædninger, inddeles ligeledes i 2 klasser:

Materialer af *materialeklasse A* omfatter ubrændbare og svært antændelige materialer. Til beklædninger af klasse 1 kan kun anvendes materialer af *materialeklasse A*.

Materialer af *materialeklasse B* omfatter ikke-letantændelige materialer, som kan anvendes til beklædninger af klasse 2.

I stk. 4 a er de to beklædningsklasser og de to materialeklasser nærmere defineret.

Endvidere er det i stk. 4 a angivet, hvilke krav der skal være opfyldt, når det forlanges, at mineraluld skal være *fastholdt*, og når det forlanges, at et materiale skal være påført i *brandteknisk fast forbindelse*.

5. I stk. 5 gives først (a) en række eksempler på beklædninger, som på grundlag af Statsprøveanstaltens prøver er henført til *klasse 1* – altså beklædninger, som uden nærmere dokumentation kan anvendes, hvor reglementet stiller krav om, at beklædningen ikke må være ringere end rør og puds.

For alle eksempler gælder, at beklædningen skal have en vis nærmere angiven mindstetykkelse. Når den væg eller det loft, som skal beklædes, er en BS-konstruktion eller allerede er forsynet med beklædning af klasse 1, er der imidlertid nu åbnet mulighed for at anvende beklædningsmaterialer af materialeklasse A i mindre tykkelser. Eksempelvis anses »pudskravet« for opfyldt, når en teglstensvæg beklædes med 5 mm trykbrandimprægneret krydsfiner, men krydsfineren skal være et af boligministeriet godkendt fabrikat. Et loft, som er beklædt med 13 mm gipsplader, kan f. eks. forsynes med en yderligere beklædning af pløjede brædder, som ikke behøver at være 22 mm tykke, men brædderne skal være trykbrandimprægnerede i overensstemmelse med Trærådets regler på et anlæg, som er tilsluttet Trærådets tilsynsordning jfr. DS 1071.5.1.

Denne adgang til at benytte tyndere, ubrændbare eller svært-antændelige materialer (materialer af materialeklasse A) på BS-konstruktioner m. v., er fastsat i stk. 5 b.

Anvendes der tyndere beklædningsmaterialer af materiale klasse B, kan »pudskravet« ikke anses for opfyldt, selv om den bagved liggende konstruktion er ubrændbar.

6. I stk. 6 gives først en række eksempler på beklædninger, som på grundlag af Statsprøveanstaltens prøver er henført til *klasse 2*. For disse beklædninger, som opfylder »trækravet«, sondres mellem beklædninger, som opsættes med bagved liggende hulrum (a) og uden bagved liggende hulrum (b). Ved beklædninger opsat på spredt forskalling med bagved liggende mineraluld kan dette krav anses for opfyldt, når afstanden mellem forskallingsbrædderne er mindst 40 cm fra midte til midte.

For at sikre et entydigt prøvningsgrundlag er funktionskravene til beklædninger fastsat ud fra træsorten »fyr«. Andre træsorter

såsom ask, birk, bøg, eg, elm og gran kan i brandmæssig henseende anvendes på linie hermed.

Det er ikke afgørende for en træbeklædnings brandmæssige egenskaber, om den er høvlet, ru eller savskåret. Selv om de angivne mindstetykkelser på brædder til beklædning er fastsat ud fra handelsmålene på høvlede brædder (f. eks. 22 mm), er der således intet i vejen for at anvende ru eller savskårne brædder i denne tykkelse.

Også for de ikke-letantændelige beklædningsmaterialer gælder det, som nærmere fastsat i c, at tyndere beklædninger kan anvendes, når den konstruktion, som beklædningen opsættes på, opfylder visse krav. »Trækravet« anses således for opfyldt, når en tyndere beklædning opsættes på en BS- eller BD-konstruktion. Det samme gælder, når beklædningen opsættes oven på en beklædning af klasse 1 eller klasse 2, men i så fald stilles krav om, at beklædningen skal opsættes i brandteknisk fast forbindelse.

7. I stk. 6 d er givet bestemmelser om beklædninger, som består af flere lag. Der er brandteknisk erfaring for, at sådanne beklædninger i en række tilfælde har brandtekniske egenskaber, som er lig summen af de enkelte lags egenskaber. En forudsætning for at kunne anvende dette »additionsprincip« er, at de enkelte lag er samlet i brandteknisk fast forbindelse, jfr. definitionen herpå i stk. 4 a.
8. Endelig har der vist sig behov for nærmere regler om, i hvilket omfang beklædninger af klasse 2 må profileres. Sådanne bestemmelser er nu fastsat i stk. 6 e.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 7.

I bygningsreglement for købstæderne og landet af 1. august 1966 foretages følgende ændringer:

Kap. 4.1.3, stk. 6, ophæves.

Kap. 10.1.1, stk. 1, affattes således:

Stk. 1. Bestemmelserne om ildsteder og varmeanlæg omfatter alle former for lukkede og åbne ildsteder for fast eller flydende brændsel, hvad enten de har fast aftræk til skorsten, eller de står frit.

Kap. 10.1.1, stk. 5, affattes således:

Stk. 5. Om ildsteder for luftformigt brændsel henvises til gasreglementet. Dog gælder følgende bestemmelser også for ildsteder for luftformigt brændsel:

10.1.2, stk. 4, om forbud mod opstilling af ildsteder m. v. i visse trapperum og forrum,

10.1.3 om større centralvarmekedler,

10.1.5 om tørringsanlæg samt

10.1.6 om røgeovne og røgkamre.

Kap. 10.1.2, stk. 4, affattes således:

Stk. 4. I bygninger med 2 beboelseslejligheder og derover må der i trapperum og forrum ikke opstilles ildsteder eller indrettes indfyrringsåbninger til ildsteder i andre rum. Denne bestemmelse gælder også for ildsteder for luftformigt brændsel, jfr. 10.1.1, stk. 5.

I kap. 10.1.2, stk. 8, affattes pkt. c således:

c. Ildsteder for flydende brændsel kan forsynes med anordning til regulering af trækken (trækregulator el. lign.), hvis disse til enhver tid tillader, at der tilføres tilstrækkelig luft til forbrændingen.

Kap. 10.1.3, stk. 1, affattes således:

Stk. 1. Ved større centralvarmekedler forstås i dette afsnit anlæg, hvis indfyrede effekt overstiger 50.000 kcal/h. Hermed ligestilles større, lukkede ildsteder såsom bageovne og lign. Bestemmelserne i dette afsnit gælder også for anlæg for luftformigt brændsel, jfr. 10.1.1, stk. 5.

Kap. 10.1.4, stk. 2, affattes således:

Stk. 2. I anlæg, hvor luften opvarmes direkte af en ovn for fast eller flydende brændsel, skal ovnen være anbragt i et særskilt varme-

kammer eller indbygget i en pladejernskasse. Ovnen skal opstilles i overensstemmelse med bestemmelserne i 10.1.2. Et varmekammers gulv, vægge og loft skal, uanset bestemmelsen i 10.1.1, stk. 3, være af ubrændbart materiale uanset afstanden til ildstedet. Døren skal beskyttes indvendigt mod brand (jfr. 6.1.7, stk. 5).

I kap. 10.1.5 tilføjes som nyt stk. 3:

Stk. 3. Bestemmelserne i dette afsnit gælder også for anlæg for luftformigt brændsel, jfr. 10.1.1, stk. 5.

I kap. 10.1.6 tilføjes som nyt stk. 16:

Stk. 16. Bestemmelserne i dette afsnit gælder også for anlæg for luftformigt brændsel, jfr. 10.1.1, stk. 5.

Kap. 10.1.8. Kogeapparater med åben ild, affattes således:

Fritstående petroleumsapparater eller lignende løst anbragte flammeildsteder skal stå på en bordplade af ubrændbart materiale. Vægge, herunder skabsvægge, skal i kogepladsens udstrækning og i en højde af mindst 30 cm over denne være af ubrændbart materiale eller beklædt med et materiale, der ikke er ringere end rør og puds, og som er modstandsdygtigt over for stød. Støder bordpladen ikke tæt til vægbeklædningen, skal denne føres mindst 10 cm ned under pladens overside.

I kap. 10.4 tilføjes som nyt stk. 6:

Stk. 6. Bestemmelserne i dette afsnit gælder ikke for røgrør og røgkanaler, der bortleder forbrændingsprodukter fra ildsteder for luftformigt brændsel.

Kap. 13, stk. 6, affattes således:

Stk. 6. I alle beboelsesrum, herunder køkken, skal der, for så vidt det pågældende rum ikke har dør direkte til det fri, findes mindst ét til det fri oplukkeligt vindue, der med henblik på redning i brandtilfælde skal have en fri lysning i oplukket stand på mindst 0,5 m² (så vidt muligt 0,5 × 1 m). Køkkener med et rumfang under 10 m³, og hvori der anbringes iltforbrugende ildsted til køkkenbrug, skal af hensyn til tilførsel af frisk luft tillige forsynes med aftræk til det fri. Om gasfyrede ildsteder til køkkenbrug henvises til gasreglementet.

Boligministeriet, den 1. september 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. (Tlf. (01) Minerva 2885).

7. kontor j.nr. 720-01-03.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 7.

I henhold til lov nr. 132 af 13. april 1962 om visse forhold vedr. gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger er ministeren for offentlige arbejder bemyndiget til i et reglement, benævnt gasreglementet, at fastsætte forskrifter for udførelse af gasinstallationer m. m. Gasreglementet er nu udkommet og trådt i kraft d. 1. juni 1969.

Dette reglement har dels optaget forskellige af bygningsreglementets bestemmelser vedrørende udførelse af gasinstallationer, dels indført nye bestemmelser herom. Gasreglementet forudsætter således, at nogle af bestemmelserne vedrørende udførelse af gasinstallationer udgår af bygningsreglementet. Det gælder således bestemmelserne i bygningsreglementets kap. 4.1.3, stk. 6, om baderum, hvori der installeres gasbadeovn eller andet gasopvarmningsapparat, bestemmelserne i kap. 10.1.2 om mindre centralvarmekedler m. m. – bortset fra forbudet i kap. 10.1.2, stk. 4, mod i visse bygningers trapperum og forrum at opstille ildsteder –, bestemmelserne i kap. 10.1.4 om luftvarmeanlæg, i kap. 10.1.8 om kogeapparater med åben ild, i kap. 10.4 om røgrør og røgkanaler samt i kap. 13, stk. 6 sidste punktum om indretning af visse sommerhuskøkkener.

I foranstående tillæg nr. 7 til bygningsreglementet har man derfor foretaget de fornødne ændringer i bygningsreglementet, herunder ændringer af redaktionel karakter.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 8.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages følgende ændringer i kapitel 1:

Afsnit 1.3. og 1.4. udgår og erstattes af følgende:

1.3. Avls- og driftsbygninger for jordbrugs- og fiskerierhvervet.

For avls- og driftsbygninger, som er erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugs-ejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet, gælder kun nedenævnte bestemmelser i reglementet:

- a. kap. 3.3. om særlige brandmæssige bygningsafstande,
- b. kap. 4.2.4. om avls- og driftsbygninger,
- c. kap. 6.3. om brandvægge,
- d. kap. 10. om ildsteder, varmeanlæg og skorstene.

1.4. Boliger for jordbrugs- og fiskerierhvervet.

Stk. 1. Følgende bestemmelser i reglementet finder ikke anvendelse på boliger, som er erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet:

- a. kap. 2. om grundens udnyttelse til bebyggelse,
- b. kap. 3.1. om bygningshøjder og -afstande,
- c. kap. 3.2.3. om særlige bebyggelsesregulerende bygningsafstande i forhold til naboskel,
- d. kap. 9. om lydisolering.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan under iagttagelse af bestemmelserne i byggelovens § 2, stk. 8, bestemme, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser finder anvendelse på sådanne bygninger.

Dette tillæg træder i kraft den 1. januar 1970.

Boligministeriet, den 15. december 1969.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. (Tlf. (01) Minerva 2885).

7.k.j.nr. 720-09-131.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 8.

Bygningsreglementet for købstæderne og landet af 1. august 1966 indeholder en særordning for jordbrugserhvervenes avls- og driftsbygninger og for jordbrugserhvervenes boliger. Særordningen går for avls- og driftsbygninger (BR kap. 1.3.) ud på, at der kun gælder nogle få særligt opregnede bestemmelser i reglementet. For boligerne (BR kap. 1.4.) går særordningen ud på, at en mindre del af reglementets bestemmelser ikke finder anvendelse på dette byggeri.

Ved lov nr. 317 af 18. juni 1969 om ændring i byggelov for købstæderne og landet er der i konsekvens af bestemmelsen i § 7 i lov om by- og landzoner (lov nr. 315 af 18. juni 1969) foretaget en ændring i afgrænsningen af jordbrugserhvervenes bygninger, således at særordningen herefter er betinget af, at de pågældende bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift. Endvidere udvides særordningen med fiskerierhvervets bygninger. Denne nye afgrænsning indføres nu i bygningsreglementet ved foranstående tillæg nr. 8.

Om den nærmere forståelse af begrebet »erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift« henvises til et cirkulære om lov om by- og landzoner, som boligministeriet vil udsende i nær fremtid.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 9.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages følgende ændring:

Kap. 10.1.10 (tillæg nr. 4) udgår.

Kap. 10.1.1, stk. 4, affattes således:

Stk. 4. Helt eller delvis automatisk regulerede oliefyr, oliefyrede varmluftsovne og indsatsbrændere samt sikringsorganer skal være systemgodkendt i det omfang, det er fastsat af justitsministeriet, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse af 15. maj 1963. For installation af oliefyr gælder, foruden de øvrige bestemmelser i dette kapitel, de midlertidige bestemmelser i 10.1.9. Fra 1. april 1970 skal underjordiske tanke, der nedgraves til opbevaring af de i indenrigsministeriets bekendtgørelse af 26. februar 1970 nævnte mineralolieprodukter, være godkendt og mærket som angivet i indenrigsministeriets bekendtgørelse. Sådanne tanke skal anmeldes til bygningsmyndigheden i overensstemmelse med bekendtgørelsen, og de må kun nedgraves eller anbringes som anført i bekendtgørelsen og i de midlertidige bestemmelser i 10.1.9.

Kap. 10.1.9, stk. 3, affattes således:

Stk. 3. I bygninger, der i henhold til byggeloven kan opføres uden tilladelse fra bygningsmyndigheden eller alene ved anmeldelse til denne, kan oliefyringsanlæg installeres samtidig med opførelsen eller senere uden særlig tilladelse, henholdsvis alene ved en anmeldelse. Såfremt lagertanken nedgraves, skal bygningsmyndighedens tilladelse dog altid indhentes, forinden arbejdet påbegyndes, jfr. stk. 7, og kap. 10.1.1, stk. 4, samt indenrigsministeriets bekendtgørelse af 26. februar 1970.

Boligministeriet, den 3. august 1970.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K (tlf. (01) Minerva 2885).

7. kontor j. nr. 720-03-54

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 9.

I kap. 10.1.10 i bygningsreglement for købstæderne og landet af 1. august 1966 (tillæg nr. 4) har boligministeriet på foranledning af indenrigsministeriet udfærdiget bestemmelser om korrosionsbeskyttelse af olietanke m. v., der *nedgraves*. Reglerne tog sigte på at forebygge forurening af grundvandet ved udsivning af olie m. v. fra korroderede tanke.

I henhold til lov nr. 169 af 18. april 1969 om vandforsyning, der trådte i kraft den 1. april 1970, er indenrigsministeren bemyndiget til at fastsætte regler til sikring af og kontrol med oplag m. v. af giftige stoffer eller stoffer, som ikke eller kun langsomt nedbrydes i undergrunden. Indenrigsministeriet har herefter ved bekendtgørelse af 26. februar 1970 fastsat bestemmelser om kontrol med oplag af olie m. v. Denne bekendtgørelse gør bestemmelserne i bygningsreglementets kap. 10.1.10 (tillæg nr. 4) overflødige, hvorfor de hermed ophæves.

Imidlertid forudsætter nogle af bestemmelserne i indenrigsministeriets bekendtgørelse bygningsmyndighedernes medvirken, hvorfor det har været nødvendigt at supplere bygningsreglementets kap. 10.1.1, stk. 4, med nærværende tillæg til reglementet.

Med hensyn til bygningsmyndighedernes medvirken kan man oplyse følgende:

I henhold til bekendtgørelsens § 2 skal tanke, der nedgraves efter den 1. april 1970 til opbevaring af de i bekendtgørelsen nævnte mineralolieprodukter, være af en type, der er godkendt. Til at forestå denne godkendelsesordning har indenrigsministeriet nedsat INDENRIGSMINISTERIETS PRØVNINGSUDVALG FOR OLJETANKE, St. Kongensgade 1, 1264 København K. I forbindelse med boligministeriets sædvanlige udsendelser m. m. til bygningsmyndighederne vil disse blive holdt underrettet også om prøvningsudvalgets godkendelser. Med hensyn til de godkendelser af den udvendige korrosionsbeskyttelse af olietanke, som boligministeriet har udfærdiget i henhold til de nu ophævede bestemmelser i bygningsreglementets kap. 10.1.10, har udvalget meddelt, at boligministeriets godkendelser betragtes som gældende indtil den i hver enkelt godkendelse fastsatte

udløbsdato. Udvalget har dog gjort opmærksom på, at der for så vidt angår selve tankkonstruktionen må søges godkendelse hos prøvningsudvalget, med mindre tankene opfylder de i bilag 1 til indenrigsministeriets bekendtgørelse anførte minimumskrav. Opmærksomheden henledes på, at disse krav indebærer en skærpelse af bestemmelserne om underjordiske tankes pladetykkelser i justitsministeriets vejledning vedr. indretning af oliefyringsanlæg af 25. januar 1955 med tillæg af 24. marts 1959.

For så vidt angår tanke, hvis rumindhold overstiger 100.000 l, skal indenrigsministeriets godkendelse foreligge.

I henhold til bekendtgørelsen skal enhver tank, hvis rumindhold ikke overstiger 100.000 l, være identitetsmærket, og ved salg af enhver tank skal der i to eksemplarer medfølge en attest af nærmere angivet indhold. Senest 8 dage forinden tildækning af tanken ønskes foretaget, skal der ske anmeldelse om tidspunktet herfor til bygningsmyndigheden, der tillige skal have fremsendt de to eksemplarer af attesten. *Anmeldelse skal ske, hvad enten der er tale om installation af nyt oliefyringsanlæg eller om udskiftning af en olietank med en ny tank, og anmeldelse skal foretages selv om nedgravning af tanken agtes udført ved bygninger, hvor oliefyringsanlæg iøvrigt kan installeres uden særlig tilladelse, jfr. tilføjelsen til kap. 10.1.9, stk. 3. Både de materielle regler vedr. olietankes konstruktion og nedgravning m. v. og reglerne om anmeldelse gælder således også for jordbrugs-erhvervenes tankanlæg.*

Tildækning af tanken må ikke finde sted, forinden tanken har været synet af bygningsmyndigheden, eller bygningsmyndigheden i det enkelte tilfælde har frafaldet syn. Bygningsmyndigheden skal påføre ovennævnte erklæring påtegning om, hvorvidt syn har fundet sted eller er frafaldet, og videresender et eksemplar af attesten til sundhedskommissionen. Der henvises til bekendtgørelsens § 5.

Bygningsmyndigheden bør i forbindelse med syn navnlig påse, at tanken er godkendt og mærket som angivet i bekendtgørelsen, samt at tanken er anbragt og tilhørende ledninger udført som foreskrevet i bekendtgørelsens § 7.

Opmærksomheden henledes på, at der for så vidt angår tanke med 6.000–100.000 l rumindhold tillige skal foretages særlig anmeldelse til sundhedskommissionen, jfr. bekendtgørelsens § 8.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Tillæg nr. 10.

I det af boligministeriet den 1. august 1966 udfærdigede bygningsreglement for købstæderne og landet foretages følgende ændringer:

Kap. 6.1.2., stk. 2, sidste pkt. affattes således:

Rumafgrænsende tagkonstruktioner skal udføres enten som BD-bygningsdel 30 eller udføres med ubrændbart isoleringsmateriale i forbindelse med en beklædning mindst svarende til klasse 2, jfr. 6.1.7., stk. 4 a, og stk. 6.

Kap. 6.1.3., stk. 2, affattes således:

Stk. 2. Brandcelleafgrænsende vægge (lejlighedsskel) skal udføres ubrudt mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90, i tæt forbindelse med tagbeklædningen.

Dette tillæg træder i kraft straks.

Boligministeriet, den 15. august 1970.

Yderligere eksemplarer af dette tillæg kan rekvireres hos Statens Trykningskontor, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K.

7. k. j. nr. 720-03-284

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966.

Bemærkninger til tillæg nr. 10.

1. Ifølge BR-1966, kap. 6.1.2., stk. 2, skal rumafgrænsende tagkonstruktioner i fritliggende enfamiliehuse udføres mindst som BD-bygningsdel 30. Ifølge kap. 6.1.3., stk. 1, gælder kravet også for dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.

I det brandudvalg, som Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser har nedsat med henblik på at søge gennemført ensartede brandmæssige krav til byggeriet i de nordiske lande, er der opnået enighed om, at der for sådanne tagkonstruktioner i enfamiliehuse ikke findes tilstrækkeligt grundlag for at opretholde særlige krav til gennembrændingstid udover, hvad der vil være en følge af brandtekniske krav til konstruktionens overflade.

Under hensyn hertil har boligministeriet besluttet at lempe kravene til rumafgrænsende tagkonstruktioner i enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign.), således at disse konstruktioner skal udføres *enten* mindst som BD-bygningsdel 30 *eller* udføres med ubrændbart isoleringsmateriale i forbindelse med en beklædning mindst svarende til klasse 2.

Om beklædninger af klasse 2 henvises til bygningsreglementets tillæg nr. 6 af 5. august 1969. I tillæggets afsnit 6.1.7., stk. 4 a, er sådanne beklædninger defineret, og i stk. 6 er givet eksempler på beklædninger, der opfylder de stillede krav.

2. Ifølge kap. 6.1.3., stk. 2, skal brandcelleafgrænsende vægge (lejlighedsskel) udføres ubrudt mindst som BS-bygningsdel 60, F-bygningsdel 90 eller som BD-bygningsdel 90. Det er ikke tilstrækkeligt, at sådanne lejlighedsskel føres op i loftshøjde. De skal føres ubrudt helt op direkte under tagbeklædningen. Dette er tydeliggjort ved en tilføjelse til stk. 2.

BR. 66. 12. 1. stk. 1.

Elektriske installationer

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af august 1966

Kap. 12.1. stk. 1.

Elektriske installationer

Til bygningsmyndighederne.

Elektricitetsrådet har henledt boligministeriets opmærksomhed på, at rådet i nogle tilfælde har set sig nødsaget til at meddele dispensation fra stærkstrømsreglementet til bibeholdelse af færdigmonterede elektriske installationer i importerede elementhuse.

Rådet henviser til, at det ikke er rådets hensigt på forhånd at afvise ethvert eventuelt andragende om dispensation fra stærkstrømsreglementets bestemmelser, for så vidt angår specielt elektriske installationer i importerede huse, men at rådet alene ønsker, at dispensationsandragender i sådanne såvel som andre tilfælde fremsendes til rådet i tide, således at installationerne ikke udføres, respektive byggeriet ikke påbegyndes, forinden rådet har taget stilling til andragenderne.

Med henblik herpå henstiller rådet, at det indskærpes de byggetilladelsesgivende myndigheder, at de, når der foreligger andragender om byggetilladelse til importerede huse, forinden byggetilladelse meddeles, skal påse, at der er indhentet fornøden dispensation hos elektricitetsrådet, såfremt de elektriske installationer i husene ikke påtænkes udført i fuld overensstemmelse med de gældende danske bestemmelser i stærkstrømsreglementet.

I denne anledning skal man meddele, at boligministeriet må være ganske enig med elektricitetsrådet i, at spørgsmålet om eventuelle dispensationer må være afklaret, forinden arbejdet påbegyndes, således at rådet ikke skal stilles over for fuldbyrdede kendsgerninger ved sagens forelæggelse efter husets opførelse. Man skal derfor henstille, at bygningsmyndighederne yder deres medvirken til, at elektricitetsrådets anmodning imødekommes.

7.kt.j.nr. 720-03-281

BR. 66. Kap. 5.8.2. stk. 4.

Lysningsbredden i trapperum uden sidelys.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET
2. udgave af 1. august 1966

Kap. 5.8.2., stk. 4.

Lysningsbredden i trapperum uden sidelys.

Til bygningsmyndighederne.

BR-66, kap. 5.8.2. stk. 4, indeholder en bestemmelse om, at trapper i trapperum uden sidelysvinduer, jfr. bygningsreglementets kap. 4.1.5., stk. 12, skal udføres med en lysningsbredde på mindst 20 cm.

Boligministeriet bemyndiger herved de stedlige bygningsmyndigheder til at dispensere fra bestemmelsen i BR-66, kap. 5.8.2. stk. 4, efter følgende retningslinier:

1. For trapper i beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger mindre end 10 m over terræn, vil kravet om lysning helt kunne undlades.
2. For trapper i beboelsesbygninger, hvor gulvet i øverste beboelseslejlighed ligger mere end 10 m men mindre end 22 m over terræn eller over stigerejsningshøjde, skal trapper udføres med en lysningsbredde på mindst 20 cm, medmindre der på hver etage er tilslutning til stigrør til brandslukning. Stigrørene skal være udført efter de i kap. 12.3. stk. 4, angivne forskrifter.

7.kt.j.nr. 720-06-36.

BR 66, kap. 6.3.4. stk. 1c

Åbninger i brandvægge

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET
2. udgave 1966

Kap. 6.3.4. stk. 1 c.

Åbninger i brandvægge

Til bygningsmyndighederne.

I medfør af § 9 i bygningslov for købstæderne af 30. december 1858 har bygningskommissionerne tidligere haft hjemmel til på nærmere fastsatte vilkår at tillade, at sammenstødende bygninger, der er adskilt ved brandgavl, sættes i midlertidig forbindelse med hverandre.

Efter lovens ophævelse har boligministeriet jævnlige modtaget ansøgninger om forlængelse af tidligere givne tilladelser.

Forinden bygningsmyndighederne tager stilling til, om en forlængelse vil kunne gives, må det undersøges, om forholdet er lovligt i henhold til de nugældende regler i kap. 6.3.4. om åbninger i brandmure.

Er dette ikke tilfældet, bemyndiger boligministeriet herved i medfør af § 15, stk. 3, i byggelov for købstæderne og landet af 10. juni 1960 bygningsmyndighederne til indtil videre at forlænge tidligere givne tilladelser til døråbninger i brandvægge i skel under forudsætning af,

at ejendommene fortsat har samme ejer,

at de til døråbningerne i brandvæggen stødende rum fortsat benyttes af ejeren eller af samme bruger,

at benyttelsen ikke har ændret karakter, og

at tidligere stillede vilkår fortsat overholdes.

Tilladelse til forlængelse kan kun meddeles for et tidsrum af 5 år. Når denne periode er udløbet, må bygningsmyndigheden på ny tage stilling til, dels om forholdet er lovligt i henhold til de til den tid gældende bestemmelser, og dels om forudsætningerne fortsat er til stede. Er dette tilfældet, vil tilladelse kunne meddeles for en ny 5-årig periode.

Tidsbegrænsningen må ved byrådets foranstaltning tinglyses på ejendommen, jfr. byggelovens § 61, stk. 1, 2. punktum.

7.kt.j.nr. 720-03-220

BR 66, kap. 6

Brandkrav til jernkonstruktioner

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966

Kap. 6.

Brandkrav til jernkonstruktioner

Til bygningsmyndighederne.

I cirkulæreskrivelse af 3. marts 1951, jfr. cirkulæreskrivelse af 3. juli 1952, henstillede man til bygningskommissionerne, at der fremtidig kun gives tilladelse til ved ombygning af bestående bygninger af murværk at indføre jernkonstruktioner som bærende elementer, når ganske særlige omstændigheder begrundet nødvendigheden af en sådan tilladelse, og at det, når en tilladelse undtagelsesvis skønnes at burde gives, i hvert fald betinges, at jernkonstruktionerne omstøbes med mindst 5 cm jernbeton.

Under hensyn til at der i kap. 6 i BR 66, jfr. tillæg 6, er fastsat regler for, hvornår konstruktioner og materialer skal være brandsikre, ligesom der gives eksempler på, hvorledes disse kan udføres, må de nævnte cirkulæreskrivelser betragtes som overflødige, hvorfor de herved tilbagekaldes.

7.kt.j.nr. 720-03-14

BR 66 kap. 5.2.1., stk. 1

Fastgørelse af skalmure m. m.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966

Kap. 5.2.1., stk. 1.

Fastgørelse af skalmure m. m.

Til bygningsmyndighederne

Foranlediget af stormvejrulykkerne i efteråret 1969, under hvilke skalmure på nogle beboelsesejendomme forskellige steder i landet styrtede ned, har boligministeriet anmodet Dansk Ingeniørforening om at udarbejde regler for forankring af skalmure m. m.

Indtil disse regler kan udsendes, henviser boligministeriet bygningsmyndighederne til i byggesager vedrørende bebyggelser på mere end 3 etager, hvori der forekommer skalmure, at indkræve beregninger, der viser, at den pågældende skalmurskonstruktion kan modstå de vindpåvirkninger, der er fastsat i Belastningsforskrifterne DS 410, jfr. BR-66, kap. 5.1., stk. 1, a. Ved bebyggelser på indtil 3 etager vil skalmuring normalt kunne godkendes, når fastgørelser af skalmurer sker efter følgende regler:

1. Skalmuring af betonstøbte facader med $\frac{1}{2}$ -stens murværk af teglsten eller klinker i murstensformat skal udføres med bastardmørtel under samtidig udfyldning af hulrummet bag stenene.
2. Skalmure skal i fornødent omfang understøttes (bæres) af frem-springende bånd af beton eller jernbeton, som går mindst 6 cm ind under skalmurens skifter. Den lodrette afstand mellem understøtningerne må ikke overstige 3,5 m.
3. Skalmure skal fastholdes til bagvæggen ved indstøbte stritter af mindst 3 mm tyk kobber- eller bronzetråd eller andet lige så holdbart materiale, anbragt for hver andet skifte med højst 50 cm afstand og forsat for hverandre. Stritterne skal forsynes med mindst 5 cm ombøjning og have en sådan længde, at de når mindst 6 cm ind i skalmurens fuger. Ved skalmuring af flader med ringe udstrækning, såsom vinduesdragere, piller el. lign., kan kravet om stritter frafalde, såfremt skalmuren på anden måde fastholdes til bagvæggen.

7. k. j. nr. 720-03-293.

BR. 66. kap. 5.4.1.

Beskyttelse af ydervægge mod påkørsel

BYGNINGSREGLEMENT

2. udgave af 1. august 1966

kap. 5.4.1.

Beskyttelse af ydervægge mod påkørsel

Til Bygningsmyndighederne:

I forbindelse med gennemførelsen af skærpede stabilitetskrav ved opførelse af højhusbyggeri, jfr. tillæg nr. 3 til bygningsreglementet, fandt boligministeriet det nødvendigt også at overveje stabiliteten i eksisterende boligbyggeri med mere end 6 etager og pålagde derfor i skrivelse af 3. februar 1969 de stedlige bygningsmyndigheder at indberette, i hvilket omfang der findes sådanne beboelsesbygninger, opført efter 1. januar 1950.

I skrivelse af 21. maj 1970 har boligministeriet underrettet de bygningsmyndigheder, der har afgivet de nævnte indberetninger, om de foranstaltninger som indberetningerne har givet anledning til at træffe.

I skrivelsen udtales derefter følgende:

"I en rapport af 1. maj 1969, udarbejdet af Dansk Ingeniørforening's nu ophævede stabilitetsudvalg, er der foretaget en gennemgang af forskellige mulige årsager til lokalbrud på bærende bygningsdele. Blandt disse årsager er nævnt påkørsel af bærende bygningsdele. Da udvalget ikke har været bekendt med materiale, som belyser hyppigheden af sådanne ulykker eller eventuelle konsekvenser af påkørselsulykker, kan faren for påkørsler næppe være særlig stor, men hvis gavlen i et elementhøjhus bliver udsat for en kraftig påkørsel, vil risikoen for fremadskridende sammenstyrtning være tilstede. Hvor højhuse ligger ved tæt trafikerede veje, bør det derfor ud fra et lokalt skøn overvejes, om der er behov for at beskytte bygningerne f. eks. ved kraftige autoværn.

Under henvisning til foranstående henleder man de stedlige bygningsmyndigheders opmærksomhed på betydningen af, at eksisterende højhuse over 6 etager, hvadenten de er optaget på den i indledningen nævnte indberetning om beboelseshøjhuse eller ej, sikres mod fremadskridende sammenstyrtning forårsaget af påkørselsulykker. Man anmoder derfor bygningsmyndighederne om at tage initiativet til at få gennemført en sådan sikring, hvor der efter bygningsmyndighedens skøn er behov herfor, om fornødent med bistand af de pågældende vejmyndigheder. Man går endvidere ud fra, at bygningsmyndighederne også i forbindelse med byggeri over 6 etager, der er planlagt eller er under opførelse, har opmærksomheden henledt på disse forhold."

Boligministeriet har fundet anledning til at gøre samtlige bygningsmyndigheder bekendt med disse forhold, fordi der også i andre end de kommuner, hvorfra man har modtaget indberetning, kan tænkes at være behov for at træffe foranstaltninger mod fremadskridende sammenstyrtning, forårsaget af påkørselsulykker, og man anmoder de pågældende bygningsmyndigheder om at tage et evt. fornødent initiativ.

BR 66 kap. 7., stk. 3.

Fugtisolering af ydervægge mod jord.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966

Kap. 7., stk. 3.

Fugtisolering af ydervægge mod jord.

Til bygningsmyndighederne.

I boligministeriets godkendelser af bloksten, der kan tillades anvendt til kælderydervægge og fundamenter, stilles der krav om, at ydervæggens udvendige sider skal berappes, asfalteres og udkastes med cementmørtel. Der stilles endvidere i godkendelserne krav om, at der skal foretages effektiv dræning omkring bygningen, hvor forholdet i hvert enkelt tilfælde måtte nødvendiggøre dette.

På given foranledning skal ministeriet herved orientere om, at det ikke har været tanken med disse krav i godkendelserne at udelukke anden behandlingsmetode end den anførte, der er den almindeligt anvendte. Svarende til den almindelige bestemmelse i bygningsreglementet kap. 7, stk. 3, om beskyttelse af ydervægge af murværk kan bygningsmyndigheden derfor - uden at det kræver dispensation - tillade andre beklædninger eller behandlinger, når det dokumenteres, at disse giver en lige så betryggende sikkerhed mod indtrængen af vand som den i godkendelserne beskrevne behandling.

7.kt. 720-03-306

BR. 66. Kap. 6.1.7., stk. 6

Brandteknisk anvendelige beklædningsplader af klasse 2.

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET
2. udgave af 1. august 1966.

Kap. 6.1.7., stk. 6.

Brandteknisk anvendelige beklædningsplader af klasse 2.

Til Bygningsmyndighederne.

I bygningsreglement for købstæderne og landet 2. udgave af 1. august 1966 er i kap. 6.1.7., stk. 6 (tillæg nr. 6 af 5. august 1969) angivet eksempler på beklædninger af klasse 2, jfr. kap. 6.1.7., stk. 4 a (1).

Af de angivne eksempler fremgår det, at spånplader, træfiberplader og krydsfinerer forudsættes godkendt af boligministeriet.

Da visse grupper af plader med relativ høj rumvægt har så veldefinerede brandtekniske egenskaber, at en godkendelse fra boligministeriet må anses for overflødig, bemyndiger man herved bygningsmyndighederne til at acceptere følgende beklædningsplader anvendt som beklædninger af klasse 2, uden at der foreligger godkendelse fra boligministeriet af de enkelte fabrikater:

Med bagved liggende hulrum (kap. 6.1.7., stk. 6 a):

Mindst 9 mm tykke spånplader med en rumvægt på mindst 600 kg/m³.

Mindst 9 mm tykke træfiberplader med en rumvægt på mindst 600 kg/m³.

Mindst 9 mm tykke krydsfinerplader med en rumvægt på mindst 500 kg/m³.

Uden bagved liggende hulrum (kap. 6.1.7., stk. 6 b):

Mindst 7,5 mm tykke krydsfinerplader med en rumvægt på mindst 500 kg/m³.

Spånplader og træfiberplader med en rumvægt på mindst 600 kg/m³ samt krydsfinerplader med en rumvægt på mindst 500 kg/m³ kan tillige anvendes som materialer af materialeklasse B, jfr. kap. 6.1.7., stk. 4 a (2), når anvendelsen sker i overensstemmelse med kap. 6.1.7., stk. 6 c og d.

De nævnte plader kan i øvrigt profileres, såfremt vilkårene i kap. 6.1.7., stk. 6 e, opfyldes.

Beklædningsplader med mindre tykkelse og/eller mindre rumvægt end de ovenfor angivne kan kun anvendes som beklædninger af klasse 2, såfremt de er godkendt af boligministeriet.

720-03-249

BYGNINGSREGLEMENT
2. udgave af 1. august 1966

Kap. 5.7.1., stk. 9

Træbranchens oplysningsråds pjece TRÆ 2 & 3. Gitterspærfag.

De i Træbranchens Oplysningsråds pjece TRÆ 2 & 3 GITTERSPÆRFAG (udgaverne fra 1966 og 1971) viste typer af spærfag med tilhørende dimensioneringstabeller er principielt godkendt af boligministeriet i følgende omfang:

Alle spærfagstyper kan anvendes til enfamiliehuse (herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse o. lign.) samt byggeri i en etage, f. eks. værksteder, garager, landbrugsbygninger og sommerhuse; spærfagstyperne 1, 2, 5, 7 - 15°, 7 - 25° og 7 - 40° tillige i etagebyggeri. De nævnte spærfag kan udføres i overensstemmelse med pjecen og under de heri angivne forudsætninger, uden at yderligere beregninger er fornødne.

Da pjecen ikke umiddelbart opfylder bestemmelserne i tillæg dateret februar 1971 til DS 413 Trækonstruktioner, der trådte i kraft 1. august 1968, kan pjecen kun anvendes med følgende forbehold:

- 1) Tabellerne må kun benyttes direkte, hvis det anvendte træ er T 200.
- 2) Uklassificeret konstruktionstræ kan anvendes hvis:
Spærafstanden nedsættes til maksimalt 0,9 m, eller hvis man i stedet for at anvende de i tabellen angivne dimensioner for den aktuelle spændvidde benytter de - ofte større - dimensioner, der står ud for den umiddelbart nedenfor følgende større spændvidde. Eftersom tabellerne angiver maksimalspændvidderne for de forskellige dimensioner, må de største spændviddeangivelser på 5,40 m for mellemunderstøttede og 10,80 m for fritspændende gitterspærfag ikke anvendes.
Også for bjælkespær til f. eks. built-up tage gælder, at spærafstanden maksimalt må være 0,9 m. Det vil sige, at højre halvdel af kurvebladet på side 21 ikke må anvendes.

Ovenstående godkendelse bortfalder, når en ny udgave af pjecen, ændret i overensstemmelse med 3. udgave af trænormen, udsendes.

Orienteringskort nr. 65 ophæves hermed.

7. kt. j. nr. 752-06-04

BR. 66. Kap. 5.6.3 og 5.7.2

Bærende gulve og tagunderlag

BYGNINGSREGLEMENT FOR KØBSTÆDERNE OG LANDET

2. udgave af 1. august 1966

Kap. 5.6.3. og 5.7.2.

Bærende gulve og tagunderlag.

Til bygningsmyndighederne.

Boligministeriet har hidtil i henhold til BR 66, kap. 5.6.3. og 5.7.2. meddelt en række godkendelser af krydsfinerer og spånplader til anvendelse som undergulve og som underlag for tagdækning.

Statens Byggeforskningsinstitut har nu i samarbejde med de øvrige nordiske lande under Nordisk Komité for Bygningsbestemmelser udarbejdet retningslinier for bærende gulve og tagunderlag. Disse retningslinier er offentliggjort i tidsskriftet "Byggeindustrien" nr. 10, 1971, der vedlægges i særtryk. Retningslinierne er dog taget op til revision.

Bærende gulve og tagunderlag, der udføres i overensstemmelse med disse retningslinier, anses indtil videre af boligministeriet for at være i overensstemmelse med byggelovgivningens bestemmelser.

Forudsætningen for benyttelsen af retningslinierne er, at de anvendte krydsfinerer og spånplader er underkastet kontrolordninger anerkendt af boligministeriet. De i retningslinierne nævnte kontrolorganer i de enkelte lande er anerkendt af boligministeriet. Eventuelle senere anerkendelser vil blive meddelt bygningsmyndighederne fra boligministeriet.

De hidtil meddelte godkendelser er samtidig hermed tilbagekaldt, og de pågældende firmaer og importører af krydsfinerer og spånplader er orienteret herom og om den nye ordning.

Der vil senere fremkomme en SBI-anvisning om udførelse af bærende gulve og tagunderlag.

j.nr. 720-03-263

Byggelov for købstæderne og landet.

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1.

Lovens stedlige område.

§ 1. Denne lov gælder for købstæderne og for landet uden for København og Frederiksberg.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland.

Lovens saglige område.

§ 2. Loven finder anvendelse på

- a. ny bebyggelse,
- b. ombygning af eller tilbygning til bebyggelse,
- c. andre forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter,
- d. ændringer i benyttelse af bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter.

Stk. 2. Til bebyggelse henregnes bygninger samt andre faste konstruktioner og anlæg som tank- og beholderanlæg, tribuner, transportbroer, tunnelanlæg og kraner i det omfang, lovens anvendelse på de pågældende konstruktioner m. v. er begrundet i hensyn til den offentlige sikkerhed, orden og sundhed eller andre hensyn, som loven tilsigter at varetage.

Stk. 3. Loven kan efter bygningsmyndighedens bestemmelse bringes i anvendelse på transportable konstruktioner, som er genstand for bygningsmæssig udnyttelse.

Stk. 4. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement kan optages nærmere bestemmel-

ser om anvendelse af loven og de i medfør af loven udfærdigede forskrifter på de i stk. 1, b-d, omhandlede forhold.

Stk. 5. Loven finder anvendelse på bestående bebyggelse uanset tidspunktet for bebyggelsens opførelse, når de enkelte bestemmelser indeholder udtrykkelig hjemmel herfor.

Stk. 6. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, er bestemmelserne i kapitlerne 4, 5, 6, 8 og 9 kun anvendelige på nedennævnte bebyggelser i det omfang, der er truffet bestemmelse herom af amtsrådet:

- a. Avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager, og boliger hørende til virksomheder af de nævnte arter,
- b. fritliggende småhuse, der kun indeholder en enkelt beboelseslejlighed, og
- c. fritliggende småhuse, der enten i forbindelse med en enkelt beboelseslejlighed eller alene indeholder et mindre værksted eller udsalg, når værkstedet eller udsalget indrettes til betjening af en udelukkende eller overvejende stedlig kundekreds.

Stk. 7. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, er bestemmelserne i kapitlerne 4, 5, 6, 8 og 9 kun anvendelige på avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager, og boliger hørende til virksomheder af de nævnte arter i det omfang, der er truffet bestemmelse herom af kommunalbestyrelsen.

Stk. 8. Beslutning om udvidet anvendelse af lovens bestemmelser på de i stk. 6 og 7 nævnte bebyggelser kan kun træffes, når mindst $\frac{2}{3}$ af henholdsvis amtsrådets og kommunalbestyrelsens medlemmer stemmer for vedtagelsen. Beslutningen skal bekendtgøres på den på stedet brugelige måde, og forinden amtsrådet træffer en sådan beslutning, skal der være givet vedkommende sogneråd lejlighed til at udtale sig herom. Beslutningerne kan ikke påklages til højere bygningsmyndigheder.

Forsvarsmæssige m. fl. anlæg.

§ 3. Bygningsmæssige foranstaltninger, der tjener forsvarsmæssige eller andre formål, som efter vedkommende ministers skøn bør hemmeligholdes, kan bringes til udførelse uden forelæggelse for eller godkendelse af bygningsmyndigheden i det omfang, de ikke omfatter tilslutning til kommunale veje, forsynings- eller afløbsledninger eller lignende offentlige anlæg.

Byggeservitutter.

§ 4. Lovens bestemmelser om byggeservitutter finder anvendelse på servitutter, der vedrører

- a. byggegrundens størrelse og længde af facade mod vej,
- b. opførelse, indretning eller benyttelse af bebyggelse og
- c. anlæg og benyttelse af friarealer i forbindelse med bebyggelse.

Stk. 2. Byggeservitutter kan ikke gyldigt stiftes, ophæves eller forandres uden bygningsmyndighedens samtykke.

Stk. 3. Byggetilladelse kan betinges af overholdelse af de på en ejendom hvilende byggeservitutter.

Stk. 4. Byggeservitutter, hvortil der er knyttet offentlige interesser af byplanmæssig eller bebyggelsesmæssig art, kan håndhæves efter reglerne i §§ 64-65.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-4 finder også anvendelse på de før lovens ikrafttræden pålagte byggeservitutter.

Stk. 6. De i anden lovgivning indeholdte bestemmelser om hjemmel for offentlige myndigheder til pålæg af servitutter og de i henhold til sådanne bestemmelser pålagte servitutter berøres ikke af foranstående bestemmelser.

Udstykning m. v.

§ 5. Udstykning, omdeling eller skelforandring af ejendomme, hvorved der ville fremkomme forhold, der er i strid med denne lov, må ikke finde sted.

Stk. 2. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, kan amtsrådet meddele forbud mod udstykninger til sommerhusbebyggelse eller udstykninger m. v., som vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig byudvikling. Bestemmelserne finder ikke anvendelse i områder, der er inddraget under bekendtgørelse nr. 129 af 13. april 1954 af lov om regulering af bymæssige bebyggelser (byudviklingsområder).

Stk. 3. Klager over amtsrådets beslutninger i medfør af stk. 2 afgøres af boligministeren efter indstilling af det i § 4 i bekendtgørelse nr. 242 af 30. april 1949 af lov om byplaner omhandlede byplannævn. Et forbud kan kun opretholdes med nævnets tilslutning.

Stk. 4. Alle andragender om udstykning m. v. skal forelægges vedkommende kommunalbestyrelse til erklæring.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal foranledige, at andragender om udstykninger m. v. i områder uden kommunal bygningsmyndighed forelægges amtsrådet. Bestemmelserne finder ikke anvendelse i de i stk. 2, 2. punktum, nævnte områder og gælder i øvrigt ikke udstykninger til selvstændigt jordbrug og udstykninger, ved hvilke det udstykkede areal sammenlægges med anden ejendom.

Bygningsreglementet.

§ 6. I et af boligministeren udfærdiget bygningsreglement fastsættes fornødne forskrifter om bygningers opførelse, konstruktioner og indretning til fyldestgørelse af sikkerhedsmæssige, brandmæssige og sundhedsmæssige hensyn. Der kan fastsættes bestemmelser om isolation mod kulde og varme, lyd, fugt og lugt og om udførelse af tekniske installationer samt bestemmelser, der sikrer mulighed for senere installation af sanitære og tekniske anlæg.

Stk. 2. For beboelsesbygninger, der opføres med udleje for øje, kan i reglementet optages målnormer, der kan fremme anvendelsen af standardiserede bygningsdele, installationsdele og inventar.

Stk. 3. For lejligheder med et nettoareal på 110 m² eller derunder i beboelsesbygninger, der opføres med udleje eller salg for øje, kan i reglementet optages bestemmelser til sikring af en hensigtsmæssig planudformning under hensyn til lejlighedens tilsigtede brug.

Bygningsvedtægter.

§ 7. Enhver købstad og enhver sognekommune, som har en samlet bebyggelse med mere end 1 000 indbyggere, skal tilvejebringe en bygningsvedtægt. I andre sognekommuner kan kommunalbestyrelsen beslutte tilvejebringelse af en sådan vedtægt.

Stk. 2. I bygningsvedtægt kan fastsættes særlige byggeforskrifter for en kommune i den udstrækning, lovens enkelte bestemmelser indeholder udtrykkelig hjemmel herfor.

Stk. 3. En bygningsvedtægt skal vedtages af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af boligministeren. Kommunalbestyrelsen udfærdiger en offentlig bekendtgørelse om vedtægtens stadfæstelse og ikrafttræden.

Kapitel 2.

Bygningsmyndighederne.

§ 8. Kommunalbestyrelsen udøver bygningsmyndigheden

- i købstæderne, Gentofte, Marstal og de sønderjydske flækker,
- i andre kommuner med styrelsesregler i henhold til § 34, stk 3, i bekendtgørelse nr. 328 af 6. juli 1950 af lov om købstadkommunernes styrelse som ændret ved § 1 i lov nr. 181 af 20. maj 1952 og
- i sognekommuner, som har en samlet bebyggelse med mere end 1 000 indbyggere, eller som i øvrigt har tilvejebragt en bygningsvedtægt.

Stk. 2. Amsrådet udøver bygningsmyndigheden i andre sognekommuner.

Stk. 3. Er en sognekommunes bygningsvedtægt begrænset til dele af kommunen, og ønsker kommunalbestyrelsen kun at udøve bygningsmyndigheden inden for vedtægtens gyldighedsområde, kan i vedtægten bestemmes, at amsrådet skal udøve bygningsmyndigheden uden for vedtægtens område.

Bygningsråd.

§ 9. I kommuner, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, nedsætter denne et rådgivende bygningsråd.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens formand er formand for bygningsrådet, medmindre andet bestemmes i bygningsvedtægten. Rådet skal i øvrigt bestå af medlemmer af kommunalbestyrelsen og under hensyn til den pågældende kommunes forhold personer, som repræsenterer sagkundskab i bygningsmæssig, byplanmæssig, brandmæssig og hygiejnisk henseende. Antallet af rådets medlemmer og dets nærmere sammensætning bestemmes i bygningsvedtægten.

Stk. 3. De kommunale bygningsinspektører, stadsingeniører og brandinspektører (brandchefer) samt i købstæderne politimesteren og kredslægen skal være medlemmer af bygningsrådet. I sognekommuner skal et medlem af sundhedskommissionen være medlem af rådet, og politimesteren og kredslægen har adgang til at deltage i rådets forhandlinger uden stemmeret. I bygningsvedtægten kan bestemmes, at en repræsentant for arbejdstilsynet efter nærmere af boligministeren efter forhandling med socialministeren fastsatte regler skal tiltræde bygningsrådet som stemmeberettiget medlem.

Stk. 4. Bygningsrådet bistår kommunalbestyrelsen ved bygningsmyndighedens udøvelse, og dets erklæring skal indhentes, inden der af kommunalbestyrelsen træffes afgørelse vedrørende ændringer i eller tilføjelser til bygningsvedtægten eller i sager, hvis afgørelse skønnes at være af særegen eller principiel betydning.

Stk. 5. I sager vedrørende bebyggelse af nedennævnte arter skal bygningsrådets erklæring foreligge, inden byggetilladelse meddeles:

- bygninger såvel som større lokaler til forretninger, kontorer, industri, værksteder og lager,
- kirker, teatre, hoteller, sygehuse, fængsler og kaserner, bygninger med undervisnings-, udstillings- eller forlystelsesformål samt i det hele bygninger eller større lokaler, hvori mange mennesker samles.

Amtsbygningsråd.

§ 10. I hver amtsrådsreds nedsætter amtsrådet et rådgivende amtsbygningsråd.

Stk. 2. Amtmanden er formand for amtsbygningsrådet, som i øvrigt skal bestå af

- a. indtil 3 medlemmer af amtsrådet,
- b. amtsvejinspektøren,
- c. amtslægen,
- d. et medlem med sagkundskab i bygnings- og byplanmæssig henseende og
- e. et medlem med sagkundskab i brandmæssig henseende.

Antallet af de under a. nævnte medlemmer fastsættes i den i § 11, stk. 4, omhandlede administrationsvedtægt. I administrationsvedtægten kan bestemmes, at en repræsentant for arbejdstilsynet efter nærmere af boligministeren efter forhandling med socialministeren fastsatte regler skal tiltræde amtsbygningsrådet som stemmeberettiget medlem.

Stk. 3. Amtsbygningsrådet bistår amtsrådet ved bygningsmyndighedens udøvelse, og dets erklæring skal indhentes

- a. i de i § 5, stk. 5, omhandlede sager om udstykninger m. v.,
- b. i sager vedrørende bebyggelse af de i § 9, stk. 5, nævnte arter,
- c. i sager vedrørende anvendelse af bestemmelsen i § 20, stk. 1, 2. punktum,
- d. i sager, hvis afgørelse skønnes at være af særegen eller principiel betydning,
- e. i de i § 14, stk. 3 og 4, omhandlede klagesager.

Stk. 4. De med amtsbygningsrådets forretninger forbundne udgifter, herunder vederlag efter amtsrådets bestemmelse til amtsbygningsrådets medlemmer og medhjælp, afholdes af amtsfonden.

Bygningsmyndighedens udøvelse.

§ 11. Mod forevisning af behørig legitimation kan bygningsmyndighedens udøvere eller befuldmægtigede kræve adgang til enhver byggeplads eller ejendom for at anstille undersøgelse af, om lovens bestemmelser er overholdt.

Stk. 2. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, yder politiet amtsrådet bistand med hensyn til tilsynet med overholdelse af loven og de i medfør

af loven udfærdigede forskrifter efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem boligministeren og justitsministeren.

Stk. 3. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, skal vedkommende kommunalbestyrelse foretage anmeldelse til amtsrådet, når den kommer til kundskab om ulovlig opførelse af bebyggelse eller andre forhold i strid med denne lov eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter.

Stk. 4. Nærmere regler om bygningsmyndighedens udøvelse og tilsynet med byggeforskrifternes overholdelse fastsættes for kommunalbestyrelsernes vedkommende i bygningsvedtægt eller i en særlig administrationsvedtægt og for amtsrådenes vedkommende i en administrationsvedtægt. Administrationsvedtægter skal vedtages af henholdsvis kommunalbestyrelsen og amtsrådet og stadfæstes af boligministeren.

Stk. 5. Boligministeren kan udfærdige bestemmelser om bygningsmyndighedernes samarbejde med andre myndigheder efter forhandling med vedkommende ministre og efter indhentet erklæring fra det i § 12 omhandlede byggetekniske nævn.

Byggeteknisk nævn.

§ 12. Der nedsættes et byggeteknisk nævn under boligministeriet.

Stk. 2. Nævnet har til opgave at være rådgivende for myndighederne med hensyn til udfærdigelse af almindelige forskrifter om byggetekniske forhold og at virke til fremme af en hensigtsmæssig samordning af forskrifterne herom i de forskellige lovgivningsområder og forskrifternes administration.

Stk. 3. Nævnets formand og øvrige medlemmer udnævnes af boligministeren. Det skal rumme repræsentanter med byggeteknisk sagkundskab for bygningsmyndighederne, brandmyndighederne, civilforsvarsmyndighederne og arbejderbeskyttelsesmyndighederne, for Københavns kommune og de kommunale organisationer samt for tekniske organisationer inden for byggeriets område. Sundhedsmyndighederne skal være repræsenteret i nævnet ved en læge med kendskab til hygiejniske forhold i byggeriet.

Stk. 4. Boligministeren fastsætter nærmere bestemmelser om nævnets sammen-

sætning, herunder om indstillinger af medlemmer til nævnet, og om dets virksomhed.

Stk. 5. De fornødne beløb til nævnets udgifter bevilges på de årlige finanslove.

Byggetilladelse og bygningsattest.

§ 13. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, må med den i § 19, stk. 1, nævnte undtagelse intet af lovens bestemmelser omfattet arbejde påbegyndes uden kommunalbestyrelsens tilladelse og intet af lovens bestemmelser omfattet arbejde tages i brug, før kommunalbestyrelsen har udfærdiget attest for, at det er udført i overensstemmelse med loven, de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser og de til byggetilladelsen knyttede vilkår. I bygningsvedtægt kan optages bestemmelse om midlertidig ibrugtagen af et byggearbejde før udstedelse af bygningsattest.

Stk. 2. For så vidt angår de i § 2, stk. 2, omhandlede anlæg og konstruktioner, kan det ved forhandling mellem boligministeren og vedkommende fagminister bestemmes, at nærmere bestemte offentlige myndigheder og koncessionerede selskaber skal være undtaget fra reglen i stk. 1. I disse tilfælde skal vedkommende myndighed eller koncessionerede selskab forhandle med bygningsmyndigheden om anlæggets eller konstruktionens art, beliggenhed og udførelse og senest 3 uger før arbejdets påbegyndelse til bygningsmyndigheden indsende tegninger og planer over anlægget eller konstruktionen med angivelse af forholdet til omliggende grunde eller bebyggelse. Hvis bygningsmyndigheden finder, at anlægget eller konstruktionen vil komme i strid med de hensyn, loven tilsigter at varetage, hvorom indsigelse må fremsættes over for vedkommende myndighed eller selskab inden 3 uger efter anmeldelsen, og hvis enighed ikke kan opnås ved forhandling mellem bygningsmyndigheden og pågældende myndighed eller selskab, kan arbejdet kun gennemføres i det omfang og på den måde, hvorom der opnås enighed mellem vedkommende fagminister og boligministeren.

Klage.

§ 14. Afgørelser truffne i henhold til denne lov eller i medfør af loven udfærdi-

gede forskrifter kan med de undtagelser, som er hjemlet i loven eller i de nævnte forskrifter, påklages i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 2-7.

Stk. 2. Afgørelser truffne af kommunalbestyrelserne i de i § 8, stk. 1, a, nævnte kommuner kan påklages til boligministeren.

Stk. 3. Afgørelser truffne af kommunalbestyrelserne i de i § 8, stk. 1, b, nævnte kommuner kan påklages til boligministeren, når bestemmelse herom er truffet i bygningsvedtægt, og ellers til amtsrådet.

Stk. 4. Afgørelser truffne af kommunalbestyrelserne i sognekommuner kan påklages til amtsrådet.

Stk. 5. Afgørelser truffne af amtsrådet i første instans kan påklages til boligministeren.

Stk. 6. Afgørelser truffne af amtsrådet som klagemyndighed kan påklages til boligministeren, såfremt afgørelsen omfatter spørgsmål om forståelse af loven eller af en i medfør af denne udfærdiget bestemmelse. Boligministeren kan tillade, at andre afgørelser af principiel karakter, eller som er af større betydning for klageren, påklages til ministeren.

Stk. 7. Når ikke andet er foreskrevet, er klagefristen 30 dage fra den dag, da afgørelsen er meddelt den pågældende tillige med oplysning om denne frist og om, til hvilken myndighed klage kan rettes. For beslutninger, hvorom der er udfærdiget offentlig bekendtgørelse, regnes klagefristen fra offentliggørelsen.

Stk. 8. Klage over et af bygningsmyndigheden givet pålæg fritager ikke for at efterkomme dette. Dog kan klagemyndigheden bestemme, at en klage skal have opsættende virkning.

Stk. 9. Søgsmål til prøvelse af de af administrationen i medfør af loven truffne beslutninger skal anlægges inden 6 måneder efter den dag, da beslutningen er meddelt klageren. For beslutninger, hvorom der er udfærdiget offentlig bekendtgørelse, regnes fristen fra offentliggørelsen.

Dispensation.

§ 15. Når vægtige grunde taler for at tillade en fravigelse af loven eller i medfør af loven udfærdigede bestemmelser, og det skønnes foreneligt med de hensyn, der ligger til grund for de pågældende bestemmelser, kan, efter at vedkommende bygningsmyn-

dighed har haft lejlighed til at udtale sig over andragendet, en dispensation hertil meddeles.

Stk. 2. Dispensationer meddeles i de i § 8, stk. 1, a, nævnte kommuner og efter bestemmelse herom i bygningsvedtægt i de i § 8, stk. 1, b, nævnte kommuner af boligministeren og i øvrigt af amtsrådet.

Stk. 3. Boligministeren kan meddele de kommunale bygningsmyndigheder bemyndigelse til i et af ministeren fastsat omfang og efter retningslinjer fastsat af ministeren at udøve den i stk. 1 hjemlede dispensationsbeføjelse.

Kapitel 3.

Grundkredse og byggeområder.

§ 16. I bygningsvedtægt kan som led i kommunens almindelige byplanmæssige dispositioner fastlægges en inddeling af kommunen i grundkredse til bebyggelsens regulering i henseende til udnyttelsesgrad, højde og tæthed i overensstemmelse med bestemmelserne i §§ 30, 31, 33 og 34.

Stk. 2. I bygningsvedtægt kan som led i kommunens almindelige byplanmæssige dispositioner fastlægges inddelinger af kommunen i byggeområder til bebyggelsens regulering i henseende til anvendelsesformål i overensstemmelse med bestemmelserne i §§ 37-39.

Stk. 3. Vedtægtsforslag om grundkredse eller byggeområder skal fremlægges til offentligt eftersyn i mindst 3 uger. Om fremlæggelsen udfærdiges offentlig bekendtgørelse på den i kommunen brugelige måde, og i bekendtgørelsen skal fastsættes en frist af ikke under 6 uger fra bekendtgørelsens dato til fremsættelse af indsigelser mod og ændringsforslag til forslaget. Fremkomne indsigelser og ændringsforslag, som ikke bliver taget til følge af kommunalbestyrelsen, skal medfølge forslaget, når dette fremsendes til boligministeren. Boligministeren kan bestemme, at et forslag, der efter ministerens skøn bør ændres i en eller flere henseender, på ny skal fremlægges til offentligt eftersyn i overensstemmelse med foranstående bestemmelser, forinden stadfæstelse finder sted.

Ubebyggelige områder.

§ 17. Når et område har en sådan beskaffenhed eller beliggenhed, at bebyggelse inden for området kan udsættes for sammenstyrtning, oversvømmelse eller anden skade, der kan medføre fare for brugernes eller andres liv, helbred eller ejendom, og sådan fare ikke ved passende foranstaltninger kan afværges, kan bygningsmyndigheden bestemme, at det pågældende område skal holdes fri for bebyggelse.

Stk. 2. En beslutning i henhold til stk. 1 skal respekteres af alle indehavere af rettigheder i ejendommene i området uden hensyn til, hvornår sådan ret er stiftet. Kommunalbestyrelsen lader beslutningen tinglyse på ejendommene.

Afløb, vandforsyning m. m.

§ 18. Når bygninger opføres, skal grundens og bygningens vandafledning ordnes på en måde, som er tilfredsstillende såvel for den pågældende ejendom som i forhold til de omliggende arealer. Der skal udføres forsvarligt afløb for spildevand, regnvand, overfladevand og grundvand.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan til enhver tid kræve de til fyldestgørelse af bestemmelserne i stk. 1 fornødne foranstaltninger bragt til udførelse i overensstemmelse med gældende vandløbslovgivning.

Stk. 3. Når undersøgelser, derunder blotlæggelse af ledninger o. lign., skønnes nødvendige til konstatering af årsagen til mangler ved en ejendoms afløb, kan bygningsmyndigheden lade foretage de hertil fornødne arbejder såvel på den pågældende ejendom som på omliggende ejendomme. Konstateres der på en af ejendommene mangler ved afløbet, som skønnes helt eller delvis at være årsag til ulempen, og for hvilke ejeren af den pågældende ejendom efter lovgivningens almindelige regler må bære ansvaret, skal han godtgøre bygningsmyndigheden de med de foretagne undersøgelser og arbejder forbundne udgifter.

Stk. 4. Enhver bebyggelse skal have forsvarlig og tilstrækkelig drikkevandsforsyning, som skal opfylde bestemmelserne herom i kommunens sundhedsvedtægt. Der skal være en efter bebyggelsens beliggenhed og forhold i øvrigt forsvarlig adgang til brandslukning.

Stk. 5. Forinden der i områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, meddeles byggetilladelse, skal kommunalbestyrelsen godkende de til opfyldelse af bestemmelserne i denne paragraf fornødne foranstaltninger og træffe bestemmelse om eller godkende, i hvilken højde (kote) bebyggelsen og terrænet om denne skal lægges.

Stk. 6. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement optages nærmere bestemmelser om afløb, afløbsledninger og afløbsinstallationer, herunder bestemmelser om forandringer af afløb for ejendomme, som er bebygget ved lovens ikrafttræden.

Landbrugsbyggeri og boliger på landet.

§ 19. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, er bestemmelserne i § 13, stk. 1, og de i bygningsvedtægt indeholdte bestemmelser kun anvendelige på avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager, og boliger hørende til virksomheder af de nævnte arter i det omfang, der af kommunalbestyrelsen træffes beslutning herom. Sådan beslutning kan kun træffes, når mindst $\frac{2}{3}$ af kommunalbestyrelsens medlemmer stemmer for vedtagelsen. De undtagne bebyggelser skal anmeldes til kommunalbestyrelsen, forinden byggearbejdet påbegyndes.

Stk. 2. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, kan avls- og driftsbygninger for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager, og boliger hørende til virksomheder af de nævnte arter samt de i § 2, stk. 6, nævnte småhuse opføres uden tilladelse fra amtsrådet. Amtsrådet kan træffe beslutning om, at de i 1. punktum nævnte bebyggelser skal anmeldes til amtsrådet, forinden byggearbejdet påbegyndes. Amtsrådet kan i tilslutning til en beslutning i medfør af § 2, stk. 8, om udvidet anvendelse af lovens bestemmelser på de heromhandlede bebyggelser bestemme, at de af beslutningen omfattede bebyggelser kun må opføres efter amtsrådets forudgående godkendelse. Amtsrådet kan yderligere bestemme, at de pågældende bygninger ikke må tages i brug, før amtsrådet har udfærdiget attest for, at de er opført i overensstemmelse med

lovens forskrifter, de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser og de til godkendelsen knyttede vilkår. De foran nævnte beslutninger kan kun træffes, når mindst $\frac{2}{3}$ af amtsrådets medlemmer stemmer for vedtagelsen.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte bebyggelser skal have lovlig adgang til vej. Bebyggelserne skal iagttage de byggelinjer, som måtte være fastsat for den eller de veje, ved hvilke de er beliggende, og er særlige byggelinjer ikke fastsat, skal de være fjernet mindst 10 m fra midten af de pågældende veje.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens og amtsrådets beslutninger i henhold til stk. 1 og 2 skal bekendtgøres på den på stedet brugelige måde. Beslutningerne kan ikke påklages til højere bygningsmyndighed.

Andre bebyggelser på landet.

§ 20. I områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet, må andre bebyggelser end de i § 2, stk. 6, nævnte kun opføres med amtsrådets forudgående godkendelse. Amtsrådet kan, uanset at en bebyggelse i øvrigt opfylder lovens bestemmelser og i medfør af loven udfærdigede bestemmelser, nægte godkendelse af den pågældende bebyggelse, når den vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig fremtidig byudvikling.

Stk. 2. Klager over amtsrådets beslutninger i medfør af stk. 1, 2. punktum, afgøres af boligministeren efter indstilling af det i § 4 i bekendtgørelse nr. 242 af 30. april 1949 af lov om byplaner omhandlede byplannavn. Et forbud kan kun opretholdes med nævnets tilslutning.

Stk. 3. Forinden amtsrådet meddeler godkendelse af en bebyggelse inden for områder, der omfattes af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 129 af 13. april 1954 af lov om regulering af bymæssige bebyggelser (byudviklingsområder), skal amtsrådet indhente en erklæring fra vedkommende byudviklingsudvalg. Godkendelsen kan ikke meddeles, når byudviklingsudvalget i henhold til en godkendt byudviklingsplan afslår at meddele samtykke til den pågældende bebyggelse, eller, for så vidt angår bebyggelser i endnu ikke planlagte områder, når det af byudviklingsudvalgets erklæring

fremgår, at bebyggelsen vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig fremtidig byudvikling.

Stk. 4. Amdsrådet kan bestemme, at de i stk. 1 omhandlede bygninger ikke må tages i brug, før amtsrådet har udfærdiget attest for, at de er opført i overensstemmelse med lovens bestemmelser, de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser og de til godkendelsen knyttede vilkår. Beslutning herom kan kun træffes, når mindst $\frac{2}{3}$ af amtsrådets medlemmer stemmer for vedtagelsen.

Stk. 5. I de i stk. 1 nævnte områder må udlæg af nye private veje med henblik på bebyggelse kun foretages med amtsrådets forudgående godkendelse, og amtsrådet kan nægte godkendelse af et sådant vejudlæg, når en bebyggelse det pågældende sted vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig fremtidig byudvikling. Bestemmelserne i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse på vejudlæg inden for byudviklingsområder.

Kapitel 4.

Vejadgang som betingelse for udstykning og bebyggelse.

§ 21. Udstykning, omdeling eller skel- forandring af ejendomme til bebyggelse må kun foretages, når enhver af de derved fremkommende parceller på en af bygningsmyndigheden godkendt måde og i en af samme godkendt facadelængde støder op til og har lovlig adgang til en til bebyggelse godkendt vej. For bebyggede parcelers vedkommende skal vejen være anlagt på en af kommunalbestyrelsen godkendt måde. Beliggenheden for enden af en vej er ikke fyldestgørende, medmindre dette forhold er godkendt af bygningsmyndigheden.

Stk. 2. Det er en betingelse for bebyggelse af en grund, at den har lovlig adgang til en til bebyggelse godkendt og behørigt anlagt vej og grænser op til denne i den udstrækning, bygningsmyndigheden skønner passende under hensyn til grundens størrelse og benyttelse.

Udlæg og anlæg af private veje.

§ 22. Inden nogen ny privat vej anlægges, skal den være udlagt på en af kommunalbestyrelsen godkendt måde i hen-

seende til beliggenhed, retning, bredde og tilslutning til tidligere godkendte veje. Ved godkendelsen skal tages hensyn til, at vejen på hensigtsmæssig måde kan indgå i det øvrige system af godkendte veje, og at vandafledning og vandtilførsel kan ordnes på hensigtsmæssig måde.

Stk. 2. Private veje til bebyggelse skal i områder, for hvilke der ikke i bygningsvedtægt er fastsat bestemmelser om vejbredder, udlægges med en bredde af mindst 10 m og kan kræves udlagt med indtil 20 m bredde. Kommunalbestyrelsen kan for veje, der efter dens skøn bliver uden færdselsmæssig betydning, tillade udlægsbredden nedsat til 8 m eller for korte, blinde veje, ved hvilke der kun er mulighed for en meget begrænset bebyggelse, til 6 m.

Stk. 3. Tilladelse til udlæg af en vej med nedsat vejbredde kan betinges af, at et areal svarende til det, med hvilken vejbredden er nedsat, udlægges og anlægges enten som pladsareal eller som vej til udvidelse af andre veje.

Stk. 4. Tilladelse til anlæg af en vej med nedsat bredde kan meddeles som midlertidig, når der mellem bebyggelsen og den anlagte del af vejen forbliver et ubebygget areal af en sådan udstrækning, at der senere kan gives vejen den fulde bredde. Det skal i så fald sikres, at dette areal på kommunalbestyrelsens forlangende uden vederlag afgives til vejens udvidelse og anlægges som vejareal.

Stk. 5. I bygningsvedtægt kan optages nærmere bestemmelser om bredden af nye private veje til bebyggelse. Bestemmelserne kan ikke indeholde krav om større vejbredder end 20 m.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen bestemmer, i hvilket omfang og til hvilke tidspunkter de veje, hvortil et grundstykke grænser op, skal bringes til udførelse, og påser, at der skabes sikkerhed for, at det samlede vejnet med de i vejprojektet indbefattede pladser og stier og det samlede afløbssystem for det pågældende område efterhånden kan blive udført.

Hjørneafskæring.

§ 23. Når en grunds grænselinjer mod vej skærer hinanden under en vinkel, der er mindre end 135 grader, skal det således fremkommende hjørne afskæres med en

linje, der danner lige store vinkler med de to vejlinjer. Arealet uden for hjørneafskæringen skal udlægges til og anlægges som vejareal.

Stk. 2. Når intet andet er bestemt i byplan eller reguleringsplan, skal hjørneafskæringen have en længde af mindst 5 m, der i områder med ældre, tæt bebyggelse kan nedsættes til 3 m.

Stk. 3. Når kommunalbestyrelsen i medfør af § 24, stk. 1, forlanger, at bebyggelse rykkes tilbage fra en eksisterende vejlinje, skal hjørneafskæring finde sted i forhold til den fremtidige vejlinje.

Stk. 4. Foranstående bestemmelser kan bringes i anvendelse også på tidligere udstykkede grunde, når bestående bebyggelse ikke er til hinder derfor. Arealet uden for hjørneafskæringen kan på grundlag af en erklæring fra kommunalbestyrelsen i matriklen fraskrives ejendommen og indlægges under vejen. Når afskæringen ikke finder sted i forbindelse med opførelse af ny bebyggelse eller ombygning, der må sidestilles hermed, yder kommunen erstatning for det under vejen indlagte areal samt udreder udgifterne til skelforandring, hegnsflytning og arealets anlæg som vej. Bestemmelserne i §§ 58 og 59 finder herved anvendelse.

Stk. 5. Ved gennemførelse af hjørneafskæring finder bestemmelsen om en ejers adgang til at fordrø ejendommen som helhed overtaget af kommunen i § 24, stk. 4, tilsvarende anvendelse.

Udvidelse af veje.

§ 24. Bebyggelse ved en ved lovens ikrafttræden bestående vej kan af kommunalbestyrelsen af hensyn til vejens udvidelse forlanges holdt i en afstand fra vejens midtlinje af indtil 10 m eller i ældre, tæt bebyggede områder indtil 7,5 m.

Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen i medfør af stk. 1 har forlangt, at bebyggelsen rykkes tilbage fra den eksisterende vejlinje, bestemmes bebyggelsens tilladelige højde i henhold til § 34 i forhold til den fremtidige modstående vejlinje. Tilstødende ejendomme kan ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse på nogen som helst måde såsom ved anbringelse af døre eller vinduer, skilting eller reklame udnytte en sådan tilbage-rykning.

Stk. 3. Når kommunalbestyrelsen i medfør af stk. 1 har forlangt bebyggelsen rykket tilbage fra den eksisterende vejlinje, kan arealet mellem denne vejlinje og den fremtidige vejlinje fordres afgivet til vejens udvidelse mod erstatning. Bestemmelserne i §§ 58 og 59 finder herved anvendelse. Kommunalbestyrelsen foranlediger, at udvidelsesarealet fraskrives ejendommen i matriklen.

Stk. 4. Når krav om tilbagerykning i medfør af stk. 1 medfører, at den bebyggelige del af grunden bliver så lille eller således beskaffen, at den ikke kan anvendes til selvstændig bebyggelse i forhold til den for området forudsatte udnyttelsesgrad og bebyggelsesart — og under overholdelse af de for området gældende bestemmelser om bygningsafstande — kan ejeren inden 3 måneder efter at være gjort bekendt med kravet fordrø ejendommen som helhed overtaget af kommunen mod erstatning i overensstemmelse med bestemmelserne i §§ 58 og 59.

Stk. 5. Spørgsmål om berettigelsen af ejerens krav i henhold til stk. 4 om kommunens overtagelse af hele ejendommen afgøres af de i §§ 27-30 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

Stk. 6. Et af ejeren i henhold til stk. 4 fremsat krav udelukker ikke, at kommunalbestyrelsen søger gennemført en regulering i henhold til §§ 45-49. Træffer reguleringskommissionen beslutning om, at en udredning ikke skal gennemføres, kan kommunalbestyrelsen frigøre sig for kravet om overtagelse af ejendommen, når den frafalder tilbagerykningen inden 6 uger efter at være gjort bekendt med reguleringskommissionens afgørelse.

Stk. 7. Inden for områder, for hvilke der i henhold til § 31, stk. 2, i bygningsvedtægt er truffet bestemmelse om sluttet bebyggelse, kan kommunalbestyrelsen ved de i stk. 1 omhandlede veje af hensyn til vejens udvidelse modsætte sig opførelse af bebyggelse på den del af grunden, der ligger bag den fremtidige vejlinje, når sådan bebyggelse vil være til hinder for eller i væsentlig grad vanskeliggøre en senere bebyggelse i vejlinjen.

Stk. 8. Ved anvendelse af foranstående regler bestemmes en vejs midtlinje, når det

drejer sig om en vej uden fastlagte retningslinjer, i forhold til den anlagte vejs vejlinjer og for en vej med fastlagte retningslinjer i forhold til disse, alt uden hensyn til mulige delvise, ensidige eller på anden måde uensartede udvidelser. Tvivlstilfælde afgøres af kommunalbestyrelsen, der, når forholdene taler derfor, kan indrømme afvigelser fra disse regler.

Retningsplaner.

§ 25. I bygningsvedtægt kan optages bestemmelser om udlæg af veje ved retningsplan i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 2-6.

Stk. 2. I retningsplaner fastlægges vejes beliggenhed, retning, bredde og tilslutning til tidligere anlagte veje, og i en retningsplan kan tillige træffes bestemmelser om nedlæggelse af eksisterende veje samt om beliggenhed, omfang og udformning af bebyggelsen ved de i planen fastlagte veje.

Stk. 3. Godkendelse af en retningsplan for større sammenhængende, i det væsentlige ubebyggede områder kan gøres afhængig af, at der i planen optages regulerende bestemmelser om bebyggelsen som nævnt i stk. 2, og kommunalbestyrelsen kan modsætte sig, at et sådant område udstykkes og bebygges, før en retningsplan er godkendt og sikret. Når det af en retningsplan omfattede område er over 1 ha, kan det forlanges, at der ud over de nødvendige veje udlægges indtil 5 pct. af det samlede areal som fælles pladsareal til ophold, parkering eller lignende.

Stk. 4. Retningsplaner udarbejdes sædvanligvis ved foranstaltning af den pågældende grundejer, men kommunalbestyrelsen kan forlange, at en retningsplan tillige skal omfatte andre ejendomme, og kan selv lade udarbejde retningsplaner for private ejendomme.

Stk. 5. Er en retningsplan for alle af planen omfattede ejendomme tiltrådt af ejere og indehavere af tinglyste rettigheder, som berøres af planen, kan planen godkendes af kommunalbestyrelsen. Kan sådan enighed om en retningsplan ikke tilvejebringes, træffer reguleringskommissionen efter begæring af kommunalbestyrelsen endelig be-

stemmelse om, hvorvidt planen kan godkendes. Kommissionen kan foretage de efter dens skøn fornødne ændringer i planen og kan fastsætte fornødne særlige vilkår om fordeling af de med planens sikring og gennemførelse forbundne byrder og udgifter. Ændringer i planen kan ikke uden kommunalbestyrelsens samtykke omfatte dens beslutninger i henhold til stk. 2 om vejes beliggenhed, retning, bredde og tilslutning til tidligere anlagte veje eller de i bygningsvedtægt indeholdte bestemmelser i medfør af § 16, stk. 2, om byggeområder.

Stk. 6. En af alle vedkommende rettighedshavere tiltrådt og af kommunalbestyrelsen godkendt retningsplan skal ved ejernes foranstaltning være tinglyst anmærkningsfrit på alle af planen omfattede ejendomme, før anlæg af de i planen fastlagte veje kan finde sted.

Bygningsfremspring og vedtægtsbestemmelser om veje.

§ 26. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement fastsættes nærmere bestemmelser om anbringelse af fremspringende bygning dele ud over vej- eller byggelinje.

Stk. 2. I bygningsvedtægt kan optages nærmere bestemmelser om anvisning af vejlinje og terrænhøjder som vilkår for byggetilladelse, om sikring af vej ved byggeforetagender og om hegn mod vej, herunder også for ubebyggede grunde.

Vejlovgivningen.

§ 27. Bestemmelserne i dette kapitel medfører ingen ændringer i de beføjelser, der i vejlovgivningen er tillagt de i denne omhandlede myndigheder.

Kapitel 5.

Bebyggelsens højdebegrænsning.

§ 28. Når ingen anden bestemmelse er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan, må bebyggelser ikke opføres med mere end 2 etager, og ingen del af en bygning ydervægge eller tag må være hævet mere end 8,5 m over det omgivende terræn. For bebyggelse til andet end beboelse på grunde, der ikke omfattes af nogen af de i

1. punktum nævnte forskrifter, kan bygningsmyndigheden tillade større bygningshøjder.

Bebyggelsens omfang.

§ 29. Bebyggelsens største tilladelige omfang bestemmes for hver enkelt grund som et forhold mellem bygningernes bruttoetageareal og grundens areal med tillægsareal. Det derved fremkomne tal betegnes som udnyttelsesgraden.

Stk. 2. Når der for en vej er fastsat en udvidelseslinje, medregnes til grundens areal alene arealet bag udvidelseslinjen.

Stk. 3. Som tillægsareal medregnes vejarealet ud for grunden indtil vejens midtlinje og i tilfælde af, at der for en vej er fastsat en udvidelseslinje, tillige arealet mellem grundens grænse og udvidelseslinjen. Tillægsarealet kan med de i stk. 4 nævnte undtagelser alene medregnes i en udstrækning af 10 m fra henholdsvis grundens grænse mod vejen og vejens udvidelseslinje og kan i intet tilfælde medregnes med mere end en fjerdedel af grundens areal. Et areal kan ved beregningen af udnyttelsesgraden ikke indgå som tillægsareal for flere grunde.

Stk. 4. Når der gives en vej en større bredde end 20 m, kan bygningsmyndigheden, når forholdene skønnes at tale derfor, tillade, at tillægsarealet — endeligt eller midlertidigt — beregnes på grundlag af den således øgede afstand fra grundens grænse til vejens midte. Arealer, der under den tidligere bygningslovgivning er afgivet til vej, men uanset dette er tilladt medregnet til grundarealet, medregnes til dette i overensstemmelse med de for tilladelsen fastsatte vilkår.

Stk. 5. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement fastsættes nærmere bestemmelser om beregningen af bruttoetageareal, grundens areal og tillægsareal.

Grundkredsinddelingen og udnyttelsesgradens fastsættelse.

§ 30. Ved grundkredsinddeling i henhold til § 16, stk. 1, fastsættes almindelige maksimale udnyttelsesgrader for hver af grundkredsene. Såfremt der i bygningsvedtægten træffes bestemmelse om udlæg af byggeområder i henhold til § 16, stk. 2, kan

tillige fastsættes særlige maksimale udnyttelsesgrader for de forskellige arter af byggeområder i grundkredsene.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af de maksimale udnyttelsesgrader skal søges opnået, at der ikke opstår en for tæt sammenhobning af boliger, værksteder eller andre rum, der tjener til ophold for mennesker. Der skal tages hensyn til størrelsen af vedkommende by eller bymæssige bebyggelse og den tilstedeværende gennemsnitlige udnyttelse af bebyggede grunde inden for henholdsvis grundkredsen eller byggeområdet.

Stk. 3. De i stk. 1, jfr. stk. 2, omhandlede udnyttelsesgrader kan ikke fastsættes lavere end udnyttelsesgraderne i § 33, stk. 1. Denne bestemmelse gælder ikke områder, der i henhold til § 16, stk. 2, jfr. § 37, udlægges til sommerhusbebyggelse.

Stk. 4. Ved begrænsninger i bebyggelsens højde i forbindelse med grundkredsinddeling skal søges opnået en god helhedsvirkning af bebyggelsen og herved tages hensyn til det pågældende områdes beliggenhed og bebyggelsesforhold og til det stedlige brandvæsens redningsmuligheder.

Bebyggelsens anbringelse på grunden.

§ 31. Når anden bestemmelse ikke er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan, skal al bebyggelse være fritliggende, således at bygninger ikke må opføres nærmere skel mod anden grund end 2,5 m. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement kan optages bestemmelser om anbringelse af garager, skure, udhuse og andre mindre bygninger i mindre afstand fra naboskel.

Stk. 2. I forbindelse med grundkredsinddeling i henhold til § 16, stk. 1, kan i bygningsvedtægt træffes bestemmelse om, at bebyggelse i vej- eller udvidelseslinjer i bestemte områder skal opføres som sluttet bebyggelse, der føres ud i skel med henblik på sammenbygning med bestående eller fremtidig bebyggelse på nabogrund. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på grunde i de nævnte områder.

Stk. 3. Uden for de i stk. 2 nævnte områder kan bygningsmyndigheden tillade, at bestemmelsen om bygningers afstand til skel i stk. 1, 1. punktum, fraviges for bebyggelser, der opføres som dobbelthuse eller på

grundlag af godkendte bebyggelsesplaner. Bebyggelsesplanerne skal omfatte et efter bygningsmyndighedens skøn passende afgrænset område. Bygningsmyndigheden kan forlange, at gavle og bagmure i skel udføres efter bygningsmyndighedens nærmere godkendelse i bedst mulig overensstemmelse med det samlede bybillede.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan for at sikre en hensigtsmæssig og forsvarlig bebyggelsesregulering bestemme, at bygninger skal holdes i en afstand af indtil 15 m fra en vejs midtlinje, efter omstændighederne med hjørneafskæring i forhold til den således bestemte afstand. Beslutninger herom skal ved anbefalet brev meddeles ejerne af de af beslutningen omfattede ejendomme og offentligt bekendtgøres. Beslutningerne skal respekteres af alle indehavere af rettigheder i ejendommene uden hensyn til, hvornår sådan ret er stiftet. Kommunalbestyrelsen lader beslutningen tinglyse på ejendommene. De heromhandlede bestemmelser gennemføres i øvrigt med den i § 24, stk. 4, nævnte retsvirkning.

Det ubebyggede areal.

§ 32. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement fastsættes nærmere bestemmelser om størrelse, anlæg og indretning af ejendommens ubebyggede arealer til sikring af tilfredsstillende opholdsarealer, adgangs- og tilkørselsforhold, retningsmuligheder for brandvæsenet samt parkering.

Stk. 2. Ved beboelsesbygninger skal der i det fri sikres et passende opholdsareal for beboerne. Når en bebyggelse indrettes til beboelse for mere end 8 familier, skal der, når ikke andet godkendes af bygningsmyndigheden, tillige tilvejebringes et tilstrækkelig stort og frit areal alene til opholdssted og legeplads for børn.

Stk. 3. Ved bebyggelse, der helt eller delvis indrettes til erhvervsformål, skal der, når ikke andet godkendes af bygningsmyndigheden, indrettes særlig opholdsplads i det fri for de i virksomheden beskæftigede.

Stk. 4. Ved enhver bebyggelse kan kræves passende indretning for cykelparkering og udlagt det under hensyn til bebyggelsens omfang og benyttelse påkrævede friareal til tilkørsel og parkering af vogne.

Stk. 5. Beplantning, der væsentlig forringer adgangs- eller lysforholdene, kan forlanges beskåret eller fjernet.

Stk. 6. Ubebyggede arealer, der er udlagt og godkendt i henhold til bestemmelserne i denne paragraf og de i medfør af stk. 1 udfærdigede forskrifter, må ikke benyttes i strid med formålet med deres udlæg. Når der ved en bebyggelse, der er opført inden lovens ikrafttræden, findes frie arealer, der er fornødne og egnede til at opfylde de i denne paragraf angivne formål, kan bygningsmyndigheden modsætte sig, at de bebygges eller benyttes på en måde, der vil komme i strid med disse formål. Bestemmelsen i stk. 5 kan ligeledes bringes til anvendelse på sådanne arealer.

Udnyttelsesgradernes størrelse.

§ 33. Når ingen anden bestemmelse er truffet i bygningsvedtægt, byplan eller reguleringsplan, må en bebyggelses udnyttelsesgrad ikke overstige

i ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse	0,50
i andre områder:	
for parcelhuse	0,20
for række- og kædehuse o. lign.	0,25
for andre bebyggelser	0,40

Stk. 2. I de ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse fastsættes grundkredsens almindelige maksimale udnyttelsesgrader i almindelighed varierende mellem 0,50 og 1,00. I andre områder fastsættes de almindelige maksimale udnyttelsesgrader i almindelighed for parcelhusbebyggelse til 0,20, for rækkehusbebyggelse m. v. til 0,25 og for andre bebyggelser varierende mellem 0,40 og 0,60.

Stk. 3. For byggeområder til blandet bebyggelse kan fastsættes maksimale udnyttelsesgrader i almindelighed varierende mellem 0,50 og 1,25.

Stk. 4. For byggeområder til erhvervsbebyggelse kan fastsættes maksimale udnyttelsesgrader i almindelighed varierende mellem 0,50 og 1,50 eller i ældre byområder mellem 0,50 og 2,00. Der kan i stedet for udnyttelsesgrader fastsættes bestemmelser af andet indhold til begrænsning af bebyggelsens omfang.

Stk. 5. I bygningsvedtægten kan bestemmes, at bygningsmyndigheden for bebyggel-

ser, der opføres på grundlag af godkendte bebyggelsesplaner, kan godkende forøgelse med indtil 30 pct. af den i en grundkreds eller et byggeområde gældende almindelige maksimale udnyttelsesgrad, dog ikke ud over en udnyttelsesgrad på henholdsvis 2,00 i områder, der er udlagt til erhvervsbebyggelse, og 0,60 for boligbebyggelse uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse.

Stk. 6. En bebyggelsesplan som omhandlet i stk. 5 skal omfatte et efter bygningsmyndighedens skøn passende afgrænset område. Planen skal sikre såvel den aktuelle bebyggelse som fremtidig bebyggelse inden for planens område de i loven og bygningsreglementet foreskrevne friarealer og afstandsforhold og skal tage sigte på, at der opnås de bedst mulige samlede bebyggelsesforhold også i forhold til de omliggende grunde.

Stk. 7. Yderligere indskrænkninger eller forøgelse af udnyttelsesgraderne ifølge stk. 1-6 kan fastsættes i byplaner og reguleringsplaner.

Bygningers højde- og afstandsforhold.

§ 34. Uden for ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse må intet punkt af en bygnings ydervægge eller tagflade have en højde, der

- a. i forhold til vej er større end $0,4 \times$ afstanden til modstående vejlinje.
- b. i forhold til naboskel er større end 3 m + $0,5 \times$ afstanden til skellet.
- c. i forhold til anden bebyggelse på samme grund er større end $0,4 \times$ afstanden til den modstående bygning.

For enfamiliehuse med indtil 2 etager fastsættes særlige — lempeligere — bestemmelser om højden i forhold til naboskel i det i § 6 omhandlede bygningsreglement. I reglementet kan endvidere optages lempeligere bestemmelser herom for tofamiliehuse med indtil 2 etager.

Stk. 2. I ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse må intet punkt af en bygnings ydervægge eller tagflader have en højde, der

- a. i forhold til vej er større end $0,6 \times$ afstanden til modstående vejlinje.
- b. i forhold til naboskel er større end 3 m + $0,65 \times$ afstanden til skellet.

c. i forhold til anden bebyggelse på samme grund er større end $0,6 \times$ afstanden til den modstående bygning.

Stk. 3. I områder, for hvilke der i bygningsvedtægt ved grundkredsinddeling er fastsat en almindelig maksimal udnyttelsesgrad over 0,80, kan bygningshøjden i forhold til vej og naboskel øges således, at en bygnings ydervæg og tagflade

- a. i forhold til vej bliver indtil $0,8 \times$ afstanden til modstående vejlinje.
- b. i forhold til naboskel bliver indtil 3 m + $0,8 \times$ afstanden til skellet.

Stk. 4. I de i § 31, stk. 2, omhandlede områder kan forhusbebyggelse i vej- eller udvidelseslinjer opføres som sluttet bebyggelse uanset bestemmelserne i stk. 1, b, stk. 2, b, og stk. 3, b.

Stk. 5. Ved beregning af den tilladelige højde i henhold til stk. 1-3 kan ikke regnes med en større vejbredde end 20 m, medmindre andet godkendes af bygningsmyndigheden. Er en vej midlertidigt anlagt i mindre bredde end vejens udlægsbredde, beregnes højden i forhold til afstanden til vejens udlægslinje.

Stk. 6. I de i § 33, stk. 6, omhandlede bebyggelsesplaner kan bestemmelserne i stk. 1-3 om bygningers højde i forhold til naboskel fraviges, når det sikres, at afstanden mellem bygningerne ikke bliver ringere end bestemt for bebyggelser på samme grund.

Stk. 7. Særlige højdebestemmelser, der går ud over de i stk. 1-3 fastsatte bestemmelser, kan, når der i hvert enkelt tilfælde tages hensyn til de særlige forhold inden for vedkommende område, fastsættes i bygningsvedtægt i forbindelse med de i § 33, stk. 3-4, omhandlede bestemmelser om byggeområder samt i reguleringsplaner og byplaner.

Stk. 8. De i stk. 1-3 omhandlede afstande måles vandret uden hensyn til terrænforskelle og vinkelret på den pågældende modstående linje eller flade. Ved højden forstås den lodrette højde målt fra et vandret plan, niveauplan, almindeligvis gennem den for midtpunktet af grundstykkets grænse mod vej fastsatte terrænhøjde. For bebyggelse på faldende eller stigende terræn bestemmes niveauplanerne i hvert enkelt tilfælde af byg-

ningsmyndigheden under hensyntagen også til terrænforholdene på de tilstødende grunde.

Stk. 9. I det i § 6 omhandlede bygningsreglement kan optages nærmere bestemmelser om niveauplaner, om grunde, der grænser til flere veje, om opførelse af bygningsdele over lovlig profil samt om regulering af bygningshøjde og -afstande i forhold til anden, ny eller ældre, bebyggelse.

Grænseområder.

§ 35. For områder, som har eller kan forudses at ville få samlet bebyggelse i forskellige kommuner, kan ved overenskomst mellem kommunalbestyrelserne træffes fælles bestemmelser om bebyggelsens regulering, særlig i henseende til bebyggelsesformer, bygningshøjder og bebyggelsens anvendelsesformål.

Stk. 2. Kan sådan overenskomst ikke opnås, kan enhver af de pågældende kommuner indstille sagen til boligministeren, der da kan træffe en for kommunerne bindende ordning af de nævnte forhold.

Gårdrydning.

§ 36. For grunde, der er bebygget ved lovens ikrafttræden, og som ikke opfylder dens bestemmelser om opholdsarealer, kan kommunalbestyrelsen påbyde tilvejebringelse af sådanne arealer — eventuelt som fællesanlæg for flere ejendomme — ved omlægning af gårdspladser og fjernelse af hegn, skure og lignende småbygninger, såfremt en væsentlig forbedring af forholdene kan ske, uden at der påføres ejere eller andre væsentlige ulemper. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse hermed træffe fornødne bestemmelser om vedligeholdelse og belysning af samt opretholdelse af orden på de tilvejebragte opholdsarealer.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens beslutninger i henhold til stk. 1 skal respekteres af alle indehavere af rettigheder i de pågældende ejendomme uden hensyn til, hvornår sådan ret er stiftet. Kommunalbestyrelsen lader beslutningerne tinglyse på ejendommene.

Stk. 3. Hvis arbejderne ikke gennemføres inden for en i forbindelse med påbuddet fastsat tidsfrist, kan kommunalbestyrelsen lade arbejderne udføre for de pågældende ejeres regning og fordele udgifterne mellem dem. Inden for en 5 års periode kan ingen ejer

tilpligtes at yde et større bidrag til udgifterne til sådanne foranstaltninger end svarende til 10 pct. af ejendommens leje — eller for lokaler, som ikke har været udlejet, den anslåede lejeværdi — i det senest afsluttede regnskabsår, heri ikke medregnet varmebidrag.

Kapitel 6.

Byggeområder.

§ 37. Ved en fastlæggelse af byggeområder i bygningsvedtægt i henhold til § 16, stk. 2, kan i vedtægten nærmere afgrænsede områder forbeholdes til boligbebyggelse eller erhvervsbebyggelse eller bestemte arter af bolig- eller erhvervsbebyggelse. Der kan udlægges områder til blandet bolig- og erhvervsbebyggelse og for sådanne områder fastsættes begrænsninger i henseende til erhvervsbebyggelsens art. Kystområder og andre til sommerhusbebyggelse egnede områder kan udlægges hertil.

Stk. 2. Ændringer i et fastlagt byggeområde kan ske som vedtægtsændring, når ændringerne kan gennemføres uden ulempe for de af dem omfattede eller berørte grunde, eller når forudsætningerne for den oprindelige inddeling er i væsentlig grad ændret, samt i forbindelse med regulering i henhold til §§ 45-49.

Boligområder og erhvervsområder.

§ 38. I byggeområder til boligbebyggelse kan forretningslokaler og mindre værksteder til kvarterets daglige forsyninger indrettes i beboelsesbygningerne eller eventuelt i særlige bygninger efter forudgående tilladelse fra kommunalbestyrelsen. En tilladelse i medfør af 1. punktum skal meddeles af kommunalbestyrelsen, medmindre kommunalbestyrelsen ud fra bebyggelsesregulerende, herunder færdselsmæssige, hensyn modsætter sig indretningen.

Stk. 2. I byggeområder til erhvervsbebyggelse kan, hvor det findes forsvarligt, enkelte boliger for driftsleder, opsyn og andre personer, der er knyttet til erhvervs virksomhederne, indrettes efter kommunalbestyrelsens godkendelse i hvert enkelt tilfælde.

Stk. 3. I bygningsvedtægten kan i øvrigt optages nærmere bestemmelser om de enkelte bebyggelsesarter og byggeområder.

*Områder for blandet bolig- og
erhvervsbebyggelse.*

§ 39. De forskellige bebyggelsesarter må ved deres anvendelse, udformning og placering ikke være til indbyrdes ulempe, og om fornødent kan kommunalbestyrelsen kræve boligbebyggelse og erhvervsbebyggelse adskilt ved et beplantet bælte. De i § 32, stk. 2, for boligbebyggelse foreskrevne arealer til opholds- og legepladser skal holdes adskilt fra de til erhvervsbygninger, garager o. lign. knyttede gårdarealer og fra trafikken til og fra disse.

Stk. 2. Når der inden for en del af et blandet område forefindes eller forventes opført boligbebyggelse, kan kommunalbestyrelsen modsætte sig opførelse af sådan erhvervsbebyggelse eller indretning af oplagsvirksomhed, som kan medføre særlige ulemper eller virke stærkt skæmmende.

Stk. 3. Når der inden for en del af et blandet område allerede forefindes erhvervsbebyggelse i et sådant omfang eller af en sådan art, at ny boligbebyggelse vil blive udsat for væsentlig ulempe, kan kommunalbestyrelsen efter forhandling med sundhedskommissionen nægte tilladelse til indretning af anden boligbebyggelse end enkelte boliger for driftsleder, opsyn eller andre personer, der er knyttet til erhvervsvirksomhederne.

Stk. 4. Når den bestående boligbebyggelse og erhvervsbebyggelse er således beliggende i forhold til hinanden, at det giver anledning til ulempe, kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om regulering af forholdene, eventuelt ved at den ene art af bebyggelse søges helt eller delvis fjernet, hvorved bestemmelserne i §§ 45-49 kan bringes i anvendelse.

Andre områder.

§ 40. Indtil der for et område i henhold til § 16, stk. 2, er truffet særlig bestemmelse om bebyggelsens art, finder bestemmelserne i § 39 anvendelse i området.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 33, stk. 3, finder ikke anvendelse på de i denne paragraf omhandlede områder.

Kapitel 7.

Erhvervsbebyggelser og særlige bygninger.

§ 41. Bebyggelser af nedennævnte arter skal, ud over at være undergivet lovens øvrige bestemmelser, opføres i overensstemmelse med de krav, som bygningsmyndigheden i hvert enkelt tilfælde stiller ud fra sikkerhedsmæssige, brandmæssige og sundhedsmæssige hensyn:

- a) bygninger såvel som større lokaler til forretninger, kontorer, industri, værksteder og lager,
- b) kirker, teatre, hoteller, sygehuse, fængsler og kaserner, bygninger for undervisnings-, udstillings- eller forlystelsesformål samt i det hele bygninger eller større lokaler, hvori mange mennesker samles.

Stk. 2. Bygningsmyndigheden kan forlange enhver til en alsidig bedømmelse af et byggeprojekt fornøden oplysning, herunder efter omstændighederne en samlet bebyggelsesplan for den pågældende virksomhed eller institution.

Stk. 3. Bestemmelserne i denne paragraf medfører ingen ændring i bestemmelserne i love nr. 226-28 af 11. juni 1954 om arbejderbeskyttelse.

Kapitel 8.

Grundudgravning og byggearbejde.

§ 42. Den, som på sin grund lader foretage fundering, udgravning, ændring af terrænhøjde eller anden terrændring, skal, uanset om lovens bestemmelser i øvrigt kommer til anvendelse ved det pågældende arbejde, træffe enhver foranstaltning, der udkræves for i den anledning at sikre vej, andenmands grund eller bygning samt ledningsanlæg af enhver art.

Stk. 2. I det omfang sikring af andenmands grund eller bygning er nødvendiggjort af uforsvarligt forhold på denne i henseende til udførelse, vedligeholdelse eller andet, såvel som når en bygningsfundering, uanset hvornår den er opført, ikke er i overensstemmelse med de i bygningsreglementet indeholdte regler, påhviler det ejeren at afholde en forholdsmæssig del af eller efter omstændighederne hele den til sikring af hans grund eller bygning med-

gående udgift efter bygningsmyndighedens bestemmelse.

Stk. 3. Hvis nedrivning af en bygning nødvendiggør afstivning af tilstødende bygning på nabogrund, påhviler det dennes ejer at foretage det i så henseende fornødne. Fjernes der i forbindelse med nedrivningen mur under terrænet, forholdes der i så henseende efter bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Stk. 4. Den, der agter at foretage et arbejde, en grundudgravning eller nedrivning af bygning, hvorved bestemmelserne i stk. 1-3 kan komme til anvendelse, skal mindst 14 dage forud give vedkommende ejer meddelelse om arbejdets art og omfang samt om tidspunktet for dets påbegyndelse.

Stk. 5. Har en mur eller andet bygværk forskudt sig således i forhold til skellinje mod andenmands ejendom, at der derved påføres denne ulemper, kan bygningsmyndigheden meddele ejeren påbud om foretagelse af de i så henseende fornødne bygningsmæssige foranstaltninger.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 kommer også til anvendelse på arbejder, der udføres i vej.

Stk. 7. Yderligere bestemmelser om sikring af andenmands grund og om adgang til og anden midlertidig rådighed over denne i anledning af udførelse af byggearbejder eller sikringsforanstaltninger i forbindelse med sådanne kan gives i bygningsvedtægt.

Stk. 8. Bygningsmyndighedens afgørelser i henhold til denne paragraf kan ikke påklages til højere bygningsmyndighed.

Ordensbestemmelser.

§ 43. I bygningsvedtægt kan optages bestemmelse om, at bygningsmyndigheden

- a. kan gøre en byggetilladelse afhængig af, at bebyggelsen i sine væsentlige træk får en sådan ydre udformning og fremtræden, at der i forbindelse med den øvrige bebyggelse på stedet kan opnås en god helhedsvirkning,
- b. i øvrigt i byggetilladelsen kan stille de krav, der er nødvendige for, at bebyggelsen såvel som dens hegning, skiltning m. v. kan fremtræde på en i forhold til dens omgivelser og til den øvrige bebyggelse på stedet rimelig og forsvarlig måde, og,

c. når de under litra a og b nævnte hensyn eller arkitektoniske hensyn i øvrigt kræver det, kan forlange, at en bebyggelses ydre fremtræden bevares i samme skikkelse, i hvilken den forefindes, således at ændringer af disse forhold kun må udføres med bygningsmyndighedens forudgående godkendelse.

Stk. 2. Bygningsmyndighedens beslutninger i medfør af stk. 1, c, skal ved kommunalbestyrelsens foranstaltning tinglyses på de pågældende ejendomme. Beslutningerne kan af vedkommende ejer påklages til den i henhold til § 53 nedsatte reguleringskommission for den pågældende landsretskreds.

Stk. 3. Skiltning, lysinstallationer o. lign. må ikke være til ulempe i brandmæssig henseende og må ikke ved blanding, blinkning eller på anden måde være til væsentlig ulempe for omgivelserne. Bygningsmyndigheden kan meddele de til opfyldelse af bestemmelserne i første punktum fornødne påbud og forbud. Bestemmelserne i dette stykke gælder, uanset hvornår bebyggelsen er opført.

Stk. 4. Nærmere forskrifter angående de i denne paragraf omhandlede forhold kan optages i bygningsvedtægt.

Vedligeholdelse.

§ 44. I bygningsvedtægt kan optages nærmere bestemmelser om, at enhver bebyggelse til enhver tid skal holdes i forsvarlig og under hensyn til bebyggelsens beliggenhed sømmelig stand, og at bygningsmyndigheden, såfremt en bebyggelses vedligeholdelse frembyder væsentlige mangler, kan meddele påbud om afhjælpning af manglerne.

Stk. 2. Frembyder en bebyggelse eller nogen del heraf fare for ejendommens beboere eller andre, kan bygningsmyndigheden kræve afspærring, om fornødent rømning i nødvendigt omfang, af den pågældende eller anden grund og bebyggelse. Bygningsmyndigheden kan forlange politiets bistand til gennemførelse af et i medfør af 1. punktum meddelt påbud efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem boligministeren og justitsministeren. Nærmere forskrifter angående de i dette stykke omhandlede forhold kan optages i bygningsvedtægt.

Stk. 3. Bestemmelserne i denne paragraf og de i medfør heraf optagne bestemmelser i bygningsvedtægt gælder, uanset hvornår bebyggelsen er opført.

Kapitel 9.

Reguleringsplan.

§ 45. Inden for et ældre byområde kan ved reguleringsplan træffes bestemmelse om ordning i hovedtræk af fremtidige grund-, bebyggelses- og vejforhold, når bestående forhold i disse henseender er af en sådan beskaffenhed, at gennemførelse af en ny bebyggelse i overensstemmelse med lovens forskrifter gør en sådan samlet planlægning nødvendig.

Stk. 2. I en reguleringsplan kan optages bestemmelser til sikring af de i § 56 omhandlede offentlige formål.

Stk. 3. En reguleringsplan vedtages af kommunalbestyrelsen. Om vedtagelsen skal der ske offentlig bekendtgørelse på den i kommunen brugelige måde. Meddelelse om vedtagelsen skal i anbefalet brev gives ejerne af de af planen omfattede ejendomme samt de panthavere i de pågældende ejendomme, hvis rettigheder fremgår af tingbogen. Reguleringsplanen skal respekteres af alle indehavere af rettigheder i de af planen omfattede ejendomme uden hensyn til, hvornår sådan ret er stiftet. Kommunalbestyrelsen lader reguleringsplanen tinglyse på ejendommene.

Stk. 4. En vedtagen og offentligt bekendtgjort reguleringsplan medfører:

- a. at opførelse af nye bygninger, tilbygninger eller ombygninger inden for området skal ske i overensstemmelse med planen,
- b. at der ikke må foretages matrikulære ændringer i strid med denne,
- c. at de af planen omfattede grunde og bygninger kan fordres afstået eller forandret efter reglerne i de følgende paragraffer.

Stk. 5. Er der forløbet ét år efter offentliggørelsen af en reguleringsplan, og afslår kommunalbestyrelsen i henhold til planen at meddele en ejer tilladelse til en bebyggelse eller anden råden over den pågældende ejendom, der i øvrigt er lovlig, kan ejeren inden 30 dage efter, at afslaget er meddelt

ham, påklage kommunalbestyrelsens afgørelse til reguleringskommissionen. Kommissionen kan gøre en opretholdelse af afslaget afhængig af, at kommunalbestyrelsen inden for en af kommissionen fastsat frist indstiller en udredningsplan til kommissionen eller eksproprierer den pågældende ejendom.

Stk. 6. En reguleringsplan medfører ingen indskrænkning i kommunalbestyrelsens adgang til ekspropriation til hel eller delvis opnåelse af formålene ifølge planen.

Stk. 7. En reguleringsplan kan omfatte områder i to eller flere kommuner, når kommunalbestyrelserne derom er enige, eller boligministeren efter anmodning fra en af de pågældende kommunalbestyrelser meddeler pålæg herom.

Udredning.

§ 46. Ved udredningsplan kan der til gennemførelse af bebyggelse i henhold til en reguleringsplan og til ordning af de dertil knyttede retsforhold træffes bestemmelse om:

- a. vejes retning og bredde, de enkelte byggegrundes beliggenhed, form og størrelse, bebyggelsens anvendelse og dens beliggenhed og omfang på de enkelte grunde samt andre enkeltheder i den tilsigtede regulering, som, selv om de ikke er bestemt i reguleringsplanen, dog er nødvendige eller ønskelige af hensyn til dennes tilfredsstillende gennemførelse,
- b. afståelse eller omlægning af de til tilvejebringelse af de regulerede byggegrunde og veje nødvendige arealer samt afståelse, ændret anvendelse, nedbrydning eller ombygning af bygninger i det til reguleringsplanens gennemførelse fornødne omfang,
- c. de fremtidige ejendomsforhold med hensyn til de regulerede byggegrunde og bygninger,
- d. de erstatningsbeløb, som tilkommer ejere, panthavere og andre indehavere af rettigheder i de afståede grunde og i de afståede, nedrevne eller forandrede bygninger,
- e. påligning af de pågældende beløb såvel som af de med reguleringen i øvrigt forbundne udgifter på de i bebyggelsens tilvejebringelse og i reguleringen i øvrigt interesserede grundejere,

- f. det offentliges deltagelse i udgifterne, for så vidt angår dels dettes erhvervelse af arealer og bygninger, som medgår til anlæg, udvidelse eller regulering af veje, eller til andre ved reguleringen tilsigtede offentlige formål, dels det offentliges interesse i reguleringen i øvrigt,
- g. hvorvidt og på hvilken måde der i henhold til § 47, stk. 3, kan gives ejere af de afståede grunde og bygninger adgang til at deltage i udredningen,
- h. indholdet, arten og omfanget af de rettigheder i de regulerede grunde og bygninger, som skal tillægges de pågældende berettigede som hel eller delvis erstatning for afståelserne,
- i. tidspunkterne for gennemførelse af planens bestemmelser og for berigtigelsen af de tilkendte erstatningsbeløb,
- k. vilkårene for berigtigelsen af de til planens gennemførelse pålignede ydelser, derunder hvorvidt afdragsvis betaling indrømmes, og betingelserne for denne i henseende til afdragstid, forfaldstid og forrentning,
- l. hvorvidt der, når der indrømmes afdragsvis betaling af de til en regulering pålignede ydelser, skal foretages henlæggelse af disse beløb til en under kommunalbestyrelsens forvaltning henlagt reguleringsfond, hvis midler anvendes til afholdelse af de med reguleringens gennemførelse forbundne udgifter, og som, for så vidt de overstiger de af kommunen dertil afholdte udlæg, skal holdes adskilt fra kommunens egne midler.

*Retsforhold vedrørende regulering
og udredning.*

§ 47. De til tilvejebringelsen af de regulerede byggegrunde og de til reguleringens gennemførelse i øvrigt fornødne arealer og bygninger med dertil knyttede rettigheder kan fordres afstået eller forandret mod erstatning.

Stk. 2. Når den fordrede afståelse kun angår en del af en ejendom og den øvrige del af denne efter afståelsen vil få en sådan størrelse, form, beliggenhed eller beskaffenhed i øvrigt, at den ikke hensigtsmæssigt kan anvendes til bebyggelse eller udnytted

som hidtil og ej heller kan afstås til andre regulerede grunde, kan ejeren forlange denne del af ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning. Erstatningen udredes efter reguleringskommissionens bestemmelse enten af kommunen eller i forbindelse med de i øvrigt til reguleringens gennemførelse fornødne midler.

Stk. 3. Der skal gives ejerne af de afståede ejendomme adgang til at deltage i udredningen i den udstrækning, det er foreneligt med en hensigtsmæssig og tilfredsstillende gennemførelse af den tilsigtede regulering. Dette kan bl. a. ske ved, at der som hel eller delvis erstatning tillægges dem ejendomsret, medejendomsret, brugsret eller panteret i de regulerede grunde eller bebyggelser. Når ingen af de pågældende ønsker at overtage en sådan grund eller bebyggelse eller skønnes at byde tilfredsstillende sikkerhed for opfyldelse af de derfor ved udredningen fastsatte vilkår, kan ejendommen overdrages til andre, som frembyder sådan sikkerhed.

Stk. 4. Ejere, panthavere og andre rettighedshavere, der ikke deltager i udredningen, har ret til erstatning for de afståede grunde, bygninger og rettigheder.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvorvidt og på hvilken måde de med en regulerings gennemførelse forbundne udgifter, som ikke endeligt skal afholdes af kommunen, forskudsvis kan afholdes af denne. Reguleringskommissionen kan, når omstændighederne taler derfor, gøre sin godkendelse af udredningsplanen afhængig af, at udgifterne i et nærmere bestemt omfang udredes forskudsvis af kommunen.

Udredningsplaners affattelse.

§ 48. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvornår og i hvilket omfang en besluttet regulering skal søges gennemført ved udredning.

Stk. 2. Forslag til udredningsplan udarbejdes sædvanligvis af kommunalbestyrelsen, der bestemmer, hvilke ejendomme planen skal omfatte. Kommunalbestyrelsen foranlediger, at planen forhandles med de interesserede ejere og andre berettigede. Såfremt der ikke opnås enighed mellem de interesserede om planens bestemmelser, indstiller kommunalbestyrelsen planen, ledsa-

get af de fremkomne indsigelser og ændringsforslag, til reguleringskommissionens afgørelse.

Stk. 3. En udredningsplan, hvorom der er opnået enighed, skal kommunalbestyrelsen foranledige tinglyst på de af planen omfattede ejendomme.

Standsning af udredning.

§ 49. Kommunalbestyrelsen kan begære en påbegyndt behandling af en udredningsplan standset, således at planen bortfalder, dog mod erstatning af kommunens kasse efter reguleringskommissionens bestemmelse af de udgifter, som ved den allerede stedfunde behandling er påført de under denne inddragne ejere og andre berettigede.

Magelægsplan.

§ 50. Ved magelægsplan kan træffes bestemmelse om en omlægning af matrikel-skel og om mageskifte, enten i eller uden forbindelse med en nærmere fastsat godtgørelse i penge, af bebyggede eller ubebyggede grundstykker, som i henseende til beliggenhed, udstrækning og øvrige beskaffenhed er af ensartet værdi, og i øvrigt om udligning af de af omlægningen berørte rettigheder, når omlægningen skønnes nødvendig for gennemførelse af en tilfredsstillende bebyggelse på en eller flere af grundene.

Stk. 2. Når en af kommunalbestyrelsen vedtaget magelægsplan er meddelt ejerne af de af forslaget omfattede grunde, kan kommunalbestyrelsen modsætte sig, at nogen af grundene bebygges eller udnyttes på en måde, der efter kommunalbestyrelsens skøn vil være til hinder for den tilsigtede omlægning.

Stk. 3. En magelægsplan bliver endeligt bindende for alle vedkommende enten ved en af kommunalbestyrelsen godkendt overenskomst mellem ejerne og øvrige berettigede eller ved dens godkendelse af reguleringskommissionen, til hvilken forslaget kan indstilles af kommunalbestyrelsen. En magelægsplan, hvorom der er opnået enighed, skal kommunalbestyrelsen foranledige tinglyst på de af planen omfattede ejendomme.

Stk. 4. Ved udarbejdelsen af en magelægsplan foregribes intet med hensyn til dens gennemførelse, men planen skal af kommunalbestyrelsen indstilles til reguleringskommissionen, når det forlanges af nogen ejer, der som følge af planen hindres i en ellers tilladelig bebyggelse eller udnyttelse af sin grund.

Stk. 5. En magelægsplan kan omfatte områder i to eller flere kommuner, når de pågældende kommunalbestyrelser derom er enige, eller boligministeren efter anmodning fra en af de pågældende kommunalbestyrelser meddeler pålæg herom.

Ændring af bestående byggeservitutter.

§ 51. En byggeservitut, der ikke kan anses for umiddelbart bortfaldet som uforenelig med de i henhold til loven trufne bestemmelser om et områdes bebyggelse eller benyttelse, kan ophæves eller ændres med hensyn til indhold, tidsbegrænsning, gyldighedsområde, påtaleret eller på anden måde, når det er nødvendigt af hensyn til bebyggelsens forsvarlige og rimelige ordning, og når det offentliges interesser i bebyggelsens ordning findes at opveje den berettigedes interesse i servitutens opretholdelse.

Stk. 2. Kan der ikke opnås enighed med de påtaleberettigede, kan sagen af kommunalbestyrelsen indstilles til reguleringskommissionens afgørelse. Ophævelse eller ændring af en servitut, hvorved der påføres en efter servitutten berettiget et tab af økonomisk indhold, kan kun ske mod erstatning. Erstatningen kan af reguleringskommissionen helt eller delvis pålignes ejendomme, som ved servitutens ophævelse eller ændring opnår mulighed for øget eller forbedret udnyttelse, og skal i øvrigt udredes af kommunen.

Stk. 3. Skønner reguleringskommissionen, at lovgivningens betingelser for mortifikation af servitutten foreligger, kan den tillægge kommunalbestyrelsen samme ret, som ellers tilkommer ejere eller andre til at anlægge sag til mortifikation.

Stk. 4. Opstår spørgsmålet om en byggeservituts ophævelse eller ændring i forbindelse med en byggesags behandling, kan denne stilles i bero, indtil servitutspørgsmålet er afgjort. Kan der ikke opnås enig-

hed mellem kommunalbestyrelsen, ejeren og de påtaleberettigede, skal kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold forelægge sagen for reguleringskommissionen.

Stk. 5. De i § 4, stk. 6, omhandlede servitutter berøres ikke af bestemmelserne i stk. 1-4.

Udelukkelse af klage.

§ 52. Bestemmelserne i § 14 om klage finder ikke anvendelse på kommunalbestyrelsens beslutninger i henhold til bestemmelserne i dette kapitel.

Reguleringskommissionens sammensætning.

§ 53. For hver landsretskreds nedsættes en reguleringskommission med 4 faste medlemmer:

- a. En af præsidenten for vedkommende landsret blandt landsrettens dommere udpeget formand.
- b. Et ligeledes af præsidenten for vedkommende landsret udnævnt medlem, der opfylder betingelserne for at beskikkes til landsdommer. Udnævnelsen sker efter indstilling af under offentligt tilsyn stående institutioner, som yder prioritetslån i faste ejendomme inden for landsretskredsens område, eller organisationer, som repræsenterer sådanne institutioner.
- c. To af boligministeren udnævnte medlemmer med indsigt i bygnings- og byplanforhold. Udnævnelsen sker efter indstilling af henholdsvis landsomfattende grundejersammenslutninger og institutioner, der repræsenterer bygningsmæssig og byplanmæssig sagkundskab.

Stk. 2. Boligministeren bestemmer for de i stk. 1 under b og c nævnte medlemmer, hvilke institutioner og organisationer der skal deltage i indstillingen, og fremgangsmåden ved indstillingen. Hver indstilling skal omfatte mindst 4 personer. Samtidig med udnævnelsen af faste kommissionsmedlemmer udnævnes en stedfortræder for hver af disse til i vedkommendes midlertidige eller varige forfald at træde i hans sted i kommissionen. Udnævnelsen af faste medlemmer og stedfortrædere gælder for 6 år, og genudnævnelse kan finde sted.

Stk. 3. Kommissionen tiltrædes i hver enkelt sag — bortset fra de i § 43, stk. 2, omhandlede klagesager — af et af den på-

gældende kommunalbestyrelse valgt medlem med indsigt i bygnings- og byplanforhold. Såfremt sagen omfatter grunde i flere kommuner, vælger hver af de pågældende kommunalbestyrelser et medlem til at tiltræde kommissionen.

Stk. 4. I de i § 43, stk. 2, omhandlede klagesager tiltrædes kommissionen af et af boligministeren efter indstilling af akademirådet udnævnt medlem. For indstilling om og udnævnelse af det pågældende medlem finder bestemmelserne i stk. 2, 2.-4. punktum, anvendelse.

Stk. 5. Medlemmer af kommunalbestyrelserne i landsretskredsen, personer, som står i tjenesteforhold til nogen af kommunerne i kredsen, og personer, der er knyttet til de i stk. 1, b, omhandlede institutioners styrelser eller administration, kan ikke være medlem af kommissionen eller stedfortræder. Det samme gælder medlemmer af de i §§ 27-30 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

Reguleringskommissionens myndighed.

§ 54. Bestemmelserne i § 46, d-k, om udredningsplaner finder tilsvarende anvendelse også i andre tilfælde af påkendelse og fordeling af de med en foranstaltning gennemførelse forbundne udgifter, i den udstrækning de er anvendelige.

Stk. 2. De af reguleringskommissionen truffne afgørelser skal respekteres af alle indehavere af rettigheder i de vedkommende ejendomme uden hensyn til, hvornår sådan ret er stiftet. Kommunalbestyrelsen lader afgørelserne tinglyse på ejendommene, foranlediger matrikulære ændringer gennemført og foretager tilskødninger, prioriteringer eller stiftelse af andre rettigheder over fast ejendom eller udslettelse af sådanne.

Stk. 3. Matrikulære ændringer kan foretages af matrikelmyndighederne på grundlag af reguleringskommissionens afgørelse.

Stk. 4. Ydelser, der i medfør af reguleringskommissionens afgørelse skal erlægges enten til private eller til kommunen, kan ved kommunens foranstaltning inddrives ved udpantning efter reglerne i § 63. For ydelser, der erlægges afdragsvis eller forfalder til senere tidspunkter, haves samme udpantningsret.

*Reguleringskommissionens instruks
og forretningsgang.*

§ 55. Reguleringskommissionen skal ved offentlig bekendtgørelse indkalde indehavere af rettigheder, der berøres af en reguleringskommissionen til afgørelse forelagt sag, til at give møde for kommissionen til varetagelse af deres interesser. Der skal tillige gives særskilt meddelelse ved anbefalet brev til indehavere af tinglyste rettigheder, hvis bopæle kendes. Udeblivelse medfører fortabelse af de pågældende rettigheder, for så vidt disse ikke er tinglyst eller lovbestemt. Bestemmelserne i dette stykke finder ikke anvendelse på reguleringskommissionens behandling af de i § 43, stk. 2, omhandlede klagesager.

Stk. 2. I mangel af mindelig overenskomst om størrelsen af en erstatning, der skal lægges til grund ved reguleringskommissionens afgørelse, foretages alle til erstatningens beregning fornødne værdiansættelser af de i § 27 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 omhandlede taksationskommissioner, medens fastsættelsen af erstatningen foretages af reguleringskommissionen. Kommissionen kan afkræve taksationskommissionen meddelelse om de til grund for værdiansættelsen liggende oplysninger, hensyn og synspunkter og i øvrigt selvstændigt skønne over værdiansættelsens rigtighed og forsvarlighed.

Stk. 3. Reguleringskommissionens afgørelser træffes med almindelig stemmeflerhed og skal i alle tilfælde træffes inden $\frac{3}{4}$ år efter sagens indstilling til kommissionen. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Stk. 4. Boligministeren udfærdiger en instruks for reguleringskommissionen indeholdende de nærmere bestemmelser om kommissionens forretningsgang og beslutningsdygtighed, derunder stedfortrædernes funktion, dens beføjelse til at antage fornøden medhjælp og at tilkalde specielt sagkyndige m. v. samt de fornødne honorarregler.

Stk. 5. Alle spørgsmål om afholdelse af de med en sags behandling af eller førelse for reguleringskommissionen forbundne udgifter afgøres af kommissionen. Udgifter ved behandlingen af de i § 43, stk. 2, omhandlede klagesager kan kun pålignes kla-

geren, såfremt klagen skønnes at være ganske urimelig, eller andre særlige grunde taler derfor. Reguleringskommissionen kan forlange forskudsvisse udbetalinger fra vedkommende kommune.

Kapitel 10.

Ekspropriation.

§ 56. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at private tilhørende grunde, bygninger, vandarealer, bolværker m. m. eller dertil knyttede rettigheder såvel som private rettigheder, der er knyttet til i kommunens eje værende grunde, bygninger m. v., helt eller delvis skal afstås mod erstatning, når det er nødvendigt at kunne råde over dem til:

- a. opnåelse af tilfredsstillende bebyggelses- eller vejforhold og tilvejebringelse af fælles tekniske forsyningsanlæg for et bebyggelsesområde eller dele heraf,
- b. tilvejebringelse eller udvidelse af kommunale anlæg, institutioner eller virksomheder, der ikke tjener erhvervmæssige formål, og
- c. tilvejebringelse eller udvidelse af børne- og fritidsinstitutioner og -anlæg, der opfylder lovgivningens betingelser for at opnå tilskud til driften fra det offentlige med mindst 50 pct. af de godkendte årlige driftsudgifter.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder med den i § 24, stk. 3, nævnte undtagelse ikke anvendelse på ekspropriation alene til anlæg, regulering eller udvidelse af offentlige veje.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen meddeler ved anbefalet brev vedkommende ejer eller, når ekspropriationens genstand er andre rettigheder over fast ejendom, vedkommende berettigede underretning om ekspropriationsbeslutningen med nærmere angivelse af beslutningens indhold.

Stk. 4. Når der er givet ejeren af en ejendom meddelelse om en ekspropriation, kan han ikke modsætte sig, at kommunalbestyrelsen med 8 dages skriftligt varsel lader foretage de herved nødvendiggjorte afmærkninger, opmålinger eller andre undersøgelser vedrørende ejendommen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen bestemmer tidspunktet for kommunens overtagelse af det eksproprierede.

Stk. 6. Beslutninger om ekspropriation i henhold til stk. 1 kan af vedkommende ejer eller rettighedshaver påklages til boligministeren inden 6 uger efter modtagelsen af meddelelse om kommunalbestyrelsens beslutning. Klager over ekspropriationer til de i stk. 1, b, nævnte formål og ekspropriationer, som bl. a. har hensyn til vejformål, afgøres af boligministeren efter forhandling med henholdsvis indenrigsministeren og ministeren for offentlige arbejder eller, for så vidt angår vejanlæg, der udføres efter beslutning af et sogneråd, efter indhentet erklæring fra vedkommende amtsråd.

Delvis ekspropriation af en ejendom.

§ 57. Når afståelse i medfør af § 56 af en del af en ejendom eller af rettigheder knyttet til denne vil medføre, at ejendommen efter den fordrede afståelse bliver så lille eller således beskaffen, at den ikke skønnes hensigtsmæssigt at kunne udnyttes som selvstændig ejendom med den hidtil gjorte brug, kan ejeren inden 3 måneder efter modtagelsen af meddelelse om den fordrede afståelse begære hele ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning.

Stk. 2. Når et offentligt anlægsarbejde nødvendiggør sådanne ændringer eller andre foranstaltninger ved en ejendom, at udgiften til deres gennemførelse er åbenbart urimelig i forhold til de værdier, som derved sikres, kan kommunalbestyrelsen forlange ejendommen afstået i dens helhed.

Stk. 3. Spørgsmål om berettigelsen af krav i henhold til stk. 1-2 afgøres af de i §§ 27-30 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

Taksationsmyndighederne.

§ 58. I mangel af mindelig overenskomst træffes afgørelse om erstatning for afståelse i henhold til §§ 56 og 57 af de i §§ 27-30 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

Taksation.

§ 59. Taksationsmyndighederne skal ved deres erstatningsansættelser vurdere det eksproprierede retsgode til dets værdi i handel og vandel for en kyndig og forstandig erhverver.

Stk. 2. Ved erstatningsfastsættelsen skal blandt andet tages hensyn til de begrænsninger, forbehold eller vilkår, som måtte gælde for godkendelsen af bebyggelse på ejendommen. I tilfælde af delvis ekspropriation af en ejendom skal, såfremt den ved ekspropriationen tilsigtede foranstaltning må påregnes at ville medføre en stigning i ejendomsværdien for den tilbageblivende del af ejendommen, tages hensyn hertil.

Stk. 3. I de i § 57 omhandlede tilfælde skal taksationskommissionen søge tilvejebragt hensigtsmæssige omlægninger af matrikelskel enten ved mageskifte eller alene ved overdragelser mod vederlag i penge. I mangel af mindelig overenskomst kan kommissionen, når omstændighederne i væsentlig grad taler derfor, påbyde magelæg af jordstykker af samme værdi efter kommissionens ansættelse. Det påhviler kommunalbestyrelsen at foranledige de fornødne matrikulære ændringer gennemført. Bestemmelsen i § 54, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse, når den i tinglysningslovens § 23 omhandlede attest fra vedkommende dommer foreligger.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 55 om indkaldelse af indehavere af rettigheder og om meddelelser til sådanne finder tilsvarende anvendelse i de taksationsmyndighedernes afgørelse undergivne sager.

Stk. 5. Erstatning for hel eller delvis afståelse af en pantebehæftet ejendom udbetales til ejeren, hvis han inden 6 måneder fremskaffer panthavernes samtykke hertil, medens erstatningen i modsat fald udbetales til panthaverne efter deres prioriteters rækkefølge mod afskrivning på pantebrevne.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen eller reguleringskommissionen kan til brug ved udarbejdelse eller prøvelse af projekter eller overslag kræve foretaget prøvevurdering. Det skal udtrykkeligt tilkendegives ejere og andre, hvem taksationskommissionen finder det nødvendigt at indkalde til en sådan forretning, at prøvevurderingen intet fore-

griber med hensyn til gennemførelse af en ekspropriation, men de pågældende er pligtige — med bindende virkning i tilfælde af sagens videre behandling — at give alle nødvendige oplysninger. Prøvevurderinger kan ikke påklages til overtaksationskommissionen.

Kapitel 11.

Tidsbegrænsede godkendelser.

§ 60. En bygningsmyndigheds godkendelse i henhold til denne lov af et byggeforetagende kan meddeles som midlertidig eller for et nærmere angivet tidsrum i tilfælde, hvor byggeforetagendets særegne art, udførelsesmåde, beliggenhed eller andre særegne omstændigheder gør en tidsbegrænsning påkrævet.

Tinglysning.

§ 61. De til en meddelt byggetilladelse, godkendelse eller dispensation knyttede betingelser er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår sådan ret måtte være stiftet. Betingelser, som angår benyttelse af eller anden rådighed over en ejendom eller dele af den, foranlediger bygningsmyndigheden tinglyst på ejendommen på den byggendes bekostning.

Stk. 2. Om ydelser eller refusioner, der i medfør af § 63 kan inddrives ved udpantning, skal en kort meddelelse tinglyses på ejendommen.

Gebyrer.

§ 62. Bestemmelser om gebyrer for de by- og sognekommunale bygningsmyndigheders forretninger i henhold til loven og de kommunale vedtægter samt amtsrådenes forretninger i henhold til loven kan optages i bygningsvedtægt, en i medfør af § 11, stk. 4, udfærdiget administrationsvedtægt eller en af henholdsvis kommunalbestyrelsen eller amtsrådet vedtaget og af boligministeren stadfæstet afgiftsvedtægt.

Udpantningsret.

§ 63. De i § 62 omhandlede gebyrer, pålignede ydelser til reguleringsforanstaltninger og andre anlæg samt de af kommunen

i henhold til loven forskudsvis udredede beløb kan inddrives ved udpantning i den pågældende ejendom. For gebyrer haves fortrinsret som for kommunale ejendoms-skatter.

Berigtigelse af ulovligt forhold.

§ 64. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige ulovlige forhold i denne, medmindre vedkommende dispensationsmyndighed efter at have givet bygningsmyndigheden lejlighed til at udtale sig derom meddeler dispensation. Dispensationen kan gøres afhængig af, at ejeren til kommunekassen, henholdsvis amtsfonden, betaler et under hensyn til den økonomiske fordel, der er forbundet med den begåede overtrædelse, fastsat beløb. Spørgsmål om beløbets størrelse kan indbringes for domstolene inden 6 uger efter den dag, da dispensationen er meddelt.

Stk. 2. Efterkommer ejeren ikke et ham meddelt påbud om berigtigelse af et ulovligt forhold, kan det ved dom pålægges ham inden en fastsat tidsfrist under tvang af fortløbende bøder at berigtige forholdet.

Stk. 3. Er overtrædelsen en ulovlig brug af en ejendom, og er brugeren af ejeren underrettet om påbuddet, påhviler det brugeren at ophøre med den ulovlige brug, og de i stk. 2 omhandlede tvangsbøder kan da pålægges denne.

Stk. 4. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes inden for den i dommen fastsatte frist og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at den pågældende efterkommer påbuddet, kan bygningsmyndigheden foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens bekostning. Bygningsmyndigheden kan med henblik herpå skaffe sig adgang til ejendommen. Politiet yder bygningsmyndigheden bistand efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem boligministeren og justitsministeren.

Overtrædelser.

§ 65. Med bøde straffes den, der
a) påbegynder et byggearbejde, tager et byggearbejde i brug eller i øvrigt iværksætter foranstaltninger uden at indhente

tilladelse, godkendelse eller attest som foreskrevet i loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter eller gennemfører et byggearbejde eller anden foranstaltning, der kræver forudgående tilladelse, på anden måde end tilladt af vedkommende myndighed,

- b) undlader at foretage anmeldelse til bygningsmyndigheden som foreskrevet i loven eller i medfør af denne,
- c) undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter,
- d) overtræder § 19, stk. 3, eller § 32, stk. 6, første punktum.

Stk. 2. I de forskrifter, der udfærdiges eller godkendes af boligministeren i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er et byggearbejde udført på ulovlig måde, påhviler strafansvaret herfor den, der har forestået arbejdets udførelse, eller den, der har udført det, efter omstændighederne dem begge. Den, der har ladet arbejdet udføre, drages kun til ansvar, når han ikke kan opgive nogen anden, mod hvem strafansvaret kan gøres gældende, eller når han har medvirket til overtrædelsen vidende eller med bestemt formodning om forholdets ulovlighed. Strafansvaret kan da efter omstændighederne bortfalde for de i første punktum nævnte personer.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

Kapitel 12.

Lovens ikrafttræden.

§ 66. Loven træder i kraft den 1. april 1961.

Stk. 2. Boligministeren kan efter indstilling fra en kommunalbestyrelse meddele udsættelse — dog længst indtil 1. april 1963 — med lovens gennemførelse i kommunen, når sådan udsættelse er nødvendig af hensyn til tilvejebringelse af en bygningsvedtægt. Kommunalbestyrelsens forslag til bygningsvedtægten skal indsendes til boligministeren

inden for en af ministeren fastsat frist og senest den 1. oktober 1961.

Stk. 3. For så vidt byggetilladelse er meddelt til noget under lovens bestemmelser hørende arbejde, der strider mod lovens bestemmelser, taber byggetilladelsen sin gyldighed, hvis det pågældende arbejde ikke påbegyndes inden 3 måneder efter lovens gennemførelse i den pågældende kommune og derefter fortsætter uden ugrundet ophold.

Stk. 4. Byggearbejder, der på tidspunktet for lovens gennemførelse i en kommune lovligt er påbegyndt uden byggetilladelse, kan tilendebringes, når dette sker uden ugrundet ophold, men retten hertil bortfalder, når byggearbejdet uden fornøden begrundelse standses i mere end 3 måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Ophævelse af lovbestemmelser m. m.

§ 67. Følgende lovbestemmelser ophæves:

Danske Lov 5-10-56, forordning af 6. april 1832, bekendtgørelse nr. 210 af 1. august 1912 af bygningslov for købstæderne, lov nr. 7 af 3. januar 1890 og lov nr. 130 af 8. april 1924, lov nr. 216 af 5. december 1894, lov nr. 20 af 11. februar 1876, lov nr. 109 af 23. april 1915, lov nr. 173 af 16. maj 1934, § 75 i byggelev for staden København af 29. marts 1939 samt bestemmelserne om bygningskommissioner i § 19 og om ekspropriation i § 23 i bekendtgørelse nr. 328 af 6. juli 1950 af lov om købstadkommunernes styrelse.

Stk. 2. Endvidere ophæves de i medfør af lovbestemmelserne, nævnt i stk. 1, stadfæstede kommunale bygningsvedtægter og bygningsreglementer.

Stk. 3. Boligministeren bemyndiges til med tilslutning af indenrigsministeren i det i § 6 omhandlede bygningsreglement at fastsætte nærmere forskrifter om ophævelse af bestemmelser i de kommunale sundhedsvedtægter, som vedrører opførelse og indretning af beboelsesbygninger og andre forhold, som henhører under denne lov.

Stk. 4. Er der af boligministeren i henhold til § 66, stk. 2, meddelt udsættelse med hensyn til lovens gennemførelse i en kom-

mune, har de i stk. 1-3 nævnte lovbestem- udstrækning som hidtil indtil denne lovs
melser og kommunale vedtægtsbestemmel- gennemførelse i kommunen og længst ind-
ser fortsat gyldighed i kommunen i samme til 1. april 1963.

Givet på Christiansborg slot, den 10. juni 1960.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

FREDERIK R.

Carl P. Jensen.